DOINA RUȘTI

Ziarele au spus despre ea că a umplut un sat întreg de sifilis...

Lizoanca la 11 ani

FICTION CONNECTION 3

TREI

Cuprins

I Unsprezece ani
- 1
- 2
- 3
- Greblă la 11 ani
- 4
- 5
- 6
- Petrache la 11 ani
- 7
- Păduchioasa la 11 ani
- 8
- 9
- 10
- Cristel la 11 ani
- 11

II Lista Sanitarei
- 1
- 2
- Dimineața neagră a Goarnei
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- Ura
- 8
- 9
- Secretul lui Tori
- 10
- Umilința
- 11
- 12
- 13
- Injustiția
- 14
- 15
- 16

17
18
19
Ce nu știa Sanitara
20
21
22
23
24
III Pantofiorii de tinichea
1
2
3
Dulceața micilor corupții
4
5
6
Regretul constant al doctorului Marin
7
8
Amintirile luminoase ale polițistului Vică
Epilog
1
2
3
4
5

«Doina Ruști este o prozatoare puternică și originală, *rara avis* în literatura română postdecembristă.»
Paul Cernat,
Bucureștiul cultural
«Cu al treilea roman, pe cât de ambițios, pe atât de reușit, Doina Ruști intră în elita prozei noastre încă tinere.»
Daniel Cristea-Enache,
România literară
3
FICTION CONNECTION

DOINA RUŞTI

LIZOANCA LA 11 ANI

2009

I
Unsprezece ani

1

Mâna bărbatului îi apucase urechea şi câteva smocuri de păr şi-o trăgea acum printre ulucile gardului. Dar şi ea rezista din toate puterile, lipită de stâlpul de beton şi urlând cu toată vocea:

— Dumnezeii mă-tii de bou, mânca-te-ar viermii mort, ce-ai mă cu mine? Fire-al dracu' tu cu ta-tu' şi cu mă-ta la un loc!

Bărbatul trase c-o zvâcnitură căpăţâna roşie, îmbibată de plâns, care se zbătea în gaura din gard, şi-i rase rapid un pumn în creştet. Apoi îi cuprinse gura între degete, ca într-un cleşte, şi, în sfârşit, o trase pe jumătate în iarba din curte.

— Futu-ţi naţia ta să-ţi fut! Eu te-am făcut, eu te omor, în pizda mă-tii de matracucă!

Lizoanca ridică ochii din iarbă la timp, să vadă talpa adidasului, care-o şi luă pe bombeu, oprindu-i fără veste respiraţia. Nu-şi simţea falca stângă, dar ştia că-i curg balele printre firele de pir. Din momentul ăsta mai urmau cinci-şase picioare şi dacă făcea pe moarta poate reuşea să scape. Îşi acoperi capul cu mâna liberă, în timp ce încerca s-o scoată pe cealaltă de sub ea, şi-ncepu să numere loviturile una-două-trei, apoi mâna de fier a tatălui i se-nfipse-n ceafă şi-o şi ridică. Ea deschise ochii şi-i văzu vâna râmoasă care-i răscolea tâmpla. Era nebărbierit şi cu amândouă sprâncenele căzute pe ochi:

— Pe unde-ai umblat, fă, golanca dracului?! O privi o clipă crunt, iar Lizoanca îi aruncă şi ea săgeţile otrăvite care îl enervau cel mai mult, două priviri ieşite din inima celui mai crâncen dispreţ.

— Aşa, priveşte-mă ca o bandită, că de-aia te-am făcut şi ţi-am dat în gură! Ce ţi-am făcut eu ţie, fă, de nu m-asculţi şi te caci pe cuvântul meu?

Lizoanca ştia că cel mai bine ar fi fost să plângă cu capul în pământ, dar nu putea, în fundul gâtului îi crescuse deja un cap de balaur care abia aştepta să se repeadă şi să zdrobească între măsele capul duşmanului ei de moarte.

— Las-o, mă, Cristele-n pace! Las-o dracului c-o omori!

Vocea maică-sii îi trecu sârmă dintr-o ureche în alta şi nu mai putut să se-abţină. C-o mişcare de şarpe apucă între dinţi degetul gros al bărbatului şi strânse cu toată puterea. Omul urlă şi-şi obloji în palmă degetul muşcat, în timp ce Lizoanca ţâşni pe lângă el şi pe urmă pe lângă maică-sa, cu toată viteza, drept spre poarta de la drum, iar de-acolo tot într-o fugă, pe lângă garduri.

La şcoală se opri să-şi evalueze pierderile. Îşi murdărise tenişii roz, care n-aveau nici două ceasuri de când îi primise. În rest nu era cine ştie ce. Falca era încă amorţită şi-o durea corpul, iar din lobul urechii se prelingea puţin sânge. Îşi băgase boul ăla unghia.

N-apucă să-şi tragă sufletul, că din poarta şcolii o şi seceră o voce grea, ca o palmă:

— Ce e cu tine aici? De ce nu eşti la clasă?

Lizoanca o privi dintr-o parte pe femeia supărată şi cu faţa mototolită ca o pereche de chiloţi murdari.

— Nu ştii să dai bună ziua? Cum te cheamă şi la ce clasă eşti tu?

— Într-a IV-a, mormăi Lizoanca, hotărâtă să nu piardă prea mult timp cu maimuţoaica asta, care era o profesoară de pe la gimnaziu. Însă femeia era o tanti foarte înfiptă.

— Nu eşti tu Niţă Eliza, de la domnul Preduică? Ce credeai, că nu ştiu cine eşti! Pentru că nu dai pe la şcoală cu săptămânile! Ţi s-a dus vestea de rea, nici părinţii nu mai au ce să-ţi facă!

Era gata s-o înşface, o privea de-aproape, puţin aplecată, şi, la un moment dat, îşi lăsă palma pe umărul ei, ameninţând-o direct:

— Ia să vii tu cu mine acum la cancelarie şi să vedem pe unde umbli şi ce faci…

Nu putea s-o lase să-şi termine fraza. Palma fierbinte a profesoarei o teroriza. Iar când auzi de cancelarie, îşi pierdu răbdarea, îşi ţuguie buzele şi-i trimise pe negândite un scuipat între ochi. Femeia se trase uşor în spate, iar ea o şi zbughi.

La prima uliţă se simţi salvată. De-acolo coborî fără grabă spre râpa din marginea satului, de unde se vedea şerpuind apa tulbure a Neajlovului. Satul Nou se împărţea în două: casele prin care colcăia lumea şi zona liberă de pe malul râului.

Lizoanca se opri înfiorată de aerul răcoros, care urca din mâlul apei, şi-şi trecu mâinile amândouă prin părul scurt şi murdar, ca o perie de frecat podele.

Din acest loc începea raiul ei. Se simţea uşurată de toate poverile. Mai ales când se uita peste apa clipitoare, cuprinzând dintr-o ochire tot traseul, de la Prundul lui Dudeanu până la salcia care acoperea văgăuna lor dragă.

Se lăsă pe vine şi-şi privi pantalonii murdăriţi cu motorină, de sub care ieşeau tenişii roz ca două bombonici tăvălite prin praf. Apoi slobozi nişte chiţcăituri în ecoul văii.

Sub crengile unduitoare ale sălciei, stătea adăpostit pătuiagul din mal, o adâncitură săpată-n burta unei foste movile. Acolo dormeau încolăcite Goarna şi Nuţa. Strigătul Lizoancăi nu pătrunsese însă în visul lor adânc. Aşa că fetiţa se hotărî să coboare râpa, având grijă să nu-şi murdărească şi mai rău tenişii ei noi. Trebuia să treacă prin apă până pe malul celălalt şi n-avea deloc chef. Rămăsese aplecată în prundul râului, nehotărâtă dacă să se descalţe sau nu, când simţi paşii care se apropiau în fugă.

— Hei, Lizoanco, treci repede dincolo şi scoală-le pe-alea, că e tămbălău mare la Dudu!

Fetiţa îi aruncă o privire încruntată, fără să se urnească.

— Du-te, fă, că e venită televiziunea la Dudu!

Ajunsese acum în dreptul ei şi-şi dădea drumul pe buza malului. Lizoanca se ridică în sfârşit, dar continua să-l privească fără entuziasm. Era un băiat care terminase de doi ani gimnaziul, şi pe care-l chema Titi, dar căruia toată lumea îi spunea Titoaşcă. Băiatul ăsta mereu îi poruncea, cum dădea cu ochii de ea, cum începea să ridice glasul, de parcă ar fi fost la cheremul lui, iar Lizoanca detesta la culme să-i spună cineva ce are de făcut. Aşa că aruncă o privire

dispreţuitoare spre pantalonii lui care se ondulau în franjuri până la genunchi. Pe pulpa inferioară îi înflorise o bubă mare.

— De ce nu te mişti, fă? o-ntrebă şi o-nşfăcă de moţul mititel, care abia i se ridicase din oasele pieptului.

Avea nişte degete de fier pe care şi le-ncleşta de fiecare dată în locul cel mai dureros, din miezul ţâţei.

— Du-te, bă, în pizda mă-tii, lasă-mă-n pace, de bou!

Titoaşcă părea satisfăcut de faţa fiartă a Lizoancăi, aşa că-şi mai foi niţel degetele:

— Îţi place, nu-i aşa? Lizoanca îşi ridică piciorul şi vru să i-l înfigă în burtă, dar el îl prinse cu mâna liberă. Se pregătea să-i mai zică ceva, însă smocul de păr galben îi zbârnăi pe frunte şi Titoaşcă îşi întoarse din nou privirea spre laba mică, din podul palmei.

— Ia uite, ai tenişi noi! Aproape impresionat îi dădu drumul. Ţi i-a dat Greblă, nu-i aşa?

Fetiţa rânji flatată că-i remarcase încălţările şi fugitiv îşi aduse aminte de mâinile lui Greblă, ca două rămurele rahitice, abia ieşite din iarnă, negre şi solzoase, ţinând între degete pantofiorii din cârpă roz.

— L-am văzut ieri când a adus marfa de la Bucureşti, doi saci de papuci şi de tenişi chinezeşti! Ai fost la el az-noapte?

— Îhî. Lizoanca se înmuiase la amintirea pantofilor, iar ochii i se mişcară repede, de la Titoaşcă, spre picioarele ei înnoite, care străluceau pe lângă labele lui, bandajate într-o pereche de adidaşi făcuţi zob.

Băiatul prinse momentul să facă pace. Îşi scoase o ţigară şi o-ndemnă cu-o voce îmblânzită.

— Du-te la alea şi zi-le să se scoale că e bâlci mare la Dudu, la palatul lu’ Ciocan. Cică vine şi televiziunea. Pe bune. O mai privi o dată zâmbind cu faţa lui care îi garanta că sunt prieteni buni, iar Lizoanca îşi scoase în fine tenişii ei roz şi trecu apa până la salcie.

2

Stăteau toţi patru şi priveau de pe acoperişul depozitului de materiale de construcţii, care era cel mai înalt obiectiv din zonă. Alergaseră cu sufletul la gură şi se căţăraseră în cel mai bun loc, de unde se vedea totul ca-n palmă.

Lizoanca stătea într-o margine, cu obrazul aproape lipit de umărul Nuţei. Dincolo de aceasta, trona Goarna, pe care o auzea dând claxoane din când în când cu glasul ei amplu, care-ajungea până-n capul satului, chiar şi când vorbea normal. Goarna, pe care de fapt o chema Cornica, era de-o vârstă cu Titoaşcă, dar părea mai mare decât el. Înaltă şi cu nişte palme cât paletele de bătut covoare, impunea respect oricui, nu numai lui Titoaşcă, iar Lizoanca se uita la ea ca la Armata Salvării. Căci Goarna era fiinţa care-o scosese din curtea casei şi-i arătase drumul cel mare. Pentru ea şi-ar fi dat şi viaţa.

În urmă cu trei ani, Lizoanca era deznădăjduită şi fără nicio speranţă. Intrase-ntr-a treia, fără să rămână repetentă, într-o viteză care-i rupea visele. Mergea dimineaţa la şcoală, şi stătea în banca ei, care era prima de lângă uşă. Îi plăcea să ţină o mână în buzunarul puloveraşului alb şi să frece cu buricele degetelor creasta tivului pitit acolo ca un gărduleţ întărit cu fir tare. Preduică trecea din când în când pe lângă ea şi-i făcea semn cu sprânceana să-şi scoată mâna din buzunar, iar ei îi venea foarte greu să-l asculte, totuşi nu se revolta, nu protesta, nu zicea nimic, chiar zâmbea uneori în timp ce-şi urnea cu greu mâna aninată încă vreo câteva secunde de buza buzunărelului alb. La şcoală era ca-n pauză. Stătea în bancă şi mai mormăia când era cazul, mâzgălea marginea caietului şi scria apăsat, cu litere inegale câte ceva, din ce spunea Preduică. Venea până în dreptul ei şi-o-ndemna, aplecându-se, *scrie şi tu Eliza, haide, toată lumea să scrie de la capăt de rând, cu literă mare.* În fine, dimineţile de la şcoală erau ca nişte recreaţii în viaţa ei zbuciumată, care

începea abia după ce ajungea acasă. N-apuca niciodată să se dezmeticească, pentru că, de cum intra pe uşă, tatăl ei o şi lua în primire. Mai ales el, deşi nici maică-sa nu era mai brează. Amândoi urlau ca dementii *du-te să iei o sticlă de ţuică de la Greblă! Hai, fă, mişcă-te-n pizda mă-tii.* Or, Lizoancăi nu doar că nu-i plăcea s-o trimită undeva ori s-o pună să facă aia şi aia, ci era şi mai rău. I se urca sângele în creştetul capului şi-i venea să-i taie bucăţele mărunte pe amândoi părinţii ei. Nu c-ar fi făcut ceva, era suficient să mormăie şi să-i arunce o privire scurtă tatălui ei, că lui îi şi sărea ţandăra. Se ridica la iuţeală de pe pat ori de pe scaun şi jart-jart îi şi rădea două labe, una după alta, încât se ducea ca bezmetica, până-n perete, până-n uşă şi cu cât se lovea mai tare cu atât îi venea să-l omoare pe nemernicul ăla faţă de care nu mai avea de multă vreme niciun sentiment filial. O bătea şi când nu făcea nimic. Dacă o vedea cu nasul în cartea de aritmetică ori stând pe prispă cu mâna-n falcă, lua imediat foc – *scoală fă de-aici, nu mai sta, futu-ţi morţii mă-tii, că-ţi stă norocul!* Cam în momentele de genul ăsta, când nu era încă vorba de bătaie, venea şi maică-sa, care o enerva şi mai mult, cu glasul ei miorlăit, ca şi cum i-ar fi vrut binele: *scoală, mă mamă, n-auzi ce-ţi spune tata, scoală şi du-te-n grădină să vezi ce face porcul ăla şi bagă raţele în coteţ.* Vocea ei prefăcută, gata să se alieze cu el, o enerva şi mai tare, ca şi cum ea ar fi fost de partea lui, deşi o bătea şi pe ea tot aşa, din senin, şi-o dădea cu capul de toţi pereţii, încât o auzea lumea urlând tocmai din valea râului ori chiar de la Dudu. Şi aşa, bătută, se ridica de lângă prag, îşi lua repede în picioare terfelogii pierduţi în timpul încleştării şi se miorlăia din nou, ca şi cum nu s-ar fi-ntâmplat nimic, *hai, măi, mamă, du-te să-i aduci lu' tata o farfurie de ciorbă.*

După una dintre bătăile obişnuite, apăruse Goarna. O ştia din vedere şi-i era şi cam frică de ea, mai ales de palmele ei mari şi roşii pe care şi le vântura pe

măsură ce da drumul unei voci făcute să pătrundă şi-n gaură de şarpe.

— Ce e, fă, iar ţi-a umflat ăla botu'? Şi pentru că ea continua să plângă cu sughiţuri, Goarna se aşezase alături, pe rondul de flori pus de primărie, şi-începuse să-i povestească:

— Păi ce, crezi că vine cineva să te scape de căpcăun!? Nu vine nimenea! Tu trebuie să pleci şi să-ţi faci pârtie printre oameni. Îl bagi în pizda mă-sii de dobitoc şi te cari! Cum unde? Păi ai idee ce mare e lumea asta?

Vorbea mişcându-şi palmele grele, ca şi cum ar fi fost ventilatorul din prăvălia lui Greblă, iar vocea ei îi pătrundea pe o sută de coridoare deodată, pe toate canalele înguste de care ştia numai ea şi care îi irigau sufletul.

Chiar în noaptea aia a dormit în pătuiagul de sub salcie, unde ajungea mirosul de mâl în valuri calde. A doua zi s-a dus la şcoală, unde n-a-ntrebat-o nimeni nimic, deşi nu avea nici cărţi, nici caiete, nici măcar un creion de scris. Iar când a terminat orele, s-a-ndreptat glonţ spre casă. Cristel stătea în curte şi, spre mirarea ei, era destul de calm:

— Du-te, mă, tată şi ia-mi şi mie un pachet de ţigări de la Greblă.

În mod normal s-ar fi dus, nu-i vorbise urât, n-o-mbrâncise, nu părea cu capsa pusă. Dar chiar atunci a apărut şi maica-sa, de prin fundul curţii.

— Păi bine măi mamă, ai dormit la mă-ta-mare fără să ştim noi nimic!? Când te mai duci la ea să ne spui şi nouă, cum de ce, nu trebuie să ştim şi noi pe unde umbli?

Vreo lună tot credeau că ea se duce în capul satului, la bunică-sa, care era mama căpcăunului, cu nimic mai brează decât el, unde maică-sa nu călca decât din joi în Paşte. Apoi a venit frigul. Goarna a luat-o cu ea prin sat, pe la diverşi prieteni de-ai ei, unde înnoptau uneori toţi patru, ea, Titoaşcă, Goarna şi Nuţa, ori numai câte unul, după caz. Dar cel mai bine le era când erau toţi patru, ca acum, privind de

pe acoperişul depozitului marele spectacol de la palatul ţigănesc.

În faţa casei lui Ciocan era adunată lume ca la circ, poliţie, iar nişte fete se fâţâiau cu microfonul în mână. De pe partea cealaltă a drumului, urcat şi el pe gardul casei, Greblă privea ca toată lumea, iar mai sus, pe stâlpul de beton, era cocoţat Pădureanu, care fluiera din când în când şi dădea câte un chiot, ca la nuntă.

— Unde aţi ascuns copiii, domnule Ciocan, întreba poliţistul, cu şapca trasă şmechereşte pe-un ochi, şi prefăcându-se că nu observă camera de filmat.

— Nu i-am ascuns, domnu' Vică! Copiii e plecaţi la Bucureşti, la rude.

Bulibaşa stătea în poartă, îmbrăcat în costum nou şi cu pălărie neagră, de-o juma de metru.

— Dar aţi făcut pregătiri de nuntă, nu-i aşa? Vocea subţirică a reporterei se ridică până la acoperişul magaziei, iar Titoaşcă izbucni în râs:

— Bă, ce nemâncată e gagica!

Lângă el stătea Goarna, abia sculată din somn, cu ochii încă umflaţi şi gâtul pârjolit:

— Taci, bă, din gură! Ai arde-o tu!

Titoaşcă vru să răspundă, dar din măruntaiele palatului cu turnuleţe se auzi un urlet de câine beteag. Toată lumea se uită într-acolo. Pe balconul alb şi împodobit cu ghirlande de ipsos ieşise cea mai bătrână ţigancă a clanului, pe care o ştia tot satul numai după voce. I se zicea Arţuria şi ieşea din când în când la ferestre ori la unul dintre balcoane, urlând şi blestemând într-o limbă pe care n-o înţelegeau nici ţiganii. Ca şi acum, când glasul ei rupse urechile lumii. Ca la comandă, din curţile vecine se auziră alte voci şi o mână de femei ieşiră văicărindu-se şi ridicându-şi fustele largi şi colorate. Camerele de luat vederi se mutară rapid de la poliţist spre ţigăncile care urlau din toţi rărunchii, încât nu se mai înţelegea despre ce e vorba.

— Hai şi noi jos! Lizoanca se ridică, pentru că era prea departe de vâlvătaia lumii, şi-şi dete drumul pe

partea înclinată a acoperişului, până la parul gros, proptit în căpriorii depozitului, care altfel ar fi căzut demult.

Bulibaşa vorbea într-un microfon, spunea cu durere *nu se poate, domnişoară, să veniţi aşa peste noi, n-am omorât pe nimeni, n-am făcut la nimenea rău, noi respectăm legile noastre şi atât.*

Lizoanca intrase pe sub mâna reporterei şi căsca acum gura la brăţara ei galbenă pe care era încrustat cuvântul *love.*

— Este adevărat că cei doi copii pe care i-aţi căsătorit nu au nici 11 ani?

Bulibaşa o privi cu ură şi apoi răspunse cât putu de calm:

— Mama mea m-a făcut când nu-mplinise 10 ani. Şi? Sunt eu mai prost decât dumneata? Uită-te la mine: sunt bulibaşă şi n-am făcut în viaţa mea puşcărie sau altele. Nici la spital n-am fost.

Reportera îşi lăsă în sfârşit ochii în jos şi dădu de Lizoanca. Un zâmbet mic îi scăpă spre fetiţa cu părul încâlcit ca şi cum ar fi trecut prin nenumărate lupte, apoi se adună şi-l întrebă din nou pe ţiganul supărat:

— Sunteţi conştient că încălcaţi drepturile copilului?

— Care drepturi, mămico?

— De exemplu dreptul de a merge la şcoală!

Bulibaşa se lumină repede:

— Păi noi îi lăsăm la şcoală! Cum să nu! Am un băiat care-a terminat facultatea! Cum să nu-i lăsăm la şcoală?

— Păi dacă îi obligaţi să se căsătorească de la 11 ani, cum să mai meargă şi la şcoală?!

— Merge. Merge, fata tatii, cum să nu meargă? Păi ce credeţi că suntem noi? Ei au viaţa lor mai-nainte, atâta că vrem să aibă şi-o ordine, nu-i obligă nimeni la nimic. Decât că ne ţinem de obiceiurile noastre şi atâta tot.

Reportera se întoarse brusc şi schimbându-şi faţa începu să turuie ca o cloşcă:

— Lucrurile nu par să se liniştească prea repede. Poliţia sau Protecţia Copilului nu pot să intervină

încă, mai ales că cei doi minori se pare că au părăsit demult localitatea Dudu.

Câţiva paşi mai încolo, Greblă dădea şi el un interviu la altă televiziune, iar Lizoanca se apropie tiptil, să audă ce spune.

— Pentru că sunt ţigani, domnişoară… apoi corectându-se repede, adăugă: adică de etnie rromă, cum îşi zic acum.

— La români nu cunoaşteţi cazuri de căsătorii la vârste aşa de fragede?

— Nu! Nici vorbă!

Greblă îşi strânsese buzele şi era gata să continue explicaţia când dădu cu privirea de Lizoanca. Aceasta râdea cu gura pân' la ureche. Bărbatul rămase cu ochii lipiţi de ea, detectându-i rapid toate micile modificări de pe feţişoară; îi văzu imediat urechea însângerată şi falca înroşită şi-şi dădu seama că iar o bătuse taică-său.

Un gând vinovat îi trecu vijelios prin dreptul frunţii, apoi îşi aduse aminte că era în mijlocul unui interviu.

— Nu ştiu, domnişoară! Ce ştiu eu! Sunt comerciant aicişa în sat! Toată ziua sunt plecat la marfă, la una la alta. Nu ştiu eu. Întrebaţi pe alţii care ştie.

Reportera, obişnuită cu astfel de răspunsuri, se şi răsuci în căutarea altei surse, fără să se mai preocupe de Greblă, care se făcuse roşu ca macul.

Lizoanca râdea mai departe privind în urma bărbatului care se îndrepta acum spre magazin. Pe deasupra lumii se auzi un strigăt ca de trompetă şi fata ştiu imediat că era timpul s-o şteargă. În susul drumului se vedea silueta tatălui ei, cu şepcuţa verde, *Golden Brau,* dată pe ceafă.

3

Ion Greblă intră în magazin, încălzit de gânduri, care nici măcar nu erau întregi, ci doar jumătăţi şi sferturi încropite la repezeală. În spatele tejghelei, vânzătoarea mângâia cu două degete o ţigară pe care spera s-o fumeze, după ce pleca el de-acolo. În mod normal i-ar fi zis *las-o, dă-o dracu', c-o fumezi după program,* dar de data asta era încă asediat de firimiturile lui de gânduri. Greblă trase aer în piept şi vru să privească pe geam să vadă ce se mai întâmplă afară, însă se trezi faţă-n faţă cu Cristel, căruia lumea îi spunea Moldoveanu. Tresări o clipă, iar Cristel duse repede un deget la chipiul verde. Era o şepcuţă care-i acoperea doar scăfârlia, dar cu un cozoroc destul de mare, ţeapăn şi lăcuit ca un cioc de raţă.

— Să trăieşti, Ionele!

Şi cum Greblă zâmbi cam stingherit, Moldoveanu continuă, mai mult ca să restabilească legătura:

— Ce e, mă, aici, îşi însoară ţiganii copiii? Iar mai încet, aproape confidenţial i se adresă vânzătoarei: Dă-mi şi mie un pachet de Carpaţi şi-o bere.

Greblă mormăi ceva şi, în timp ce întindea mâna după o sticlă de jumătate, îl întrebă fără să-l privească:

— Ce mai face, măi, Cristele, fata aia a ta? Se aude că-i dai bătaie la greu.

Moldoveanu plăti fără grabă, gândindu-se la suma rămasă şi la pachetele de ţigări pe care şi le mai putea cumpăra, apoi explică privindu-l pe Greblă drept în ochi:

— Abia săptămâna viitoare mă duc din nou la muncă. Începem o vilă la Mihăileşti, nu mare, ceva de-o lună jumate. Să vedem ce-o ieşi.

— Ei, dar mai câştigă şi nevastă-ta pe la piaţă, plus alocaţiile copiilor…

— Ce alocaţii! Cristel îl privi mâhnit şi aproape imputător. Ăl mic mai are două luni şi face doi ani, aşa că se duce dracu' ajutorul, iar după fată – mai

bine să nu mai vorbim: uite-i, ăştia de-i văzuşi aici: i-am luat ieri şi s-au şi dus.

— Da. E mai mare beleaua să ai copii. Greblă rosti cuvintele cu toată convingerea, regretând că-l întrebase de bătaie, însă Cristel îşi aduse aminte brusc şi adăugă cu tonul său mai mult didactic decât binevoitor:

— Fata aia a mea e o panaramă! O bat şi cu cât o bat e mai a dracu'. Nu-nţelege nimica.

— Şi băiatu-ăl mare?

— Barem de la ăla nu mai ştiu nimic de trei ani!

Greblă oftă şi-i întinse sticla de bere, apoi spuse cu voce moale:

— S-aude că l-ar fi prins gaborii acolo în Spania şi l-ar fi băgat la zdup.

— Ei! Se descurcă el!

Şi în timp ce Moldoveanu se îndrepta alene spre masa de plastic din faţa magazinului, Greblă se strecură şi el prin spatele tejghelei spre cealaltă cameră, închizând grijuliu uşa albă, acoperită cu o perdea de monton.

Nu-şi dădea seama dacă Moldoveanu ştia ce face Lizoanca, dar mai degrabă era pe dinafară. Greblă se aşeză pe scaunul din dreptul ferestrei, printre lăzile de bere şi Fanta. Strada se cam golise. Mai erau câteva ţigănci bătrâne şi reportera care îi luase lui interviul, o spălăcită cu părul strâns într-un pămătuf, pe ceafă. Acum stătea de vorbă cu Sanitara, care făcuse spume la gură tot trăncănind.

Îi părea rău de Lizoanca. Era chiar ceva mai mult. Felul în care îl privea: avea o uitătură de om matur, ca şi cum l-ar fi avut în palmă. Mai ales acum era copleşit, când încă era vie amintirea nopţii trecute. El stătuse un timp băgat în pat şi cu veioza aprinsă, atent la toate zgomotele curţii, la scârţâitul porţii ori la fâsâitul hainelor, la paşii care, oricât de atenţi, tot ar fi mişcat pietrişul de pe alee. Când Lizoanca a deschis uşa, pe Greblă l-a săgetat până-n creier. O văzuse intrând repede, şi din câţiva paşi se şi aşezase pe marginea patului. Îl privea râzând, mişcându-şi ochii în toate părţile şi vorbind în acelaşi timp, cu o

voce groasă şi bombănită care îl înfioară chiar şi acum, când şi-o aduce aminte. Era ceva în toată atitudinea ei care îi amorţea creierul şi-i lega la ţăruş planurile lui de toate zilele, făcând să iasă din fundul lumilor sale o dorinţă fără paznici şi fără Dumnezeu. Dar abia noaptea trecută o întrebase ceea ce voia s-o întrebe de mai multe luni: *Câţi ani ai?* Iar vocea ei sigură şi cam supărată îi intrase în spirala urechii ca o-ngheţată topită:

— Sunt într-a patra, da' am rămas un an repetentă.

Într-a patra către a cincea; vasăzică, 11 ani. A avut şi el vârsta asta, îşi aduce aminte, acum exact 25 de ani, când aici, chiar în dreptul casei lor, se termina Satul Nou şi cinci sute de metri mai încolo începea Dudu. Acum locul ăla viran dintre sate nici nu mai există. Şi-au făcut ţiganii case pe el şi poate că ăsta a şi fost norocul lui să scape de sentimentul acut că se află în afara lumii. Palatele ţiganilor, cu acoperişuri argintate şi cu turnuleţe ascuţite, au umplut câmpul, încât dimineţile când iese din curte i se pare că se află într-un film pentru copii.

Dar când avea el 11 ani, atunci totul arăta altfel. Ieşea din casă şi privea mirişte a, cerul şi şoseaua pustie şi i se părea că a fost uitat la capătul lumii.

Greblă la 11 ani

Era tot aşa, un sfârşit de primăvară, cald, şi aştepta să vină vacanţa. Îl avea învăţător pe Preduică, pe atunci tânăr şi timid. Îi ziceau *tovarăşu'*. Parcă îl vede şi acum: îmbrăcat cu un costum, care părea primit de pomană, şi cu adidaşi albi. Le-a dat drumul mai devreme, înaintea copiilor de la grădiniţă, iar el era vesel, fără motiv. Cerul înalt şi aerul de vară îi dădeau sensul libertăţii.

A intrat în casă şi-a găsit-o pe maică-sa plânsă. Stătea pe marginea patului, cu baticul căzut pe-o parte şi c-o scrisoare în mână. Nu trebuia să se-ntrebe de unde e, pentru că nu primeau din altă parte. Era o scrisoare de la taică-său, din puşcărie. Îl prinseseră cu-o traistă de porumb şi-acum înfunda zdupul. Nu era nimic de ruşine, toată lumea îl oprea pe drum să-i spună *săracu' ta-tău, pentr-o traistă de porumb, când alţii fură cu sacii!* Dacă ar fi fost hoţ, mai zicea, dar lua şi el de la Colectiv, ca tot omul. În ziua aia, venise din nou scrisoare şi însemna că se apropie vremea de dus la vizită:

— O să tai un pui, o să văd eu ce fac, dar ne trebuie bani pentru ţigări. Du-te tu, mamă, până la Notaru şi vezi dacă nu vrea să cumpere un chil de ţuică. Ia sticla asta, aşa învelită în pungă, şi du-te până la el. Da' vezi să nu vorbeşti cu nevastă-sa ori cu altcineva, ci direct cu el, îi spui *nea Petrică, vezi să nu greşeşti să-i zici Notaru, sunt băiatul lu Greblă şi m-a trimis mama să te-ntreb…*

Notaru avea o casă mare, făcută înainte de război, c-o verandă spre drum, sprijinită de doi stâlpi albi, îngropaţi în zid. Habar n-avea de ce-i zicea Notaru. La toată familia le zicea, aşa că nevastă-sa era Notăreasa, iar copiii lui, doi băieţi de liceu, erau amândoi Notăreii. De fapt, Notaru era şantierist, făcea naveta pe la Bucureşti, de unde se întorcea seara cu două franzele într-o pungă de plastic. Avea perioade când nu-l vedea nimeni şi perioade când

stătea pe-acasă cu săptămânile, după cum lucrau şantierele. Acum era venit de vreo câteva zile.

Greblă nu-şi dăduse jos uniforma de şcoală, adică pantalonii bleumarin, care aveau două burţi la genunchi, şi cămaşa bleu, pe a cărei mânecă era atârnată matricola. Doar tenişii îi aruncase lângă prag, cum făcea de fiecare dată când venea de la şcoală. A intrat în curte şi-a strigat încet spre fereastra de la drum, cum îl învăţase maică-sa. Pe scările casei erau aşezate ghivece cu muşcate roşii. Greblă a urcat treptele şi când voia să încerce uşa, a apărut Notaru. Era un om slăbănog, dar cu o burtă ca un balon, ieşită prin maieul cu găurele. L-a ascultat şi i-a făcut semn să intre înăuntru.

— Cât vreţi pe ea?

— 50 de lei.

Notarul luase sticla şi-o privise în lumina soarelui care pătrundea printre cei doi stâlpi albi, pe uşa cu geamuri multe. Pe degetul mic avea un inel ca un belciug, care-i umfla carnea dimprejur.

— Bine. Stai aici să-ţi aduc banii.

A rămas în antreul îngust, cimentuit, ca-n closetele şcolii. În stânga era crăpată o uşă, iar înăuntru se vedea bine un sac cu făină, cu un castron roşu deasupra. Soarele cădea pe smalţul înflăcărat, luminând pânza maronie a sacului. Era o rază de lumină ca un reflector. Restul încăperii părea mâncat de umbră. Vedea doar sacul desfăcut, în gura căruia trona vasul rubiniu.

A fost o decizie de moment. Nu s-a gândit, nici măcar nu şi-a luat măsuri de precauţie. A intrat şi-a pus la repezeală două, poate trei castroane în punga de plastic, care îi rămăsese de la sticlă, şi-a şi ţâşnit pe uşă, dosind la repezeală prada în spatele unui ghiveci cu muşcate. Apoi s-a întors ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic. A mai aşteptat un timp. Asta îşi aduce foarte bine aminte. Că a mai stat şi-a căscat gura la uşa pe care dispăruse Notaru şi care avea o clanţă rotundă, ca un mosor, strălucitoare, încât părea făcută din aur.

Bărbatul a intrat pe uşă, ţinând în mână o hârtie de cincizeci de lei. A deschis gura să spună ceva şi apoi s-a lipit cu privirea de podea, urmărind-o cu gravitate. Parcă îl vede şi acum, adulmecând pe sub gene, de la picioarele lui până în camera de alături, în care era sacul de făină. L-a cuprins groaza, dar era hotărât să nege.

Orice-ar fi fost, n-o să recunoască nici mort.

— Hoţule! Şi-o dată îşi înfipsese ochii în ochii lui: eşti venit la furat, hai? Apoi îl apucase de ceafă, forţându-l să se uite în jos. Pe cimentul lustruit se vedeau tălpile lui imprimate în făina subţire ca o brumă. Cum dracului se înşirase făina aia pe tot traseul, de la sac până la muşcată? Erau labele lui mici, cu degetul mare mai depărtat, paşi mulţi, mai ales lângă sac, unde nu-şi amintea să se fi mişcat din loc, ca şi cum un trib întreg dansase în faţa sacului de făină. *Unde-ai pus-o, mă?* îl interogase Notaru, continuând să-l ţină de ceafă ca pe-un pisic mort. Îl împinsese apoi pe scară, unde o talpă bine conturată mergea până la ghiveci. Iar în spatele lui stătea ghemuită punga de plastic. Notaru o ridicase cu două degete şi începuse să urle:

— Bine, mă, mie mi-e milă de tine şi de maică-ta şi-mi rup de la gură să vă cumpăr poşirca, iar tu vii să mă furi? Nu degeaba l-a băgat pe ta-tu la zdup! Neam de hoţi, fire-ar mama voastră a dracu'! Viorico! Mamă! Veniţi bre încoa' să vedeţi hoţul prins la făină!

I se-ncreţea sufletul şi-şi făcea reproşuri nu atât pentru că furase, ci pentru că fusese prins. Sigur, era nasol că furase. Nici nu era cine ştie ce, un pumn de făină acolo, o pâine pe care o mănânci o dată. Castronul roşu pe sacul de făină era un fel de pată a ruşinii în memoria lui. Dar şi mai greu îi era să-şi aducă aminte tălpile întipărite pe cimentul ca de gheaţă. I se înfipseseră pentru totdeauna între ochi, încât, ori de câte ori îl repezea cineva sau era prins la înghesuială, îi veneau în minte urmele pudrate şi-şi pierdea imediat încrederea în sine.

I se întâmplaseră multe de-atunci, inclusiv trei luni de puşcărie, dar nimic nu era mai cumplit ca amintirea acelei zile în care Notaru îl prinsese furând. Se învinovăţea mai ales pentru timpul pierdut în aşteptarea banilor, cât căscase gura la clanţa aurită, în loc să fi şters tălpile albe de pe faţa cenuşie a pardoselii. Nopţi întregi refăcuse scena în minte, imaginându-şi cum mătură repede urmele, cum aruncă punga peste gard, undeva în şanţul de la poartă, cum se întoarce acasă fără ca cineva să aibă cea mai vagă bănuială privind corectitudinea lui. Dar oricât se gândea şi retuşa în minte, faptele rămâneau aceleaşi.

S-a întors acasă fără bani şi fără ţuică, ţinut de-o ureche ca un netrebnic şi cu toată familia Notarilor în urma lui, încât până seara nu mai era niciun om din Satul Nou care să nu ştie ce făcuse.

Ani întregi când se întâlnea cu cineva, mai devreme sau mai târziu, venea vorba despre făina Notarului, iar el vedea imediat în minte labele negre, pudrate şi întipărite pentru totdeauna pe faţa imaculată a istoriei omeneşti.

4

Lizoanca o luase la fugă pe după depozitul sprijinit în par, încercând să-i ajungă din urmă pe ceilalţi trei, care, deşi nu păreau să se grăbească, erau încă destul de departe. Pe străduţa îngustă, care cobora la râu, erau câteva capete de oameni răsărite de după garduri, iar din direcţia opusă venea Sanitara, o femeie cu gura mare, care-o duşmănea de moarte.

— Ce e, mamă, la ţigani acolo, cine e venit? Omorâră pe cineva?

Fetiţa dădu din cap ca şi cum ar fi salutat-o, deşi n-avea nici pe departe intenţia asta, dacă Sanitara n-ar fi intrat în vorbă, apoi rosti cu vocea ei groasă, de fumător bătrân:

— Nu mai e nimic, degeaba te duci acum!

Când ajunse lângă Titoaşcă, acesta, rămas puţin în urmă, în aşa fel încât fetele să meargă întoarse pe jumătate spre el, ca să-l asculte, povestea ceva ce le lăsase cu gura căscată. Lizoanca ascuţi şi ea urechile la ce spunea:

— La soră-mea în bloc nimeni nu mişcă fără ştirea ţiganilor ăştia! Te omoară în stradă şi poliţaii se uită la tine cum mori. Dacă-ar fi după mine, le-aş rupe gura la toţi ţiganii!

— Da’ bine, mă Titoaşcă, slobozi Goarna glasul ei sonor, ăştia de la noi, de-aici, sunt cei mai bogaţi oameni, n-ai văzut ce palate au! Şi nici n-am auzit să se plângă lumea de ei.

— Păi de unde crezi tu că au chestiile asta? Din şmanglă! Dacă te uiţi la televizor vezi cum le dă italienii foc, de răi ce e, i-a speriat pe toţi cu hoţiile şi crimele.

— Ăştia, ai noştri?

O clipă se lăsă liniştea şi toţi ochii se îndreptară spre Lizoanca. Ea vorbea aşa de rar că era aproape un eveniment s-o audă, mai ales că acum pusese o întrebare. Lizoanca nu părea niciodată interesată de ceva, iar comentariile ei se reduceau la înjurături ori la gesturi de neanticipat. Stătea liniştită şi asculta şi,

odată, dacă i se părea ei ceva în neregulă, repezea un scuipat între ochii câte unuia. În afară de Goarna, pe care o asculta cu sfinţenie, pe ceilalţi, în special pe unii din Bulbucata, pe care-i întâlneau din când în când, îi scuipa şi-i drăcuia fără alegere. De aceea îi şi spuseseră Lizoanca, de-a dracu' ce era. I-ar fi putut zice Eliza, Eli ori Lizica. Dar nu i s-ar fi potrivit. Pe când *Lizoanca* era ca o mănuşă: o arăta ursuză şi greu de clintit.

Aşa că Goarna îi explică repede:

— Şi ăştia ai noştri. Ce, crezi că sunt uşă de biserică? N-ai văzut că sunt mai mult plecaţi? Toată iarna a fost linişte, de la Greblă în sus nu s-a mişcat nimic.

— Oare Greblă e şi el ţigan? Băiatul îşi aranjă smocul decolorat care îi acoperea toată fruntea şi se uită direct spre Goarna de la care aştepta răspuns.

— Cred că şi el e cam ţigan.

— Adică? Ori e, ori nu e!

— N-ai văzut ce mâini negre are?

Lizoanca îşi aminti din nou mâinile acoperite de-o crustă maronie în care erau pe jumătate ascunşi tenişii ei roz şi automat îşi privi picioarele.

— Pare să fie român, se hotărî Goarna, are casă de român şi nu l-am auzit să vorbească ţigăneşte. Aşa e el mai borât.

— Dar de ce venise televiziunea? Nuţa se opri să scoată din pământ un disc strălucitor, care se dovedi repede că nu era decât un capac de bere.

— Pentru că se însoară Elvecianu, ăla, ăl mic.

— Şi?

— Şi n-are voie. Mi se pare că trebuie să ai 15 ani ori mai mult ca să poţi să te însori.

— Da' de măritat poţi să te măriţi? Acum Nuţa privea cerul, ca şi cum ar fi citit ceva pe el.

— Da', de ce nu! De fete n-am auzit nimic. Apoi, Goarna se întoarse din nou spre Titoaşcă, adăugând cu vocea ei înaltă:

— Nu ştiu mă, Nuţico, poate ăsta să ştie de pe la soră-sa!

— Soră-mea nu e măritată, dar e înscrisă la o şcoală de frizeri. Şi-acoloşa a aflat că de la 14 ani poţi să-ţi iei singur alocaţia, fără să mai aibă părinţii vreo treabă.

Goarna izbucni pe neaşteptate în râs şi pe urmă le spuse doct:

— Asta e numai dacă te duci la şcoală! Eu mi-am luat alocaţia când eram într-a opta! Mă duceam la şcoală numai ca să-mi iau banii ăia. Dar nu zice nicăieri că poţi să te măriţi dacă-ţi iei alocaţia.

În mintea Lizoancăi se aprinse o lumină albă, ca de artificii. Vasăzică peste trei ani o să-şi ia alocaţia şi-o să facă ce vrea cu ea. Ştia că în fiecare lună taică-său aştepta banii ăştia, pe care i-aducea Poştăriţa, îi număra peste gard, semna ce semna, şi-i băga în buzunarul de la spate, închis cu un nasture de metal. Banii ăştia trebuiau recuperaţi. Dar pentru asta era nevoie să meargă la şcoală, unde nu mai avea niciun chef să se ducă. Se uitau la ea ca la Capra de Anul Nou şi-o hăituiau cu rândul, de la directoare la învăţător. Ultima oară fusese prin iarnă, într-o zi de crăpau pietrele şi când se dusese pentru că nu avea unde să intre, de frig ce era.

Nuţa vorbi rar, oprindu-se din nou din mers şi obligându-i şi pe ei să se oprească:

— Dacă-ţi dă alocaţia în mână, înseamnă că poţi să te şi măriţi. Eu am acum 14 ani. Dar n-am mai fost la şcoală de anul trecut, de pe vremea asta.

— În ce clasă erai ultima dată?

— Într-a cincea, la Păduchioasa în clasă!

— Aha, şi eu am făcut cu ea nu ştiu ce, istoria mi se pare, dar soră-mea a avut-o dirigintă. E una mică, a dracului?

— Mda. E vecină cu noi.

Nuţica porni din nou cu paşi mici, în timp ce dădu drumul unei alte întrebări:

— Şi ce, dacă mă duc mâine la şcoală, îmi dă banii ăia?

Goarna-şi strânse buzele şi, după ce scoase un grohăit, îi explică pe-ndelete:

— Îţi dă o pulă! Pe la sfârşit de trimestru, mi se pare că ţi-i dă pe toţi odată, dar nu mai ştiu cum e acum. Au trecut doi ani de când am terminat eu şcoala.

— Şi eu la fel! se entuziasmă Titoaşcă! Ia uite, înseamnă că ai 16, ca mine. Eu credeam că eşti mai mare!

— Păi sunt! La balcon! Uite-aici, spuse fata, bătându-şi tâmpla cu două degete. Hai, gata cu vorba! Să vedem ce facem diseară.

Ajunseseră acum la râu şi se aşezară unul după altul pe malul uscat şi apărat de câteva fire de pir. Goarna îşi strânse cu un elastic părul care cădea în fâşii galbene, acoperindu-i aproape toată faţa, şi spuse tare, încât se auzea din curtea lui Croitoru:

— Eu am o treabă solo, iar voi doi trebuie să mergeţi la Grindeni, după cum am promis. Titoaşcă şi Nuţica încuviinţară imediat, mişcându-şi la unison bărbiile. Ei aveau într-adevăr treaba lor, la un şofer de tir care făcea bairam la el acasă.

— Cine se duce la moş Petrache? Că nu mai e decât Lizoanca!

— Nu mă duc eu la moşu' ăla!

— De ce, fă, că ia azi pensia. Ce, vrei s-o dea la alţii?

Lizoanca lăsă capu-n jos şi mormăi cu buzele aproape lipite:

— Miroase-a pipi!

Goarna izbucni într-o hăhăială mare, apoi, ca şi cum ar fi pus frână, claxona de trei ori:

— Păi şi tu a ce miroşi?

Acum râdeau toţi patru, inclusiv Lizoanca. Ştia că nu se mai spălase de mult, de fapt, nu se spăla decât vara în Neajlov şi uneori înainte de Paşte.

— Are şi televizor, o să vezi c-o să-ţi placă! Adoarme repede şi pe urmă stai şi te uiţi la televizor.

Asta era într-adevăr ceva de interes. Când era acasă, s-ar fi uitat tot timpul. Serile stătea pe pat, uneori cu fratele ei mai mare, şi se uitau pe apucate, căci taică-său muta posturile la iuţeală, ca şi cum ar fi fost la raliu, înjurând cu disperare. Nu s-ar fi uitat

la un film nici bătut. Uneori venea târziu şi-i găsea stând pe patul lui, cu maică-sa, şi le-nchidea televizorul numai de-al dracului, chiar pe finalul filmului, de n-apucau să vadă cum se termină. *Duceţi-vă la culcare, hai, caramba!* îi trimitea în celălalt pat, ridicând mâna, iar ei se şi refugiau pe patul lor, care era cam tare şi pus lângă geam. Vara îi scotea afară *dormiţi pe prispă, la aer, c-aşa e sănătos.* Iar el se urca imediat pe mă-sa şi-o auzeau plângând până adormeau. De ce plângea ea, ce-i făcea nenorocitul ăla, habar n-avea, nici nu-şi putea imagina măcar. Ea plângea cu suspine, ferindu-se de el, numai după ce îi auzea primele sforăituri care se ridicau până-n grinda casei.

— Să ştii că deja am vorbit cu moş Petrache. Am trecut aseară pe la el şi i-am zis: vezi că vine Lizoanca mâine seară – să pregăteşti douăj' de mii – zece pentru ea şi zece pentru mine. Nu vreau, zice moşu'. Păi de ce bre, nea… E mică, domne, nu mă-ncurc! E mică pe dracu'. Îl ştii pe Grecu? Ai văzut ce are pe faţă? E bandajat, l-am văzut ieri prin sat. Lizoanca l-a muşcat! I-a-nfipt dinţii-n falcă. E dată dracu'!

Goarna povestea privind-o din când în când cu coada ochiului, iar Lizoancăi îi dăduseră lacrimile de emoţie. Se simţea lăudată şi un fir fierbinte se lungise lent din moţul inimii până în fundul gâtului. Ştia că Goarna ţine la ea şi orice vorbă venită din partea ei o lumina pe dinăuntru. Într-adevăr îl muşcase pe broscoiul ăla care se dăduse la ea. Erau în bufetul din Grindeni, se mişcau pe-acolo fără treabă. Titoaşcă luase o sticlă de Fanta şi-o amestecase cu votcă, aşa că erau toţi patru cu chef şi dădeau o raită prin bufet. Grecu era beat mangă şi se uita fix într-un loc numai de el ştiut. Când a trecut prin dreptul lui, ăla, de unde părea adormit, a întins braţul şi harşti, a şi pus-o pe genunchi, cu *vino la tata să vedem ce-avem aici* şi tot încerca să-i bage mâna-n pantaloni. Lizoanca s-a dat niţel înapoi, dar când holbatul a vrut s-o pupe, şi-a-nfipt dinţii în falca lui. N-a fost mult: câteva secunde

să fi fost tot. Apoi au zbughit-o pe şosea şi-au ţinut-o într-o alergătură până-n Satul Nou.

Goarna se ridică brusc în picioare şi anunţă ca şi cum ar fi fost un lucru neînsemnat:

— Eu şi cu Nuţica mai avem ceva de făcut. Venim să te luăm peste vreun ceas.

Titoaşcă încuviinţă şi el în treacăt, însă Lizoanca sări ca un arc. Amândouă ştiau că nu-i plăcea să rămână cu el.

— Nu rămân eu cu dementul ăsta!

— Dar ce-ţi face, fă? Stai liniştită că nu-ţi face nimic. Bă, dacă-i faci ceva te-am halit!

5

Florenţa se întorcea fără grabă de la Grindeni, unde-o lăsase autobuzul, visând ca într-o zi să se prelungească traseul până la Satul Nou. Fusese la Bolintin, în piaţă, cu nişte verdeţuri, din care nu vânduse niciun sfert. După ce plătise drumul, îi rămăseseră 150 de mii şi nu ştia cum să facă să oprească o parte, fără s-o vadă ăla, care stătea cu ochii numai pe ea. O să-i calce în picioare restul de mărar şi de pătrunjel *fire-al el al dracu, tot se usucă până mâine, mă piş pe munca ta de vacă* şi ce i-o mai zice. Şi pe urmă o s-o ia la poceală până scoate şi ultimul bănuţ. Dacă cumpără lapte pentru copil, îi dă cu el în cap să se-nveţe minte să mai arunce banii aiurea şi fără să-l întrebe pe el. Moldoveanu dracului, dar-ar moartea-n el de hapsân şi criminal. Copilul ăla n-a mâncat de ieri nimic, l-a lăsat la soacră-sa şi-o să-l găsească plângând, că nici aia nu e mai brează. Poate totuşi i-o fi dat un cartof, ceva. Femeia se opri şi-şi privi palma care se înroşise de la toarta coşului. În faţă se vedea tăblia albă pe care scria cu litere negre *Satul Nou.*

Florenţa oftă şi-şi aduse aminte cum se bucura altă dată, văzând tabla asta, mai ales serile, când se întorcea de la şcoala din Grindeni, unde făcuse gimnaziul, căci pe vremea aia în Satul Nou nu era decât şcoală primară. Aşa că pe la prânzişor o lua la picior spre Grindeni, trecea în viteză pe lângă primărie, salutând din când în când lumea, cu voce tare, s-o audă oamenii, şi cu dinţii la vedere. Avea o dirigintă, care poate mai este şi acum, deşi n-a mai văzut-o. Era o femeie tânără şi foarte dichisită, care le spunea ridicând din sprâncene:

— Nu se poate să treci pe mijlocul satului ca boul, cu dovleacul între urechi. Nu are importanţă dacă-l cunoşti sau nu, treci pe lângă om şi-i spui bună ziua, zâmbeşti la el şi te ţine minte. Aşa-ţi faci nume bun într-un sat. Cine trece fără să se uite în stânga şi-n

dreapta e din capul locului ocolit de lume şi nu reuşeşte nimic la viaţa lui.

Or, Florenţa o ascultase pe dirigă şi nu trecea pe lângă nimeni fără să salute. Şi cu ce se alesese? Era o ratată, care trăia de pe-o zi pe alta şi lua pumni de la dobitocul ăla, murire-ar mâine! Pe-atunci însă era foarte încrezătoare. Zbura la şcoală aruncând în stânga şi-n dreapta cu bună ziua, cum îi spusese diriga, pe care o chema Opreasca, acum îşi aduce aminte, iar când termina, seara, mergea spre casă ca spre cel mai drag loc. Când citea numele satului pe tabla albă, i se părea că toată lumea o aşteaptă cu braţele pline de flori.

Femeia luă din nou coşul cu zarzavaturi şi păşi mai departe, pe lângă stâlpul alb de care era aninat numele satului. Era o femeie micuţă şi un pic încovoiată, care se mişca privind cu mare atenţie asfaltul gri. Avea trei copii, pe care-i făcuse pe negândite, şi niciunul nu era aşa cum ar fi vrut. Gabi fusese primul ei copil. Cel mai drag şi de care îi era în fiecare clipă dor. Copilul ei din porumb.

Era încă în şcoală, pe la sfârşitul clasei a opta, când l-a-ntâlnit pe Moldovean, căruia i se spune aşa pentru că într-o vară, pe când făcea profesionala, îl dusese cu şcoala pe-un şantier din Moldova, de unde s-a-ntors vorbind ca moldovenii. Era foarte coios atunci, cu nişte pantaloni pensaţi, din pânză subţire, care erau făcuţi la croitor, şi-un tricou alb, pe care scrisese mărunţel, cu o cariocă roşie: *Hai Steaua!* Venea şi-o lua de la şcoală, nici nu ieşea bine pe uşa clasei şi-o şi lua de după gât ca să-l vadă vreun profesor, să-i zică ceva. Că atâta aştepta, numai să-i fi zis, şi l-ar fi-njurat ori l-ar fi luat la pumni imediat. Dar nu-i spusese nimeni nimic.

Într-o seară se opriseră la indicatorul ăsta, pe care scrie *Satul Nou,* şi-o trăsese în porumb. Era atunci un lan de porumb cum intrai în sat, cam pe locul ăsta, unde e acum crescătoria de pui, care-a umplut lumea de mirosuri. Pe-atunci era aerul răcorit de miezul verde al porumbului.

La sfârşitul clasei a opta, avea o burtă care chiar îi ajungea până la gură, cum se zice. În vara aia l-a născut pe Gabi şi-n toamnă Moldoveanu s-a şi mutat la ea. Trăia pe-atunci maică-să. Doamne, ce s-a mai amărât mama ei. Îşi lega basmaua verde sub bărbie şi spunea încet şi rugător *să faceţi nunta, măi mamă, să nu rămânem de râsul lumii!* Aşa a şi-nceput el să se înrăiască. Nu suporta s-o audă pe mama ei vorbind. La început pleca trântind uşa, pe urmă a trecut la-njurături şi pe la sfârşitul anului deja o luase la pumni. Totuşi, dintre copiii ei, Gabi a fost cel mai îngrijit. Alerga ca o nebună la piaţă, aveau pe-atunci şi vaca şi mai făcea şi croitorie.

Când a născut-o pe Eliza, Moldoveanu vânduse deja maşina de cusut, iar mama ei murise de supărare. Şi cu fata s-a străduit. Şi ea şi Gabi îşi băteau capul de dimineaţa până seara ce să facă şi ce să dreagă să nu-i lipsească Elizei ceva. Când fata s-a făcut de dat la şcoală, bietul Gabi n-a mai răbdat. Sătul de bătaie şi de viaţă rea, şi-a luat lumea-n cap. *Plec în Spania! Să nu-ţi faci griji de mine, că răzbesc eu.* Avea 15 ani, dar era voinic, parcă-l vede, cu bocancii cumpăraţi din târg, cu o canadiană albastră şi 50 de mii cusuţi în betelia pantalonilor. A plecat într-o noapte şi, deşi i se rupea sufletul, l-a dus până în Dudu, unde îl aşteptau nişte nepoţi de-ai bulibaşei, ţigani, dar băieţi descurcăreţi, ziceau *tanti, să n-ai grijă de noi, c-o să ne întoarcem mai deştepţi de-acolo, ai să vezi.* Şi duşi au fost. Nu i-a mai văzut pe niciunul. Cât a trecut de-atunci? Şase ani. E acum bărbat în floare, s-o fi şi-nsurat, o fi luat vreuna care nu-l lasă să scrie acasă ori cine ştie ce-o fi şi pe sufletul lui. După ce-a plecat Gabi, toate au început să meargă prost, iar bătăile pe care le-ncasa el a-nceput să le ia Eliza. Fata ei pe care nici n-o mai recunoaşte. Cutreieră drumurile, doarme cine ştie pe unde, pe la bunică-sa ori pe la fata aia ca o matahală, nici nu-şi poate închipui ce-ar avea de vorbit Eliza cu omoteia aia, care e pripăşită pe la o babă din marginea satului.

Soarele cădea spre asfinţit, iar printre acoperişuri lucea ochiul Neajlovului. Florenţa se apropia de casă, făcând din ce în ce paşii mai mici, ca şi cum ar fi vrut să tragă de timp. În curtea vicelui erau două fete. Peste gardul de lemn nou se vedeau nişte scaune de plastic, galbene, iar lângă ele, acoperite în parte de o tufă de liliac, două fete se împingeau una-ntr-alta, ca şi cum ar fi stat de vorbă cu cineva. Florenţa lăsă uşor coşul şi se îndoi ca şi cum ar fi avut de căutat în el. Printre ulucile gardului se vedeau două picioare bărbăteşti. Vasăzică era el, Vizitiu, stătea pe-un scaun, iar ele în picioare, ca la primărie. Florenţa se hotărî să mai facă doi paşi spre gardul de lemn curat şi să arunce o privire chiar peste poartă. Într-adevăr, viceprimarul stătea ca un boier, tolănit pe-un scaun de plastic, la o măsuţă, iar în faţa lui erau două fete cam mototolite. Aha, una era Goarna, cu părul strâns la spate, era sigur ea, după râs, care se auzea până-n drum. Pe Florenţa o trecu imediat un fior. Nu cumva o fi şi Eliza ei, cu ele? Nu se vedea. Trecuse acum de poartă şi se uita din mijlocul drumului. Nu mai avea în faţă liliacul, ci dintr-o parte vedea bine că cele două fete erau Nuţica şi Goarna. Ce treabă puteau să aibă ele cu vicele? Poate le chemase să le mustre, *măi fetelor, nu e frumos să umblaţi lelea prin sat, mai bine vă faceţi şi voi un rost.* Poate le dă vreun serviciu la crescătoria de găini, care s-aude că e a lui. Miroase rău de tot, dar se câştigă bani frumoşi. Cine n-ar vrea să prindă un loc acolo! Florenţa se hotărî brusc şi o luă glonţ spre poarta vicelui, o deschise şi din câţiva paşi fu pe alee, la nici trei metri de cele două fete.

— Bună ziua, domnul viceprimar! salută ea, cu toată bucuria pe care i-o dădea gândul că bărbatul acesta era poate sprijinul ei nesperat.

Vizitiu tresări şi avu un prim impuls de-a se ridica de pe scaun, apoi muşchii feţei i se-ntăriră, iar peste ochi îi căzu o pânză fină de cenuşă.

— Da, tanti, cu ce să te-ajut?

Bărbatul nu era mai tânăr decât ea, aşa că pe Florenţa o luă prin surprindere acest *tanti,* aruncat

acru. Fuseseră colegi de şcoală, şi, deşi el era băiat de oameni foarte înstăriţi, într-un timp îi plăcea să plece împreună de la şcoală. Şi-l aduce aminte, cu pantalonii de trening decoloraţi, cum e cerul mohorât, de noiembrie, alergând pe terenul şcolii şi strigând în gura mare *Floreenţaaa, să nu pleci fără mine,* iar ea îl aştepta să mai dea de două ori cu piciorul în minge şi apoi o luau amândoi spre casă, pe lângă lanul de porumb, pe lângă tabla pe care scria mare *Satul Nou,* lingând cu tălpile şoseaua, care era pe-atunci o felie netedă de halva.

— Sunt Florenţa… spuse, dar glasul îi sună aşa de caraghios, încât îi şi dădură lacrimile. Pe Goarna o umflă râsul şi scoase repede câteva râgâieli înfundate.

— Aşa e! M-ai luat prin surprindere! Hai, spune-mi ce s-a-ntâmplat! Vocea lui era tot aşa nesigură. Şi-o adusese aminte imediat pe Florenţa, pe care de fapt o ştia foarte bine, cum o ştia tot satul, nu neapărat că s-ar fi remarcat prin ceva, ci pentru că era mama Lizoancăi.

Florenţa privi încruntată spre cele două fete, apoi, mutând coşul dintr-o mână în alta şi fără să aibă curajul să-l lase jos, spuse încet, cu un glas atât de miorlăit că-i era ruşine de fiecare cuvânt care se năştea:

— Cu fetele asta… mă gândeam că poate le mai învăţaţi dumneavoastră să se poarte… nu ştiu de ce râzi, măi, fată, că eşti cât un munte, şi ţi s-a dus vestea de câte rele faci. Ai luat-o şi pe Eliza mea, care ce ştie ea cât e de mică!

Hohotele de râs ale Goarnei erau aşa de insultătoare, că Florenţa începu să plângă de-a binelea. Vizitiu se ridică în sfârşit în picioare şi le făcu semn celor două fete să se potolească.

— Aşa e, dar şi fata aia a ta e rea, să ştii că nu e Perlan alb…

— Cine? Lizoanca?! E dată dracu’ de rea ce e! Da’ să ştii, tanti, că nici cu matale nu mi-e ruşine!

Matahala blondă avea o voce care acoperea suspinele Florenţei, iar după cum vorbea era evident

că nici nu se sinchisea de vice.

— La cât a bătut-o ta-său, proastă o fi de-o mai da pe-acasă!

— Mai ales acum că e pe picioarele ei, completase şi Nuţica, pe care Florenţa abia acum o văzu mai bine. Era o fată cam decolorată, cu buza de sus jupuită, ca şi când i-ar fi rămas pe ea albuş de ou crud.

Stăteau toţi patru sub lumina stinsă a soarelui căzut peste grădinile din spatele casei. Viceprimarul nu-şi dorea decât să scape de femeia care dăduse buzna, în timp ce pentru cele două fete era doar un detaliu în peisaj. Florenţa plângea, oftând din când în când, ceea ce o făcea să arate ca o prună gata să se zbârcească. Vizitiu se abţinea şi el cu greu să nu râdă, deoarece ştia bine care-i e rolul. În cele din urmă se apropie de Florenţa şi-i spuse cu toată căldura de care era în stare:

— Lasă, Florenţo, c-o să vorbesc eu cu fata ta, nu-ţi face griji, că după ce mai creşte, ştii şi tu că se dă pe brazdă. Ce face bărbat-tău? Lasă c-o să-i spun eu şi lui…

Şi pe măsură ce vorbea, o conduse încetişor până la poartă, deschise poarta şi-i făcu vânt pe ea, ca şi cum misiunea lui s-ar fi-ncheiat aici.

Nici Florenţa nu mai avea chef s-o lungească, pentru că i se înfundase nasul cu o mie de viermi foşgăitori şi-abia aştepta să ajungă într-un loc în care să nu se holbeze nimeni la ea şi să-şi ia nasul între două degete, să sufle cu toată puterea şi s-arunce mizeria la doi metri distanţă.

6

În timpul ăsta, al apusului de soare, Lizoanca stătea în buza Neajlovului, tolănită pe-o rână şi căsca gura la Titoaşcă. Îi povestea cum îşi vopsise el părul, decolorându-l mai întâi cu apă oxigenată.

— Pe urmă se face o cremă aşa, cum e mâlul ăla din marginea apei, şi se dă pe păr. Şi stai mozolit cam cât fumezi o ţigară. Iar după ce te speli eşti blond.

Era într-adevăr simplu. Lizoanca îşi promise ca din primii bani câştigaţi să cumpere şi ea nişte apă oxigenată şi-o cutie de vopsea şi să se facă blondă.

Băiatul se uită cu atenţie spre părul ei şi-i spuse cu francheţe:

— La cum îţi arată freza, eu cred că ai păduchi.

Acuzaţia asta o făcea să i se urce sângele în lobii urechilor. Şi la şcoală îi spuseră la fel *Domnu, domnu, Lizoanca are păduchi!* O chemaseră pe Sanitara, iar aia o luase cu două degete de un smocuşor de păr, chiar de deasupra urechii şi urlase pe cea mai înaltă coardă: Să te duci imediat acasă şi să-i spui mă-tii să te spele cu apă fierbinte şi să te dea pe urmă cu gaz! Şi asta în fiecare seară! Tu m-auzi? În fiecare seară timp de-o săptămână. Şi pe urmă să veniţi la mine la dispensar!

O suportase cât o suportase, dar fiindcă femeia nu avea de gând să dea drumul şuviţei de păr, chiar dacă Lizoanca o privea cu ochi înlăcrimaţi, pusese la repezeală mâna pe-un compas. Era unul aşezat pe bancă, argintiu şi ascuţit ca o sulă. Fetiţa îl înşfăcase şi-l băgase cu sete în mâna care-i smulgea zulufii.

Lizoanca se ridică alene şi merse până lângă apă. Uitase cu totul de tenişii ei noi, care acum îşi pierduseră strălucirea. Erau înverziţi pe marginea de gumă, iar pânza avea câteva pete cafenii. Lizoanca îngenunche şi-ncercă apa cu muchia palmei. Nu era prea rece.

— Şi ce-ai mai făcut la Bucureşti?

Titoaşcă se lungi cu faţa în sus şi după ce trase o gură de aer, începu să povestească:

— Am fost la un bairam cu soră-mea. Da' n-a prea fost cine ştie ce, mai mult dansuri. Eu m-am dus cu un băiat în altă cameră şi ne-am uitat la un film. Brusc hăhăi vesel, apoi explică: era unul care se futea c-o plăcintă.

Lizoanca îşi dăduse cu apă pe păr şi se-ntoarse spre el, ca s-o vadă.

— Era haios rău de tot, continuă Titoaşcă, ignorând-o cu totul. Îţi închipui cum era?

Lizoanca îl privi serioasă, cu părul făcut caschetă şi cu ochii mari şi adânci, încât păreau două găuri decupate pe faţa ca o hârtie.

— Ce e aia plăcintă?

— Poftim?

Titoaşcă se ridicase în capul oaselor şi acum o privea drept în faţă.

— Nu ştii ce e o plăcintă?!

Lizoanca avea o idee vagă, auzise de-atâtea ori *a căzut ca o plăcintă, ce stai aici pe prispă ca o plăcintă,* îşi imagina un fel de balegă mare şi moale întinsă în faţa năzuinţelor frumoase.

— E ceva de mâncare, o prăjitură, un fel de croasant… hai că de croasant ştii!

Lizoanca nu ştia şi-şi ridică botişorul în semn că nu.

— Asta chiar că nu se poate! Are şi aici, la Greblă. Nu ştii tu ce e croasantul? Aşa ceva i se părea de neconceput. Sunt multe lucruri care pot să rămână în negura lumii, de care n-ai auzit şi n-o să audă nimeni, Titoaşcă era absolut convins. Dar să existe cineva care să nu ştie ce e ăla un croasant, asta i se părea de neconceput.

— E cea mai bună chestie pe care poţi s-o mănânci. E un fel de cozonac moale care are înăuntru o cremă de ciocolată care curge şi are un gust pe care îl visezi şi noaptea. Trebuie neapărat să-ţi cumpăr un croasant. Mâine, când mă-ntorc de la Grindeni îţi aduc eu unul, ca să vezi şi tu care e bunătatea vieţii. Dar ce-mi dai, dacă ţi-aduc un croasant?

Ce putea să-i dea Lizoanca? Doar ştia foarte bine, că nu avea decât un singur lucru de dat. Îşi trase

puţin pantalonii de trening şi-şi fâţâi şoldurile, rânjind cu ochii pe jumătate închişi. Titoaşcă nu părea prea amator să se ridice din iarbă, iar când se hotărî, fetiţa îi spuse repede:

— Mâine! Mâine după ce mi-l aduci!

Apoi urcă panta şi fără să spună la revedere, o şi apucă în sus, spre sat.

Casa lui moş Petrache privea spre drum, crăpată pe la streaşină şi prăfuită rău. Doi stâlpi albi erau îngropaţi în obrazul casei, iar între ei stătea mai mult sprijinită decât închisă, o uşă cenuşie. Lizoanca intră în curte şi urcă scara pe care erau aşezate nişte ghivece străvechi şi fără flori. Uşa se deschise cu greu, iar fetiţa se strecură înăuntru. Era un antreu mic, iar drept în faţă o altă uşă. Lizoanca puse mâna pe clanţa rotundă şi intră într-o altă încăpere, nici ea prea mare, în care se vedeau două uşi. Fără să stea pe gânduri, o deschise pe cea care i se păru a fi mai umblată şi rămase în prag. Moş Petrache stătea pe marginea patului şi privea drept spre uşă, ca unul care o simţise apropiindu-se. Din spatele lui intra lumina pe o fereastră acoperită de un grătar de fier. Omul părea atât de speriat, încât fetiţa crezu că n-o recunoscuse.

— Am venit pentru futut. Şi pentru că el nu răspunse, completă ceva mai tare: ai vorbit cu Goarna să-mi dai douăj' de mii şi să mă laşi să mă uit la televizor.

Vocea groasă a Lizoancăi îi pătrunse în miezul creierului. Voia să se mişte, dar nu putea. Lizoanca se apropiase deja de el şi-l examina prudent.

— De unde ai inelul ăsta?

Petrache se uită şi el în direcţia indicată de fată şi-şi privi palma care stătea sprijinită de pat. Degetul mic părea un cavaler cu platoşă argintie.

— Îl am de mult.

Bărbatul se hotărî să se ridice în fine în picioare. Fata era cam mică, în mod evident nu-i venise timpul, iar el avea o busolă strictă în privinţa asta. Trebuie s-o scoată din casă cât mai repede. Cum dracu' de fusese aşa de prost încât să se-ncurce cu

Goarna, pe care nici n-o cunoştea bine, şi să ajungă la astfel de combinaţii?

Lizoanca se aşezase şi ea pe pat, rezemată de tăblie, şi-l privea cu gura uşor deschisă, ca pe-un animal de circ. Era un copil şi totuşi avea ceva foarte matur în ea, cum stătea cu buzele răsfrânte şi părul lins peste cap. Semăna cu femeile din filmele mute. Petrache observă că se urcase pe pat încălţată, dar nu îndrăzni să-i spună să-şi scoată tenişii. O să-i dea banii promişi şi-o s-o scoată frumuşel pe uşa din dos. Se ridică fără să-i spună ceva şi se duse în cealaltă cameră, unde avea două napolitane învelite într-o pungă transparentă. Când se întoarse, camera părea cuprinsă de-o lumină intimă, căci apusese soarele, iar prin grătarul din geam intra doar amintirea lui, albă şi gri.

Petrache încremeni în picioare cu faţa spre patul pe care Lizoanca stătea răstignită, ca o pată de zăpadă întipărită pe macatul întunecat.

— Îmbracă-te imediat, spuse el cu o voce aşa de stinsă, că nici nu fu convins că-l aude.

Ea legăna acum un picior îndoit, iar lui Petrache îi căzură ochii pe locul în care nu voia nici în ruptul capului să se uite. Era ispita care îl chema de ani buni, deschisă ca o felioară de parizer strânsă-ntre degete. Ar fi vrut să dispară el însuşi din peisaj, să-l şteargă cineva cu buretele, dar şi mai mult ar fi vrut să se prăbuşească pentru totdeauna, lins de buza caldă a unui adăpost cleios, ocrotitor şi viu. Era obosit şi învins, liber să aleagă şi liber să se bucure de miezul dulce al vieţii. La urma urmelor, ce făcuse el în lume şi câte bucurii îi dăduse viaţa care trecuse vâjâind pe lângă el, îmbrâncindu-l constant printre cuburile de beton, pe schelele şubrede, cărând saci pe umăr ori mâncând roşii tăiate pe fâşia proaspătă de ziar? Simţi cum napolitanele îi alunecă printre degete şi din încăperea cea mai dosnică a corpului său bătrân izbucni potopul. Se simţea ca un participant la curse. Nu conta care era premiul, trebuia să alerge cu toată trupa de atleţi, întrupaţi ad-hoc în pliurile cărnii lui.

Lizoanca aştepta curioasă să vadă ce face Petrache, pe care îl văzuse bine că era destul de încurcat, mai mototolit decât oricare dintre bărbaţii la care fusese până atunci. Era un om slăbănog, cu burta acoperită de fire rare de păr. Îl apreciase la 50, dar nu număra mai mult de 32. Îi plăcea să numere în gând cât timp dura căderea crâncenă, care le răpea bărbaţilor orice urmă de demnitate. Lizoanca îi auzea cum răsuflă, sugrumaţi ori hăituiţi şi-i încolăcea cu picioarele ca să se ridice mai bine şi să le vadă faţa golită de orice semeţie. Îi privea atent, în modul ei uluit şi serios, ca şi cum ar fi asistat la o lecţie.

Petrache se ridică ameţit şi epuizat mai mult moral şi-o urmări posomorât cum se şterge între picioare cu prosopul lui cel nou. Nu voia decât să scape de ea cât mai repede şi să rămână singur, în patul lui, oblojit sub o pătură. Zări la picioare napolitanele înfăşurate în punga de nailon şi se aplecă să le ridice. Apoi îşi aduse aminte de bani. Scoase din buzunarul pantalonilor două hârtii de câte 10 mii vechi şi le-ndesă tacticos lângă napolitane.

— Acum să mă laşi să mă uit la televizor! Lizoanca îşi trăsese la iuţeală treningul şi se aşeză turceşte în mijlocul patului.

Petrache îi întinse pacheţelul prin care se vedeau banii şi cele două napolitane şi-o întrebă cu o voce care părea calmă, deşi în realitate nu era decât vinovată:

— Câţi ani ai?

Lizoanca luă pachetul şi scoase imediat napolitanele. Era aşa de mişcată de gestul lui Petrache, încât îl privi aproape cu dragoste.

— Mi le dai mie? Nu mâncase nimic toată ziua şi brusc i se făcu o foame nebună. O şuviţă de păr îi cădea pe tâmplă, stricându-i cascheta pe care şi-o tipărise pe malul Neajlovului, iar buzele groase i se umplură de firimituri după prima muşcătură. Erau napolitane cu cremă albă, de vanilie.

— Hai, nu dai drumul la televizor? Se uită spre Petrache şi-l văzu împietrit lângă pat şi imediat îşi dădu seama că voia să scape de ea, aşa că începu

repede, cu o voce pe cât de înfundată şi mormăită, pe atât de seducătoare:

— Haide, nea Petrache, că vreau şi eu să văd la televizor, mi-e aşa de dor, că nu m-am mai uitat de-o sută de ani, poate am şi eu norocul de-un film.

— Câţi ani ai? o întrebă el din nou, în timp ce punea mâna pe telecomandă.

— 11, îi răspunse cu indiferenţă privind ţintă spre televizorul care era aşezat drept în faţă, pe un bufet cu două rânduri de sertare. Ecranul se lumină şi apăru o ţoapă care vorbea ca şi cum te-ar fi scuipat între ochi. Lizoanca o ştia bine, pentru c-o mai văzuse de multe ori, dar mai ales pentru că semăna cu Sanitara.

— Sunt ştirile acum, dar mai sunt şi filme, în special aicea, dacă apeşi pe butonul 7.

El aşează telecomanda pe pat, explicându-i aproape cu resemnare:

— Uite, de la săgeţile astea dai posturile şi de la astea – mai tare ori mai încet. Dar vreau să-mi promiţi că nu te uiţi mai mult de un ceas-două, şi pe urmă pleci, o iei pe poarta dinspre uliţă. Şi vezi, ai grijă să nu te-ntâlneşti cu nimeni.

Ea nu zicea nimic, se uita fix spre televizor, în timp ce degetele apăsau ritmic pe săgeata îndreptată spre geam.

— Mă duc să mă culc dincolo, mai spuse el, dar Lizoanca nici nu-l mai ascultă.

Stătea în mijlocul patului, într-o cameră care era numai a ei. Ar fi vrut să cotrobăie prin sertare şi prin locurile dosnice de prin cameră, dar nu se îndura să plece e din cuibarul în care se aşezase. Pe cele mai multe posturi erau oameni care trăncăneau, spuneau chestii adormitoare, ori oameni care se fâţâiau de colo până colo, pe străzi, pe stadioane. Până când ajunse într-un loc în care se derula un spectacol: în mijlocul scenei cânta o fetiţă. Era îmbrăcată cu o fustă scurtă, iar în picioare avea pantofi argintii, cu toc. Părea să fie de-aceeaşi vârstă cu Lizoanca, deşi se unduia cu o lejeritate matură. Lângă ea, un bărbat dichisit şi serios cânta la vioară. Era un cântec vioi,

cu versuri uşor de ţinut minte: *Zamzume, zamzumeu/ Am să fac doar ce vreau eu!* Când se încheie cântecul, o femeie înfăşurată într-o rochie de staniol, veni lângă cei doi şi începu să turuie:

— Bravo, Trestiana! Iată că i-am avut din nou printre noi, pe Adrian Suciu, compozitor şi interpret de marcă, alături de fiica sa, Trestiana, care la numai 10 ani a cucerit inimile tuturor românilor!

Lizoanca era aşa de încântată, că ar fi vrut să nu se mai termine niciodată emisiunea. Cântecul, mişcările şi mai ales vestimentaţia cântăreţei o dăduseră gata. Deşi ea, ca persoană, avea un aer care o pusese în gardă din primul moment, şi-o privire momitoare, ca a unei pisici.

În camera de-alături, Petrache se înfăşurase-n două pături şi se gândea cu 67 de ani în urmă, pe când avea 11 ani.

Petrache la 11 ani

Ce naiba făcea el la 11 ani? Era în timpul războiului, poate prin ’41, deşi nu-şi aminteşte să fi văzut soldaţi. Pe-atunci, Satul Nou nici nu exista. Ei locuiau în marginea Grindeniului, de fapt în afara satului, şi cât priveai în stânga şi-n dreapta nu erau decât bălării şi tufişuri care mergeau până-n malul Neajlovului. Abia după război a-nceput să-şi facă lumea case în jur, iar prin ’65 era deja un nou sat. Când se gândeşte la vârsta aia se înduioşează brusc. Avea pe-atunci, pe la 10 ori pe la 11 ani, o pereche de pantofiori făcuţi pe comandă. Îi purtase un văr de-al lui de la Bucureşti şi pe urmă i-i dăduse lui. Se-ncălţa cu ei uneori, duminica, în special când mergeau la nişte rude din Dudu. Dar cel mai des trăgea în picioare o pereche de cipici. În fiecare an îi făceau alţii, însă memoria lui i-a păstrat doar pe cei cu feţe din catifea neagră. Şi-i aduce aminte nou-nouţi, cu ape albăstrii, apoi îi vede în faţa ochilor ponosiţi, îmbibaţi de praf, dar tot aşa de iubiţi, cu decolteul tivit la două rânduri, scămoşat din loc în loc şi care-i lăsa o dungă roşie pe laba piciorului. Cu ei era într-o zi de primăvară, posibil început de martie, când a găsit capul de teracotă îngropat în spatele grajdului.

Era acolo o bucată de pământ foarte afânat, în care plantau de regulă cartofi. Primăvara îl trimiteau acolo şi el se ocupa de treaba asta pentru că îi şi plăceau cartofii foarte mult. Făcea cuiburi cu o săpăligă şi arunca unul-doi cartofi gata încolţiţi, ţinuţi în nisip toată iarna. Aşa şi atunci. A dat de două-trei ori cu sapa şi i-a văzut nasul ieşit din pământ. Bătea soarele în spatele lui, încălzindu-i vesta de lână, iar din burta pământului se ridica un miros de rădăcini şi de viaţă ascunsă, pătimaşă, încrâncenată şi dulce cum numai pământul ăla negru din spatele grajdului ştia să adăpostească. A dezgropat cu emoţie căpăţâna micuţă, cât o caisă. Avea nişte buze proeminente, vopsite cu un roşu lucios şi nişte ochi negri, care ocupau jumătate din faţă. Era un cap de femeie. Părul

maroniu era şi el lăcuit, iar gâtul se termina cu un suport rotund. Nu era o statuetă spartă, ci un cap independent, care stătuse pe o măsuţă ori potrivit în gura unui vas. Ori în altă parte. S-a oprit din lucru şi s-a dus imediat la streaşină casei, unde era o căldare de strâns apa de ploaie. L-a spălat şi l-a şters cu poalele cămăşii. Şi abia după aceea a-nceput să-l examineze. Sub gură era un fel de buton, ca o gămălie de chibrit, ieşită din bărbie. Petrache a apăsat, apoi l-a împins cu un vârf de băţ până când s-a auzit un clic mic, iar buzele statuetei au ieşit în faţă. Nu mai văzuse niciodată ceva atât de interesant. Era un fel de cutiuţă, ascunsă în gura buzată a femeii de teracotă. Iar în ea era aşezat un inel, care atunci i s-a părut că arată ca un sigiliu. Era un inel de argint, cu o parte rotunjită, ca un bănuţ. Faţa asta netedă era împărţită în patru părţi, de braţele unei cruci simple, iar în fiecare sfert de cerc era o literă: STTL. Era ca şi cum ar fi primit un mesaj. Avea convingerea că literele însemnau ceva, erau iniţialele unui nume sau a două nume, poate, şi a înţeles imediat că era un inel miraculos.

După ce s-a săturat să-l privească, a urcat în pod. Curgea lumina prin ochii podului, aşezaţi chiar pe culmea casei, două crăpături cu cozoroc, prin care se strecurau viespile şi-şi făceau cuiburi cenuşii pe grinda prăfuită. Pe jos era pardosit cu pământ, pe care ei toţi îl căraseră cu găleţile din grădină. Fusese bătătorit bine, iar deasupra avea un strat de lut, lustruit de ziceai că e ciment. Petrache a desenat un pătrat cu vârful briceagului, apoi l-a decupat cu grijă. A făcut o groapă mică, în care şi-a ascuns inelul, aşezând deasupra cubului de pământ ca pe o mare operă de camuflaj. Şi pentru că nu era foarte mulţumit, a mai pus peste şi-un coş cu vechituri.

Către seară, când familia s-a adunat la masă, a scos din buzunar capul de teracotă şi le-a povestit cum dăduse peste el. Taică-său zicea că în copilăria lui se găseau adeseori bucăţi de statuete, despre care se credea că erau de pe vremea romanilor sau de pe alte vremuri, şi tot povestind, luase capul şi apăsase

pe butonul fermecat, spre marea încântare a întregit familii. Din seara aia nu-l mai văzuse. A tot întrebat de el când pe unul, când pe altul dintre părinţi, dar n-a aflat niciodată ce se întâmplase cu el. Într-o primă fază, maică-sa îi spunea lasă, e pus bine, ce treabă ai cu el? Păi vreau să-l mai văd, răspundea el, însă ea îl tot amâna, mâine, o să-l vezi mâine, care se făcea duminică, şi tot aşa, până când într-o zi îi spuseseră simplu:

— Nu ştiu ce s-a făcut cu el, poate l-am aruncat când am făcut curăţenia de Paşte.

Tocmai de aceea îi părea bine că nu le spusese despre inel. Uneori urca în pod să se uite la el, sperând în fundul sufletului să găsească o dezlegare pentru cele patru litere misterioase. Într-o vară, după ce se stinsese taică-său şi le luase pământul la Colectiv, a plecat pe un şantier. Avea 14 ani. A stat atunci mai mult de-o lună de zile departe de casă, iar când a revenit era o duminică, în care tot Grindeniul se pregătea de bal. A urcat în pod, a dezgropat inelul, care se potrivea pe atunci fix pe mijlociu, şi-a călcat singur pantalonii şi s-a-mbrăcat c-o cămaşă albă. Când a intrat în sala de bal arăta ci un prinţ. S-a oprit muzica şi un pârlit de prin capul satului l-a arătat cu degetul:

— Ia uitaţi-vă bă, notarul! Parcă e notar! Şi Notaru i-a rămas numele.

Cu toate şicanele şi întrebările legate de inel, nu şi l-a mai dat jos din ziua aceea. L-a purtat pe inelar, apoi pe degetul mic şi n-a spus nimănui, nici măcar nevestei lui, de unde avea acel inel.

— Mi l-a dat un amic de-al meu de pe şantier, mi l-a lăsat cu limbă de moarte şi i-am promis că nu-l scot niciodată.

Habar n-avea dacă-i adusese noroc ori ghinion. Îl păstrase pe deget ca pe un mesaj important, ca pe un obiect vrăjit, imaginându-şi în clipele de tihnă cum arătau oamenii ale căror iniţiale se aflau pe el. Inelul acesta era şi acum sprijinul lui cel mai sigur şi voia să moară cu el pe deget.

7

Lizoanca stătuse la televizor până când simţise c-o apucă somnul şi pentru că omul îi ceruse să plece cât mai repede de-acolo, deşi era noapte înaltă, se ridică în fine din patul cald. Nu voia să-l supere pe Petrache, la care se gândea să mai vină şi altădată. Deschise la repezeală câteva sertare de la micul dulap pe care era aşezat televizorul: foarfece, papiote de aţă, chibrituri. Într-un sertar era un şir de mărgele cât bobul de piper, colorate în toate culorile. Ce să facă moş Petrache cu mărgelele? Poate nici nu ştia că sunt acolo. Le strânse în palmă şi le simţi răcoarea catifelată şi clinchetul îndepărtat. Şi-şi dădu seama că nu le putea lăsa acolo. Mai luă un colţ de pâine ca să ronţăie pe drum şi ieşi tiptil pe uşa din dos.

Pe uliţele satului era pustiu, iar Lizoanca nu se hotărâse unde să se culce. Pătuiagul de la râu era liber, dar nu-i plăcea să doarmă singură. Cerul cu stele şi aerul tăios, de aprilie, o făceau să se simtă puternică şi pregătită să dea piept cu uraganele lumii. Îi rămăsese mintea la Trestiana, fetiţa de la televizor, mai ales la picioarele ei încălţate în pantofii de prinţesă. Pantofi cu toc. Asta şi-ar dori şi ea! O clipă îi păru rău după tenişii roz, pe care îi iubise aşa de mult în cursul dimineţii şi i se strânse inima la gândul că prin noul ei ideal trădase bunătatea lui Greblă. Dar nişte pantofi cu toc ar fi fost altceva. Apoi părul! Ce păr frumos avea Trestiana! Făcut din şuviţe răsucite care cădeau ca nişte ciorchini din toate zonele capului. Îşi revăzu în minte părul scurt şi păduchios şi un val otrăvit i se ridică din capul pieptului până pe cerul gurii. Trebuia să facă ceva cu părul ei.

Lizoanca intră cu grijă pe uşa casei şi aşteptă câteva clipe să i se obişnuiască ochii. Pe fereastra dinspre grădină intra aburul stins al nopţii, iar dedesubtul ei era patul. Făcu câţiva paşi în stânga, unde ştia că este soba, şi privi atent uşiţa de tablă, văruită în zeci de straturi. Nu trebuia să se apropie ori s-o atingă, ca să-şi dea seama că focul fusese stins

de multă vreme. În faţa sobei se ridica o grămăjoară neagră, iar Lizoanca ştia că sunt câţiva coceni de porumb stropiţi cu motorină. Pe plita sobei se zărea căldarea cu apă, care stătea tot timpul acolo. Era plină ochi, ceea ce însemna că nu fusese de multă vreme umplută. Fetiţa deschise uşiţa albă şi aruncă înăuntru cei câţiva coceni. Când scapără chibritul, se auzi un oftat din direcţia patului. Lizoanca mişcă uşor flacăra pe sub burta unui cocean, părând că nu se preocupă de movila mohorâtă care se ridica ritmic sub pervazul ferestrei. În realitate, se străduia din răsputeri să nu facă zgomot. Apoi se auzi pâlpâirea victorioasă a focului. Între sobă şi zid erau stivuite crengi şi bucăţi de lemn, adunate cu multă trudă, de prin pădure ori din luncă. Trebuia să ia încet, două-trei ca să dea forţă focului, dar se gândea cu groază să nu rateze, să trosnească o creangă, să nu fâşie o rămurică, să nu scape din mâini vreo bucată de lemn. Apucă la întâmplare un băţ scurt, iar în liniştea camerei se auzi un sforăit scurt. Trase repede lemnul şi-l şi aruncă peste flacăra albăstrie, iar când era pe cale să mai scoată încă unul, încremeni sub vocea ca un buzdugan:

— Care eşti, mă, acolo?

Lizoanca avu un prim impuls, să se repeadă pe uşă şi s-o ia la sănătoasa. Dar vocea avea ceva somnambulic, nu era vocea de toate zilele, supărată şi acră, ci una de om care vorbeşte prin somn. Aşa că răspunse cu timbrul ei de neconfundat, ca şi cum ar fi vorbit dintr-un butoi:

— Sunt eu, Lizoanca.

— A! Tu eşti! Să nu te sui în pat că mă umpli de păduchi! Vezi că sunt nişte ţoale lângă sobă. Poţi să dormi acolo, pe ele.

Lizoanca răsuflă uşurată că bunică-sa nu era în formă bună şi că scăpase atât de uşor. Sub masă era o sticlă mare de detergent de vase, vâscos şi parfumat, iar sub pat stătea ligheanul. Mai avea două operaţii şi era gata.

Când răsărea soarele, termină şi ea. Avea acum părul ud, dar curat. Poate că muriseră păduchii. La

cât frecase, îşi julise pielea capului. În acest moment victorios, se trezi şi bunică-sa. Femeia era buimăcită şi părea să nu-şi mai aducă aminte că mai vorbiseră în noaptea aia.

— Ce-ai făcut aici? Se repezi spre sobă cu părul vâlvoi, un smoc sur şi apretat. Ia uite, ai făcut focul! Păi sigur! Mă-ta te dă afară şi vii pe capul meu să-mi iei pâinea de la gură! N-am pensie, n-am nimica, vai de mine cum o duc, şi-n loc să-mi dai vreun ajutor, vii să mă jăcmăneşti şi să-mi arzi lemnele. Nu te-ai duce să le culegi de prin pădure, da-ţi place să le arzi, cred şi eu, cui nu i-ar plăcea?

— Ho, că-ţi aduc altele! bombăni Lizoanca pe care imputările bunică-sii o făceau să-i fie lehamite de viaţă. Nu se punea problema că n-are dreptate. Ci ar fi vrut s-o oprească, indiferent prin ce mijloace. I-ar fi plăcut s-o strângă în palmă şi s-o vadă cum curge printre degetele ei, transformată în apă de ploaie.

Se luminase bine, iar camera se vedea acum ca un depozit de lucruri diverse. La capul patului era aşezat un teanc de haine care păreau curate. Printre ele, Lizoanca descoperi şi nişte pantaloni de-ai ei mai vechi şi-i luă repede, în timp ce bătrâna continua să vorbească plină de supărare. Nu mai era de stat.

— N-ai şi-o bluză?

— Acum îmi iei şi ţoalele! Femeia îşi înfăşură în jurul capului o basma mohorâtă şi pentru moment tăcu din gură, ca şi cum ar fi obosit. Lizoanca găsi în fine şi-un tricou portocaliu, care fusese al fratelui ei, cu mulţi ani în urmă, şi se înduioşă la vederea lui. Dar clipa de acalmie se spulberase:

— Am auzit prin sat că ai început să te călăreşti cu hăndrălăii noaptea, prin păpuriş ori prin nămoalele Neajlovului. Bătrâna îi vorbea acum cu un dispreţ care-i tăie repede inima ca pe-un ou fiert, în douăzeci de feliuţe, şi-o făcu să răspundă pe un ton şi mai dogit ca de obicei:

— Şi ce te doare pe tine? Ai tu grijă de mine, stau pe capul tău sau ceva…?

— Eşti nepoata mea, nenorocito, şi mi-e ruşine să mai scot capu-n sat de răul tău!

— Ce să zic! Să-ţi fie ruşine de tine şi de fiu-tău şi de tot neamul tău de zdrenţe.

Şi ca să n-ajungă la bătaie, o zbughi pe uşă şi-o ţinu tot într-o alergătură până în mijlocul satului.

Lumea se trezise şi pe şosea se perindau oameni pe biciclete ori în căruţe, plecaţi să-şi câştige pâinea. Lizoanca se opri sub dudul de la şcoală şi-şi scoase pantalonii ponosiţi. Noile haine nu erau chiar confortabile, dar măcar erau curate. Chiar dacă nu se spălase decât pe cap, se simţea mult mai bine. Pantalonii erau cam mici şi se mulau pe corp, încât arăta ca un caltaboş. Tricoul însă venea bine. Îi era frig, dar era mulţumită. Îşi lăsă hainele cele vechi sub dud şi, cu părul încă ud, o luă din loc.

În poarta şcolii se trezi faţă-n faţă cu Preduică. Luată prin surprindere, salută mormăit şi se opri fără să fi intenţionat. Figura învăţătorului o intimida, îi punea un fel de piedică pe limbă.

— În sfârşit, te-ai hotărât să vii la şcoală! Foarte bine, domnişoara Niţă, hai, ia-o-nainte să nu te răzgândeşti!

Cuvintele lui i se părură de-o nesimţire maximă. El nu vedea că e cu părul ud şi că n-are uniformă? Totuşi nu-ndrăzni să-l contrazică.

Cancelaria era goală. Învăţătorul îi făcu semn să intre. N-avea niciun rost să se-mpotrivească. Nu putea decât să aştepte un moment bun ca s-o şteargă. Stătea aşezată pe scaun, cu picioarele întinse şi împletite şi-şi privea cu intensitate tenişii roz.

Preduică, aşezat pe cealaltă parte a mesei, dădu drumul la bandă:

— Nu se poate să rămâi în afara şcolii, şcoala, biserica şi familia sunt trei lucruri pe care se sprijină bietul om, fără ele ajunge o fiară. Vrei tu să fii o fiară? Haide, te rog să-mi răspunzi măcar la întrebarea asta, dacă nu vrei să stăm de vorbă. Spune-mi, insistă el, vrei tu să duci o viaţă de animal hăituit?

Lizoanca făcea eforturi mari să nu izbucnească în râs şi pentru că i se făcu milă de el, răspunse în sfârşit, cu vocea ei groasă, de brotac bătrân:

— Nu!

— A! Vasăzică suntem de acord!

În momentul ăla, când Preduică exulta cu sprâncenele ridicate, uşa cancelariei se deschise şi înăuntru intră directoarea.

— Sărut-mâinile, doamna directoare, salută Preduică, ridicându-se în picioare ca la poliţie. Lizoanca rânji, plecându-şi şi mai mult capul, ca şi cum ar fi vrut să se ascundă.

— Ce e asta? Femeia se oprise lângă ea şi-o privea dintr-o parte: Cine e dânsa şi ce caută în cancelarie?

Şi în timp ce Preduică se scuza, încercând să spună că este o elevă-problemă, directoarea continuă să vorbească, adresându-se direct Lizoancăi:

— Scoală-te-n picioare când vorbeşte cineva cu tine! Mai ales că te afli aici, în cancelaria şcolii! Ce înseamnă asta, domnul Preduică, aşa elevi ai dumneata, care par culeşi de pe maidan? Lizoanca nu mai râdea, dar nici nu avea de gând să-i facă pe plac directoarei. N-o să se ridice nici într-un caz în picioare şi n-o s-o salute pe femeia asta nici dacă ar fi să-i deschidă fălcile cu patentul.

În acest punct al discuţiei, începură să intre unul câte unul şi alţi dascăli, printre care şi maimuţa pe care o scuipase ieri. Şi cum era de aşteptat, se şi băgă în vorbă, ca să mai pună şi ea nişte vreascuri pe foc:

— Aşa! Vasăzică a pus cineva mâna pe tine! Doamna directoare, fetiţa asta m-a scuipat ieri, chiar aici în faţa şcolii! Am vrut s-o aduc în cancelarie şi-a sărit la mine. Nu vă uitaţi la ea că pare mieluşel blând, e scăpată de sub controlul părinţilor şi n-a dat pe la şcoală din semestrul trecut.

— Mai precis de anul trecut! o corectă Preduică. A repetat anul şcolar, la doamna Grigore, şi apoi a fugit de-acasă…

Directoarea se lumină puţin, imaginându-şi cum fusese scuipată profesoara, căreia, deşi o chema Mirela Popescu, toată lumea îi spunea Păduchioasa după o străveche poreclă pe care o purtase şi tatăl ei, supranumit Păduchele. Bineînţeles, nimeni nu-i spunea în faţă *Păduchioasa.* Dar când vorbeau

despre ea şi nu era acolo, nici nu se punea problema să-i zică cineva pe numele din buletin. Directoarea se adună şi hotărî:

— Păi dacă e fugită, atunci să chemăm poliţia. Mai ales dacă a agresat-o şi pe d-na Popescu. Du-te dumneata la d-l Vică şi spune-i că-l rog eu să vină până-aici, la faţa locului. Bărbatul căruia i se adresase directoarea era un învăţător tânăr, foarte îndatoritor, care o şi luă din loc.

Lizoanca era deja fiartă, i se aprinseseră urechile, dar continua să stea cu nasul în pământ şi cu picioarele întinse lejer pe sub masă. Gândul că-l aduceau pe Vică nu era aşa de alarmant, că se ştia destul de bine cu poliţistul şi spera să n-o lase. Ar fi putut, de asemenea, să se ridice şi să plece pur şi simplu. Totuşi exista posibilitatea s-o oprească, să sară pe ea ori s-o ia la bătaie.

— Eu cred c-ar trebui să chemăm şi părinţii, îşi dădu cu părerea Preduică, iar directoarea îl aprobă.

— Trimit eu femeia la ei acasă, se oferi Păduchioasa, care părea foarte amatoare să rezolve cazul.

Asta chiar că era o lovitură. Dacă-l cheamă pe nenorocitul ăla n-o mai scoate nimeni din mâinile lui. O s-o facă tocană. Tocmai acum când se spălase pe cap. Îşi trecu degetele prin păr şi-şi dădu seama că era aproape uscat. Ar fi vrut să se uite într-o oglindă şi instinctiv privi în jur. În dreapta ei, pe lângă umărul unei babornițe, îşi văzu cu uimire faţa şi o bucurie plutitoare i se răspândi în tot corpul. Era o oglindă mare, bătută în perete, la nici doi metri de ea. Cum de n-o văzuse din prima?

— Ia te uită! Mândra dumitale se admiră-n oglindă, domnul Preduică! Noi ne dăm aici de ceasul morţii, iar ea ne sfidează, pur şi simplu!

Învăţătorul zâmbi încurcat:

— Poate că n-o mai fi văzut oglindă, doamna directoare…

Câteva glasuri acompaniară vesele râsul directoarei. Într-adevăr, Lizoanca nu văzuse niciodată o oglindă atât de mare. Acasă aveau una

înrămată şi pusă în săliţă, unde se bărbiereşte Cristel. Imaginea lui, chiar şi-aşa văruit cu spumă de ras, o făcu să se-nfioreze. Mai aruncă o privire spre oglinda din cancelarie. Părul stătea umflat şi lung până sub urechi, iar pe frunte i se aşezase un breton care îi acoperea ochii şi-i dădea un aer foarte distins.

— În mod sigur n-a văzut în dimineaţa asta vreo oglindă: e nepieptănată, cu părul vâlvoi, de zici că e scăpată de la balamuc. Părinţii nu te-au văzut când ai plecat de-acasă?

— Vai de mine, doamna directoare, se băgă din nou în vorbă Păduchioasa, părinţii n-o văd cu săptămânile, e fugită de-acasă şi s-a-nhăitat cu nişte vagaboande. Dorm pe malul Neajlovului, prin tufişuri.

— Nu se poate aşa ceva! Trebuie imediat sesizate organele în drept, s-o ridice şi s-o ducă undeva, la o şcoală de corecţie.

Lizoanca rânji din nou. Expresia asta, *şcoala de corecţie,* i se părea o chestie inventată şi de necrezut. Cum dracu să existe o şcoală care să se numească aşa? Precis o scornise vaca asta care face pe nebuna ca s-o asculte toţi idioţii ăştia de învăţători.

— Ascultă, măi fato, cum aţi spus că se numeşte eleva asta, d-l Preduică?

— Se numeşte Niţă Eliza.

— Niţă Eliza! Aha, Niţă, Niţă… păi n-am avut noi un elev mai demult tot Niţă, un băiat foarte serios, era la mine-n clasă acum câţiva ani, Niţă Gabriel…

— E fratele ei. Eu îi cunosc destul de bine, c-am copilărit aici în sat cu părinţii lor. Nişte oameni foarte cumsecade, care n-au avut noroc de copii.

Păduchioasa vorbise cu sinceritate, iar mărturisirea asta, aşa de directă, îi aduse trei valuri de sânge în umerii obrajilor.

— Păi de ce? că băiatul era bun. Cel puţin la mine, la chimie se descurca frumos, explică directoarea. Păi şi-atunci, dacă eşti sora lui Gabi, de ce nu vii, măi, Eliza, la şcoală? Nu ţi-e ruşine de fratele tău, de părinţi şi de lumea din sat? Cum să-ajungi să dormi pe malul râului, ca ţiganii?

Lizoanca îşi aduse aminte că ţiganii dormeau în palatele frumoase din Dudu şi zâmbi din nou în colţul gurii, ceea ce directoarei i se păru extrem de jignitor.

— Ei, să te văd dacă o să mai rânjeşti aşa când vor veni părinţii aici. Poate nici nu ştiu câte absenţe ai acumulat şi că eşti în situaţie de exmatriculare. Câte absenţe are, domnul Preduică?

— Are destule, nu v-am spus că n-a venit deloc? Anul ăsta ea nu e la mine, ci la d-na Grigore, dar ştiu sigur c-a trecut-o la abandon şcolar.

— Cu părinţii aţi luat legătura?

— Bineînţeles. Mi-au spus c-au scăpat-o din mână, că nu mai au nicio autoritate asupra ei.

Lizoanca scoase un râs mic, din străfundurile gâtului, imaginându-şi cum scăpase ea din mâinile părinţilor.

În uşa cancelariei se auziră, destul de tare, două ciocănituri, apoi Lizoanca fu săgetată de glasul tatălui ei.

— Bună dimineaţa, salută el, cu o voce pe care Lizoanca n-o mai auzise niciodată. Mi-a spus tanti Lenuţa că m-aţi chemat aici de urgenţă…

— Da, d-l Niţă, noi v-am chemat, eu sunt directoarea şcolii, Manole mă numesc, iar dânsul, pe care cred că-l cunoaşteţi, este d-l Preduică. Ce se-ntâmplă d-l Niţă cu fata dumneavoastră, care uitaţi-vă în ce hal e?!

Cristel îşi privi fata şi rămase uimit cât de curat era îmbrăcată. Din tricoul portocaliu ieşea o mână subţire, ca o tulpină de porumb.

— Fata asta, doamnă, mi-a scos sufletul din mine, se ambală Cristel, anulând cu totul timiditatea cu care intrase în scenă. Şi ca şi când atunci ar fi văzut-o se apropie de ea, supărat mai mult aşa, de dragul spectacolului. Lizoanca se abţinea să se uite spre el, nu voia să-l enerveze pe bune şi spera să n-o bată aici de faţă cu toată lumea.

— Ce-ai mai făcut mă, tată, de ce nu eşti cum trebuie, să ne-asculţi, pe mine şi pe mă-ta şi să intri în rândul lumii?

— Nu vrea să vorbească domnul Niţă! Nici nouă nu ne-a răspuns. Nici măcar nu se ridică de pe scaun, parcă-ar fi la bar, nu în cancelaria şcolii! Directoarea ridicase tonul, în semn că bărbatul fusese prea blând. Iar acesta înţelese imediat mesajul, întinse mâna şi-i apucă fălcile între degetele lui tăbăcite, încercând s-o întoarcă spre el. Ea se opuse o secundă, apoi îl privi furioasă. Ochii negri, înnouraţi şi fulgerători totodată, îl scoteau din sărite. Cum li se-ntâlniră privirile, cum ţâşni din capul pieptului animalul hămesit care era singura lor legătură. Bărbatul îi rase imediat o palmă care o făcu să alunece de pe scaun.

— Vai de mine, liniştiţi-vă domnul Niţă, lăsaţi c-o bateţi acasă, acum v-am chemat să discutăm.

Cristel se retrase o jumătate de pas, deşi ar fi vrut să-i dea câteva picioare în gură, mai ales c-o văzuse căzută, să-i şteargă privirea aia de bandită.

Dar nici ea nu se lăsă, îi aruncă iute un ochi dispreţuitor şi se ridică, aşezându-se din nou pe scaun, ca şi cum ar fi fost un teritoriu cucerit. Apoi îşi puse picior peste picior şi aruncă circular o privire spre restul audienţei.

— Ia te uită, bine că ne-am aşezat ca la bar! comentă directoarea, iar Preduică spuse deodată cu o voce extrem de împăciuitoare:

— Cu bătaia nu se rezolvă nimic! Trebuie să stăm de vorbă cu Eliza să vedem ce-a determinat-o pe ea să nu mai vină pe la şcoală. Aici pot fi numeroase cauze.

— Ce cauze, dom'văţător! E soi rău. Seamănă cu soacră-mea, a dracului până-n unghii. De-aia-i şi zice lumea Lizoanca. Eu muncesc pe unde apuc, la case, unde prind şi eu, nevasta mai are un copil mic, iar nenorocita asta îşi bate joc de noi…

În punctul ăsta al discuţiei, uşa cancelariei se deschise cu zgomot şi în jur se auzi foşnetul trupurilor răsucite.

— Bună dimineaţa! salută milităreşte nou-venitul, iar Lizoanca îşi dădu seama că era poliţistul.

— Domnul Vică, începu directoarea. Avem aici un caz de abandon şcolar, o elevă care-a fugit de-acasă

şi umblă lelea.

— Şi ce să facem noi!? Vocea poliţistului era aproape ironică. El înaintă spre fereastră şi examina cu privirea locul faptelor. De cum îl văzuse pe tatăl Lizoancăi înţelesese care era treaba.

— În situaţii de-astea se merge la secţie, spuse el, sec. Care sunt persoanele implicate?

— Persoanele sunt… dânsul, care este tatăl elevei, iar eleva este aceasta, de pe scaun, care stă ca la cafenea. Iar dacă mai e nevoie poate să vină şi domnul Preduică, învăţătorul elevei.

— Oficial, nu mai sunt eu, încercă Preduică, însă Vică îl întrerupse imediat:

— Nu. Nu e nevoie. Să vină părintele şi cu fata.

Toată lumea se destinse. Situaţia se rezolvase de la sine şi în timp ce Vică ieşea pe uşă, urmat de cei doi, dăscălimea începu să-şi caute cataloagele. Se dusese dracului prima oră de curs.

Păduchioasei nu-i plăcea de Cristel, dar pe Florenţa o ştia bine, de pe vremea când era mică. Se gândi din nou la Lizoanca şi la răutatea ei şi socoti în gând ce vârstă putea să aibă. Avea exact 11 ani. Ce vârstă cretină! Şi ea o avusese.

Păduchioasa la 11 ani

Când avea 11 ani era prin 1983. Ce-şi mai aduce aminte despre anul ăla oare? Vara, o vară ca un borcan de peltea, portocalie, ruginoasă, în aerul căreia se mişcau aripi nevăzute. Trecea într-a cincea. Atunci i-a adus tanti Gina floricele de plastic cât bobul de mazăre, roşii, verzi, albastre şi albe, pe care le punea în păr, ca să arate ca o zână. Asta era pe la-nceputul verii. Abia începuse vacanţa. Stătea cu Florenţa pe malul Neajlovului şi-i arăta floricelele. Erau un fel de trandafiraşi cu multe petale suprapuse şi transparente, care se prindeau pe câte-o şuviţă de păr. Le desfăcea ineluşul, apoi, *zdrang,* se făcea la loc, încununând fâşioara de păr. N-a mai văzut niciodată după aceea aşa ceva. Îi dăduse şi Florenţei trei, una roşie şi două albe, pentru că de-astea erau mai multe.

Tot în vara aia a murit tatăl Florenţei. Dar asta mai târziu, prin august sau pe sfârşitul lui iulie. Era foarte cald, în tot cazul. Tatăl ei era şofer pe-un camion al ceapeului şi-a murit într-un accident. L-a făcut praf un tir, la intrarea în Bucureşti. Bineînţeles, şoferul de tir n-a păţit nimic. L-au închis, dar n-a auzit ca mama Florenţei să se fi dus prin judecăţi, ceea ce, din experienţa de-acum, înseamnă că omul a dat ce-a dat la miliţieni şi şi-a văzut de drumul lui. Tatăl Florenţei s-a topit în cinci zile lungi, în care tot satul, mai ales mahalaua lor, a stat cu sufletul la gură să vadă dacă scapă. Şi-a murit în a cincea zi. Ei, zilele astea cinci şi le-aduce cel mai bine aminte din toată vara în care ea avea 11 ani.

Era amiază de sticlă şi câteva femei se opriseră în drum. Auzea trecând pe deasupra fuioare line ca nişte îngeri de foc. Şi era cald ca-n cuptor. Florenţa a ieşit la poartă pentru că o chemaseră femeile strânse pe şosea. Vedea bine asfaltul decolorat, aleea pe care Florenţa făcea paşi mici, apoi apropiindu-se, simţea neliniştea generală, feţele îndreptate spre acoperişul casei, şi în cele din urmă a văzut moţul roşu, solzuit,

pe care stătea nemişcată o cucuvea. Ştia de reputaţia ei proastă pentru că bărbaţii o goneau cu pietre, iar băbimea se-nchina ori de câte ori se auzea strigătul dramatic al cucuvelei. Dar Păduchioasa nu credea. Cum să crezi toate prostiile babelor, când nimeni de vârsta ei nu credea în ele, nu era nicio fată şi niciun băiat atât de habotnic şi atât de bătut în cap, încât să se ia după cuvântul sleit al babornițelor chioare. Până atunci nu mai văzuse niciodată o cucuvea, şi încă pe timp de zi. Auzea uneori nopţile trecând pe lângă ferestrele lor câte un ţipăt disperat, despre care mama ori bunica ei spuneau *ia uite cucuveaua care cere cap de om, după cine-o mai fi venit? Or*i uneori auzea un cântec sacadat, tihnit şi trist, undeva departe, în podul şcolii ori venind dinspre pădure, şi ştia că e cucuveaua. Dar de văzut, n-o văzuse decât în cărţi şi la televizor. Până în acea după-amiază limpede, când o cucuvea se aşezase pe acoperişul casei, unde stătea ca şi cum ar fi fost bătută-n cuie.

Când a ajuns acolo, Florenţa deschidea poarta să iasă în drum şi cum toate capetele erau îndreptate spre pasărea nemişcată, s-a întors şi ea să se uite. Priveau toate, ele două şi femeile ale căror feţe continuă să şi le amintească, prinse într-o ceaţă fină, feţe arse de soare, capete cu baticuri decolorate, în special roşii cu flori albe, legate lejer pe ceafă, nişte femei foarte cunoscute ale căror glasuri le mai aude încă, dar pe care nu mai ştie cum le cheamă, cine erau ori dacă mai trăiesc şi astăzi. Nici nu mai are importanţă, de fapt, pentru că dacă ar ieşi acum în drum şi-ar vorbi cu o femeie oarecare, trecută de şaizeci de ani, şi-ar aduce vorba despre cele cinci zile de aur ale aşteptării din acea vară, şi-ar aminti imediat de cucuveaua care a stat încremenită pe culmea casei până când a venit vestea că tatăl Florenţei s-a stins. Atunci, cucuveaua şi-a luat zborul în apusul soarelui şi n-a mai văzut-o nimeni niciodată. Dar până atunci, în cele cinci zile, ea a stat acolo, şi-a văzut-o toată lumea, pentru că dacă în prima zi au căscat gura doar ele două şi femeile învăluite în ceaţă, treptat, chiar din prima seară, a

început pelerinajul spre casa Florenţei. Mai întâi s-au văicărit câteva femei, care alergau împleticite pe linia satului, oprindu-se din poartă-n poartă: ieşiţi, oameni buni, că pe casa lui Tutu, aşa-l chema pe tatăl Florenţei, e aşezată o cucuvea, nu mai are zile, bietul băiat moare sigur, dacă n-o fi şi murit. N-a murit, răspundeau alte glasuri încrezătoare, ar fi dat telefon, aici la ceape trebuie să vină telefonul, ca să ştim să trimitem camionul după el, cu ce-l ia de-acolo dacă a murit? N-are cu ce. Sună aici, precis sună şi imediat se află, am fi ştiut noi dacă era ceva.

Dar chiar şi aşa, cu această încredinţare, oamenii veneau grupuri-grupuri spre căsuţa cu acoperiş roşu, să vadă cucuveaua care nu se mişca deloc, ca o statuie de bronz întunecat, crescută din ţiglele fierbinţi ale casei. Unii îi imitau cântecul încercând s-o scoată din amorţeală, alţii fluierau ori o uşuiau, înjurând-o, iar mai târziu, când soarele apunea, departe, dincolo de tufărişul râului, au început să arunce cu pietre spre pasărea nemişcată. Fără sorţi de izbândă, însă, căci nicio mână lui era atât de curajoasă încât să ochească la sigur şi cu sânge rece cucuveaua cu ochi de aur.

Florenţa plângea în tăcere, îi curgeau lacrimile şi le ştergea cu dosul palmelor, apoi ridica ochii spre pasărea de pe casă, o casa mică, de două camere – un dormitor şi-o bucătărie, cu prispă şi acoperiş de ţiglă care pe atunci era roşie, iar astăzi este aproape neagră, acoperită cu muşchi bătrân.

Cum venea dimineaţa, lumea trecea pe drum, la muncă, şi unii se opreau câteva clipe în poartă, s-o-ntrebe pe Florenţa, care stătea pe prispa casei, acolo dormea, acolo mânca, aşteptând un semn de la maică-sa, s-o-ntrebe cu voci răsunătoare *Florenţo, ce mai ştii Florenţo? A murit ta-tu*? apoi aruncau câte o-njurătură spre pasărea care stătea şi ea la fel de nemişcată ca şi Florenţa, dar sus, pe acoperişul purpuriu. Aşa au trecut cinci zile.

În cea de-a cincea, când soarele căzuse dincolo de Neajlov, s-a auzit de departe zgomot de glasuri. Păduchioasa era pe prispă cu Florenţa şi aproape că

uitaseră de pasărea care străjuia deasupra. S-au ridicat în picioare gata s-o ia spre şosea, când a apărut lumea, lume multă, ca de la miting, oameni de toate vârstele, mai mult copii, care priveau toţi spre Florenţa, curioşi să vadă ce-o să se-ntâmple. Nu pentru că le-ar fi păsat ce făcea şi ce zicea Florenţa când va afla că taică-său murise, ci pentru că voiau să poată povesti mai târziu că au fost de faţă la un astfel de eveniment, să dea amănunte la care fuseseră martori şi pentru a căror exactitate puteau să pună mâna în foc. Ea a mers încet până la poartă, parcă o vede, desculţă, cu o rochiţă de stambă ridicată în valuri de cât stătuse pe prispă, cu părul legat la spate într-o coadă de cal şi cu braţele atârnând pe lângă ea.

— Floreeeenţo! a sunat mă-ta Florenţo!

Florenţa se zguduia de plâns, iar lumea se bulucea în plasa de sârmă care îngrădea curtea. Apoi ca la comandă, toate capetele s-au ridicat spre cer, s-a auzit un murmur, iar Păduchioasa a văzut cucuveaua care plutea nesigur spre copacii din marginea răului. Şi-a luat zborul, ca şi când şi-ar fi-ncheiat misiunea şi de-atunci nici n-a mai văzut o pasăre de noapte în mijlocul zilei.

Cum de venise, de ce stătuse atâtea zile acolo, cu ce se hrănise atâta timp şi mai ales dacă avea sau nu legătură cu moartea tatălui Florenţei au fost întrebările pe care şi le-a pus şi ea şi multă lume din sat, luni şi ani după aceea, iar acum, după ce-a trecut atâta vreme, din tot anul acela în care ea a avut 11 ani, cel mai bine îşi aduce aminte cele cinci zile în care pe căsuţa cu acoperiş roşu a poposit o pasăre de noapte.

8

La Poliţie nu era nimeni, în afară de omul de serviciu, aşezat pe treptele de ciment din faţa clădirii.

Vică le făcu semn să intre înăuntru, apoi să se strecoare într-o cameră aproape goală, în care nu erau decât o masă şi câteva scaune cu spătar circular. Lizoanca se aşeză imediat, fără să aştepte invitaţia, apoi prinse curaj şi tatăl ei, iar poliţistul le aduse hârtie şi pixuri.

Lui Cristel îi ceru să scrie o plângere că Lizoanca a plecat de-acasă, *iar tu,* îi spuse el fetei, *scrie de ce-ai plecat, unde te-ai dus, de ce nu mai mergi la şcoală, tot-tot, povesteşte pe larg.*

Stăteau toţi trei la o masă pătrăţoasă. Vică freca butoanele unui telefon mobil, Cristel scria cu venele de la tâmplă umflate, iar Lizoanca stătea cu nasu-n hârtia albă, pe care n-avea de gând să scrie nimic. În zece minute totul părea rezolvat. Agentul citi în grabă scrisul lăbărţat al tatălui care îşi spusese într-un paragraf toată nemulţumirea:

„Subsemnatul Niţă Cristel aduc la cunoştinţa organelor că Niţă Eliza, fiica mea, elevă în clasa a IV-a, la domnul învăţător Preduică, a plecat de-acasă.” Data şi semnătura.

Lizoanca nu scrisese nimic. Poliţistul se ridică de pe scaun şi-i făcu semn lui Cristel să stea acolo:

— Să vorbim separat!

O luă pe Lizoanca de-un umăr şi-o scoase frumuşel afară, pe coridorul îngust. Apoi îi spuse mai mult şoaptă: *vezi că mi-eşti datoare!*

— Păi viu diseară…

— La Greblă, în spate. Dar când se-ntunecă.

Lizoanca îşi arătă dinţii şi-o şi luă la fugă.

Vică reintră în încăpere şi-i spuse liniştit bărbatului care se vedea că face eforturi să pară politicos:

— Să ştii că nu poţi s-o ţii numai în bătăi. Dacă e sesizată Protecţia Copilului, imediat eşti decăzut din drepturi.

Cristel rămase cu gura căscată. Doar nu-l învinuia pe el pentru ce făcuse Lizoanca! Asta era chiar culmea!

— Adică ce decăzut? Ce bătaie? mormăi el, încercând să-şi ascundă enervarea.

— Domnul Niţă, nu mai e voie să-ţi baţi copiii!

— De când nu mai e voie? Asta e bună! Păi ce, am dat în vreun copil străin? E copilul meu, domne!

— Păi tocmai, că e copilul dumitale şi trebuie să ai grijă de el! Fata spune c-a părăsit domiciliul fiindcă o baţi!

— Fugi domne, de-aici, îi mai dau, cum dă orice tată, dar n-am bătut-o s-o omor!

— Eu atâta îţi spun: dacă o mai baţi s-ar putea să vină ăia de la Protecţia Copilului.

— Să vină, domne! Şi dacă vin, ce?

— O s-o ridice şi-o s-o ducă la orfelinat.

— S-o ducă, domne, poate aşa se-alege ceva de ea!

— Iar pe dumneata te amendează!

— Păi sigur! Păi ce, e miliţie să mă-amendeze?! Toată lumea vrea banii mei! Eu să muncesc ca prostul, iar trântorii să trăiască din munca mea! Statu-mi cere, curentu-mi cere, primăria vrea, acum mai vii şi dumneata cu…

În cele din urmă poliţistul îi făcu semn să plece, iar Cristel îşi dădu seama că Lizoanca dispăruse fără urmă.

— Şi fata?

— Fata s-a dus acasă, o găseşti acasă.

Cristel plecă înjurând şi-o ţinu drept până la Greblă-n magazin. Avusese o zi grea şi-avea dreptul la o bere.

În timpul ăsta, Lizoanca se cuibărise deja în pătuiagul de la salcie, făcându-şi loc printre corpurile calde ale celorlalţi. Goarna sforăia sonor, iar din văzduh venea un miros de salam usturoiat.

Când deschise din nou ochii, ziua era pe sfârşite. Titoaşcă stătea aplecat deasupra ei, gâdilând-o din când în când cu o crenguţă de salcie.

— Las-o, mă, în pace, las-o să mai doarmă!

Lizoanca se-ntinse şi-i zâmbi cu ochii pe jumătate închişi.

— Ţi-am adus croasant! Şi-i arătă un pacheţel lucios, care nu făcea mare impresie.

Nuţa şi Goarna stăteau tolănite pe malul apei. Pe jos era o masă-ntinsă pe hârtie albă, de împachetat, cu tot felul de bunătăţi, în special salam şi brânză, aduse de la petrecerea din Grindeni. Goarna avea un ochi învineţit, ca şi cum ar fi primit un pumn.

Lizoanca îşi dădu seama că-i era o foame de moarte. Mirosul de mezeluri săpa în pereţii stomacului. Se ridică şi-şi căută tenişii, care erau acum destul de terfeliţi.

— Ia uite, Lizoanca are ţoale noi! De unde le ai, fă?

Se lăsase răcoare, iar râul sufla ceţos printre malurile înverzite.

— Nu ţi-e frig cu tricoul ăla?

— Parcă e de la Drumuri!

— Nu se poate! Te-ai spălat pe cap?

Lizoanca se aplecă peste masa improvizată şi-şi alese două felii de salam moale, ignorând cu totul remarcile celor două fete. Abia după ce înghiţi la repezeală mâncarea, spuse aproape fără să-şi deschidă gura:

— De la cine ţi-ai luat-o?

Şi pentru că Goarna îşi cuprinsese capul în mâini ca şi cum n-ar fi fost hotărâtă să povestească, Nuţica îi sări în ajutor:

— Slobozul ăla, fă, el te-a bătut?

O lăsase pe Goarna la vicele, după ce se descotorosise ăla de mama Lizoancăi, iar ea şi Titoaşcă o tăiaseră la Grindeni.

— Nu… a fost vina mea, spuse Goarna cu o voce aşa de mică, încât toţi trei o priviră ca şi cum ar fi vrut să fie siguri că era ea.

— M-am lovit! Ce vreţi să ştiţi, ţipă cu toată vocea, ca să restabilească ordinea.

— Te-ai lovit de-un pumn! se entuziasma Titoaşcă şi odată cu el toţi patru se înveseliră ca la comandă.

Apoi, în timp ce mâncau, alegând cu viteză bucăţelele de mezeluri şi telemea, felioarele de pâine şi măslinele negre, povestiră fiecare ce făcuseră şi pe unde fuseseră. Nuţica şi Titoaşcă avuseseră parte de-o petrecere cu şoferi, de pe urma căreia se aleseseră cu 350 de mii plus mâncarea. Goarnei nu-i mersese bine, n-avea rost să mai intre în detalii. Avusese o noapte proastă.

Lizoanca le povesti şi ea despre micuţa cântăreaţă cu părul buclat şi pantofii argintii.

— Eu o ştiu, am văzut-o pe geam la Mihalache, în Mihăileşti, un afiş cu mai mulţi artişti. Scria cu litere mari *Trestiana.*

— Ce căcat de nume e ăsta, *Trestiana?*

— De la trestie. Cum zici de la creangă *Crenguţa,* tot aşa. Goarna era atât de mulţumită de explicaţie, că-i dădură lacrimile. Dar nimeni nu părea impresionat.

— Oricum e aiurea…

Seara cobora din vârful copacilor, ei erau veseli şi mâncaseră bine. Lizoanca privea cu dragoste spre prieteni şi aproape că uitase dimineaţa groaznică de la şcoală. Gândul la povestea asta îi aduse aminte de Vică. Trebuia să se ţină de cuvânt şi s-o ia încet spre prăvălia lui Greblă, unde îi promisese că-l aşteaptă.

În sfârşit venise rândul croasantului. Nu prea-i mai era foame, dar pentru că băiatul insista, Lizoanca luă în fine pacheţelul lucios şi îl desfăcu.

Mai întâi o asaltă mirosul: era ceva familiar, cald, care îi amintea de bunică-sa dinspre mamă şi de zilele copilăriei de dinainte de şcoală. Ca şi cum s-ar fi deschis cuptorul lor negru, intrat adânc în burta sobei albe, cuptorul din care ieşeau valuri calde, de la coaja pâinii sau de la cozonac sau de la ce mai făcea bunica ei. Dar mai era ceva: un parfum discret, de bomboane cu cremă, de cucoane luxoase, un parfum pe care imediat îl asocie cu Trestiana şi cu viaţa pe care Lizoanca şi-o imagina dincolo de ecranul televizorului, ceva fastuos şi poleit, cald şi mătăsos, o fericire care o ridica alene, făcând-o să plutească pe deasupra podelelor cremoase, a apelor albăstrii, a

meselor cu feţe albe şi întinse coală de hârtie. Toate aceste imagini îi trecură prin faţa ochilor înainte să fi pus mâna pe cornul arămiu şi mirositor. Când îl atinse, îi simţi moliciunea şi pielea catifelată ca o petală de pansea. Fetiţa muşcă din croasant şi mestecă încet, atentă la gustul care se închega lent, pe măsură ce crema de ciocolată cuprindea foitajul de catifea. În mod paradoxal, se combina impresia de saţietate şi de foame fără sfârşit, furişată în gustul plin, susţinut de o mie de flori şi de o mie de dulciuri diferite, de ciocolate topite şi creme ample, ascunse în pliurile nenumărate ale unei prăjituri pe care Lizoanca nici nu şi-o imaginase. Avea sentimentul că nu este suficient de bună încât să merite croasantul acela. Şi mai era şi gândul că un lucru atât de rafinat nici nu merita stricat astfel, pentru ea, care oricum nu se va sătura niciodată. Poate că alţii l-ar aprecia just, gustându-l doar, mâncându-l din când în când numai. Or, pentru Lizoanca, bunătatea nemaipomenită, despre care îşi dădea seama că va fi ocazională, constituia doar o întărâtare a simţurilor, legate pentru totdeauna de acest corn dulce, gras şi parfumat cu toate esenţele dulciurilor. Când îl termină, nu voia decât să mai mănânce încă unul.

— De unde l-ai luat?

— Ţi-a plăcut? Titoaşcă rânjea superior, ca unul care câştigase concursul; se voia acum stăpânul croasantelor după care ştia sigur că ea tânjea fermecată.

9

Peste Satul Nou se lăsa întunericul în doze infime. Iar în toată frământarea serii, numai trei oameni se gândeau la acelaşi lucru: înţelesul de fier al datoriei. Iar aceşti trei oameni erau Goarna, Cristel şi Lizoanca. Toţi trei se lăsaseră cuprinşi de plasa neagră a celor două mii de gânduri nefericite care cutreieră prin lume la lăsarea serii. Difuze, prăpădite şi ţinute în sclavie, gândurile astea plutesc ameţite şi fără scop, învăluind la întâmplare sufletele rămase fără niciun sprijin.

Lângă magazinul lui Greblă, lăsând în spate turnurile argintii ale palatelor ţigăneşti, Lizoanca înainta alene printre tufele de boz şi oţetar. Îşi simţea părul fâlfâind pe lângă ureche şi se credea deosebit de frumoasă. La câţiva metri în stânga, pe veranda din faţa magazinului, Cristel îşi bea cea de-a doişpea bere, privind aproape cu tristeţe spre tovarăşul său, care povestea cu vervă, ca omul ajuns abia la a doua sticlă de Ursus.

Şi, în fine, sub acelaşi clopot al gândurilor negre, era intrată şi Goarna. Voia să fie singură şi să se gândească în urmă, la viaţa ei care trecuse deja, căci avea sentimentul că era dusă, chiar dacă nu fizic, măcar ca evenimente majore. Tot ce fusese de trăit se consumase, în 16 ani grei şi plini. Mai ales în ultimii doi, de când îşi luase viaţa pe cont propriu, şi în care nu fusese în stare de nimic. Avusese ocazii bune, pe care le ratase. De exemplu, acum doi ani, când se spărsese gaşca lor mare şi o sumă dintre ei plecaseră în Spania. Ar fi trebuit să plece şi ea, chiar avusese de gând, însă o disperare crescută în capul pieptului o legase de ţăruş. Îi era dor de casă, de camera în care crescuse, de bunică-sa şi chiar de găinile din curte, unele cu siguranţă deja moarte şi mâncate. Şi-n acelaşi timp îi era ciudă că se mai gândeşte încă la casa aia din Ogrezeni, ca la cuibul cald şi dulce al copilăriei ei. Şi care nici nu era prea departe, doar câteva sate mai sus, pe şoseaua la care se uita chiar

acum, în pragul unei seri de aprilie. Se aşezase pe podul de piatră, nu departe de prăvălia lui Greblă şi fuma o ţigară, ţinută la adăpostul palmei ei mari, îndoită ca o pălărie, pe sub care se prelingea un fir de fum. Din timp în timp, mai trecea câte un om şi se uita la ea ca să vadă bine cine este. Unii o întrebau chiar ce face ori a cui e, dar cei mai mulţi o cunoşteau de departe şi treceau pe lângă ea fără s-o bage-n seamă. Goarna venise în Satul Nou în urmă cu doi ani, chiar doi ani şi ceva, imediat ce terminase gimnaziul. Fusese un impuls de moment, nici ea nu crezuse că n-o să se mai întoarcă. Plecase în pragul serii, mai mult ca să scape de gura bunică-sii, o luase pe linia satului şi nu se mai uitase înapoi.

S-a născut în Ogrezeni şi-a crescut-o de mică bunică-sa. Aveau casa lor, o casă destul de bună, cu trei camere, iar bunică-sa ţinea le ea, în felul ei, o lăuda de multe ori şi-i cumpăra uneori bomboane, iar serile, când stăteau amândouă la bucătărie, lângă soba de teracotă, bunică-sa pe pat, iar ea pe scăunelul verde, cu trei picioare, era atât de fericită încât îşi dorea ca toată viaţa să curgă astfel. Dar nu era posibil, căci adevăratul stăpân al lumii lor era Gica. Ea era cea care hotăra fiecare pas, fiecare vorbă, fiecare firimitură de pâine. Iar pentru bunică-sa ce spunea Gica era literă de lege, pentru că ea era fiica ei iubită, pe care o punea mai presus de orice, de Goarna ori chiar de ea însăşi. Gica avea casa ei, la doi metri de-a lor, în aceeaşi curte, dar era ca şi cum ar fi trăit sub acelaşi acoperiş.

De cum se crăpa de ziuă, venea, bătrână şi înceată, şi o zgâlţâia cu mâna ei grăsulie şi plină de tăieturi negre, *scoală-te* îi spunea, *scoală-te repede că s-a ridicat din pat tanti-ta Gica şi n-are apă, sunt găleţile goale, dă fuga să aduci apă, să punem masa, să calci cămaşa lu' unchiu' Mircea, să dai cu cârpa pe bocancii lui Ionuţ.* Ah, mai ales Ionuţ era inima ei, să nu fi zis ceva de el ori să-l fi supărat, că bunică-sa lua foc. Ionuţ era sâmburele lumii lor. Toată casa lua poziţie de drepţi în faţa dorinţelor lui, care erau pe cât de trecătoare, pe atât de marcante. Ionuţ se scula

urlând că i-e foame, trecând alene din camera lui, străbătea holul şi ieşea pe verandă de unde striga spre ele, spre căsuţa lor, *mamaaeee! făăăă, mi-e foame!* Bunică-sa care era şi bunica ei şi a lui totodată, striga la rândul ei, *Cornico, mamă, s-a sculat băiatul, pune tigaia să-i facem nişte ouă!* Goarna, care era pe atunci doar Cornica, alerga să pună masa, enervându-se, nu atât c-o trata ca pe-o servitoare şi ea şi toată familia, ci pentru că femeia asta, care era singura fiinţă dragă, ţinând loc şi de mamă, şi de tată, femeia asta, cu ochi blânzi şi mâini neobosite, era în stare să-şi dea şi sufletul pentru dobitocul de Ionuţ, pentru tanti Gica ori pentru unchiul Mircea, pe câtă vreme Comica nu era decât povara pe care viaţa i-o aruncase în cârcă.

Nu ştia nimic despre tatăl ei, dar maică-sa fusese soră bună cu Gica. Prin urmare, nu vedea de ce era Ionuţ ar fi fost mai bun decât ea.

— Nu sunt şi eu nepoata ta? o întreba uneori seara, când puteau să rămână singure.

— Eşti, bineînţeles că eşti, îi răspundea bunică-sa aproape în treacăt, în timp ce-şi vedea de lucrul ei.

— Dar atunci de ce nu mă iubeşti? De ce trebuie să mă scol eu cu noaptea-n cap ca să aduc apă pentru Gica, să calc cămăşile unchiului Mircea şi să mă las călcată în picioare de mucosul ăla de Ionuţ?

— Pentru c-aşa e frumos mamă, tu eşti fată şi trebuie să înveţi să faci de toate, plus că trăieşti aici din mila Gicăi, ea ţine casa, ea are grijă de tine, să zici mersi că nu te-am dat la orfelinat, altă lume aşa ar fi făcut. Cine ţi-a cumpărat geaca de te duci cu ea la şcoală? Cine îţi ia bomboane? Nu-şi iau ei bucăţica de la gură să ţi-o dea ţie?

— Păi mi-a luat geaca din alocaţia mea…

— Ei, din alocaţie!

Niciunul nu era uşor de suportat. Dar mai ales Gica era o scorpie pe care o mai visa şi acum, când era departe, cuibărită în pătuiagul lor de sub salcie. Era o femeie cu o faţă de muscă, murdăricioasă şi cu botul strâns pungă. Vorbea înţepat, rar şi atât de

veninos, că vieţuitoarele mai slabe de îngeri mureau pe capete, pe o rază de 10 km:

— Dacă ar trăi mamă-ta să te vadă acum, precis ar intra în pământ de ruşine! Că ea săraca, n-ar fi făcut rău nici la o muscă! Probabil că tu semeni cu tată-tău, care cine ştie ce nenorocit o fi fost, vreun puşcăriaş evadat, care cu siguranţă că i-a făcut felul, de-a rămas ea însărcinată fără veste. De ruşine ce i-a fost, nici n-a spus, până prin luna a opta, când a-nceput să i se vadă bine burta, că dacă ştiam, n-o lăsam noi să aducă pe lume un copil cine ştie al cui şi fără să fie măritată, o duceam la Bucureşti, pe la Flori, n-o lăsam eu aşa! Dar ei, sârmana, i-a fost ruşine să-mi spună. Şi eu cred că de ruşine a şi murit, lăsându-ne cu tine pe cap, nici trei ani n-aveai!

Şi toate astea erau spuse răsucind cuvintele, punând atâta dispreţ în *mamă-ta* şi *tată-tău,* încât ai fi zis că o sută de oameni o siliseră să le spună.

Goarna alerga toată ziua, să dea de mâncare la raţe, să facă paturile, să spele rufele. Mai şi râdeau de mâinile ei mari, făcute special pentru munci grele. Iar pe Ionuţ, care era cu un an mai mic, nu putea să-l altoiască sub nicio formă. Îi mai scăpa uneori câte-o palmă şi atunci ieşea un tărăboi crunt, şi bunică-sa şi tanti Gica o băteau până la-nvineţire, ca şi cum ar fi comis o crimă:

— Cum să dai tu în băiat? îi spunea bunică-sa. Noi îl creştem cu anevoie şi cu atâta trudă, ca să-l iei tu la bătaie? Nenorocito!

— Seamănă cu tată-său, sânge de criminal!

În seara aia, care fusese ultima, tot cu el începuse scandalul. Venise de la şcoală şi din mers apucase pisica de coadă, o-nvârtise de două ori deasupra capului şi-i dăduse drumul în obrazul Goarnei. Ea spăla rufe pe scară, încercând să-l ignore. Dar când animalul se oprise în obrazul înflăcărat, sărise ca arsă şi-aruncase la repezeală cearşaful ud spre el. Şi de-aici urmase circul: *băiatul* avea hainele ude, îl izbise peste faţă şi-i băgase săpun în ochi. Gica pusese mâna pe-o mătură, iar din cealaltă casă ieşea bunică-sa, grăbită, ca şi cum ar fi auzit sirena salvării,

speriată, înfuriată, gata să sfâşie cu dinţii pe oricine ar fi fost.

În dreapta ei era gardul, iar Goarna nu mai stătu pe gânduri. Îl sărise într-o clipită şi-o luase prin grădini, trecând în viteză peste ulucile putrede până ajunsese în şosea. Şi de-acolo alergase continuu, mai bine de-o oră, mai întâi pe asfaltul cald, apoi peste câmp şi apoi o luase la pas, trecuse printr-o pădure şi-ajunsese pe malul Neajlovului. Drumul a fost plin de peripeţii şi chiar din a doua seară a-ncetat să se mai gândească la bunică-sa şi la restul familiei.

La Cotul Vulpii, într-un crâng cu păpădii şi rugi de mure, dăduse peste o adevărată tabără de copii fugiţi de-acasă sau din orfelinate. Acolo a stat două săptămâni care au fost de-a dreptul triumfătoare. Şi-a dat seama repede că impunea respect prin statura ei impozantă şi prin vocea răsunătoare, încât nu doar că se făcea ascultată, dar pe unii îi vedea şi că le este frică de ea. Apoi a venit la ei un băiat mai mare, de prin Dudu, care i-a întrebat dacă nu vor să meargă-n Spania. Aşa a ajuns ea în Satul Nou. Iniţial voia să plece cu toţi ceilalţi. Se duceau cu maşinile, cu nişte ţigani din Dudu care le promiseseră o viaţă dulce şi fără griji. Au dormit toţi pe malul râului, nu departe de salcia actuală, aşteptând să vină după ei cineva.

Goarna a luat-o în sus, să cerceteze puţin locurile şi, după un timp, a ajuns lângă o casă, care părea scăpată şi rostogolită din vatra satului până în buza apei. Peste gard se zărea o bătrână, ca o pisică alintată. Cum a văzut-o, i-a plăcut imediat. Zâmbea nevinovată şi binevoitoare ca o bunică. La bătrâna asta, pe care o cheamă Carolina, s-a aciuit, iar când oamenii din sat o întrebă a cui e, spune fără să şovăie: sunt nepoata Carolinei ori sunt venită la Carolina, în vale. A intrat repede în vorbă cu ea, i-a adus apă, a mai dat cu mătura în coşmelia ei de o singură odaie, şi de la sine, fără invitaţie a început să se poarte ca şi cum ar fi fost acasă. Când e frig se cuibăreşte lângă sobă. Carolina n-o-ntreabă unde pleacă, dar se bucură când vine. Ea este întotdeauna acolo, pitită pe vatră ori spânzurată peste gard.

Aproape toată gaşca a plecat în Spania. Iar când a dat frigul, unii au luat drumul Bucureştiului. Ea a făcut iarna la Carolina, intrând în vorbă cu unul sau cu altul, în special oameni bătrâni, care păreau mai dispuşi să stea de vorbă. Le aducea câte o găleată cu apă, spunând cu vocea ei răsunătoare *m-a trimis tanti Carolina să vă-ntreb dacă nu vreţi să v-ajut cu ceva.* Unii erau bănuitori, alţii o tratau omeneşte. Viaţa se dovedea a fi uşoară.

Prin primăvară se împrietenise cu Lizoanca. O tot văzuse urlând în curtea casei şi înţelesese care e treaba cu taică-său, care era complet nebun. Dar, normal, nu era cazul să se bage şi nici n-ar fi intrat cu ea în vorbă, dacă n-ar fi fost Titoaşcă. Din toată gaşca mare, plecată în lume, doar el mai rămăsese. Deşi nici el nu stătea acolo, ci venea din când în când. Titoaşcă circula mult. Avea nişte rude la Bulbucata şi pe soră-sa la Bucureşti. Părinţii lui erau duşi la muncă, prin Brăila, iar el era destul de liber. Mergea des la soră-sa, cunoştea o sumă de lume prin satele vecine şi de la el a învăţat multe lucruri, deşi n-a lăsat să se vadă.

Într-o zi se întâlnise cu Titoaşcă prin capul satului. Era o dimineaţă însorită şi fumaseră pe malul Neajlovului, el povestind pe unde fusese, iar ea ascultând cu uimire. Dar Goarna nu se mira niciodată pe faţă, iar glasul ei profund îl intimida, ţinându-l în lesă. De-aia, băiatul o şi abordase direct, ca pe cineva trecut prin toate relele vieţii:

— Uite care-i treaba, am nevoie de-o fetiţă!

Goarna nu pusese nicio-ntrebare, ci continuase să privească spre apa râului. Stăteau amândoi pe mal, nu departe de casa Carolinei şi păreau doi vechi tovarăşi de joacă. Pentru că ea nu dădea semne de curiozitate, Titoaşcă dezvoltase:

— E un tip la Cornu, un baştan – casă mare, maşină cu patru coaie, afaceri pe la Bucureşti. Şi vrea o fetiţă. Ceva în jur de 10 ani.

Goarna râsese gros şi băiatul se speriase puţin. Aşa că un timp se cufundase în tăcere. Apoi adăugase:

— Dă 500 de mii. Poate şi mai mult.

În sfârşit, fata îl privise drept în ochi şi-l întrebase cui îi dă. Titoaşcă nu se mai lăsase intimidat. La negocieri era foarte bun:

— Partea ta şi-a ei.

Aşa se hotărâse s-o abordeze pe Lizoanca. O luase cu binişorul, o dusese în pătuiagul de sub salcie. Pe urmă, aşteptase un moment bun şi-i povestise ca unui camarad:

— Avem pe unul într-un sat, la Cornu. Un mahăr. O să scoatem nişte bani de la el. Ai şi tu treaba ta în afacerea asta.

Lizoanca o asculta cu ochii umezi, aşa că Goarna prinsese curaj:

— Trebuie să te fuţi cu el. Şi fără s-o mai privească, aproape că-i ordonase lui Titoaşcă:

— Arată-i, mă, ce să facă!

Băiatul fusese luat pe neaşteptate:

— Acum?

— Da' când? Ori nu ştii şi trebuie să plătim pe cineva?

Titoaşcă nu mai comentase şi-o dusese pe Lizoanca după nişte tufişuri.

Goarna habar n-avea cum va fi, ea însăşi n-o făcuse niciodată încă, şi aşteptase cu sufletul la gură să vadă urmarea. Se uita cu ochii pierduţi spre tufişuri şi inima i se strânsese ca în faţa unui pericol. Ştia că e ceva nasol, care îi aducea aminte de mama ei. Lizoanca o să facă un copil, care o să-ncapă pe mâna altora şi-o s-o la în bot. Dar asta e viaţa, nu? În fond, nu i se-ntâmpla ei. Ea era deja trecută prin veninul Gicăi şi indiferenţa bunică-sii. Ce i se putea întâmpla mai rău de-aşa?

I se păruse că a trecut mult timp, dar, în fine, când o văzu pe Lizoanca întorcându-se râzând, îşi luă rolul în serios. De atunci a preluat conducerea micului grup, căruia i se alăturase şi Nuţica, două luni mai târziu.

Lizoanca evoluase frumos. De doi ani nu se dezlipise din coasta ei şi Goarna o simţea loială şi la datorie. De fapt, când se gândea la înţelesul datoriei de neclintit, îi venea în minte chipul grav al

Lizoancăi. Era ca un soldat credincios cuvântului dat, gata să sară şi-n foc dacă ar fi fost nevoie.

10

Cristel se gândea şi el tot la datorie. Privea blajin în ochii vecinului său de masă, dar plasa grea a celor două mii de gânduri plutitoare îl acoperise cu totul. Nu era beat, ci doar ameţit de bere, ca şi cum l-ar fi umflat cineva c-o pompă şi apoi i-ar fi dat drumul prin lume, ca să se golească puţin câte puţin. Se simţea bine în scaunul de plastic de pe veranda lui Greblă. Era seară, dar prin aerul străbătut de-o neştiută lumină, se zărea bine şoseaua, până la podul de piatră, pe care fuma Goarna. În stânga străluceau acoperişurile ţuguiate de la palatele ţigăneşti.

Cristel, însă, privea dincolo de peisaj, în bezna minţii lui. Vedea faţa îndârjită a fiică-sii. Îi vedea ura fulgerătoare, ieşind din ochii negri şi botul umflat ca o gogoaşă. O moştenise pe mama lui, care tot aşa, când era tânără avea nişte buze groase şi bosumflate pe care el le ura. Era o insolenţă în botul ăsta ca un mănunchi de cireşe, o viaţă de neţinut în frâu, dornică să se risipească şi să intre buluc peste vieţile altora, care n-au nicio nevoie de ea. Iar această energie năvalnică îl irita şi la Lizoanca. O privea şi ştia imediat că ea îl urăşte. Se uita în ochii ei şi-o vedea dispreţuitoare. Nu avea dragoste, nu avea respect şi nu voia să priceapă care-i era datoria. Cum să înveţi pe cineva să-şi ştie locul şi să aibă respect faţă de părintele lui care i-a dat viaţă şi nu l-a lăsat să moară într-un şanţ, mozolit de-o mână de pământ? E sămânţa lui pe care a lăsat-o să crească, şi ea se uită la el ca la un duşman. Acum doar se uită. Dar când mai creşte, o să-i dea în cap. Nici acum nu e mică, e cârlancă mare. 14 ani? Nu chiar. Avea 5 ani când a plecat ăla… Vasăzică, şapte din opt fac unu. Are 11 ani!

Cristel la 11 ani

Bătea uliţele şi maidanele, sigur pe el şi puternic. N-aştepta mila nimănui şi nu-i avea nimeni grija. Maică-sa era mai mult plecată, iar el ţinea casa. Şi-o aduce aminte cum pleca dimineaţa, cu bicicleta, îmbujorată şi îmbrăcată în rochii deschise la culoare. El închidea poarta în urma ei, priponind-o cu o legătură de sârmă, şi pe urmă o tăia pe Uliţa Croitorului care dă drept în spatele şcolii.

în clasa a IV-a… Era prieten cu Răducu, săracul Răducu! Mort în Neajlov, într-o vară fierbinte, când treceau pe-a şaptea. Ăsta a fost norocul lui, să trăiască repede şi scurt. Şi se mai ţinea după ei Ionel Greblă, cu un an mai mic, parcă-l vede, îmbrăcat în bluzon albastru, vară-iarnă, o foaie de ceapă, impermeabilă, o bluză pe care i-o adusese taică-său de la Arad, ori pe unde umbla după ciordeală, că ta-său e cam ţigan de neamul lui. Şi-acum când mai iese din odaia din fund, bătrân şi jegos, intră în magazin, care orişicât e magazinul lu' fiu-său, şi pune imediat laba pe ceva, o ţigară, un ban uitat pe tejghea, orişice îi cade sub ochi, adună iute cu degetele lui negre ca o haită de câini.

Vasăzică la 11 ani. Chiar când a împlinit 11 ani, pe 6 octombrie. Începuse şcoala şi scăpa pe la prânz. Era încă soare şi cald, dar o căldură de octombrie, depărtată şi grijulie. În general toate zilele de octombrie şi le-aduce aminte la fel, deşi ştie precis că au fost ani în care luna octombrie a înotat în apă ori când a bătut vântul de-ţi încreţeau chiloţii. Dar în amintirile lui, octombrie este luminos şi curat ca un balon de spumă, îşi aminteşte pământul arat, lunca râului ruginită şi pantofii ca nişte peştişori desenaţi. E o amintire veche şi penibilă, lipită pe peretele cel mai dosnic al căpăţânii lui. Poate nu era chiar ziua de 6, dar precis era octombrie.

Ştia că maică-sa e încurcată cu tot felul de bărbaţi, o vedea uneori făcând glume fizice cu diverşi indivizi care strigau din remorca unui camion,

bărbaţi duşi la munci undeva ori venind de la vreun meci, *Tooori! Ia-o, Tori!* iar ea ţuguia botul umflat şi roşu. Îşi închipuia că se întâlneşte cu astfel de bărbaţi în zilele lungi în care era plecată, chiar îi spunea uneori *să stai cuminte, să nu faci prostii c-am să-ţi aduc ceva bun,* iar el înţelegea că se întâlneşte cu un bărbat căruia o să-i ceară aia şi aia special pentru el. De multe ori pierdea vremea pe la Răducu, sperând să se uite la televizor. Erau înnebuniţi după lupul care striga domol *Nu zaiet, nu pagadi!* Aşteptau cu sufletul la gură să-i vadă trupul cenuşiu, legănându-se printre şirurile de blocuri, căutându-l din ochi pe nenorocitul iepuraş. Ori stăteau de vorbă şi măsurau faptele mamei sale. *E cam fufă, maică-ta,* zicea Răducu, *am văzut-o prin cutare loc, îi ridica unul fusta, are bulane, orişicât, nu se compară…* iar el râdea, râdeau amândoi, pentru că li se părea ceva haios, ca ea să fie dorită de toţi bărbaţii. Chiar şi-acum, când e trecută de cinzeci de ani, se mai duce prin luncă ori prin pădure şi se tăvăleşte cu câte unul – cui îi mai pasă ce face ea?! Singurul episod care l-a plesnit peste ochi a fost în ziua luminoasă de octombrie, când a văzut-o de după tufişurile ghimpoase şi înnegrite de arşiţa verii.

Coborâse pe malul râului. Mergea încet, adâncit în gânduri. Mai întâi i-a văzut pantofii. Avea nişte pantofi roşii, cu toc bej, care imita lemnul, şi care păreau desenaţi pe tălpile ei albe şi mici. I-ar fi cunoscut şi dintr-o grămadă de pantofi, mai ales că erau pe picioarele ei, de asemenea inconfundabile. S-a lăsat jos, la rădăcina tufei de mur. Printre crengile ţepoase şi răsucite se vedeau pantofii roşii, ieşind de sub picioarele unui bărbat. Acesta avea pantalonii de salopetă lăsaţi până-n glezne, strânşi în inele ondulate, încât i se vedeau şoldurile făcute coardă, ridicându-se şi coborând într-un efort alert, ca şi cum s-ar fi aflat într-o competiţie pe viaţă şi pe moarte. Cristel s-a lăsat şi el pe burtă, curios şi totodată lovit în creier. Bărbatul era Ţuţu camionagiul. Iar dedesubt era mama lui, cu fusta ridicată până-n brâu. Era prima dată când vedea doi oameni încălecaţi şi până

să mediteze asupra descoperirii a văzut că de fapt erau trei. Când camionagiul ridicase o dată capul, o văzuse şi pe ea. Tori ţinea ochi închişi, iar lângă fruntea ei stătea în genunchi Greblă, bătrânul, şi el cu pantalonii în vine, frecându-şi-o atent, cu o faţă plină de suferinţă. Mai văzuse până atunci câteva puli mature, mai ales luate-n mână, niciodată însă una atât de roşie, ca şi când ar fi stat trei zile într-un hârdău de struguri striviţi. Faţa mamei lui, acoperită parţial de braţul de fier al camionagiului, mâinile negre care strângeau o bucată de carne vie şi ramurile răsucite ale murului, toate înfipte în pieptul arămiu al lunii octombrie, i-au intrat cu violenţă în măduvă. Ca o ilustrată pusă în rama oglinzii.

Dar asta n-a fost tot. Stătea acolo tolănit pe burtă, mestecând încet un miez de nucă, pe care-l găsise prin buzunar, se holba temându-se să nu se termine, când Ţuţu s-a răsucit pe-o parte. S-a rostogolit ca un lemn, a privit cerul şi apoi, alene, s-a ridicat în capul oaselor. Nu mai ştie ce făceau ceilalţi, Tori şi Greblă, însă camionagiul stătea în fund şi privea direct în ochii lui. O secundă, Cristel a crezut că nu-l vede. Apoi Ţuţu a rânjit lung şi i-a făcut cu ochiul. A fost un gest făcut la repezeală, poate că şi el fusese luat prin surprindere, dar chiar aşa nepremeditat, era un gest de complicitate, dar şi unul autoritar, care l-a făcut să se ridice imediat în picioare şi s-o ia la fugă. Îi părea bine că văzuse o scenă atât de tare. Se bucura că fusese singur. Dar în acelaşi timp era trist şi umilit ca un gunoi. Nu-şi dădea seama ce-l amărâse mai tare, care parte a întâmplării, dar cu siguranţă rânjetul camionagiului îl rănise de moarte. Ochiul strâns, colţul gurii alunecând până în mijlocul obrazului şi sprânceana neagră, săltând de două ori. Probabil că îl recunoscuse, ştia că e băiatul lui Tori, imposibil să nu fi ştiut. Şi tocmai de aceea se simţea atât de umilit, ca şi cum ar fi trecut peste el toate camioanele colectivului. Şi-n plus mai era şi Greblă, care era un bărbat atât de urât, încât nu puteai să mănânci cu el la aceeaşi masă. Ori aşa i se părea atunci. Abia întors de la pârnaie, cu ţeasta albită din loc în loc de pete şi

botul tăbăcit, ca şi cum spălase cineva cu el pe jos, Greblă era un tip infect, pe care n-ar fi dat nici cinci bani.

A alergat cât a putut de departe, pe malul Neajlovului, până-ntr-un mic golf, cu nisip alb, ţinut din loc în loc de dracile uscate. Era pustiu, iar pe celălalt mal al râului se vedeau tufele de ghimpe şi mărăciniş. Se uita şi-şi dădea seama că n-o să uite niciodată priveliştea asta, suptă de viaţă. Chiar şi apa curgea noroioasă printre cele două maluri fărâmicioase. Cristel s-a aşezat pe nisip, şi-a strâns genunchii cu amândouă braţele şi-a-nceput să plângă. Îi curgeau lacrimile şi se simţea extrem de vinovat că-şi dăduse drumul, mai vinovat decât dacă ar fi comis o crimă. Dar avea noroc că nu era nimeni să-l vadă.

Îşi dorea ca bărbaţii ăştia doi să dispară de pe faţa pământului. Să nu se mai întâlnească niciodată cu ei. Mai ales cu Ţuţu.

Dar n-a fost aşa. Trăiau într-un sat mic şi măcar o dată la câteva zile vedea camionul trecând pe şosea, încărcat cu porumb, cu floarea-soarelui ori cu sfeclă, iar din cabină ieşea prompt capul şoferului, cu sprânceana neagră ridicată la comandă, fluierând ori uitându-se ţintă spre el, cu aceeaşi privire zeflemisitoare. Încât an de an era tot mai greu să iasă pe linia satului şi să dea ochii cu Ţuţu ori cu Greblă. Chiar dacă nu era sigur că şi acesta îl văzuse, bănuia că şoferul îi povestise. Probabil se distraseră pe seama lui. Greblă era un bărbat tuciuriu şi cu nasul mare, care îl privea întotdeauna dintr-o parte, ca pe-un colet. Încă şi acum, când se întâlnesc prin magazin, se uită spre el cu aceeaşi superioritate şăgalnică, văzându-se de la distanţă că-l desconsideră în mod global.

Câţiva ani buni a stat asfixiat în apele acestei întâmplări, ca într-o clisă urât mirositoare. Maică-sa nu părea afectată, se purta ca şi când n-ar fi ştiut, dar la un moment dat, când el n-a mai putut să ţină în el toată suferinţa, s-a dovedit că de fapt lui Tori nu-i păsa, nu i se părea important dacă el ştie sau nu

despre aventurile ei zilnice şi atât de diverse. *Ţi-am dat viaţă, ce mai vrei? Puteam să mă cac lângă un gard şi să zic că tu ai fost!*

Cu ea nu era prea mult de vorbit, o lăsa în apele ei. Dar cu cei doi bărbaţi lucrurile au evoluat din rău în mai rău. Ajunsese să lase capul în jos când vedea un camion alunecând pe şosea, încă de departe, din capul satului, când se vedea cât o cutie de chibrituri. Uneori camionagiul scotea capul pe fereastra maşinii şi striga tare: *Ce face, mă, mă-ta, e acasă?* Bineînţeles, nu-i răspundea, doar bombănea câte un *mânca-mi-ai curu,* dar aşa mai încet, să nu se-nţeleagă prea bine.

Era greu. Mai ales când era şi Răducu de faţă. Atunci i se ridicau toate mizeriile din el până-n căuşul gurii. Îl privea în ochi şi-i dădeau lacrimile. Se vedea că băgase de seamă răutatea şoferului, dar cum Cristel era mut pe tema asta, nici el nu mai insistase. Până înainte cu o zi de moartea lui.

— Ce căcatu' meu de nu-mi zici? Spune-mi odată ce are nasolul ăsta cu tine? Te-a prins la furat? I-o dă lu' mă-ta? Ori vrea să-i spargem geamurile de la camion?

Trecuseră deja aproape trei ani de la întâmplare, dar nu fusese în stare să-i povestească nici măcar prietenului său, care era de fapt un martor neputincios al zvârcolirilor secrete.

Cu o zi înainte să se înece, se întâlniseră din nou cu Ţuţu, iar Cristel era posomorât. Stăteau amândoi pe podul din faţa porţii şi Răducu se rugase de el: *spune-mi, mă, ce are ăsta cu tine? Ai zis că-mi spui!*

Dar nu-i spuse, fugise acasă, se ascunsese sub corcoduşul din grădină şi se tot gândise până seara. Trebuia să-i povestească. Mai mult: trebuia să se răzbune pe camionagiu şi pe belitul de Greblă. Era hotărât, întărit şi convins să vorbească şi probabil că s-ar fi ţinut de cuvânt, dacă Răducu n-ar fi murit a doua zi.

Abia de-atunci s-a revărsat ura lui Cristel.

Se uita la prietenul său, cum stătea în sicriu, înnegrit şi fără viaţă, doar o cutie în care fusese

ambalat sufletul său, şi avea presimţirea sumbră că murise ca să-i arate cât de greu fusese insultat de tăcerea lui fără rost.

Şi urmase visul teribil. Într-o noapte îl visase pe Răducu. Stătea în mijlocul străzii şi privea cumva de jos în sus spre odaia lui. Avea un cap enorm şi spunea cu glas îngroşat *Nu zaiet, nu pagadi!* Cristel s-a tras înapoi, cuprins de frică. Însă Răducu a zâmbit ca şi cum i-ar fi zis: Ce faci? Nu mai ai încredere în mine? Abia am plecat şi gata, m-ai aruncat la groapa cu gunoi?!

Aşa că, ruşinat, a deschis uşa, aşteptând să vadă ce are de spus. Iar Răducu îl întrebase calm:

— Ce dorinţă vrei să-ţi îndeplinesc?

Nu-i venea să creadă. Era exact ce-ar fi vrut să-l întrebe, dar totodată fără să spere că fantoma prietenului său îi poate împlini dorinţele.

— Haide, spune, îl îndemnase Răducu. Iar el spusese în sfârşit:

— Aş, aş vrea să mă scapi de camionagiu!

— Ştiam eu! făcuse fantoma, legănând capul anormal de mare. Vasăzică vrei să-l lichidez?

Da, exact asta voia. Să nu mai rămână nici urmă din el.

— S-a făcut! îi răspunsese prietenul din vis şi pentru că voia să plece ca şi cum se grăbea să ducă la îndeplinire dorinţa, aproape că strigase:

— Şi pe Greblă!

— Pe Greblă? Vrei să-l omor şi pe el?

— Nu pe el… pe ta-său lui Greblă, ştii, aş vrea să nu-l mai văd un timp.

— Cât?

— Doi ani.

La câteva zile după teribilul vis, Ţuţu camionagiul a murit într-un accident de maşină, iar pe Greblă l-au prins la furat şi-a luat doi ani de puşcărie.

Întâmplările astea i-au dat mare încredere în el. Iar când a dat cu ochii de Florenţa i s-a părut că-l vede pe Ţuţu. Dar un Ţuţu inofensiv, blând şi umil, exact cum şi-l dorise.

11

Lizoanca ajunsese în spatele magazinului. Îl văzuse pe Cristel stând la masă, dar nu-i simţise indignarea şi nici nu-i trecea prin minte că el o considera datoare să-l asculte. Şi ea se gândea la datorie, dar din alt colţ al lumii. Datoria ei faţă de Vică. Aceasta i se părea a fi o misiune de onoare. Poliţistul fusese foarte omenos cu ea. Dacă nu era el, o caftea ăla de-o rupea.

Deocamdată era pustiu. Lizoanca se aşeză pe-un bloc de BCA, pus acolo de vreunul care tot aşa, ca şi ea, fusese nevoit să aştepte. Era un loc întunecat şi părăsit, un teren al nimănui, pe care crescuseră în voie tufele de boz şi oţetarii. Pe toate laturile lui, de jur împrejur, se întindeau grădini, îngrădite cu sârmă împletită. Acest loc dosnic îi plăcea lui Vică. Venea de cu seară şi-şi trăgea maşina, ca şi cum ar fi stat la pândă. Tot satul ştia că acolo e maşina Poliţiei, aşa că se fereau de locul ăsta şi în general se fereau să facă scandal la magazinul lui Greblă, pentru că în două minute poliţistul intra pe uşa din dos, îi ducea la secţie şi pe urmă trăgeau şi câte-un an întreg ca să-i ierte. Vică e un om cumsecade, dar destul de strict cu dreptul lui. Nu lăsa să treacă nimic neplătit. Te-a ajutat – îi dai. Ceea ce e şi normal. Lizoanca ştie destul de bine cum merg lucrurile. Nu-i făcea nicio plăcere să-l răsplătească pe poliţist, mai ales că-i apăruse şi-o bubă-n colţul gurii. Dar oricum îi venea mai uşor decât să se ducă să-i cumpere ţigări lui Cristel. Nu actul în sine, ci faptul de-a face ceva pentru taică-său, de-a fi la cheremul lui, o taie pe din-două. Simte o funie în jurul gâtului numai cât îi aude vocea, iar dacă îi cere ori o trimite undeva e ca şi cum ar arunca peste ea o găleată cu zoaie: murdărită, umilită, fără drepturi şi mai ales fără nicio dorinţă de viaţă. În schimb, se emoţionează până la lacrimi dacă Goarna îi porunceşte să se-arunce într-o hazna ori să facă alte chestii nasoale, pe care Lizoanca ar fi în stare să le comită în cea mai pură stare de entuziasm.

Şi ea-şi dă seama că multe dintre dorinţele tatălui ei sunt nişte chestiuni simple: să-i cumpere ţigări şi bere. Să-i aducă apă proaspătă de la fântână. Să-i pună pe masă farfuria cu ciorbă. Nu e ceva ce să nu poată să facă. Însă este el. Faţa lui de bou, care-o face să-i urce sângele în tâmple. Vocea lui care-o zgârie din plămân până-n creier. Cum de n-a avut şi ea norocul unui tată ca lumea, care s-o fi lăsat să se uite la televizor, să-i fi cumpărat rochii frumoase ori s-o fi dus la oraş, de exemplu să cânte cu ea, cum cânta tatăl micuţei Trestiana?

Frământările Lizoancăi nu erau nici pe departe crize existenţiale, ci doar prelungiri ale nemulţumirii ei permanente, împrăştiată ca o peltea pe tot cuprinsul creierului. Nu se gândea la soluţii şi nici nu se enerva într-atât încât să intre-n depresie. Era doar modul ei de a trece din când în când în revistă starea de lucruri în care se afla, bucurându-se de fiecare dată că dracul nu e chiar aşa de negru.

I se făcuse frig şi se strânse cât putu pe cubul cimentos, încât arăta ca o statuie pe soclu. Deasupra bozilor pluteau umbre mici, înghesuite unele într-altele. Îşi strecură două degete în buzunarul pantalonilor şi scoase cu grijă şirul de mărgele, pe care le luase de la Petrache. Păreau un lucru foarte frumos, încât se întrebă imediat cam cât ar putea să coste. Cât o sticlă de Coca Cola, de-aia de doi litri. Poate chiar mai mult. Lizoanca îşi aşeză mărgelele la gât şi, pentru că erau destul de lungi, le mai răsuci o dată. Acum avea două şiruleţe care marcau decolteul tricoului portocaliu.

Exact la 15 metri în spate stătea tatăl ei, fiert încet de gândul că Lizoanca nu-i înţelegea efortul, rolul şi dreptul lui de părinte, iar la încă trei sute, mama Lizoancăi mesteca înduioşată într-o mâncare de cartofi, *Doamne, pe unde-o umbla Eliza mea, cum de nu-i dă în gând să vină-acasă şi să mănânce şi ea, nenorocita, din cartofii ăştia dulci, păstraţi toată iarna în nisipul din beci?*

În aceeaşi seară care creşte peste lume ca un urs adormit, toţi trei sunt cuprinşi de dragoste sau măcar

de îngăduinţă. Lizoanca îşi pipăie cu arătătorul mărgelele, Cristel se ridică alene din scaunul cald, iar Florenţa răsuceşte, în fine, butonul aragazului.

— Măi, Ionele, ce mai face măi, taică-tău? îl întreabă pe Greblă, în timp ce plătea berea, cât mă, doişpe beri, fie dacă zici tu, deşi eu nu mi-aduc aminte decât de cinci, hai sănătate! Să trăiţi, domnul Vică, mai strigă din uşa magazinului, privind maşina poliţiei care tocmai făcea colţul, pe lângă zid.

Şi în timp ce Cristel se depărta spre casă, măsurând şoseaua netedă, Lizoanca privea zgribulită pe soclul de BCA farurile rotunde ale maşinii, care luminau tufele de boz, ca într-un film. Iar câţiva paşi mai jos, pe şoseaua răcorită, Goarna îl zărise pe Cristel legănându-se pe marginea drumului şi instinctiv îşi ţinea respiraţia; poate îi zice nenorocitul ceva că-l şi înjură.

Dar Cristel nici n-o văzuse. El se târa spre casă, învăluit în gândurile şi în indignarea lui de părinte neînţeles. Doi-trei paşi în noaptea de aprilie şi-a ajuns. Portiţa e deschisă ca de obicei, fire-ar ea a dracului cu cine n-o-nchide, iar prin geamul uşii de la intrare se vede bustul Florenţei: stă la masă şi mănâncă repede din tocana încă fierbinte, ca şi cum i-ar fi teamă că n-o să apuce să se sature.

Cristel deschise uşa şi-şi înfipse ochii în ochii femeii. Are nişte sprâncene negre şi arcuite ca nişte belciuge şi-l priveşte ca şi cum l-ar judeca, tocmai ea, care nu face nimic toată ziua şi care n-a fost în stare să ţină nişte copii în casă. Florenţa simţi pericolul. Buza vânătă lăsată în jos e întotdeauna semn rău. Se ridică, neştiind dacă să mai înghită sau nu îmbucătura abia mestecată. El veni spre ea, spunându-i încet, cu mâhnire aproape, *aşa, fă, bagi în tine, la copii nici nu te gândeşti!* Florenţei îi dădură lacrimile, dar înghiţi totuşi ultimul dumicat, iar el o observă şi se simţi jignit, vaca dracului, se dă lovită şi se rupe-n lacrimi, dar stomacu-i merge! Totuşi nu-i spuse nimic. O împinse c-o mână şi trecu spre pat. În mijlocul lui trona copilul adormit,

acoperit cu-o pătură în carouri. Bărbatului îi sări ţandăra:

— Bine, fă, nu ţi-am spus să nu-l mai pui în mijlocul patului? Eu unde stau acum? Mă culc pe el?

Florenţa se repezi să apuce copilul, să-l pună pe celălalt pat, dar acesta, trezit şi scos din aluatul viselor sale, se zvârcoli, protestând slab, pentru că nu voia să-şi părăsească locşorul încălzit. Maică-sa întârzie puţin, cocoloşindu-l şi şoptindu-i la ureche *hai, gata, să mergem în pătuţul nostru,* iar lui Cristel i se păru că ea prelungeşte special mutarea şi-i mai trimise un impuls cu mâna dreaptă-n timp ce cu stânga îşi scotea adidaşii.

— Hai fă, mai repede, în pizda mă-tii!

Ea strecură, în sfârşit o mână pe sub omoplatul copilului şi-l ridică de pe pat, în timp ce el înainta alene spre cratiţa cu mâncare de pe aragaz. O lingură era împotmolită în tocana glodoasă. Cristel gustă şi imediat râgâi, simţind puterea berii, care urca puturoasă până-n gât. Mâncarea avea un gust vag de şobolani şi bulion acrit. Florenţa se repezi spre el cu-o farfurie, gata s-o umple cu mâncare, iar agitaţia ei îl enervă de-a dreptul, mai ales că n-avea niciun chef să mănânce, du-te fă-n pizda mă-tii, o-mpinse el cu latul palmei. Florenţa se dezechilibră, pendulând o secundă de pe-un picior pe altul, apoi căzu pe-o rână. Mototoala! Nu e-n stare nici să se ţină pe picioare. Asta îi mări viteza sângelui. Privind-o cum încearcă să se ridice, cu faţa roşie, acoperită de zulufii negrii, Cristel îşi simţi propria indignare ca pe-o mizerie. Mai mult în glumă, o împinse la loc cu piciorul, dar femeia începu să plângă. Asta era chiar culmea! Ca şi cum i-ar fi făcut ceva! Lasă că-i arată el cum e când ai de ce să plângi! îi repezi fulgerător două picioare în coaste, dar cum era desculţ, loviturile nu fură pe măsura aşteptărilor. Se uită-n jur după ceva şi dădu cu ochii de scaun. Era un taburet destul de şubred, o să se facă praf. Lasă că şi-aşa toată ziua stă putoarea asta pe el. Cristel apucă scaunul de-un picior şi-avu grijă să nu-i dea la cap. Femeia hohoti de două ori şi

apoi urlă, cât putea de tare: *săriţi lume că mă omoară!*

Din şosea, Sanitara auzise de prima oară zgomotul şi apoi urletele femeii, iar acum desluşea înjurăturile lui Cristel. Deasupra vacarmului se ridica firav plânsul unui copil. Ea se opri o clipă pe marginea drumului şi privi prin geamul uşii. Nu se vedea decât mâna bărbatului şi ea parţial. Dinspre Greblă veneau două fete, aşa că Sanitara făcu şi ea paşi, întrebându-se cine erau şi de unde veneau ele la ora aia, iar când se apropiară le spuse aşa, ca să se ştie de ce era oprită acolo:

— Iar se bat nenorociţii ăştia, nu mai poate să doarmă lumea de răul lor!

Pe Lizoanca o invadă fierbinţeala care-i încingea obrajii ori de câte ori vorbea cineva despre părinţii ei, dar era de acord – oamenii ăştia n-au niciun respect pentru liniştea satului. Totuşi, i-ar fi plăcut să-i zică vreo două Sanitarei, dar nu-i venea şi, cum probabil Goarna simţise, îi împlini dorinţa cu vocea ei înaltă şi autoritară:

— Lumea stă acasă la ora asta, nu bate şoseaua la papuc, ca matale!

Sanitara se opri să răspundă, însă auzind râsul Goarnei, îşi dădu seama că n-avea rost să intre-n controversă cu boarfa aia pripăşită prin sat. Mai bine i-ar da ceva lui Vică să le strângă dracu' şi să le trimită la casa de corecţie, undeva.

Peste Satul Nou se lăsa alene noaptea clară şi rece, de aprilie.

II
Lista Sanitarei

1

Sanitara se sculase cu noaptea-n cap. N-avea nicio treabă specială, erau doar ea şi tanti Mitina. În rest, dispensarul gol, luminat de soarele de iunie. Doctoriţa venea doar marţea, dacă nu cumva dădea un telefon să anunţe că nu mai vine, cum făcuse şi în săptămâna asta. În caz că se-mbolnăvea sau crăpa cineva, Sanitara era şeful. Iar în cei zece ani de când domnea în dispensarul din Satul Nou îşi dăduse seama că era mai pricepută decât toţi doctorii care se perindaseră pe-acolo. Nişte mâţe cu diplomă, în general femei care nu ştiau nici să scrie o reţetă. Cine-a fost bun s-a cărat din ţară. Ăştia rămaşi sunt numai scursorile, repetenţii şi curvele. Prin urmare, dacă se-mbolnăvea cineva, ajungea la mâna ei. Îi spuneau Sanitara pentru că fusese înainte un moş care moştenise şi el de pe vremuri numele de *Sanitaru.* Gheorghiţă Sanitaru. Ce om ciudat era! Şi-l aduce aminte că venea răsuflând din greu, de ziceai c-o să-şi dea sufletul, umflat şi roşu ca boşogii de miel, înalt şi cu două perechi de ochelari, puse una peste alta. Când s-a-mbolnăvit într-o iarnă, el a venit lângă patul ei, i-a băgat degetul mare sub lobul urechii şi-a scos două trei sunete înfundate. Se ruga maică-sa, spune-ne domnu Sanitaru, se face bine fata, e bolnavă rău ori ce…? Dar Gheorghiţă Sanitaru nici n-o privea, a scos cutia argintie din geanta lui neagră, care arăta ca o poşetă de damă, şi, cu gesturi baletate, ca într-un vis, a înşurubat seringa, a supt serul şi pe urmă a înfipt acul în cauciucul gri al sticluţei de penicilină.

Din clipa aceea, ea şi-a dorit să se facă doctoriţă. Şi s-a ţinut de cuvânt. A făcut Şcoala Sanitară, care pe vremea aia, pe la-nceputul anilor ’90, era mai căutat ca facultatea. Trei ani de navetă la Bucureşti, printre mitinguri şi scutieri, trei ani grei, pentru a-şi lua o diplomă.

Sanitara îşi roti ochii spre peretele alb pe care era înrămată o copie color a diplomei de absolvire, cu

numele ei scris citeţ *Ghiţă Cătălina,* iar mai jos media: *8,12.*

Prin fereastra cabinetului se revărsa soarele, răsărit de două ore. Apoi se auzi uşa de la intrare, ieşită încet din tocul uşii, cu zgomotul ei obişnuit de mitralieră înfundată. Sanitara aşteptă câteva secunde, numărând în gând paşii care se apropiau de uşa cabinetului. Nişte şoapte, o discuţie sumară şi pe urmă capul Mitinei apăru în uşă:

— E nişte fete care vrea consultaţie. Poate să intre?

— Ce fete? Ale cui sunt?

Femeia de serviciu se strecură înăuntru, iar Sanitara privi fugitiv spre papucii ei albaştri, din plastic transparent.

— Sunt alea, doamna asistentă, sunt fetele alea din capul satului, Goarna şi Lizoanca lui Cristel.

Sanitara se lăsă pe spătarul scaunului scoţând a lehamite un *aha* cam gâtuit, apoi îi spuse fără interes:

— Spune-le să mai aştepte niţel şi pe urmă să intre.

Vasăzică ajunseseră la mâna ei! Astea precis sunt pline de boli. Mai bine să anunţe Sanepidul, ziarele şi televiziunea. Poate le ridică dracului de păduchioase, să scape satul de ele.

Un ciocănit vag în uşă şi apoi intrară aproape amândouă de-odată. Lizoanca era pieptănată, cum n-o mai văzuse încă, şi-mbrăcată cu pantaloni scurţi, ca un băiat. Erau amândouă spălate, le curăţase apa Neajlovului şi le dusese departe toate mizeriile.

— Avem nevoie de-o consultaţie, începu Goarna…

— Da’ bună ziua nu ştiţi să daţi?

Lizoanca îşi arătă dinţii o secundă şi-şi acoperi imediat gura cu-o mână care părea importată din Africa.

— Ce e dom’şoară? Ce e de râs?

Lizoanca lăsă capul în jos. Îi promisese Goarnei să nu facă gât, s-o lase dracu-n pace de Sanitară! Şi chiar se dădu un pas în spate, lăsând-o pe prietena ei să vorbească:

— Uitaţi, tanti Sanitara…

— Ce tanti? Ce Sanitara? Aşa vorbeşti cu mine? Nenorocita dracului! De-aia am învăţat eu atâţia ani, ca să mă trag de şireturi cu toate vagaboandele!

Goarna rămăsese cu gura căscată, dar se vedea că e mai mult amuzată decât jignită. După un timp întrebă pe cel mai jos ton al vocii ei sonore:

— Da' cum?

— Cum ce? Sunt rudă cu tine cumva? Am învăţat şi eu carte! Păi ştii ce-nseamnă să ai studii superioare?

Cât Sanitara se ambala povestind cât de greu îşi obţinuse ea diploma, cele două fete se uitară la ea, gândindu-se cam la aceleaşi lucruri. Sanitara semăna bine c-o prezentatoare tv şi, pentru că ştia şi ea, se îmbrăca ostentativ ca şi prezentatoarea, cu tot felul de hăinuţe înzorzonate cu guleraşe şi coliere ori broşe din plastic vopsit, iar uneori răsucea vocalele ca şi ea, privindu-l drept în ochi pe posibilul telespectator şi repezind cuvintele ca şi cum ar fi fost gata să-l ia la bătaie. Şi bineînţeles îşi petrecea fiecare noapte cu bigudiurile în păr, ca să şi-l umfle ca pe-o perucă, şaten şi tăiat drept la nivelul umerilor.

— Sunt asistentă medicală! Să-mi spuneţi Doamna asistentă! Sau măcar doamna Cătălina. Nici într-un caz tanti! Tanti să-i zici lu' mă-ta!

Goarna prinse repede ideea şi cum obosise să stea în picioare, ridică tonul:

— Uitaţi care e treaba! Fata asta are nişte bube. Vreţi să-i daţi o reţetă ceva ori să ne ducem la Mihăileşti?

Sanitara se domoli ca prin farmec şi întrebă fără intonaţii:

— Da' ce-are?

— Uitaţi-vă, are bubele astea la gură şi jos, la…

Lizoanca împinse limba în colţul gurii ca să se vadă mai bine eczema ca o hartă conturată de o spumă fină. Apoi, dintr-o mişcare îşi trase şi şortul.

Sanitara se uită la scoica decorată cu câteva fire de păr negru. Nu se vedea nimic.

— Te mănâncă? întrebă ea.

Lizoanca îşi umezi buzele gogoşite şi roşii, apoi răspunse ca din fundul unei grote:

— Nu mă…

Sanitara se îndreptă în scaun şi-şi aşeză părul după urechea roşie.

Era indignată la gândul că fetele astea vagabondează fără ruşine, deşi nici măcar nu le-a dat bine părul pubian. Auzise că Lizoanca înnopta pe la Greblă şi cine ştie pe unde. Ce putea să facă acolo? De ce-ar băga-o-n casă cineva?

— Ţi-ai început activitatea sexuală?

— Adică?

— Adică! Ai început să umbli pe la bărbaţi?

— Ce te doare pe tine! se răsti cu vocea ei de cavou, aruncând totodată bărbia spre Sanitară, ca şi cum ar fi vrut s-o ameninţe.

— Păi are! Că s-ar putea să fie vreo boală venerică.

Fetele se uitară una la alta şi se domoliră copleşite de sonoritatea cuvintelor care ieşiseră pe gura Sanitarei ca o maşină de lux.

— Aia e! prinse momentul Sanitara, nu poţi să te tăvăleşti cu oricine şi oricând! Sunt tot felul de boli care te mănâncă pe dinăuntru, nici nu se ştie cum, şi odată întinzi copita! Poţi să iei blenoragie, gonoree, tot felul de ciuperci, infecţii, sifilis, ca să nu mai vorbim de SIDA, pe care o iei şi-ai şi murit. Nu există leac!

Lizoanca avea sentimentul precis că femeia minte, iar Goarna luase o figură meditativă. Apoi tot ea trecu la acţiune:

— Păi şi cum aflăm dacă avem bolile-astea?

— Facem analize! Tanti Mitina!

Femeia de serviciu băgă imediat capul pe uşă, ca şi cum ar fi fost postată la datorie.

— Adu geanta să luăm nişte sânge!

— Nu dăm noi sânge, vedeţi-vă de treabă, ta… Doamna!

— Păi altfel cum aflăm ce-are fata?! În sânge se văd toate bolile. Se ia un pic, cât un degetar, şi se trimite la analize, la Mihăileşti.

— Şi se află toate bolile?

— Absolut.

Fetele se uitară una la alta şi se hotărâră să facă şi treaba asta, care li se părea cam primejdioasă.

Femeia de serviciu se şi-nfiinţase cu o cutie, în care zăceau garoul, vata şi mai multe seringi de unică folosinţă.

Sanitara legă braţul subţire al Lizoancăi şi-i arătă maţul vânăt care pulsa:

— Uite de-aici îţi iau! Câţi ani ai?

— Unşpe, da' de ce?

Sanitara nu răspunse, răsuci brusc privirea spre Goarna şi-o întrebă şi pe ea acelaşi lucru.

— Eu am 16 ani, răspunse fata, destul de sigură că va face impresie. Pot să dau şi eu sânge?

— A! Păi tu eşti iepoştină mare! îi reproşă femeia în timp ce seringa sugea sângele roşu din braţul slăbănog al Lizoancăi.

2

În dimineaţa de iunie, la puţină vreme după ce Sanitara trimisese sângele la analize, Tori ieşi din casă şi închise cu grijă uşa văruită. Dinspre râu venea un miros de iarbă tânără. O luă spre şosea, ţinând coşul gol pe mână, ca şi cum ar fi plecat cu o treabă importantă. Prin curţi se vedeau oameni mojmodindu-se pe lângă acareturi, sub soarele falnic, de vară.

În susul drumului trona silueta lui Petrache, ieşit în faţa porţii, ca la apel. Altădată ar fi tresărit doar zărindu-i pălăria, dar acum nu era decât un moş cu ochii ofiliţi.

— ’Neaţa moş Petrache! rosti ea, lăsând să-i curgă în glas tot dispreţul faţă de el.

Bărbatul o privi o secundă doar, în care, însă, erau cuprinse cele mai importante gânduri despre ea. Îi plăcuse cândva, într-o vară, în care îşi pierduse multe nopţi, gândindu-se la picioarele ei de ipsos lustruit. Acum însă nu era decât o babă proastă. În loc să-i răspundă la salut, o întrebă cu vocea un pic cam aburită de apăsarea gândurilor:

— Unde te duci, Torico, încotro o luaşi aşa de dimineaţă?

— La dracu mă duc! Pe-aici prin sat!

Femeia nu se opri, ba chiar iuţi pasul, ca şi cum ar fi fost grăbită, deşi n-avea nicio treabă. Plecase să mai caşte gura prin curţi şi de-a lungul şoselei. Se simţea nespus de bine să se uite la oameni, la hainele şi la feţele lor. Pe marginea străzii venea spre ea, cu paşi mărunţei, Păduchioasa. Tori o salută cu jumătate de gură, iar profesoara îi răspunse fără s-o privească. Puţin mai încolo, o fulgeră o lumină venită din tinda dispensarului şi întoarse la iuţeală capul. Era medalionul Sanitarei, un disc de tablă strălucitoare, ornamentat cu sticle colorate, care-ţi lua ochii imediat. Sanitara aşteptă să fie salutată, iar Tori dădu din cap mai mult de formă.

Lumea trecea pe lângă ea cam fără s-o vadă, unii o salutau, dar mai mult din rutină, iar alţii nici nu se oboseau să-i răspundă la bună ziua.

Casa lui Cristel arăta ca un om beat, cu acoperişul negru căzut pe-o ureche. În curte se vedea de departe silueta Florenţei, care dădea la sapă. Tori trecu mai departe, ca şi cum n-ar fi văzut-o. N-avea niciun chef să stea de vorbă cu mototoala.

Deschise uşa magazinului şi intră pe jumătate, hotărâtă să vadă mai întâi cine era înăuntru. La tejghea stătea Greblă cel tânăr, iar în dreapta lui, cocoţată pe scara mobilă, era înfiptă Lizoanca. Molfăia ceva şi se uita pe sub sprâncene ca o criminală. Avea dreptate Cristel, fata asta o s-o sfârşească rău de tot şi devreme. Tori se supără brusc şi, ignorându-l pe Greblă, se repezi cu gura-n nepoată-sa:

— Ce cauţi tu, fă, moţato, aici, ce faci tu pe scara aia? N-ai casă? N-ai mamă să te pună la treabă?

Şi cum Lizoanca o privea de sus, fără să se sinchisească, femeia îşi desfăcu baticul înflorat şi-l legă din nou pe ceafă, cu două noduri strânse, dar trăncănind în continuare spre Greblă, care zâmbea cu îngăduinţă.

— Ce caută mă, Ionele, fata asta a noastră pe la tine? De unde are ea bani să cumpere bomboneturi? Ori îi dai tu şi-atunci se cheamă că nu e degeaba…

Lizoanca mesteca încet croasantul pe care abia îl începuse, gândindu-se deja c-o să se termine prea repede. O sâcâia apariţia bunică-sii şi nu înţelegea ce treabă are cu ea, că doar nu era în odaia ei împuţită, ci în magazinul lui Greblă. De când se făcuse stăpână şi aici?!

— Ce vrei să cumperi? o întrerupse vânzătorul care n-avea niciun chef să se-ntindă la discuţii cu baba asta pe care-o futuse tot satul. Ai vreo treabă ceva ori dacă nu, hai, caramba, că n-am timp de taclale!

Tori voia o cutie de chibrituri şi, în timp ce se căuta de bani, Greblă îi spuse moale:

— Ţi-o dau pe gratis, ia-o şi lasă-mă!

Prin ferestrele din dreapta intra lumina de vară. Era liniște ca-ntr-un sat nelocuit. Apoi, fără veste, se deschise uşa dinspre casă, iar în pragul ei se-nfiinţă silueta nămiloasă a lui Greblă cel bătrân. Era un om întunecat, cu ţeasta acoperită parţial de smocuri răzleţe de păr alb şi uscat.

— Hehe! Ia te uite! Ce mai faci Torico, tată? Nu te-am mai văzut de la Paşte!

Femeia era vădit flatată de atenţia lui Greblă, aşa că-ncepu să povestească pe-ndelete cum rămăsese fără chibrituri, cum avea de fiert nişte rufe, cum voia să facă focul în curte, sub pirostriile cele mari şi probabil că şi-ar fi povestit toate proiectele pentru ziua aia, dacă el n-ar fi întrerupt-o:

— Te descurci, te descurci! Aşa ai fost tu drăcoasă de când te ştiu! Se uita la ea şi-i vedea buzele încă înflorite, iar în ochii lui apăruse o clipocire imposibil de confundat, care scotea la suprafaţă legături vechi şi mieroase. Lizoanca se uita cu atenţie, sugându-şi cerul gurii, pe care se lipise un bulgăraş de ciocolată, rupt din inima cornului. Poate fuseseră prieteni, se gândi ea, privindu-i pe cei doi bătrâni prinşi într-o fericire absolut evidentă. Poate că făceau pe vremuri ceea ce ea face acum cu Greblă cel tânăr. În tot cazul era ceva între el care îi ştersese automat ura faţă de bunică-sa. Oare cine o fi fiind tatăl lui Cristel? Nu cumva moş Greblă? Ar fi mişto! Să fie nepoata lui şi verişoară cu Greblă tânărul, să intre în magazin de cu ziuă, încă somnoroasă, şi să ia din lada de lemn câte două-trei croasante deodată…

— Tocmai îl întrebam şi eu pe fiu-tău ce caută fata asta a noastră pe la voi, toată ziua bună-ziua o vezi intrând în magazin să stea de vorbă cu Ionel, care orişicât e ditamai bărbatul, cât ai mă, Ionele, că trebuie să fi trecut de 35…? Or, nepoată-mea e copil de şcoală!

Lizoanca râse cu vocea groasă, făcându-i pe toţi să se uite spre ea. Şcoală! Asta chiar era culmea! Cine vorbea despre şcoală! Lizoanca era convinsă că bunică-să nu ştie nici să citească. De când o apucase pe ea grija de şcoală?

— Care şcoală, tanti? şopti şi Ionel mai mult îmboldit de râsul gros al fetiţei, spre care îi era teamă să se uite, căci cuvintele bătrânei îl cam atinseseră.

— Ei, Torico, e şi ei băieţi tineri! spuse bătrânul împăciuitor, privind-o în continuare ca pe o cireaşă.

— Care tineri? Asta are 11 ani, ce dracu' vorbeşti aici?

— Ei, dar creşte! Creşte repede, spuse el cu voce moale şi ochi lăcrimoşi, în timp ce uşa magazinului se deschise şi, odată cu lumina verii, năvăli înăuntru Nuţica. Era tunsă scurt, ca un arici nervos, iar faţa-i arăta ca o muşama întinsă, căci se scăldase până nu de mult.

— Hai, spuse ea, uitându-se în sus, spre Lizoanca, hai repede, că te cheamă Goarna!

Lizoanca alergă într-un suflet, ascultând din mers ce-i spunea Nuţica. Nici ea nu ştia prea multe, decât că Goarna era bătută rău. Trecură într-un suflet prin apa râului iar Lizoanca apucă într-o mână crengile unduioase ale sălciei. Goarna stătea în pătuiag, cu faţa plină de sânge, plângând cu suspine mari.

Dimineaţa neagră a Goarnei

După ce ieşiseră din dispensar, o luaseră în direcţii diferite: Goarna avea o treabă, iar Lizoanca, neştiind unde să se ducă, se îndreptase spre magazinul lui Greblă. Spera să-l găsească singur, şi-aşa şi fusese.

În schimb, Goarna avea un plan minuţios, cu multe piste nesigure. Se dusese hotărâtă şi dârză direct la poarta din dosul curţii lui Vizitiu. O văzuse pe nevastă-sa plecând, cu maşina ei albă, şi ştia că el n-o ia spre primărie mai devreme de 9. De fapt, Goarna cunoştea bine viaţa viceprimarului şi ştia toate orele la care el era singur. Deschisese portiţa din dos şi se strecurase pe aleea pavată cu bucăţi de gresie portocalie. Ştia drumul acesta şi se înfiora privind fâşia colorată care îi trezea dorinţele ei de viaţă bună şi fericită. Vizitiu fusese primul ei bărbat.

Era în perioada în care se uita printre tufele de pe malul Neajlovului la zbenguielile lui Titoaşcă. El era mereu gata să bage mâna în chiloţii fetelor, se urca peste Nuţica, o mai prindea uneori pe Lizoanca, dar stătea deoparte de ea şi Goarna înţelesese că acesta era modul lui de a-i respecta autoritatea. Într-o seară dăduse nas în nas cu Vizitiu. El venea de la un botez, unde stătuse puţin, cât să salute lumea, iar când prinsese momentul, se strecurase spre casă, c-o sticlă de vin în mână. Ca să scurteze drumul, o tăiase pe malul râului. Ea stătea în poartă la Carolina şi se uita drept spre el, curioasă, dar şi întărită de dreptul pe care îl avea peste acest loc, puţin călcat de oameni. Vizitiu a tresărit văzând-o, căci ridicase capul din pământ abia când era foarte aproape şi, cam speriat, îi spusese *bună seara.* Apoi o-ntrebase a cui e.

— Nu sunt de pe-aici! Da’ tu cine eşti? îşi slobozise Goarna vocea ei sonoră, care îl lăsase fără cuvinte. Într-un târziu, pentru că ea se uita la el cu buzele întredeschise şi fălcile cam căzute, Vizitiu simţise nevoia să afle amănunte: la cine era venită, ce rudă era cu baba Carolina, dacă era la şcoală.

— Nu sunt, am terminat demult şcoala!

El se luminase şi-o privise cu alţi ochi.

— Nu vrei să bem din vinul ăsta? o întrebase, arătându-i sticla luată de la botez. Iar Goarna fusese foarte flatată de invitaţie, care de fapt era prima din viaţa ei. Coborâseră pe buza răului şi-au stat de vorbă, îşi aduce aminte fiecare cuvânt şi mai simte încă în creier mirosurile calde care se ridicau din apa liniştită ori din buruienile care respirau mulţumite în noaptea de august. Era fericită şi, cu fiecare înghiţitură de vin, căuta locul umed din care băuse el. Vizitiu o luase de după umeri, iar braţul lui i se topise fierbinte în fundul sufletului. Pe obraz îi alunecaseră două lacrimi, şi-i fusese frică să n-o vadă. Stătea încordată şi aştepta ca el să se apropie mai mult, s-o strângă mai tare ori să-i spună ceva. Şi-aşteptarea nu fusese lungă. O întorsese spre el şi-i spusese privind-o drept în ochi: *Eşti foarte frumoasă!* Asta era prea de tot! Doar ştia cât este de urâtă, cu palmele ei mari şi părul deschis la culoare, spălat doar în apa Neajlovului. Aşa că a râs mai mult sâsâind şi trăgându-şi marginile tricoului, ca şi cum ar fi vrut să se ridice. Dar el era în continuare serios, îi atinsese ceafa cu palma lui transpirată şi-o sărutase pe buze, de fapt abia i le atinsese, rupându-i sufletul în aşteptarea celui de-al doilea sărut.

Restul evenimentelor alunecaseră la grămadă, fără pauză. Prin tricoul subţire simţea în spate tulpinile subţirele de traista ciobanului, iar cu nările adulmeca mirosul lui de prăjitură. Îl lăsase să-i scoată şortul şi-i simţise degetele căutând mărgica adormită în moţul năduşit de moarte. Şi pe când el îşi făcea loc între cutele cele mai strânse ale fiinţei ei, simţindu-se ţintuită de urechi pe pământul ierbos, plutise lin, ridicându-se deasupra vieţii de până atunci – chiar văzuse cu ochii minţii creştetele îndepărtate ale familiei ei, toţi patru strânşi frunte lângă frunte, şi bineînţeles, între ei, Gica, bosumflată, cu faţa ei de muscă veninoasă. În clipa aia de ameţeală şi răstignire avusese certitudinea că a trecut zburând pe o treaptă superioară a vieţii ei, într-o lume în care ceea ce trăise până atunci era depăşit, topit şi

amestecat în scoarţa pământului, din care urmau să crească meri înfloriţi.

Apoi se tot întâlniseră, pe malul apei, în marginea câmpului, la el acasă, în grădină, în bucătărie şi, în fine, în dormitorul tapetat cu un peisaj marin care-i secase sufletul de tristeţe. Multă vreme nici nu-i spusese cum îl cheamă. El era mereu grăbit, iar ea uita să-l întrebe. Până la urmă acceptase şi ea ca tot satul singurul lui nume, care era pentru toţi, Vizitiu. Iar el o strigase de câteva ori *Guriţă,* ceea ce o emoţionase şi-o făcuse să răsufle uşurată că nu va trebui să-i spună numele ei penibil.

Totul mersese bine, până prin aprilie, când nu-i mai venise ciclul. Goarna era neliniştită, dar nu anticipase nici măcar vag reacţia lui. Îi spusese într-o seară în care el o rugase s-o aducă şi pe Nuţica – *e mai mişto toţi trei, să vezi ce-o să facem, vino cu ea spre seară că nevastă-mea e plecată două zile la Sibiu.* Fusese geloasă şi de unde crezuse la început că nu va putea să-l vadă sărutându-se cu Nuţi, până la urmă ieşise bine, pentru că el a avut grijă să-i arate cu fiecare gest că ea era preferata şi stăpâna. La plecare, sub bolta de viţă, după ce Nuţica plecase, ea a ridicat ochii spre stelele îndepărtate şi i-a spus, în sfârşit, râzând, ca şi cum i-ar fi dat o veste de mare bucurie:

— Să ştii că nu mi-a venit ciclu', poate-o să-ţi fac un copil. Iar el îi răspunsese, devenit pe neaşteptate grav:

— Nu e cu mine. Treaba ta ce faci, pe-aici să nu mai dai. Nu te cunosc, nu te-am văzut în viaţa mea!

Pe Goarna cuvintele au fulgerat-o în amândouă tâmplele şi brusc i-a reapărut în minte chipul mamei ei, cu burta umflată, hăituită de privirile ascuţite ale Gicăi. Era prea mult, aşa ceva nu putea să i se-ntâmple ei. Îşi repezise gheara în beregata bărbatului şi dintr-o mişcare îl şi ţintuise-n perete.

— Ce spui, nene! M-ai futut şi-acum pa! Aşa crezi! O să mă mut aici, în casa ta, să vedem ce-o să faci!

Vizitiu încercase să se elibereze, vorbind mai întâi domol *taci din gură, lasă că vedem…,* apoi, pentru că nu putea să iasă din laba cuprinzătoare a Goarnei, se enervase şi-o pocnise cu pumnul, încât fata se trezise pe dalele portocalii ale aleii, stând cu picioarele desfăcute şi capul mistuit de lovitură.

Şi pe urmă nu-l mai văzuse, deşi trecea zilnic pe la poarta lui ori prin faţa primăriei, ca şi cum el s-ar fi ascuns ori ar fi devenit invizibil.

Şi-ncet, cu fiecare zi căzută din cer, o cuprinsese o jale fierbinte şi o disperare despre care numai ea ştia.

Până astăzi, când se hotărâse să păşească din nou pe aleea portocalie, din dosul casei. Era sigură că el îşi bea cafeaua, pregătindu-se să plece la birou, şi chiar aşa era. Dăduseră ochi în ochi şi o clipă de tăcere se lăsase peste creştetele lor. El era frumos, ca un motan abia sculat din somn. Ea era tristă, dar aşa de curăţică, încât el îşi reaminti îmbrăţişările ei. Dar se acri repede:

— Ce cauţi aici? Ziua-n amiaza mare să te vadă tot satul…

— Am dat sânge la analize! răsunase vocea ei de tenor. Şi cum Vizitiu nu înţelegea, îi explicase răspicat:

— O să te ia mama dracu'! Toată lumea o să afle că mi-ai făcut copil! Să te vedem ce mai faci atunci! Şi se şi repezise spre el, gata să-l lovească, dorindu-şi să-l atingă, de fapt, şi abia abţinându-se să nu izbucnească în plâns. Dar el s-a ridicat pe neaşteptate şi, mai mult speriat decât agresiv, a întins mâinile s-o respingă. Goarna se dezechilibrase şi într-un prim moment a alunecat pe spate, însă, vrând să evite căderea, smucise capul într-o parte şi intrase cu falca în uşiţa deschisă a unui dulap suspendat. Durerea o făcuse să urle, iar Vizitiu speriat, îi pusese mâna peste gură ca să nu ţipe. Ea a-nceput să-l lovească peste faţă şi peste urechi, cum putea, cu mâinile ei, ca nişte lopeţi. El o tot împinsese spre uşă, până într-un moment, în care ea a reuşit să-şi elibereze gura şi să scoată un urlet care se auzise din capul satului. Vizitiu a-nceput şi el să-i care la pumni, iar ea,

simţind cum faţa i se umezeşte, a-nţeles imediat că-i curgea sânge din nas ori din gură. Era prăbuşită şi se lăsase pe vine, iar el a prins momentul şi a luat-o în braţe. Dar nu ca s-o alinte. Ieşise glonţ pe uşa deschisă, străbătuse din doi paşi aleea portocalie, ţinând-o pe tot drumul în braţe ca pe-un copil. Ea, liniştită pe neaşteptate, îl apucase de gât şi era aproape împăcată cu situaţia, când el a ajuns la poartă, a deschis-o cu piciorul şi-a lăsat-o uşurel jos:

— Hai, du-te! Lasă-mă, dracu' de vagaboandă! Te dau pe mâna poliţiei şi te bag în casa de copii, dacă nu te potoleşti!

Aceasta era povestea care colcăia vie în carnea Goarnei, dar când Lizoanca o întrebă, cu vocea ei de luptă, cine-o bătuse, Goarna rosti, printre suspine şi fără să ne uite spre cele două fete, un singur cuvânt. Doar ea ştia că în el se află, ca într-un ghem, firul lung al faptelor:

— Vizitiu!

Toate celelalte erau atât de risipite şi intangibile, încât nici dacă ar fi luat-o la bătaie, n-ar fi putut să le povestească.

Pe Lizoanca vestea că Vizitiu îi bătuse prietena o umplu de obidă şi de gânduri de răzbunare. Nu înţelegea nici în ruptul capului care era motivul acestei cruzimi, dar îşi făcuse planul ca într-o noapte să intre în curtea viceprimarului şi să-i dea foc la casă. Omul ăla era rău. Iar Goarna nu mai era scutul ei de apărare. Mai întâi faţa zdrobită, care-o făcea de nerecunoscut, apoi clasul sugrumat ca şi cum ar fi fost un animal strâns într-o plasă, descopereau o fiinţă slabă şi învinsă. Falnica ei prietenă, cu voce răsunătoare, nu era acum decât un copil bătut şi ghemuit în adâncitura caldă din malul Neajlovului.

Câteva zile i-au adus mâncare şi au avut grijă ca ea să se facă bine. Titoaşcă a apărut cu nişte vodcă pe care au amestecat-o cu suc de portocale. Iar Lizoanca l-a-nduplecat pe Greblă să-i dea un pachet de ţigări bune şi două franzele. Chiar au şi cântat într-o seară,

stând toţi patru pe malul apei şi pleznind din când în când cohortele de ţânţari, năvălite asupra lor.

3

Lena văzu numărul de provincie şi aşteptă să mai sune o dată. Cine ştie ce dilimandros vrea să se vadă la televizor. Era oricum unul insistent. Apăsă butonul, îşi scutură părul şi duse aparatul la ureche:

— Lena Geană!

Reportera ascultă introducerea cu fruntea încruntată. Era vorba despre o asistentă medicală din Dudu, unde făcuse reportajul ăla despre copiii romilor. *Da, vă ascult,* spuse ea, încă neinteresată, iar de la celălalt capăt al firului Sanitara începu să-i povestească:

— E aici o putoare de 11 ani, care are sifilis! Vă imaginaţi dumneavoastră, domnişoara Lena, de la vârsta asta are sifilis! M-am gândit că v-ar putea interesa subiectul…

Pe Lena n-o interesa, deja ştia încă două duzine de copii bolnavi ori abuzaţi şi, cum nu era un viol sau o crimă, nu-i venea să adâncească tema.

— Vă daţi seama ce pericol e?! Mai ales că poate deja a umplut tot satul de sifilis!

Remarca asta îi deschise brusc perspectiva unui titlu, aşa că întrebă ceva mai vioaie:

— Păi ce, e prostituată?

— Da, domnişoara Lena! Exact aşa! Fetiţa asta se culcă la nimereală, cu cine-apucă şi nimeni nu zice nimic.

— N-are şi ea părinţi, ceva?

— Are! Tocmai că are şi părinţi, şi ei nişte nenorociţi…

Şi Sanitara s-apucă să povestească despre bătăile lui Cristel şi vagabondajul Lizoancăi, în timp ce mintea reporterei cântări la repezeală subiectul. Mda, ar merge. Are deja o sursă, sunt analizele, mai bagă un telefon la şcoală ori la primărie, iar, dacă e cazul, poate dă şi-o fugă până-acolo.

— Unde e treaba asta, chiar acolo la Dudu? Aha, alături, în Satul Nou, vasăzică 25 de km de Bucureşti. Nu era cine ştie cât. Ok! Ăsta e telefonul

dumneavoastră? Pot să vă mai sun? Bineee-atunci! Ţinem legătura

Până una alta, trebuia să bage ştirea pe flux. Dacă ţinea şi vedea că prezintă interes, făcea şi-o frază pe cadru, că tot avea imaginile de data trecută. Aşa, că pocni uşurel tasta şi scrise titlul: *O prostituată de 11 ani a umplut satul de sifilis!* Mda, nu suna rău. Apoi făcu ştirea fără să-şi bată prea mult capul:

„O fetiţă de 11 din Satul Nou, jud. Ilfov, se prostituează sub ochii părinţilor. Personalul sanitar din localitate a constatat că micuţa prostituată e bolnavă de sifilis şi se pare că şi numeroşii bărbaţi care i-au trecut prin pat împărtăşesc aceeaşi soartă. Nu se cunoaşte încă numărul exact al persoanelor infectate."

Voia să mai adauge ceva, însă în jur era mare rumoare. Operatorul îi făcu semn că trebuiau s-o taie: hai că un deputat de Vâlcea a făcut accident de maşină! În sala mare a agenţiei de ştiri, clapele computerelor ţăcăneau pe toate tonurile, iar degete agile căutau de zor poze şi date despre deputat. Din celălalt capăt al sălii, tipul de la investigaţii striga şi el, cât putea de tare *Lena, vezi că în juma de oră îl aduce pe-ăla la tribunal.* Era un ins care-l omorâse pe ta-său în bătaie, iar astăzi se dădea verdictul. Reportera apăsă în grabă *send* şi-şi luă geanta din fugă.

Pe sub iureşul general, în care voci şi zgomote de taste se împleteau uniform, cuvintele lungi despre Lizoanca treceau alene spre burta flămândă a presei.

Şi cam în acelaşi timp, Sanitara se pornise şi ea la lucru. Trebuia neapărat să pună mâna pe Lizoanca şi să afle cu cine avusese de-a face, cine mai avea sifilis. Trebuia făcută o listă. Negreşit! Aceasta era esenţial pentru ca boala să nu pună stăpânire pe sat. Şi bineînţeles, Sanitara murea de curiozitate să ştie cu ce bărbaţi avusese de-a face fetiţa. O vedea privind pe sub sprâncene, supărată şi mormăind ceva cu vocea ei neobişnuit de groasă, în fine se gândea la picioarele nespălate şi la părul năpădit de păduchi şi-o apuca râsul. Mai ales se auzise prin sat că-şi

petrecea nopţile în casa lui Greblă. Ieşi pe uşă şi-o luă glonţ spre casa lui Cristel, sperând însă să se-ntâlnească pe drum cu Lizoanca.

În curte îşi făcea de treabă Florenţa, care, de cum auzi vocea Sanitarei, se şi îndreptă spre poartă. Vizitatoarea avea o rochie cu pătrăţele de toate culorile, iar pe guleraşul rotund strălucea un fluture mare, din plastic verde, cu aripioare împletite din sârmuliţe arămii. Florenţa era intimidată de apariţia Sanitarei pentru că îi aducea imediat în minte figura crainicii de la televizor.

— Bună dimineaţa, zâmbi ea, fără să-ndrăznească să-i spună numele, căci deşi copilăriseră împreună, de o bună bucată de vreme, Sanitara trecea pe lângă ea fără să o bage-n seamă, şi chiar şi-acum aşteptase să fie salutată, stând serioasă în faţa porţii, ca şi cum era venită cu o treabă importantă. Şi chiar era.

— Am trecut să vorbesc cu amândoi, şi cu tine şi cu Cristel, zise femeia, privind-o drept în faţă şi rotindu-şi artistic ochii, întocmai ca ştirista pe care nu pierdea niciun moment fără s-o imite. E cumva acasă ori nu s-a sculat încă?

— Cum să nu se scoale! se miră Florenţa. E plecat de cu noapte la Mihăileşti, la muncă. De două zile toarnă la asfalt cu soarele-n ceafă.

— Ei, atunci o să-i spui tu, iar mâine dimineaţă să vă prezentaţi amândoi la dispensar pentru expertiză medicală.

Pe Florenţa o lovi un cui de gheaţă drept în creştet.

— Adică?

— Adică! Fie-ta are sifilis! Aia e! Şi-a mai umplut şi tot satul! Unde e ea acum? Sanitara vorbea răspicat, pe un ton de mare apărător al dreptăţii, privind-o drept în ochi.

Florenţa ştia că e ceva de rău, îşi aducea aminte cum spunea despre câte cineva pe care nu-l avea la icre *dă-l dracu' de sifilitic,* dar nu cunoştea exact ce se ascunde în silueta subţire a acestui cuvânt.

— Nu e-aici, e pe la mă-sa mare, prin sat, dar ce are şi de unde ştii tu că e bolnavă?

— I-am făcut analizele! Dar chiar şi-aşa, era la mintea cocoşului că e plină de boli, la cum umblă fără să-i aibă cineva de grijă!

— Nu mai putem să punem mâna pe ea: e rea. De mică a fost aşa, nu voia să facă nimic, îi ziceai să facă aia şi ailaltă, o-nvăţam, dar n-am avut pe cine! Vorbeai bine-frumos cu ea şi odată te scuipa în ochi! Seamănă cu mă-sa mare!

Florenţa lăsă ochii în jos şi după o clipă îi ridică înrouraţi. Plângea încet şi printre lacrimi vorbea încă, în timp ce Sanitara tot căuta un moment să-şi ia rămas bun.

— Ştii şi tu, mai spuse Florenţa, cum ne uitam când eram mici printre ulucile cimitirului unde se tăvălea cu toţi nespălaţii, nu conta…

Sanitara se gândi o clipă cum se duceau s-o vadă pe Tori regulându-se în cimitir ori pe malul râului, pe sub sălcii şi cum le lua câte un bărbat la goană, aruncând în ele cu bolovani, spunându-le porcării ori fluierându-le ca pe câinii de târlă. Era un timp al libertăţii şi al umilinţelor, peste care creştea silueta de zoaie a lui Petrache Notaru şi, odată cu ea, se-nmuie uşor şi vocea Sanitarei:

— Aşa e, dar orişicât şi tu ca mamă poţi să te duci s-o cauţi şi s-o iei cu binişorul, fiindcă trebuie tratată. Sifilisul este foarte primejdios şi duce la deces! Iar obligaţia mea este să vă trimit pe toţi la un control, la dispensarul din Grindeni ori din Bolintin.

— Păi de ce tocmai acolo?

Sanitara vru să spună că doctoriţa lor era o vacă, dar îşi dădu seama că nu avea deloc chef s-o mai aducă în discuţie. Pentru toţi din sat, adevărata autoritate sanitară era ea şi nu din vina ei nu se puteau trata chiar aici – ce, n-ar şti ea ce să le facă? Asta era culmea! Ştie prea bine! Numai că nişte legi nenorocite nu-i dau voie să scrie reţete, căci în ţara asta toţi oamenii de valoare sunt ţinuţi cu fruntea-n rahat.

— La Bolintin au aparatura necesară spuse ea pe două tonuri, ca la televizor.

4

Lizoanca ieşi pe portiţa din dos a casei lui Petrache Notaru, luând-o fără grabă pe uliţa dinspre drum. La doi paşi se vedea şoseaua, ca un şir de şoareci morţi. Tocmai răsărea soarele, iar ea înainta alene, zgribulită şi ciufulită, pe lângă tufele de albăstrele de pe marginea drumului.

Printre stâlpii verandei, Sanitara zări silueta fetiţei şi-alergă numaidecât spre poartă. N-apucase să-şi pună nici papucii. Însă Lizoanca nu era grăbită, aşa c-o ajunse repede şi-o-nşfăcă imediat de umeri, întorcând-o spre ea şi bucurându-se puţin când o văzu tresărind.

Fetiţa o privi prin întuneric, mărindu-şi ochii şi umflându-şi buzele ca pe-un balon.

— Ai gura lu' tanti Tori! zâmbi Sanitara, strunindu-şi cu mare greutate întrebarea care-i zăcea pe limbă; de unde dracu' apăruse copilul ăsta la o asemenea oră? Venea din direcţia lui Notaru. De-acolo în sus nu mai era decât casa unei babe, apoi – cocioaba bunică-sii şi vila lui Vizitiu. De la el se termina satul. Poate chiar stătea pe la Tori, cum spusese maică-sa.

— Vii de la bunică-ta?

Lizoanca mârâi uşor, încercând să se elibereze din mâinile femeii, pe care n-o mai văzuse niciodată aşa. Abia îşi scosese bigudiurile şi părul i se răsucea în fâşii distincte, lăsând la iveală pielea capului albă, încât semăna cu sperietoarea de ciori din grădina lui Preduică, învăţătorul.

— Uite, Lizoanca – pot să-ţi spun aşa? De fapt, care e numele pe care te strigă prietenii?

Fata stătea în continuare încordată şi cu botul strâns, privind-o cu desconsideraţie totală, aşa că Sanitara renunţă la antreuri şi spuse:

— Au venit rezultatele la sânge!

Lizoanca se relaxă, dar era în continuare mută.

— Hai puţin la mine în curte, aici, să stăm de vorbă! Haide, o trase ea de braţul subţire, însă fata se

smuci şi în sfârşit spuse cu vocea ei sechestrată în fundul pământului:

— Nu merg, fă! Nu vreau să merg!

Sanitara se enervase, dar se ţinea tare.

— Uite, au venit rezultatele şi eşti foarte-foarte bolnavă!

Lizoanca o privea acum zâmbind. Nu credea nici un cuvânt din ceea ce-i spunea femeia asta. Ea se simţea foarte bine. Nu i-ar fi fost cumva rău, n-ar fi simţit că nu-i e bine? Dar n-o întrerupse. O lăsă să spună în continuare.

— Ai sifilis! E o boală, la care nu te doare nimic, dar dacă nu iei doctorii şi nu te ţii de tratament, în câteva luni, până în toamnă să zicem, te umpli de bube pe tot corpul, încep să-ţi cadă bucăţi de carne de pe tine, ţi se face gaură în nas, ţi se mănâncă obrăjorii şi mori! Hai să-ţi arăt într-o carte de-a mea, cam cum evoluează boala!

Lizoanca nu credea nicio iotă, dar un fior pervers îi urcase încet din dosul urechii spre sprâncene. De ce trebuia s-o sperie oare? Pentru că voia ceva de la ea.

— Crezi că vreau să te sperii? Nu, mamă, n-am niciun interes! Doar tu ai venit la mine să-ţi iau sânge, nu-i aşa?

Aşa era, dar venise pentru că Goarna o bătuse la cap. Ea voia neapărat s-o ducă la doctor, îi spusese că poate dacă avem vreo boală primim ajutoare.

— Şi Cornica are boala asta a mea?

— Cine? Aia cu gura mare, prietena ta? N-are nimic! Ei nu i-a ieşit boala.

Lizoanca se însenină brusc: dacă Goarna era sănătoasă, ea de ce-ar fi avut ceva?

— Cum spuneai că-i zice la boală?

— Sifilis!

Nu suna rău.

— Draga mea, începu Sanitara pe o voce care de data asta arăta clar că voia ceva, sifilisul e o boală grea şi care se ia prin contact sexual!

— Adică? mormăi Lizoanca, privind-o încruntată.

— Adică se ia în timp ce te culci cu bărbaţii! Şi privind-o cu ochii ei de televizor, explică: toţi bărbaţii cu care ai avut tu de-a face au acum boala asta. Şi ei săracii poate că nu ştiu. Trebuie să aflăm pe unde ai umblat, ca să nu se ducă boala mai departe! Dacă se întâmplă aşa ceva, vinovatul, adică tu, este dus imediat la puşcărie! Înţelegi ce-ţi spun? Sigur că înţelegi că eşti destul de deşteaptă!

Remarca o făcu pe Lizoanca să-şi simtă inima stropită cu uleiuri calde. Ştia că femeia nu e sinceră, dar era prima oară când îi spunea cineva că e deşteaptă. Vasăzică nu se înşela! Chiar făcea oarecare impresie asupra celor din jur.

— Nu poţi să-i laşi pe oameni să se prăpădească ori să ducă mai departe boala!

Lizoanca perindă prin minte feţele bărbaţilor pe la care fusese şi era gata să-i spună, însă ceva din vocea prefăcută a Sanitarei şi în general din bunăvoinţa ei nemaipomenită o opri. O să le zică ea la fiecare în parte şi gata! Dacă e ceva, vor şti ei ce au de făcut! Altul părea să fie motivul pentru care Sanitara insista.

— Haide, spune-mi cu cine-ai avut de-a face! Se aude că stai nopţile pe la Greblă. Aşa e?

Pentru Lizoanca era clar: Sanitara voia să afle nume, nu pentru a opri vreo boală, ci pentru că avea ceva cu indivizii respectivi. Nu trebuia să aibă vreo dovadă pentru asta. Antrenamentul ei de viaţă îi era suficient. Mai văzuse încă destulă lume binevoitoare, cu vocea asta de mierlă bolnavă, şi nu se putea lăsa păcălită. Sanitara voia neapărat să ştie pe unde înnoptează ea, aşa că-i spuse un singur nume, pe care-i făcea mare plăcere al arunce la înaintare:

— Vizitiu!

Sanitara o privi cu ochi mari, şi-ntrebă pentru întărire:

— Te-ai culcat cu Vizitiu, viceprimarul?

Lizoanca se smuci într-o parte şi se eliberă din strânsoarea femeii şi, până ca aceasta să nu se răzgândească, se depărta câţiva paşi de-a-ndărătelea.

Apoi slobozind râsul ei care semăna cu tropăiturile unei turme de şobolani, confirmă de la distanţă:

— Da! Cu el!

5

Dormise mult, dar nu se săturase de somn. Ceva o trezi şi, în timp ce încerca să-şi dea seama, perdeaua salciei se dădu la o parte şi Lizoanca văzu deasupra faţa groaznică a tatălui ei. Nu-i spuse nimic, ci o apucă bine de părul din creştetul capului şi-i şterse o palmă peste gură. Se ridică trasă de mâna lui şi-o luă aproape la fugă după el, prin apa care-i trecea de genunchi. Nu vedea nimic în jur, ci încerca să facă faţă situaţiei până la momentul prielnic, în urma ei curgeau în şir mărgeluşele colorate, ca nişte mesaje triste. Pe mal, Cristel o trânti pe iarba mărăcinoasă şi-o şi lovi cu picioru-n stomac. În cealaltă mână avea un crăcan proaspăt, pe care-l făcuse special pentru ea. Era o creangă de dud, cu două braţe, între care putea s-o ţină ca-ntr-o chingă.

— Ce faci, bre, Moldovene? se auzi o voce de bărbat, venită de foarte de departe. Cristel privi o clipă într-acolo şi-l văzu pe Notaru în pătulul din curte. Pe oricine l-ar fi-njurat de mamă, dar pe el nu putea, căci Petrache Notaru îl dusese prima oară pe-un şantier şi-l scosese în lume. Numai lui îi permitea să-i spună pe porecla pe care o căpătase în urmă cu mulţi ani. Cristel făcu un semn de lehamite, apoi băgă o mână în gâtul Lizoancăi şi-o ridică în picioare. Fetiţa se făcuse roşie şi încerca să-l lovească, aruncând la întâmplare din toate cel patru membre. El însă îi cunoştea armele, aşa c-o ţinea la distanţă cu braţele crăcanului şi-n acelaşi timp sugrumând-o uşurel în laba neagră şi folosită la maximum.

Mergea repede, ţinând-o c-o mână de gât şi împingând-o, prinsă cu burta între cele două crengi, ca pe-un animal primejdios. N-o privea şi nu se uita nici în jur, deşi vedea cu coada ochiului că deja câteva capete ieşiseră pe deasupra ulucilor, aduse de horcăiturile înfundate şi agonice ale Lizoancăi.

— Aşa, mă, Cristele, trebuia să i-o dai mai demult!

Omul care vorbise îi era destul de cunoscut, iar vorbele lui o mâhniră într-o aşa măsură, că-şi promise să nu mai aibă niciodată de-a face cu el. Întotdeauna îi vorbise frumos, mai ales când erau numai ei doi, în lanul de porumb, îi spunea continuu *aşa, iubita,* ca acum să se dea şi el de partea lui Cristel, cu toată gloata ieşită peste garduri. La colţ, când s-o ia pe şosea, îl mai auzi şi pe Grecu, punând şi el puţin gaz:

— Unde dă părintele, creşte carnea, iar copilul nebăut…

Boului ăsta îi era necaz pe ea, pentru că-şi înfipsese colţii în faţa lui de şoşon spart.

Cristel nu-i băga în seamă, voia să fie atent, s-o ducă dracului acasă pe vagaboandă, pe care o ştia cât este de bandită şi gata să fugă în orice moment. Iar de data asta găsise o metodă bună s-o ţină la distanţă. Lizoanca se zbătea aproape învineţită, cu buzele umflate, încât i se părea c-a trecut un polizor peste ele. Încercase să se lase moale ca să cadă în mijlocul drumului, însă nebunul continua s-o împingă, în timp ce ea îşi zgâria picioarele. Nu putea să vorbească, nu putea să strige. Doar horcăia ca omul aflat pe moarte. Părul negru i se ridicase în smocuri, încât semăna cu un câine încordat din cauza ameninţării.

Sub cerul de vară nu erau decât ei doi, faţă în faţă şi creanga proaspătă din care mai mustea încă sucul limpede. Ea mergea cu spatele, uitându-se drept în ochii lui, cu faţa congestionată, încercând să descleşteze palma paternă din jurul gâtului. El o ţinea strâns, atent să n-o scape din chinga de dud, pe care încercase zadarnic să i-o petreacă peste braţe. Erau doi oameni legaţi pe viaţă şi care se urau neţărmurit.

În sfârşit, Lizoanca prinse cu privirea împrejurimile şi-o văzu pe Goarna în umbra unui gard. O privea încruntată, dar nu spunea nimic. Pe undeva, prin apropiere, precis era şi Nuţica. De data asta părea să fie rău de tot. Cristel ajunsese în faţa porţii şi-o deschise împingând-o pe Lizoanca în scândurile cam putrezite. Florenţa era în curte şi alergă să deschidă uşa casei.

— Adu, fă, o funie, ceva, s-o legăm pe nebună!

În casă era întuneric, iar copilul scâncea nevăzut. Lizoanca simţi în spate covorul de pe zid. Taică-său îi dădu drumul o clipă, cât să schimbe mâna, şi din mers îi şi rase o palmă. Acum o ţinea din nou de gât, iar cu cealaltă palmă o lovea încet peste buze, mai mult aşa, în joacă, dar ea se simţea foarte umilită şi nu voia decât să-şi înfigă dinţii în mâna lui. În ochii ei negri, bărbatul simţea scrâşnetul roţilor de camion care îi torturaseră copilăria.

De pe şosea se auzi glasul Sanitarei, care vorbea tare, s-o audă toată lumea:

— Trebuie dusă la spital! Altfel ne îmbolnăveşte pe toţi! Şi toată lumea trebuie să vină urgent la analize. Mai ales ăia care ştiţi că aţi avut de-a face cu ea.

Apoi vocea se apropie de casă, în timp ce Cristel înjura încet *Dumnezeii mă-tii de Sanitară, că doar n-oi veni pe capul meu acum, în pizda mă-tii de javră!* Lizoanca era de acord cu taică-său, dar auzind că Sanitara urcă scările strigând cât o ţinea vocea *Cristele, mă Cristele, Florenţo!* Profitând că bărbatul îşi slăbise strânsoarea, ţipă odată cu vocea ei groasă, de tobă veche, încât Sanitara puse imediat mâna pe clanţă, iar Cristel se sperie şi-i dădu drumul.

— Ce se întâmplă, oameni buni aici? întrebă Sanitara deschizând uşa casei, iar Lizoanca se şi repezi spre ea.

— Mă omoară nebunu', tanti, mă omoară!

— Las-o, mă, Cristele, că e bolnavă! Ce, vrei să intri-n puşcărie!?

— Ei, puşcărie!

— Trebuie s-o ducem la spital! Am raportat cazul! Iar voi trebuie să vă faceţi analizele urgent! Nu i-am pus Florenţei să vă prezentaţi la dispensar!? Ori vreţi să muriţi aci în casă?

— Îmi bag pula în analizele tale. Eu abia am adus-o de pe drumuri, ca s-o iei tu, să-i dai iar drumul pe linie!

— Eu cred că tu nu înţelegi care este situaţia, turui Sanitara, rotindu-şi ochii şi lingând sonor cuvintele

ca şi cum ar fi ţinut o prelegere.

Lui Cristel îi trecu fulgerător prin cap că Sanitara semăna cu pizda aia de la televizor, apoi în clipa următoare o văzu pe Lizoanca furişându-se spre ieşire şi dintr-un pas o şi apucă de ceafă.

— E Salvarea pe drum, în câteva minute oricum vine s-o ia! Să se pregătească unul din voi ca însoţitor.

— Păi sigur! Să pierd eu timpul pentru vagaboanda asta care ne-a umplut de sifilis! Şi-i mai rase o palmă peste scăfârlia care tremura de încordare.

6

În faţa şcolii oprise o maşină, însă nu era Salvarea, ci presa. Ştirea Lenei prinsese şi câteva ziare se şi repeziseră s-o cumpere, încât şeful agenţiei o trimisese după noi date.

— Fă un reportaj scurt pe linia asta cu satul plin de sifilis! Vezi dacă poţi să vorbeşti cu vreunul dintre clienţii prostituatei!

Lena îşi luase operatorul, pe care tot uita cum îl cheamă, pentru că nu făceau echipă de multă vreme, şi după ce dădu câteva telefoane, în fine, obţinu o maşină, cu un şofer pisălog şi arogant de ziceai că e cel puţin director de firmă. Acum înşfăcă microfonul şi-i făcu semn operatorului să fie pe fază. Acesta îi văzu gestul, dar nu se grăbi pentru că îl enervau aerele de şef ale fufelor astea proaste. Dacă-şi punea mintea, se alegea praful de reportajul ei. Şi-atunci ce mai ducea la Bucureşti? Cinci imagini cu un comentariu pe de lături. Vacă!

În faţa şcolii era un grup de oameni, între care Păduchioasa, scoasă din casă de strigătele Sanitarei.

— Bună ziua, spuse Lena, în timp ce se apropia alene, ca şi cum ar fi venit întâmplător pe acolo. Suntem de la Agenţia de presă *Valahia News* şi vrem să facem un reportaj despre fata aia cu sifilis. Oamenii o priviră suspicioşi, până când auziră despre ce era vorba.

— Nu ştim nici noi, începu Păduchioasa, mai-nainte spunea Sanitara…

— E fata aia a lui Cristel, interveni Croitoru, dornic să dea detalii.

Lena îi făcu operatorului semnul că poate să filmeze, iar acesta îşi puse camera pe umăr.

— Zău? Despre ea e vorba? se miră Păduchioasa. Vasăzică asta era. Nu ştiu dacă are sifilis, preciză ea, dar e un copil problemă. A abandonat şcoala şi părinţii nu mai au ce să-i facă…

— În ce clasă e?

— Păi ar fi trebuit să intre în ciclul doi, dar a rămas repetentă de mai multe ori.

— Dar cam ce vârstă are? insistă Lena care, deşi ştia foarte bine, voia să mai aibă o sursă.

— Are 11 ani!

— Păi şi la 11 ani deja umblă cu bărbaţi?

— Umblă-umblă se repezi un bărbătuş scofâlcit, îmbrăcat cu un maieu roşu. O duce vagaboandele alelalte două, care sunt iepe mari!

— Ele cine sunt?

— Nişte fete învăţate la prostii.

— E adevărat că primeşte bani de la bărbaţi?

Păduchioasa voia să pună capăt discuţiei, care i se părea cam vulgară, aşa că spuse repede:

— Lumea mai şi exagerează.

Însă Lena o ignoră total, îndreptând microfonul spre gura care spunea aproape cu invidie:

— Ia câte 10-20 de mii!

— De la fiecare?

— Sigur! Poate şi mai mult!

— Cum face? Le cere ea sau…?

— Dracu' ştie! Cine a fost acolo să vedem cum face!

Lena îşi dădu seama că murea discuţia, aşa că schimbă pista:

— Şi unde o găsim şi noi pe fata asta?

Mai multe mâini se îndreptară în direcţia în care se găsea casa, dar în acelaşi timp îi văzură pe Sanitara şi pe Cristel care ieşeau pe poartă, trăgând-o fiecare de câte-o mână pe Lizoanca. Aceasta urla cu întreruperi, ca un buhai obosit, smucindu-se în toate părţile. În urma lor venea Florenţa cu copilu-n braţe!

— Uite-o! Asta e!

Lena îi făcu semn operatorului să bage tare şi-o luă înspre cei trei, pe care îi întrebă de la distanţă:

— Ea este fata care are sifilis? Toţi trei se opriră un moment derutaţi. Apoi, Sanitara făcu un pas în faţă:

— Domnişoara Lena! Nici nu ştiam c-o să ajungeţi aşa de repede! Eu sunt Cătălina Ghiţă…

Dar Lena nu avea timp de poveşti, aşa că îl luă direct pe Cristel la întrebări:

— Ea este fetiţa cu sifilis?

— E fata mea, da' e o vagaboandă care ne-a făcut de râs.

— A fugit de-acasă! se auzi şi vocea Florenţei.

— Tu ce cauţi, fă, se enervă Cristel, marş acasă cu copilul! Mă duc eu cu ea, hai, valea!

— Lasă că tu vii să-ţi iau sânge pentru analize, o consolă Sanitara, împăciuitoare.

Lena îi zâmbi în fugă Lizoancăi, iar aceasta îi răspunse tot în semn de recunoaştere căci era aceeaşi reporteră care fusese la Dudu. Îi văzuse brăţara pe care scria *love.* Era acum liniştită şi cuprinsă de mulţumire că-i ieşise televiziunea în cale. Oare o filmau? Ce-ar fi s-o dea la televizor?

— Pot să vorbesc cu fata? îl întrebă reportera pe Cristel, băgându-i în acelaşi timp microfonul sub nas.

— Puteţi, răspunse el intimidat uşor, apoi, revenindu-şi, spuse cu năduf: dac-oţi putea să scoateţi ceva de la ea!

Lena îi zâmbi frumos şi trecu repede la acţiune:

— Cum te cheamă?

— Lizoanca!

Operatorul pufni în râs, auzind glasul gros, de bas gripat, dar Lena trecu peste:

— Ăsta e numele tău sau aşa îţi zice?

Lizoanca se gândi o secundă, apoi se uită drept în ochii ei şi spuse cu o voce mormântală.

— E numele meu. Dar pe tine cum te cheamă?

— Lena! Ia spune-mi, îţi place să te uiţi la televizor?

— Îhî.

— La ce te uiţi?

— La Trestiana!

— Oho! Îţi place cum cântă? Sau ce-ţi place la ea?

Lizoanca se uită cu simpatie la reporteră şi răspunse ca şi cum s-ar fi adresat unui cunoscător:

— Pantofii de tinichea!

Lena era acum convinsă că s-a creat un fir de complicitate între ele, încât o-ntrebă aproape în

şoaptă:

— Am auzit că şi tu eşti o vedetă aici. E adevărat că te iubesc bărbaţii?

Şi pentru că fetiţa rămăsese cu gura căscată, fără să ştie ce vrea de la ea, Lena adăugă repede, parcă şi mai şoptit:

— Te culci cu bărbaţii din sat şi ei au grijă să-ţi dea bani, nu-i aşa?

În mintea Lizoancăi se deschise brusc o fereastră prin care se vedea adevărata faţă a reporterei. Vasăzică aici voia s-ajungă! Îi zâmbise, se aplecase asupra ei, ca apoi să-şi dea arama pe faţă şi s-o-ntrebe acelaşi lucru ca şi Sanitara. De parcă asta conta! Bărbaţii ăia nu erau decât gazdele bune, care o adăpostiseră în nopţile friguroase şi-i dăduseră să mănânce. Mai ales Greblă, care aproape în fiecare zi o aştepta cu un croasant parfumat şi moale! Ştia foarte bine că erau o sumă de javre care-o tot tachinau pe tema nopţilor ei şi înţelesese că face lucruri rele. Dar de ce dracu' erau rele nu reuşise să afle! Lena îi zâmbea îngăduitor şi, dincolo de ceaţa dulce care i se aşezase pe faţă, Lizoanca văzu deodată cinismul reporterei, care pentru ea se traducea prin aerul ofilit, prin obrajii care mai purtau încă urmele unor nemulţumiri vechi şi mai ales prin botul strunit de două-trei cute. Nu erau lucruri care să sară în ochi de prima dată. Ci era o vagă amprentă care o înrudea cu alte fiinţe de aceeaşi factură, femei şi bărbaţi, ale căror trăsături rămâneau pentru totdeauna asociate în mintea ei cu împrejurările în care le remarcase nepăsarea, cruzimea şi ipocrizia.

Şi clocotind de mânie, îşi umflă cu toate puterile plămânii, îşi dilată nările şi smulse din fundul gâtului o mică flegmă pe care o proiectă la întâmplare, spre femeia care încercase s-o înşele. Operatorul nu se clinti. Apropie reflex obiectivul, mărind cu aviditate chipul înfuriat şi gata să explodeze, buzele ca un boboc de trandafir şi, în fine, râsul gros al unei fiinţe care în momentul acela nu mai avea vârstă.

7

A doua zi câteva ziare publicau, mai mult de dragul titlului scris întocmai ca-n ştirea Lenei: *O prostituată de 11 ani a umplut satul de sifilis.* Alţii, mai inventivi adăugaseră un strop de dramatism, aşezând în şapou câte un *La numai 25 de km de Capitala ţării* ori *Prostituată de la 9 ani.*

Dar în Satul Nou puţini citeau gazetele. Abia seara se declanşase uraganul, când la ştirile de la două televiziuni cu amplă clientelă, un bărbat cu maieu roşu umpluse ecranele televizoarelor din fiecare casă. Toată lumea îl cunoştea, iar acum le luase piuitul pentru că vorbele lui, care altfel s-ar fi risipit în vânt, îi loviră pe săteni în miezul creierului. Bărbatul spunea, privindu-i drept în ochi, *Ia câte 10-20 de mii!* iar vocea reporterei aluneca pe sub chipuri bine cunoscute, al Păduchioasei, al lui Cristel şi ale altor oameni de-ai lor, din sat, spunând simplu toată povestea: La ei, în satul lor, pe care îl vedea acum toată ţara, era o prostituată de 11 ani care îi umpluse de sifilis. Şi ca o confirmare, o văzură şi pe Lizoanca, obraznică, bătută de soare şi cu părul smucit în toate părţile, încât părea scăpată din chingile hingherilor. Aceasta zâmbi într-o parte, neruşinat şi sfidător, în timp ce vocea nevăzutei reportere răsuna veselă în spatele imaginii:

— Lizoanca este un fan înfocat al Trestianei, îndrăgita interpretă de muzică pop, şi ca orice fan îşi doreşte să pună mâna pe un obiect al idolului său.

Şi brusc, faţa Lizoancăi intră în toate casele, rostind cu vocea ei adâncă numele obiectului visat: *Pantofii de tinichea.*

Nu era om din Satul Nou care să nu fie la curent cu întâmplarea. Cei care nu văzuseră la televizor ştiau din povestirile celorlalţi, iar la primăria din Grindeni, secretara scosese un text la imprimanta cea nouă, în care se povestea pe larg despre Lizoanca şi satul lor. Era un scurt reportaj din ziarul *Condorul,* pe care primarul îl citi cu sufletul la gură. Cine

dracu' era fata asta? A cui este? O ştie cineva? Dar cum a doua zi pleca în Irlanda, la un schimb de experienţă cu primarii rurali din Europa, n-avea sens s-o mai lungească. Îl chemă pe Vizitiu şi-i spuse să se ocupe el:

— Vezi, trimite-o la spital, undeva, şi ai grijă să-şi facă toată lumea analizele. Să vorbeşti direct cu asistenta de la voi, că tot ea e şi pe asistenţa socială a primăriei.

Fericit că nu mai trebuia să piardă timpul pe la birou, Vizitiu plecă imediat spre Satul Nou. În plus, un ac subţire îi stătea înfipt în nodul gâtului, la gândul că poate şi putorile celelalte erau pline de boli. Bineînţeles, nu putea să-şi facă analizele la Sanitara, ca să-l afle tot satul, ci trebuia să caute o clinică privată, la Bucureşti. Şi asta neîntârziat. Chiar mâine.

În faţa dispensarului era lume adunată, nu multă, dar se vedea că era rost de sfat. Sanitara stătea pe verandă, cu trei şiruri de mărgele sticloase, de toate culorile, iar vocea calmă şi atotştiutoare se auzea din stradă:

— Eu zic că e bine să-şi facă toată lumea analizele, dar mai ales cei care se ştiu c-au întreţinut relaţii sexuale cu prostituata!

— Poate c-am luat boala de la cârciumă. Cine ştie câte pahare o fi spurcat!

— Lasă nene, că nu se ia aşa de uşor! Cine are sifilis ştie el de ce, îi tăie repede vorba Sanitara, care stătea în tinda dispensarului, ca la catedră.

— În tot cazul, domne, trebuie dusă undeva şi internată, că ne-a făcut de ruşine-n toată ţara!

— Păi deja e-n spital la Bolintin. A luat-o Salvarea de ieri şi-i fac acolo tratament. A! D-l primar! Ce bine că ai venit că altfel veneam eu la tine. Hai încoa', îi făcu ea semn lui Vizitiu, că vreau neapărat să vorbim ceva.

Se lăsase brusc tăcerea şi toţii ochii îl urmăreau pe viceprimar cum păşeşte cu grijă pe pietrişul din faţa clădirii. Nu pentru c-ar fi avut vreun respect pentru el, ci pentru că erau curioşi ce avea Sanitara să-i

spună. Dar aceasta îi făcu semn să intre înăuntru şi rumoarea se lăsă iarăşi peste tufănicile prăfuite care străjuiau şoseaua.

— Eu am aici o listă, începu Sanitara, fixându-l pe Vizitiu care abia se aşezase în scaunul pacientului. Ea stătea rezemată de spătarul negru şi ţinea cu palma un teanc de hârtii, oarecum demonstrativ.

Vizitiu zâmbi sfios, presimţind totodată că nu era ceva de bine.

— Fata asta cu sifilisul, nepoata lui Tori, mi-a spus cu cine-a avut de-a face.

Pe Vizitiu îl invadă un val de râs, strunit în ultimul moment. Din şcoală o ştia pe Sanitara cât e de rea şi mahalagioaică. Nu putea nimeni să-i ţină piept şi mai era şi comandantă de pionieri, parcă o vede, cu basca albă pusă pe-o parte şi lătrând într-un ritm care-ţi muşca urechile. Dar n-avu timp să se mişte printre amintiri, că-l şi lovi în moalele capului:

— Iar tu eşti cap de listă!

— Eu? se miră el cu toată sinceritatea. Apoi înţelegând brusc ce bombă avea în labă femeia asta nefutută de o sută de ani, îşi luă faţa lui cea mai fermecătoare şi-şi mobiliza toate forţele:

— Nu se poate, Cătălina, dragă! Păi ce, aşa mă cunoşti tu pe mine? Nici nu se pune problema! Şi ştii prea bine că pot să dovedesc! Fata minte! Şi ce vrei să faci cu lista asta?

— O s-o trimit la procuratură, pentru că-ţi dai seama că toţi bărbaţii ăştia vor fi cercetaţi, minţi Sanitara, în glasul căreia se citea deja regretul că nu avea nicio listă.

— Eu aş zice să nu te grăbeşti! Dar dacă-o faci, să ştii că e pe răspunderea ta! Eu o să mă apăr în justiţie, pentru că sunt nevinovat. Şi-n plus am să cer şi sprijin de la partid. Se ridică aproape zâmbind şi ieşi fără să spună la revedere, în timp ce Sanitara se umplea de furie, uşor, ca o baterie de telefon, de la picioare până-n creştet. Era mâniată pentru că el o ştersese înainte ca discuţia să ajungă la apogeu. Avea şcoală javra! Se putea ca Lizoanca să mintă. Dar chiar şi-aşa trebuia măcar s-o roage să-l scoată de pe

listă. Nu-i ceruse nici măcar discreţie. Pentru că el nu se intimidase nicio secundă. O ameninţase direct. Ce putea să-i facă? Să-i ia postul de asistent social al primăriei. N-are decât!

Sanitara îşi dădu seama cu jale că-şi dorea din tot sufletul să aibă lista aia. Doar dacă-şi făcea careva analize prin dispensar, ar fi ştiut precis care sunt vinovaţii, iar ea voia să ştie neapărat, împinsă de-o dorinţă care avea rădăcini în toate zonele importante ale creierului. Dar cine-o să fie aşa de prost, să se lase văzut de toată lumea cu sângele brăzdat de cruci?

Apoi se lumină progresiv, ca un bec cu halogen. O listă nu este nicidecum greu de alcătuit. În fond, nu e niciodată făcută pe verificate. Ci o listă e ceva subiectiv, e făcută din sentimente. Iar ea avea sentimente foarte puternice.

Ura

Din toată lumea cunoscută, cel mai mult îl ura pe Petrache Notaru. Erau mulţi pe care nu-i suferea, pe care ar fi vrut să-i vadă pedepsiţi ori îngenuncheaţi înaintea ei. Însă pe Notar îl ura.

N-a avut prea mult de-a face cu el. Aproape că nici nu ştie care este viaţa lui acum, pentru că ori de câte ori trece pe lângă el vede cum creşte, ca o umbră, imaginea lui de-acum 23 de ani, din adolescenţa ei bântuită de un Petrache Notaru ameninţător, pândind pe la colţurile caselor ori prin bălăriile de pe marginea râului.

Pe-atunci, Satul Nou era cu mult mai vesel, iar ea se afla în centrul oricărei întâmplări care ar fi meritat timpul unei vieţi omeneşti. Erau câţiva care dădeau tonul acţiunii, iar ea era printre ei. Parcă se vede, cu părul castaniu, tuns cu chică, adică ţepos până la ceafă şi lăsat de-acolo până la umeri în fâşii subţirele, avându-le mai întotdeauna alături pe Păduchioasa şi Florenţa, dar mai ales pe Ionel Greblă şi Moacă, un băiat foarte haios, care era plecat de multă vreme din ţară. Mai erau însă mulţi alţii care li se alăturau ocazional, fete şi băieţi care priveau spre ea intimidaţi şi plini de admiraţie. Mai ales când trecuse în clasa a opta, băteau drumurile şi făceau petreceri pe malul Neajlovului, cu esenţă de rom pentru prăjituri. Sau intrau seara în cinematograf, să se distreze, mai ales când erau filme ruseşti, la care nu se uita nimeni. Stăteau de vorbă pe întuneric, se pipăiau ori se-nghionteau în sala cenuşie, traversată de lumina aparatului de proiecţie. Dar cel mai aşteptat moment era când vreun personaj striga pe cineva, nu conta ce nume, *Volodea, Ivan* ori altceva, că atunci strigau şi ei în grup *Alioooşa!* şi imediat se cutremura sala de râs, era un ropot deschizător şi fericit, care-i mai face chiar şi acum pielea găinii, numai gândindu-se la marea de glasuri care lua parte la o bucurie gratuită, generală şi fără restricţii. Iar când scria *kaneţ filma* citeau în cor, lăsând toată

lumea aceeaşi pauză între cuvinte, şi iar răpăiau în râsete, mulţumiţi ca de cea mai bună petrecere.

Cam de pe-atunci durează ura ei faţă de Petrache Notaru. El era pe vremea aia un om bătrân, probabil că avea 50-55, oricum era bătrân şi slinos ca un şantierist în prag de pensie. Îl vedea mai mereu pe-acasă, poate era o perioadă în care se răriseră şantierele, ieşit în drum, c-o pereche de papuci în picioare pe care era imposibil să-i uite, pentru că erau papuci de casă maro, din muşama, or, cine umbla pe-afară cu papuci de-ăia? Numai el. Parcă-l vede stând maiestuos, cu mâinile-n sân, în câte-un tricou marinăresc şi cu pantaloni de salopetă.

Într-o zi plecase să se scalde cu un grup de fete, printre care era precis şi Păduchioasa. Intrau în apă şi se bălăceau, apoi stăteau prin tufişurile de pe malul apei, furişându-se până în locurile în care se scăldau băieţii, mai ales că unii erau complet dezbrăcaţi. Din când în când mai dădeau şi peste câte un bărbat în plină vârstă, care se ascundea imediat ori se repezea cu gura la ele, să plece, să nu se uite că e ruşine şi păcat de Dumnezeu. În fine, era confortabil să-i vadă o secundă-două jenaţi, speriaţi, descumpăniţi peste măsură. Dar în ziua aia au dat peste Notar, care stătea lungit pe-o rână sub o salcie. Era în pielea goală şi-şi ţinea penisul cu o mână. La degetul mic strălucea viu un inel de argint. Cătălina trecuse de-o tufă şi voia să sară în apă, dar dând peste el se oprise surprinsă şi în spatele ei stătuseră neclintite şi celelalte. O bufnise râsul şi se pregătea să se-ntorcă de unde venise, când Petrache s-a ridicat neaşteptat de sprinten şi din doi paşi a şi ajuns lângă ea. Venise spunând porcării, ce dracu' spunea, nu-şi mai aduce aminte, dar spunea ceva de genul, *hai la tata să ţi-o dau,* cu ochii ieşiţi din găvanele capului şi frecându-şi-o la iuţeală ca şi cum ar fi venit sfârşitul lumii. Nu durase mult. Atât cât ea reuşise să se-ntoarcă şi s-o ia la fugă.

Atât fusese. Un imbecil care-şi făcuse laba sub nasul ei. O întâmplare scurtă şi scârboasă. Dar după aceea, de câte ori trecea pe lângă el îşi aducea aminte toate detaliile, mâna tăbăcită care se mişca fără

întrerupere, inelul argintiu, ochii clocotiţi şi buzele ca un maţ fiert, şi o ură nimicitoare îi urca până-n tâmple. Dar nu era numai atât. Ci indiferenţa lui de după aceea, când, revenit în sat, cu hainele pe el şi papucii penibili în picioare, se purtase ca şi cum nu s-ar fi-ntâmplat nimic. Era un om la locul lui, care străjuia şoseaua plimbându-şi cu blândeţe ochii într-o parte şi în alta a lumii.

Nu-l mai salutase niciodată. Trecea pe lângă el, ca pe lângă un felinar. Nici mai târziu, când era elevă la liceu şi nici acum. Priveşte drept în faţă şi se face că nu-l vede. Chiar şi când e lume multă, iar el apare tiptil-tiptil, băgându-se în vorbă, ea îl ignoră. Nu suportă să-l vadă cum încearcă să intre în sufletul ei, uneori venind până-n poartă şi spunându-i tare câte un *bună ziua* ori chiar întrebând-o câte ceva, dacă nu i-a văzut bobocul de gâscă, de exemplu, sau altele. Pentru asta îl urăşte şi mai mult. Vede bine că nu-i răspunde, că se uită spre el ca spre un gunoi, dar continuă să se poarte ca şi cum nu s-ar fi-ntâmplat nimic. Pe acest om îl urăşte ca pe un buboi ieşit în mijlocul obrazului în ziua de bal.

Aşa că el fu primul pe lista Sanitarei.

8

În vremea asta, Lizoanca trăia intens şi euforic. După ce un doctor încruntat îl trimisese pe taică-său acasă cu un *vă chemăm noi când se termină tratamentul, nicio grijă,* Lizoanca descoperise că se afla în cel mai bun loc din câte văzuse până atunci. În primul rând că avea un pat numai al ei. Era un pat îngust, cu cearşafuri albe, iar alături o măsuţă cu sertar, îi dăduseră nişte haine largi, care miroseau a săpun şi-a medicamente. Erau altfel, cu mult mai bune decât toate hainele ei, pe care o infirmieră le apucase cu două degete şi le băgase la repezeală într-o pungă de plastic. Stătea într-un salon cu multe femei mature, tinere e drept, dar toate trecute de majorat, şi era una mai interesantă decât alta, încât nu se mai sătura să le examineze. Mâncarea i-o aduceau la pat – trei feluri bune, pe care se chinuia să le dea gata ţinând furculiţa cu toate degetele. În plus, o cunoştea tot spitalul. Veneau de la alte saloane, câte două-trei femei, uneori şi cu neamurile lor, şi-ntrebau din uşă *Aici e prostituata de 11 ani?* Apoi, după ce-o depistau îi spuneau câte un *ia te uită ce botoasă e!* ori *arată mai bine ca la televizor* şi-i dădeau câte ceva bun, o bomboană, un măr, primise chiar şi-o păpuşă! De unde era hotărâtă să fugă de-acolo cu prima ocazie, chiar după primele ore petrecute la spital, ajunsese să regrete că într-o zi o să se vindece şi-o să plece acasă.

Stătea cuminte pe patul ei şi privea cu nesaţ peria roz pe care una dintre vecinele ei de pat o tot trăgea prin părul ca o eşarfă de mătase.

Îi părea rău că nu erau şi ceilalţi aici, în special Goarna, pe care n-o mai văzuse de două zile. Şi i se rupea sufletul că pătuiagul lor drag era acum descoperit, iar Cristel ori altcineva putea să vină oricând ar fi dorit. Probabil că-i pârâse careva, tot vreun copil, poate unul dintre cei care veneau mai rar ori nişte fete de la şcoală pe care le drăcuia ori de câte ori trecea pe lângă ele. Cine ştie cine le trădase

ascunzătoarea. Poate că Goarna nici nu mai dormea acolo.

Şi aşa şi era. Goarna şi Titoaşcă văzuseră cum taică-său o trăgea din vizuină şi imediat îşi făcuseră planuri noi. Băiatul ştia altă salcie mai jos, dar care era înnămolită rău, încât aveau de mers prin nişte smârcuri până-acolo. Iar la vreun metru era tot aşa un mal mai înalt cu o mică adâncitură care se putea lărgi. Dar nu mai era pătuiagul!

— Lasă că uită ei până-n toamnă şi iar ne băgăm acolo!

— Dacă n-o tăiem şi noi!

— Unde vrei să pleci? o-ntrebă Titoaşcă, privind-o ca şi cum ar fi vrut să ştie dacă nu avea cumva un secret.

Goarna n-avea niciun plan. Vrusese să facă puţină conversaţie. În realitate era foarte îngrijorată şi confuză. Apucase s-o-ntrebe pe Sanitară dacă ei i-a ieşit ceva la analize şi cu mirare aflase că n-are nimic. Asta însemna oare că nu e însărcinată? Poate că trebuia să-i spună exact ce vrea, care-i era grija. Or, ea n-avusese curaj. O dusese pe Lizoanca la dispensar mai mult ca să aibă pretext. Şi se afla tot în ceaţă.

O luară amândoi spre sat, să vadă ce se mai întâmplă, deşi erau cam speriaţi pentru că oamenii se uitau urât la ei. Era amiază de iunie şi puţină lume se vedea pe la porţi. Mergeau moţăind pe lângă ulucile gardului şi tresăriră în acelaşi ritm când peste stinghiile albicioase coborî un glas asupra lor:

— Ce căutaţi mă, nenorociţilor? Sifiliticii dracu’! Ne-aţi adus bolile în sat şi ne-aţi făcut de râsul lumii!

— Cine, tanti? răsună Goarna, eşti nebună? Eu n-am nimic! Întreab-o pe Sanitara, că mi-am făcut analize la dispensar!

Femeia privi o clipă derutată, pe sub streaşină baticului şi continuă pe acelaşi ton supărat:

— N-ai nimic! Şi ăsta? arătă ea spre Titoaşcă, nici el n-o avea nimic! Deşi i se vede sculamentul pe picioare!

Băiatul se uită rapid spre buba spumoasă şi un fior îi trecu prin stomac. Avea şi el o bănuială, mai mult, chiar de când o luaseră pe Lizoanca, îi trecuse prin minte că era şi el lovit, dar după tot tărăboiul făcut în jurul ei, i se făcuse lehamite să mai facă cercetări. Un gând duios îl legă fugitiv de Lizoanca pe care şi-o imagina înlănţuită de-un pat de spital şi bătută de trei ori pe zi.

— Ia mai du-te, fă, în căcatu' meu, de vacă! Răbufni Titoaşcă şi-o şi luă din loc, ca să n-o mai audă pe femeie, însă o auzea. Urla continuu şi reuşise să mai scoată câteva capete din case, oameni care aveau şi ei ceva împotrivă. Goarna mergea şi ea tăcută şi nu se vedea c-ar vrea să răspundă vreunuia. Mai făcură câţiva paşi încercând să nu privească spre gurile care vorbeau din uşa casei ori peste porţi şi care spuneau toate cam acelaşi lucru: *duceţi-vă dracu' de vagabonzi care ne-aţi umplut satul de sifilis!*

Ei se strecurau pe lângă garduri, iar deasupra şoselei fierbinţi, pluteau vocile supărate ale unor oameni ameninţaţi de boală. Prin dreptul lui Greblă se întâlniră cu Nuţica. Ea părea să nu aibă probleme. Fusese în Dudu şi avea noutăţi:

— Am vorbit cu nişte ziarişti străini!

Asta chiar era ceva! Nuţa fusese să-l caute pe Jet Lee, un nepot de-al bulibaşei care ştia toate drumurile spre Spania.

— Pe mine, dacă am cumva şi eu boala lu' Lizoanca, mă trimit imediat la familie, care mă mănâncă de vie.

Nuţica avea doi părinţi care-o ţineau tot într-o beţie. Acum abia mai uitaseră de ea, dar dacă ar fi să treacă pe-acasă imediat ar închiria-o cu ziua pe la te miri cine, pe câte-o sticlă de ţuică. Aşa că mai bine pleca în Spania. Dar n-apucase să trateze cu Jet Lee pentru că apăruseră doi inşi:

— Unul e Roberto şi e tânăr, frumos rău de tot, iar celălalt e un moşulică simpatic, cu pălărie albă de zici că e din filme.

Nuţica era entuziasmată şi-i molipsi şi pe ei. Stăteau toţi trei rezemaţi de zidul depozitului părăsit, în faţa magazinului, şi se vedea că le venise inima la loc.

— Într-o oră sunt aici, la Greblă. Şi cum se uitau toţi trei spre uşa acoperită cu panglici multicolore, în tocul ei îşi făcu apariţia Vică, poliţistul. Era şi el vesel şi le făcu un semn prietenesc cu ochiul.

— Să trăiţi domnul şef!

Vică era într-adevăr fericit, pentru că fusese la Bucureşti şi-şi făcuse VDRL-ul. Era curat ca lacrima, n-avea sifilis, n-avea nicio urmă a micuţei Lizoanca în corpului lui ca un măr proaspăt.

Şi nu doar el răsuflase uşurat. În celălalt capăt al satului, Vizitiu împărtăşea aceleaşi sentimente. Sub cerul amiezii de iunie, satul însă mocnea lent, în aşteptarea unui semn de atac.

9

Câteva seri la rând, în televizorul fiecărei case a coborât o voce ironică venită de la un post sau altul de televiziune, nu conta de unde, căci tonul era acelaşi, iar cuvintele şi ele identice:

— Minora care a umplut un sat întreg de sifilis se află deja sub tratament, la o unitate spitalicească din Bolintin, unde se bucură de interesul personalului sanitar şi al pacienţilor. Aceştia fac pelerinaj la salonul micuţei pentru a-i aduce bomboane şi prăjituri.

Oamenii din Satul Nou se uitau acum la ştiri ca să vadă ce se mai zice despre Lizoanca şi se simţeau ca şi cum ar fi fost vorba despre o rudă sau despre o cunoştinţă veche.

Florenţa însăşi îşi privea fiica din altă perspectivă. Aproape că uitase cu totul de ce era la spital, îi examina faţa în sticla televizorului şi i se părea că e mai luminoasă acum, mai distinsă, iar un sentiment de mândrie maternă îi urca până-n creier.

Numai Cristel era nemulţumit, avea impresia că Lizoanca i-a scăpat din mână. E acum la televizor şi se simte apărată, putoarea dracului! Trebuia s-o ia de-acolo şi s-o lege cu zece funii de piciorul patului. Dacă vor s-o mai dea la televizor, n-au decât să vorbească direct cu el, să vină aici în poarta lui şi să se roage şi n genunchi. Nu era el tatăl? Se va duce la spital şi-o să-i spună aşa doctorului ăluia care îl repezise: E copilul meu şi-l iau acasă. O să-i facem injecţiile la dispensar ori poate o ducem în altă parte. Ce te bagi tu şi ce te doare pe tine? Iar dacă face gât, o să-i treacă puţin briceagul pe la nas. Ăsta era planul pe care şi-l tot repeta în cap, aşteptând un moment în care uşa casei să se deschidă singură, iar el s-o ia din loc.

Trecuseră deja două săptămâni de când Lizoanca era plecată, dar continua să fie prezentă în minţile tuturor.

Într-o dimineaţă de iulie dogoritor, învăţătorul Preduică a ieşit din casă, cu mintea asediată de multe gânduri. El a trecut grav pe marginea şoselei, îmbrăcat ca şi cum s-ar fi dus la şcoală, deşi era mijlocul vacanţei. Era imposibil să nu-l vezi, în costum alb, ca un mesager, şi cu chelia încununată de părul încărunţit. Preduică a păşit pe dalele roşii din faţa Poliţiei şi s-a oprit în faţa ei, rostind cu reproş un *să trăiţi d-l şef.* Vică stătea pe treptele pepite, amuzat puţin de faţa gravă a învăţătorului.

— Vreau să vorbim despre situaţia asta creată, îşi începu Preduică discursul, iar Vică îi făcu imediat semn să intre înăuntru.

— Nu, lăsaţi, să vorbim aici, la aer curat, spuse el şi se şi uită în jur, unde se opriseră deja câţiva oameni, iar în mijlocul drumului tocmai făcuse popas Tori. Avea un mic pachet cu crengi, priponite cu nişte bucăţi murdare de cârpă, şi-l ţinea cu un braţ, ca şi cum ar fi fost un copil ocrotit.

Învăţătorul era mulţumit de efect, aşa că ridică puţin vocea ca să-l audă toată lumea:

— Ceea ce se întâmplă aici, cu Niţă Eliza, fetiţa asta cu sifilis, şi care nu ştiu dacă ştiţi că a fost eleva mea, spuse, privind în jur ca să vadă reacţiile ascultătorilor, situaţia asta este intolerabilă şi de competenţa poliţiei!

Vică îşi înfipse fugitiv arătătorul în cozorocul şepcii şi-ntrebă cu aceeaşi voce amuzată:

— Şi ce vreţi să fac eu? Fata e la spital, sub tratament, dacă e cineva care să facă ceva, ăla e tasău nu eu!

— Cred că nu-nţelegeţi domnul Vică! Aici nu mai e vorba de părinte, care e clar că n-a avut grijă de copil, ci despre comunitate! Niţă Eliza n-a luat sifilisul din aer! spuse el, fixându-l pe poliţist, ca şi cum ar fi vrut să-l facă să înţeleagă dedesubturile întâmplării. Însă acestuia i se păru că-l învinuieşte. Învăţătorul avea un aer insinuant, care îl puse imediat în gardă. Aşa că întrebă repede:

— Şi ce, i l-am dat eu?! apoi dând cu ochii de Tori care stătea rezemată în legătura de crengi, spuse mai

tare, ca să-l audă şi ea:

— E din familie, domnu…

— Poate de la mă-sa! completă prompt Tori, simţindu-se atinsă. Însă Grecu, oprit şi el pe marginea şanţului, o corectă tot aşa de repede:

— Mai degrabă de la tine, care te-ai futut cu tot satul!

Faţa lui Tori se umflă instantaneu. Era picătura care venea să umple paharul greu al vieţii ei. Ştia că lumea o tratează ca pe-un gunoi, dar nimeni nu-i spusese aşa de direct, şi de faţă cu învăţătorul, ceea ce ştia că gândesc toţi. Şi revolta, înlănţuită vreme multă, urcă liberă până în bolta frunţii.

Secretul lui Tori

Fusese şi ea un om respectabil timp de 14 ani. Nefericirea ei a început la sfârşitul gimnaziului, într-o zi de mai. Iar de atunci nimic n-a mai fost colorat, viaţa ei s-a transformat într-un şir de întâmplări în alb-negru, printre care a trecut ca o moartă.

27 mai. O zi al cărei început senin şi-l mai aduce încă aminte. Era o zi de duminică, în urmă cu mai bine de 40 de ani, iar ea plecase să culeagă frunze de floarea-soarelui pentru păsări. În fiecare dimineaţă se scula cu noaptea-n cap, lua sacul şi fugea până la grădină. Aveau un lot ajutător chiar în marginea Neajlovului, unde puneau şi două-trei rânduri de floarea-soarelui, special pentru raţe, care orice le-ai da, nimic nu le place mai mult decât frunza mustoasă de floarea-soarelui, tocată mărunt şi amestecată cu apă şi mălai. Rupea la repezeală o frunză de-aici, una de colo, ca să nu omoare planta, mai intra şi pe la alţii prin grădinile de la râu şi în zece minute era înapoi. Trecea la vatră, scotea satârul şi, toc-toc, în cel mult un sfert de oră era castronul plin. Abia după aceea pleca la şcoală, când era de plecat. Dar în ziua aia era duminică. Tori îşi umpluse traista cu frunze şi se spăla pe picioare în marginea râului. Îşi aminteşte buruienile subţirele din malul argilos, laba tânără a piciorului ei proaspăt spălat şi cerul luminat din toate părţile. Apoi mâna care i-a prins pulpa ca într-un cleşte.

Era atât de uluită, încât a alunecat pe argila udă şi-a rămas în fund, privind spre Petrică Notaru, ca şi cum l-ar fi văzut prima oară. Era un bărbat până-n patruzeci de ani, cu nevastă şi copii. Îl ştia bine pentru că făcea naveta şi cobora întotdeauna sâmbătă seara, în faţa casei lor, din mijlocul Grindeniului. Îl vedea cu câte o plasă de plastic în mână, din care ieşea moţul franzelelor, şi se holba la el imaginându-şi viaţa luxoasă pe care-o ducea la Bucureşti. Bărbatul ăsta, care era poreclit Notaru, şi căruia lumea, pe atunci, pe la tinereţe, îi spunea Petrică, era

un om cu privire caldă, care ştia să zâmbească frumos şi să salute din toată inima. Iar acel bărbat, pe care ea îl credea un stâlp de înţelepciune, o răstignise în argila untoasă şi-i luase în mod fulgerător toate punctele de sprijin. Chiar şi-acum, când se apropie de şaizeci de ani, este incapabilă să se iubească şi să fie mulţumită de ea, legată încă de întâlnirea ei cu Petrică Notaru. N-a fost agresiunea. N-a fost voinţa pe care i-o călcase în picioare. Ci ceva greu de suportat încă şi acum, o nepăsare lejeră care-o omorâse pe loc.

Notaru a trântit-o pe spate, râzând cu toată faţa ca omul care face o glumă, şi i-a spus aproape imputător *hai, că te-am prins! Acum stai binişor, că n-ai cum să mai scapi!* Iar pentru că ea izbucnise în plâns, el s-a oprit mirat, explicându-i cu părere de rău:

— Ce să-ţi fac? Ţi-a venit timpul! Dacă nu sunt eu, e altul! Şi nu-i păcat?

Când se ridicase de pe ea, parcă se vede, era o zdreanţă înnămolită în marginea apei.

— Acum n-o să-ţi mai trebuiască altul! Numai pula mea o s-o visezi! îi spusese el, încheindu-se la pantaloni. Te-aştept tot aci, duminica ailaltă, dacă-oi scăpa de la muncă, iar dacă nu, în fiecare duminică.

Abia după câteva luni bănuise că e însărcinată. Era vară, iar ea toca încet frunzele de floarea-soarelui, fiindu-i groază de un singur lucru: să nu afle cineva că avusese de-a face cu Notaru! Oricine altcineva era bun, numai el trebuia răzuit de pe faţa pământului.

Şi-aşa începuse să se bage în sufletul unor bărbaţi pe care îi credea capabili s-o apere şi, dacă-ar fi fost cazul, să dea de pământ cu Notaru. Unul dintre aceştia fusese Greblă, care era atunci un om destul de temut şi gata să scoată cuţitul la oricine.

Când a început să i se vadă burta, ai ei au călcat-o în picioare şi-au dat-o afară din casă. Noroc cu un primar care era atunci şi care-o culesese de pe drumuri:

— Uite, e aici în Satul Nou o fâşie de pământ, care e a comunităţii. Îţi faci o coşmelie din paiantă, trimit eu pe cineva să te-ajute, şi-ai să vezi că va fi bine! i-a

spus el, privind-o cu acei ochi care voiau să spună că se aştepta să fie răsplătit.

În căsuţa asta l-a născut pe Cristel, fără să ştie nimeni că el era din sângele Notarului, nici măcar Notarul însuşi.

Avusese noroc că el plecase pe-un şantier la mama dracu' şi-acolo-i zăcuse osul toată vara aia, în care viaţa ei s-a sfâşiat în bucăţi. Iar când se întâlniseră din nou, îl sfidase de la distanţă. Stătea cu Ţuţu, săracul, în cabina camionului şi râdea cu gura până la ureche. Începuse să i se vadă burta, dar şoferului nu-i păsa. Era atunci neînsurat şi-o lua la Bucureşti ori de câte ori ar fi vrut, iar pe drum se opreau în Pădurea Babelor şi-şi înverzea rochiile de la cât o tăvălea prin iarbă. Iar prin toamnă, a dat nas în nas cu Notaru. Deci: ea râdea în cabina camionului şi, cum l-a văzut, i s-a tăiat faţa. Notaru se uitase binevoitor spre ei, dar ea se repezise-n urechea şoferului *uită-te la boul ăsta! Ce e cu el?* o-ntrebase Ţuţu, *Să mă scapi de el!* Camionagiul a şi scos capul pe fereastră: *hai bă, fă paşi, ce beleşti ochii? Ori vrei să-ţi sparg felinarul?* Iar Notaru a răspuns şi el ceva, dar moale, şi de-atunci nici nu se mai luase de ea. Se-ntâlneau des, că şi stătea aproape de casa lui, dar ea avea grijă să-l privească de sus, iar din *moş Petrache* nu l-a scos niciodată.

10

Toate aceste lucruri îi trecură fugitiv prin memorie, şi revolta ei dezlănţuită se transformă într-o ploaie de cuvinte pe care toţi cei strânşi în faţa poliţiei le primiră cu uimire. Nimeni n-o mai văzuse aşa de supărată şi poate de aceea nici n-o-ntrerupse nimeni.

— Ce-am făcut? zicea ea, am şi eu un copil, am făcut o casă, nu sunt şi eu în rândul lumii? Ori oi fi tu mai breaz, care-ţi cade mucu' de prost ce eşti!

— Domnule Vică, ridică din nou vocea învăţătorul, apoi uitându-se către Tori îi făcu semn să tacă, iar ea îl ascultă imediat, domnule Vică, dumneata trebuie să începi cercetarea şi să vezi cu cine a avut Eliza legături!

Vică voia să promită ceva ca să-i închidă gura, dar văzând-o pe Sanitară care venea hotărâtă spre ei, pierdu momentul. Numai ea mai lipsea de la întrunire! De asta chiar nu se scăpa uşor. Sanitara salută cu vocea ei melodioasă şi, după ce-şi rostogoli ochii, spuse mişcând capul ritmic, ca şi când ar fi citit ştirile:

— De-azi dimineaţă aştept să vină lumea să dea sânge şi nu s-a prezentat nimeni! Vino şi tu aici, hai, vino, îi făcu ea semn cu mâna, ridicându-şi glasul pe deasupra capetelor, încât toţi se uitară în direcţia aia, şi-l văzură pe Greblă tânărul ieşit în faţa prăvăliei. Acum aştepta toată lumea să vadă ce face Greblă, iar acesta, intimidat de atâta atenţie, o luă spre ei.

— Nu se ştie ce boli mai aveţi şi e bine de ştiut!

— Să facă cine ştie c-a avut de-a face cu prostituata! spuse bărbatul scofâlcit, pe care tocmai îl certase Tori, mulţumit că putea s-o lovească din nou.

Greblă tocmai ajunsese şi se aşeză şi el printre cei care stăteau pe margine. Între timp se mai adunase lume, iar cei care se uitau din capul satului şi vedeau că e mişcare la poliţie o şi luau în direcţia aia să nu rămână în afara evenimentelor.

— Este şi o problemă de sănătate, începu din nou să vorbească Preduică, e adevărat, dar este şi una de moralitate. Eu cred că poliţia ar trebui să înceapă cercetările!

— Adică ce să cercetăm, dom' văţător, se zbârli Vică, să mergem din casă în casă şi să-ntrebăm cu cine şi-a tras-o fata?

Câteva râsete se ridicară în aerul de iulie, iar Sanitara nu pierdu prilejul:

— De ce să mergi din casă-n casă? E la mine lista!

Cuvintele ei măturară orice zgomot. Femeia îşi pipăi cerceii în formă de avioane, care atârnau de un fir galben, de la ureche până la umeri, apoi spuse clar, cu vocea ei lucrată, privindu-l pe fiecare câte o secundă:

— Lizoanca mi-a dat numele tuturor bărbaţilor, ca să ştim cât s-a întins infecţia.

Greblă simţi cum îl părăseşte sângele.

— Şi ai lista asta? se interesă poliţistul. Mie de ce nu mi-ai arătat-o până acum?

— Pentru că asta este o problemă medicală.

— Nu este doar medicală, am mai spus! Învăţătorul începuse să se mişte, dând semne că vrea să părăsească scena, dar continuând să vorbească: Datoria poliţiei este să cerceteze faptele! Aici avem de-a face cu un act de prostituţie juvenilă! Şi pentru că ceilalţi nu păreau prea impresionaţi, mai adăugă:

— Fata este minoră! Înţelegeţi? Este mi-no-ră! silabisi el, uitându-se din nou la poliţist.

Abia acum cuvintele lui păreau mai clare şi în minţile multora se deschise o altă viziune asupra faptelor. Despre relaţii cu o minoră auziseră şi ştia toată lumea că se pedepseau cu puşcăria.

În tăcerea gravă, Preduică se depărta fără să mai salute, în timp ce mormăieli izolate se auzeau din mai multe locuri.

— Păi hai să-mi dai lista aia! spuse poliţistul, iar Sanitara înghiţi în sec.

— Acum nu pot! Ţi-o aduc eu mai încolo, că trebuie să-mi fac o copie.

Lui Vică îi trecu prin cap că poate nici nu există nicio listă, dar dacă era, trebuia luată acum, nu o copie, ci originalul. Poate că cel mai bine era să se ducă la spital la Lizoanca să afle ce spusese şi cui.

În scurta clipă de ezitare a poliţistului, Sanitara o şi luase din loc.

Cum intră în cabinet, răsuci cheia-n broască şi scoase din geantă lista, pe care nu era deocamdată decât numele lui Petrache Notaru. Oare nu exagerase? Era cam bătrân. Dar la urma urmelor, cine voia s-o creadă o credea oricum. În general listele ori sunt puse la îndoială ori sunt acceptate fără rezerve. Cine se crede vinovat are impresia că numai din cauza listei ăleia va fi prins şi se zbate şi face valuri, până când vede toată lumea lista şi începe să creadă în veridicitatea ei.

Dacă pe Petrache îl ura, în schimb pe Greblă nu putea să-l ierte. El era ciorchinele la care nu vrusese să ajungă pentru că era prea acru, dar pe care nu putea să-l uite.

Umilinţa

Ionel Greblă! Un nume pe care-l scrisese de nenumărate ori la sfârşitul caietelor şi-l tăiase de nenumărate ori până nu mai rămăsese nici urmă. Se îndrăgostise de el pe la sfârşitul clasei a opta. Intra în clasă, şi i se umplea gâtul de sirop cald, iar o jale fără margini îi ardea inima. Era bolnavă după el, iar noaptea, înainte să adoarmă, îşi închipuia cum el îi spune că o iubeşte. Era un sentiment care-o ţinea cantr-o furcă şi oriunde mergea, orice ar fi făcut, chiar şi când rezolva exerciţii la algebră, îi stătea înfipt în gât.

Avea locul lui în fundul clasei, şi-l aduce aminte şi-acum şi-i vede ochii lui mari şi negri, îndreptaţi parcă în permanenţă spre ea. Dar în acelaşi timp îi era o ruşine de moarte că se îndrăgostise tocmai de el. Nimeni, dar absolut nicio fată din casa ei, şi poate nici din sat, nu l-ar fi luat în calcul. El era mereu cu ele, în grupul ei de fete, mai exact, dar aşa, ca un băiat drăguţ şi tolerat. Plus că era şi cam ţigan. Nimeni nu spunea că ar fi fost chiar ţigan-ţigan, cum sunt ăia din Dudu, dar avusese o bunică despre care se spunea că e luată din ţigănie, de la Grindeni.

În fine, după vara aia inflamată de iubire, în toamnă, ea plecase la liceu, iar el să-şi caute de lucru la Bucureşti. Şi nu se mai văzuseră mai multe luni. Cu toate astea, pe tot parcursul clasei a IX-a ea se gândise la el, iar în vacanţa de vară se văzuseră în sfârşit. Arăta foarte emancipat, căci lucrase cu nişte studenţi care făceau mozaicuri la Casa Poporului. În primul rând că era îmbrăcat cu ţoale ca lumea, nu-şi mai aduce aminte în amănunt, dar mai are încă în memorie o cămaşă neagră cu trei rânduri de volane.

Surpriza cea mare a fost însă că el avea deja o iubită, pe care o ţinea sub braţ, ca pe-o cârjă. Era o fată cu un an mai mare decât ei, şi ea pe la o şcoală, pe undeva, blondă şi uscată ca un pai. A suferit mult, dar a venit toamna şi a plecat din nou la liceu. Anul următor, însă, tot în vacanţa de vară, când,

duminicile, apăreau în sat băieţii din generaţia ei, plecaţi pe la muncă, ea a intrat în criză. Duminică seara tot tineretul era la dans, în special în căminul cultural, de unde nu putea să lipsească nici în ruptul capului. Se agita toată ziua, îşi punea bigudiurile, se îmbrăca în rochii mătăsoase şi apoi intra în cămin ca o regină. Ea avea grupul ei de fete. Nu era singură, nu se putea să spună că stă într-un colţ ca proasta. Dar nici nu era prea departe, căci spre grupul lor gălăgios nu se prea aventurau băieţii. Era nemulţumirea ei de fiere. De fiecare dată se ducea cu speranţe mari, şi abia dacă dansa de două sau de trei ori. În schimb, Greblă era în centrul atenţiei, mereu spânzurat de câte o fată, îmbrăcat ca după jurnale şi c-o ţigară fumegând între două degete.

Pe la sfârşitul verii ăleia n-a mai putut să suporte situaţia. Odată el a venit în timpul săptămânii şi s-a dus direct la râu. Iar ea l-a văzut din grădină şi-a alergat drept în locul în care se scălda. Nu s-a dezbrăcat, că se îngrăşase şi-i era groază s-o vadă cineva dezbrăcată, mai ales el. S-a aşezat pe mal şi s-a aruncat în conversaţie, ţinându-şi bărbia pe genunchi, ceea ce i se părea foarte distins.

Îl întrebase ce mai face şi care mai era viaţa lui şi avusese impresia că el era la fel de emoţionat. Îi răspundea privind-o din apă, ca un cap plutitor. Era îndrăgostită de moarte, dar persista în acelaşi timp sentimentul de jenă, pe care ţi-l dă convingerea că vorbeşti cu un om inferior. Văzându-i încurcătura, ea credea că el e foarte flatat că-l băgase în seamă şi probabil că în sinea lui nici nu visa ca ea să se coboare până la el şi să-i devină iubită.

Fusese o întâlnire scurtă, iar când Greblă ieşise din apă, Sanitara, care pe atunci era o adolescentă trupeşă, se ridicase să plece. Însă, cum nu se-ndura, rămăsese încă un timp ascunsă în mărăcinişul din preajmă. Era o zi înaltă de august, aproape de amiază. Iar lumina ei dulce şi otrăvită n-a murit nici astăzi. O vede încă strălucitoare şi crudă între amintirile ei. Iar în mijlocul scenei se vede pe sine, uitându-se printre crengile unui măceş, până când, de

undeva, din alt ochi al apei, apăruse încă un băiat şi-i auzise vorbind, iar cuvintele lor plutiseră duse de curenţi şi de ecou cine ştie până unde:

— Ce voia, mă, Cătălina de la tine? Te dai la ea?

— Ai, mă! Faci mişto de mine? îl auzise ea pe Greblă indignat.

— De ce, mă, ce are?

— E nasoală, dă-o, mă, în pula mea! Şi mai e şi ţoapă!

Ori de câte ori îl văzuse de-atunci, mai ales în ultimii ani, de când îşi făcuse magazin, Sanitara auzise în fundul minţii cuvântul *ţoapă,* care se mai înşuruba puţin cu fiecare nouă întâlnire, ca un cui spiralat şi ruginit.

*

Şi sub numele lui Greblă mai încăpeau încă alte nume, şi ele rod al urii, frustrării, dar mai ales al invidiei, pentru că, dacă celelalte sentimente sunt curate şi pornite într-o direcţie sigură, invidia creşte susţinută din toate părţile, şi de ură, şi de umilinţă, şi de gândul că viitorul cel viguros este pus în primejdie de o singură fiinţă. Invidia e hrănită de credinţa fermă că locul tău a fost luat de altul.

11

Şi în timp ce lista Sanitarei creştea sub aripile invidiei, Lizoanca simţea cum se îmblânzeşte în lumea complexă şi dulce a spitalului din Bolintin. Ar fi stat toată ziua sub duş şi s-ar fi spălat numai cu şampon sticlos. Mirosea atât de bine, încât şi noaptea se ridica de pe pat şi deschidea sticla pe care-o primise cadou ca să mai tragă o dată în nări mirosul de bomboană bună.

Era dimineaţă de iulie şi căldura se revărsa în avalanşe prin geamurile salonului.

— Eliza, ai musafiri!

Asistenta băgase capul pe uşă, dar nici nu apucase să întrebe cine o vizita, că imediat apăru şi cascheta lui Vică.

Poliţistul voia neapărat să afle ce şi cât povestise Lizoanca, iar pentru asta o luase de dimineaţă spre Bolintin. Directorul spitalului fusese bucuros de colaborare, şi el voia să ştie până unde se întindea boala, mai ales că fetiţa tăcea mâlc. Or, el trebuia să-i aducă la tratament pe toţi cei atinşi.

Lizoanca se bucură sincer să-l vadă pe poliţist, mai mult pentru că avea nevoie de un martor al bunăstării ei prezente. Coborâseră amândoi scările şi acum stăteau pe-o bancă din curte, la umbra plopilor.

— Ce-ai vorbit cu Sanitara? trecu Vică direct la miezul problemei

— Nimic! răspunse ea, arătându-şi dinţii printre buzele care păreau o roşie tăiată pe din două.

— Păi ea zice că i-ai spus cu cine ţi-o trăgeai!

Fetiţa-l privi un moment pe sub sprâncene, cu gura întredeschisă, apoi, ca şi când şi-ar fi amintit brusc, începu să vorbească din nou:

— I-am spus de Vizitiu.

Vică o privi drept în ochi şi-un fir scurt îi trecu iute prin stomac. Nu se uitase niciodată la ea în lumina zilei şi nu văzuse până atunci picătura clipocitoare din irisul negru. El era legat de ea doar

prin glasul ei plin, care-i intra în măduvă ca un tub păstos şi cald.

— Păi ce, tu te-ai… Poliţistul ar fi vrut să vorbească pe şleau, dar nu îndrăznea, de groază că Lizoanca ar fi putut să povestească discuţia lor. Aşa că se mulţumi cu un cuvânt care i se păru mai cuminte: te-ai încârligat cu Vizitiu?

— Nu! da' i-am zis aşa, c-am un năcaz mare pe el!

— Ce ţi-a făcut *ţie* Vizitiu!?

— Nu mi-a făcut. Da' a bătut-o pe Goarna. Acum Lizoanca se uita dintr-o parte la el, cu sprâncenele ridicate, aşteptând să-i audă părerea.

— Goarna! Vică lăsă capul pe spate, apoi privind-o din nou, mai mult ca pe-o veche iubită, îi spuse cu un glas fluid:

— O fi avut el vreun motiv! Nu trebuie să te bagi tu pe cazuri de-astea cu bătăi!

Lizoanca îl măsură fugitiv şi ca şi cum n-ar fi meritat să dezvolte subiectul, şi-l întrebă şi ea ca pe-un vechi camarad:

— Ce ştii de Goarna? Ce face pretenarii mei acuma?

— S-au încurcat cu nişte belgieni ori ceva, doi inşi, care cred c-au venit şi ei să şi-o tragă, şi stau toţi cinci în nişte corturi, prin crângurile de la Grindeni.

Pe Lizoanca vestea o întrista brusc. Viaţa mergea mai departe, iar ei o uitaseră. Ar fi vrut să plece imediat acasă, dar *acasă* însemna pentru ea pătuiagul din malul Neajlovului. Într-o clipă îi zburase din inimă viaţa bună din spital, lucrurile nemaivăzute şi oamenii cumsecade. Voia din tot sufletul să simtă sub ureche pământul argilos al pătuiagului.

— De mine ai vorbit cu cineva?

Întrebarea lui Vică o luă prin surprindere. De ce-ar fi vorbit despre el?

— Ce să vorbesc?

— Ai spus la cineva cum ne… întâlneam noi în spate la Greblă? De exemplu la prietenii tăi?

Nu-şi amintea să fi vorbit vreodată. Nu pe larg, în tot cazul. Pentru că oricum ştiau. Şi în împrejurări de-astea nici nu era nimic de povestit. Vică nu era un

client. De la el nu vedea niciun ban, aşa că nici de povestit nu fusese. El era o datorie, un fel de taxă regulată. Stătuse de câteva ori în maşina lui în care mirosea a parfum şi-a lichior de cireşe. Şi de fiecare dată fusese la fel: i-o mozolea puţin şi gata, nu-l mai vedea câte o lună. Avea o sticlă de lichior, din care ea lua două guri înainte şi un gât bun la sfârşit. Asta era toată povestea. Cu el nici măcar nu se futuse.

Şi cum Lizoanca rămăsese cu uimirea întipărită pe faţă, fără să spună nimic, Vică îi ceru cu un glas aproape misterios:

— Să nu vorbeşti cu nimeni. Orice s-ar întâmpla să nu pomeneşti de mine. Şi-o să am eu grijă de rest. Ştii că te-am ajutat când cu taică-tău, atunci la şcoală! Tot aşa şi de-aici încolo. Dar să ai şi tu grijă de treaba asta.

Şi apoi îi povestise despre centrele de copii, unde era mai rău decât visase ea vreodată:

— Îşi sting ăia ţigara pe tine şi n-ai la cine să te plângi. Dacă eşti cuminte, am să am eu grijă să n-ajungi acolo, îi mai spuse, însă Lizoanca nu-l mai asculta demult. Prin geamurile deschise ale unei încăperi de la etaj se revărsa cântecul care-o făcea să se simtă ca un războinic învingător: *Zamzume, zamzumeu/ Am să fac doar ce vreau eu!* Iar victoria deplină se compunea din pantofiori strălucitori, perii de păr trandafirii, şampoane, mâncare de spital şi un munte de croasante.

12

Greblă îl văzu pe poliţist ieşind pe uşa spitalului şi înţelese imediat că fusese la Lizoanca. La ea venise şi el. Dar acum stătea ţintuit în scaunul camionetei de marfă, care-ar fi trebuit de multă vreme golită în depozitul prăvăliei. Greblă nu mai ajunsese acasă, o luase pe alt drum, special ca să treacă prin Bolintin şi s-o vadă pe Lizoanca.

De câteva zile, un vânticel nehotărât îi trecea prin văgăunile sufletului. Îi văzuse faţa pe tot ecranul televizorului şi se cutremurase. Ştia prea bine că nu era decât un copil, şi, cu toată nemulţumirea pe care o resimţea în saloanele creierului, era lipit de fiinţa ei, de pulpişoarele ei mici, care-l făceau praf şi pulbere, şi mai ales de sânişorii ca doi pui de ciupercă.

Greblă trăise multe la viaţa lui, grăbit şi pe apucate, fără gânduri şi fără pasiuni mari, şi-a avut perioade în viaţă când, dacă auzea de pedofili, îi venea să bage cuţitul în ei. Şi-n arest dăduse peste unul căruia-i rupsese dinţii. Ce bărbat era ăla să se culce cu copiii? Dispreţul lui era nestăvilit şi crezuse că pentru totdeauna. Dar aceasta fusese înainte să dea peste Lizoanca.

Ea intrase în magazinul lui într-o zi de toamnă şi se lipise de el, apucându-l cu amândouă braţele. Nu era nimeni, iar prin geamuri se scurgea o lumină portocalie şi stinsă. Greblă o împinsese uşor, însă ea i se agăţase de şliţ, întrebându-l cu vocea ei groasă şi supărată: *Îmi dai şi mie o gumă?* Greblă s-a tras înapoi şi mai speriat, însă Lizoanca îl privea acum pe sub sprâncene mişcându-şi buzele şi trimiţând spre el glasul mormăit care-l făcea să-şi scoată afară toate dorinţele.

Săptămâni întregi se perpelise. Iar ea ştia şi-l tortura zilnic. Deschidea uşa magazinului şi-l privea încruntată, iar când prindea momentul se băga în el şi-l înnebunea cu zile.

Într-o noapte a ieşit în curtea din spatele casei, fiindcă i se păruse că aude mişcare. Maşina lui Vică tocmai pleca, iar Lizoanca se uita la el printre ulucile gardului.

Povestea asta dura de mai bine de un an de zile. Ar putea să spună că o văzuse crescând şi poate tocmai de aceea o considera crescută din coasta lui. Când a aflat că ea are sifilis, şi-a dat seama că nici el nu era curat. Mai ales că avusese nişte bube în primăvară, dar care se duseseră de la sine. Nu ştia ce să facă, sperând că poate se vindecase, însă când o auzise pe Sanitară vorbind despre *listă* şi analize, îşi dăduse seama că ceva rău urma să se-ntâmple. Mai ales acum, că-l mai văzuse şi pe Vică venit la spital. Asta însemna că şi lui îi era frică. Totuşi nu avea încredere în poliţist. Era un tip greţos şi cam fără cuvânt. I-ar fi plăcut să stea de vorbă cu Lizoanca. S-o-ntrebe pe ea ce crede c-ar trebui să facă. Nu pentru că n-ar fi ştiut, ci pentru că avea nevoie s-o audă din gura ei, cu glasul ăla care-l scula din morţi.

Greblă privi spre geamurile spitalului. Nu avea puterea să intre acolo. Îi era groază c-o să-l întrebe ce caută, ce treabă avea el cu Lizoanca. Şi mai ales cu sifilisul. Ar fi putut să-i lase nişte croasante, Doamne! cât îi mai plăceau ei cornurile astea! Şi pe când Greblă se pregătea să coboare din camionetă, în faţa spitalului se rostogoliră roţile unei maşini pe care era scris *Valahia News.* Asta mai lipsea! Trebuia să dispară cât mai repede. Răsuci cheile şi era gata să plece când îşi simţi braţul strâns ca-ntr-un cleşte. Greblă tresări violent şi întoarse capul la repezeală. Lângă geamul maşinii stătea Cristel, cu ochii râzători ai Lizoancei:

— Ce faci, mă, aici?

Întrebarea i se păru acuzatoare şi Greblă se bâlbâi ca şi cum era prins la furat.

— După marfă… mă uitam la maşina aia! Şi-i arătă cu bărbia maşina din faţa spitalului.

— Aha, televiziunea! Aşa o duce bandita! Numai în interviuri! Ei, lasă că le-arăt eu lor! Stai aici – să mă duci şi pe mine acasă.

— N-am timp, zău, trebuie să duc marfa.

Cristel se uită la el fără să-i dea drumul la braţ şi se rugă aproape duios:

— Două minute! Mă duc s-o iau pe fie-mea din spital şi n-am cu ce s-o duc acasă!

Lui Greblă i se dezmorţi capul imediat, ca şi cum ar fi fost scos dintr-un congelator.

— Păi, a terminat tratamentul?

— L-a terminat, l-a terminat! Acum îl termină, când spun eu! M-aştepţi?

Greblă aprobă cu sufletul tăiat. Vasăzică nu venise degeaba. Îl privi pe Moldovean cum se depărta grăbit ca şi cum ar fi plecat la vânătoare. Îşi târa papucii pe cimentul încins al şoselei, uşor aplecat, urmărit de un fir subţire de fum care curgea din ţigara lipită în colţul gurii.

Cristel plecase de dimineaţă spre Bolintin, n-avusese răbdare s-aştepte autobuzul, ci o luase pe marginea drumului, la picior, şi-ntr-o oră fusese acolo. Dar acum era cam rupt. La poarta spitalului îşi stinse ţigara şi-o luă pe lângă portarul ocupat să facă valuri cu ăia de la televiziune. Lena îi spunea *dar am vorbit cu domnul director, sunaţi acum, doar aveţi telefonul aici,* iar portarul refuza cu îndârjire *nu ştiu eu, n-am niciun ordin, nu dau eu telefon, dacă nu e o urgenţă ori ceva.*

Cristel ajunse repede în holul spitalului şi întrebă prima fiinţă ieşită în cale:

— Vreau şi eu s-ajung la fata mea, care e internată aicişa cu sifilis!

— E multă lumea, să fii dumneata sănătos, îi răspunse femeia, care era şi ea internată pentru ceva acolo.

— Păi e prostituata de la Satul Nou! se făli bărbatul, cum să n-o ştii, că a dat-o şi la televizor!

Bolnava se lumină imediat:

— O fi fetiţa aia, Lizoanca!

— Ea e, zâmbi Cristel! E fie-mea!

Femeia îl conduse chiar ea în salon, iar când Cristel băgă capul pe uşă, deja cineva striga pe coridor:

— A venit ta-său la prostituata care-a umplut satul de sifilis!

Lizoanca stătea pliată, cu genunchii la gură şi cam fără grijă, iar când îl văzu pe taică-său sări imediat în picioare, evaluând rapid situaţia. Din doi paşi el ajunse lângă patul ei şi-o şi-nşfăcă de mână.

— Hai! C-am venit să te iau!

Lizoanca începu să urle ca din gaură de şarpe:

— Nu vreau!! Nu vreau mă, fire-al dracu' tu să fii, nu merg nicăieri.

Cristel o smuci de pe pat şi-i şi rase o palmă scurtă după ceafă:

— A dracu' de pocitanie sifilitică!

Pacientele se ridicaseră pe paturile din jur, iar o femeie tânără o apucase cu braţele pe Lizoanca:

— Las-o, domne, în pace, ori eşti nebun!

— Sunt ta-său, ce te bagi tu?

— Şi dacă eşti ta-său trebuie s-o omori?

Din uşă vâjâi vocea ascuţită a asistentei:

— Cine eşti dumneata şi cum ai pătruns în spital?

Cristel îi aruncă o privire tăioasă şi răspunse cât de acru putu:

— Am venit să-mi iau copilu-acasă!

Lizoanca plângea încet ca s-o audă pe asistentă ce-are de spus.

— Aici nu vii când vrei dumneata! În plus, fetiţa n-a terminat tratamentul!

— O să-l termine! Da' nu aicişa!

— Nu vreau să merg acasă cu ăsta! Mă omoară! Mă ia acasă să mă omoare! urlă Lizoanca, rotindu-şi ochii prin tot salonul.

Cristel simţi că se-ngroaşă treaba, aşa că o cuprinse cu un braţ, o ridică de pe pat şi-şi încleştă cealaltă mână în gâtul Lizoancăi. Aceasta se făcuse roşie şi abia mai respira, dar continua să dea din mâini, încât taică-său aproape c-o luă la fugă, târând-o printre femeile care vociferau într-o parte şi-n alta. Când să iasă din salon apăru şi doctorul, încruntatul care-l gonise data trecută:

— Ce se-ntâmplă aici? întrebă el. Cum vă permiteţi dumneavoastră să tulburaţi liniştea

spitalului?

Cristel îl împinse cu cotul şi-şi făcu loc. N-avea timp de discuţii, aşa că-i spuse din mers:

— E copilul meu şi-l iau acasă! Treaba mea ce fac! Nu-mi place spitalul ăsta! Ce-o să-mi faci?!

O târa cu greu şi pe coridorul fără sfârşit se adunase lume ca la meci. Toţi strigau la el, din toate părţile: *Las-o, domne! Omori copilul! Ce ţi-a făcut, domne, de-o sugrumi aşa?* Dar nimeni nu cuteza să-l oprească.

Lizoanca reuşise să-şi strecoare corpul din strânsoare, dar el o ţinea mai departe c-o mână făcută colac în jurul gâtului, iar cu cealaltă îi zdrobea beregata. Lizoanca horcăia şi din când în când mormăia câte un cuvânt, mai mult moartă decât vie. În uşa spitalului se întâlniră cu Lena şi cu operatorul. Reportera întrebă cu o voce obosită:

— De ce-o luaţi acasă, domnul Niţă?

— În pula mea! Să vedem acum ce mai daţi la televizor!

— Nu sunteţi mulţumit de serviciile spitalului? continuă reportera, ca şi cum n-ar fi auzit ce spusese Cristel.

— Mă omoară! apucă să strige Lizoanca, în timp ce lumea se dădu la o parte să le facă loc.

Lena alerga acum în urma lor, iar operatorul se repezise spre poartă ca să-i filmeze din faţă. Portarul se uita şi el cu mâinile la spate, urcat pe scara cuşetei, ca să vadă mai bine, peste capetele bolnavilor care ieşiseră din toate saloanele, în pijamale ori în halate uzate, încât păreau o haită de milogi.

Cristel trecu de poartă şi se uită spre camioneta lui Greblă, iar acesta, înţelegând situaţia, porni spre ei. O zărise pe Lizoanca printre picioare şi corpuri, de fapt îi văzuse doar faţa congestionată în mâinile tatălui ei, şi pornise-n viteză. Când frână, avu impresia că zgâriase asfaltul. Cristel vru să deschidă uşa, dar pentru asta trebuia să dea drumul fetei, ceea ce nu se îndura să facă. Dar nici Greblă nu-l lăsă să

se gândească prea mult, se aplecă şi-i spuse cât putu de ferm:

— Las-o aici în cabină, iar tu urci în spate! Cristel se-ncruntă o secundă, apoi o împinse pe Lizoanca înăuntru. Aceasta era vânătă şi zgâriată: *O, sărăcuţa de tine!* îi şopti Greblă, apoi băgă în viteză şi merseră fără să vorbească vreo câteva sute de metri. Lizoanca plângea încet şi drăcuia aproape în şoaptă:

— Nenorocitul dracu', dare-ar moartea-n el să-l văd cu bobul de tămâie-n cioc.

Greblă coborî din maşină şi închise uşa cu grijă. Apoi se repezi spre remorca în care Cristel se tolănise pe-un balot de pufuleţi.

— Scoal' de-acolo, îi spuse el autoritar. Îmi faci pufuleţii zob, ce dracu'! Stai rezemat de cabină, acolo, dă la o parte sticlele şi stai cu spatele pe cabină. Cristel se conformă cu lehamite, în timp ce Greblă umplea la repezeală o pungă cu croasante scoase dintr-un balot.

Apoi se întoarse în cabină cu-o sticlă de cola şi cu punga de cornuri.

— Ţine aici, şi nu mai plânge, îi spuse el fără s-o privească.

Lizoanca luă punga, dar, ca niciodată, nu părea bucuroasă de cadou. Lăsă sticla lângă picioare şi continuă să bolborosească. Mai merseră o bucată, iar când să intre în Grindeni, fata spuse cu o voce de moş mahmur:

— Opreşti când ieşim din Grindeni şi mă laşi s-o iau pe lângă casa lui Vizitiu, ca să mă scap de nebun!

Greblă încuviinţă din cap şi călcă acceleraţia, ca şi cum ar fi avut o misiune de război. Când puse frâna, auzi prin geamul cabinei vocea lui Cristel, dar nu întoarse capul, nu făcu nicio mişcare. Se uită cu coada ochiului cum Lizoanca deschidea uşa, apoi, fără să mai aştepte să vadă cum o rupsese la fugă, zbură pe şosea cu-o viteză nebună. Cristel bătea acum cu pumnii-n cabină, dar nu avea de gând să-l bage în seamă. Însă nici Moldoveanu nu era unul care să stea cu mâinile-n sân. Se căţărase cu un picior pe uşă şi-şi lungise braţul până la geam, pe care

Greblă se străduia acum să-l închidă. Cristel îşi dăduse însă drumul pe uşa camionetei şi sărise din mers, rostogolindu-se pe marginea drumului. Greblă încetini înfricoşat să nu-l fi omorât. Dar răsuflă numaidecât, văzându-l cum se ridică. Se ţinea cu-o mână de şale şi alerga încet în direcţia în care o luase Lizoanca.

Greblă era nemulţumit şi se considera vinovat c-o lăsase să plece aşa, fără un plan mai bun. În plus, nici măcar n-o întrebase unde avea de gând să se-ascundă. Dacă se duce la corturile ălora, o prinde imediat. Că toată lumea ştie de ele.

13

În seara aceea tot Satul Nou aflase din emisiunile de ştiri că Moldoveanu îşi luase fata din spital, refuzând tratamentul. Medicul spunea încruntat:

— Avem de-a face cu un tată violent, pe care nu l-am putut împiedica să-şi ia fata. Atâta timp cât Protecţia Copilului nu intervine, nu putem să facem nimic, iar boala s-ar putea extinde.

Apoi văzuseră cum Cristel o trăgea de cap pe Lizoanca, roşie-vânătă, şi faţa lui Greblă ieşită pe fereastra camionetei. Mai multe posturi au difuzat talk show-uri despre caz. Unii se refereau doar la boală, care trebuia neapărat tratată. Alţii însă vorbeau despre vina părinţilor.

— Fetiţa a fost lăsată de capul ei, spunea un bărbat gras, pe bustul căruia scria cu litere albe *Ion Preda, psiholog,* părinţii au, aş zice eu, cea mai mare responsabilitate. Nu se poate ca un copil să ajungă să se prostitueze, iar părinţii să nu ştie!

Dar cei mai mulţi erau preocupaţi de vina autorităţilor. *Primarul e plecat în excursie prin Europa!* spunea cineva, *iar poliţia n-a făcut nimic! Deşi se pare că şcoala ar fi sesizat cazul cu ceva timp în urmă!*

Apoi, câteva zile nu se mai auzi nimic, însă oamenii din Satul Nou fierbeau. Cei mai mulţi erau supăraţi pe Vizitiu că nu dădea ordin să fie strânşi ăia cu corturile din crângul Grindenilor. Mai ales că abia fuseseră alegerile şi se-aşteptau să-şi arate şi el recunoştinţa că-l aleseseră.

În zilele următoare se perindară numeroase echipe de televiziune, care mai de care mai utilate, şi aşa aflară şi sătenii că Vizitiu *derulase* de multă vreme un program de îmbunătăţire a şcolarizării, însă problema principală o constituiau rromii din Dudu, care în proporţie de 80 la sută refuză să-şi dea copiii la şcoală. Apoi îl văzură pe Cristel filmat cu camera ascunsă. Moldoveanu vrusese să stoarcă de la o reporteră nişte bani şi-l auziră spunându-i:

— Ce câştig eu dacă o daţi la televizor? E minoră şi-o ţin în casă, să vedem ce-o să faceţi.

— Şi dacă scoatem nişte bani? întrebase reportera zâmbind.

— Am văzut eu vreun ban până-acum? N-am văzut nimic!

— Cât să fie? Ziceţi un preţ!

Cristel se blocase o secundă, speriat că vrea să-l tragă în piept. Cine e cinstit, zice el suma! Îl crede prost, c-o să ceară puţin! Şi se hotărâse brusc:

— 10 milioane! Şi cum ea tăcea, el prinsese curaj. Îmi dai zece milioane şi te las să vorbeşti cu ea zece minute.

Cei mai mulţi erau încântaţi de felul în care tratase Cristel problema.

— Aşa, spunea Sanitara, să vadă şi ei că şi la noi e pe bani! Ne cred proşti şi-şi fac emisiunile pe pielea noastră. În realitate era supărată că pe ea aproape că nici n-o mai băgaseră în seamă. Avea lista aproape gata, iar reportera se făcuse că n-o aude când ea îi şoptise la ureche: *am ceva tare de tot, când aveţi timp.* Şi chiar avea. Lista conţinea 22 de nume, iar acum se pregătea s-o încheie. Mai era de adăugat un nume, unul ieşit din negura nemulţumirilor ei vechi, un nume globuros ca o mărgică bună de pus în şirul de nume de pe lista ei. Dar avea încă îndoieli. Se putea ca lumea să nu creadă. Se putea să strice totul, agăţându-l şi pe el în listă. Însă dincolo de aceste îndoieli, fierbea dorinţa ei cu trei rânduri de capete: să-l vadă îmbelciugat pe învăţătorul Preduică.

Injustiţia

Când a intrat în clasa întâi, învăţătorul era foarte tânăr. Îl vede şi acum, îmbrăcat cu un costum gri, cam larg şi cu adidaşi alb-albaştri. Îl plăcuse pe loc. Dar el se făcea că n-o observă. Ea era sufletul oricărei lecţii, ştia orice ar fi întrebat şi era cu mâna ridicată tot timpul, sprijinindu-şi adesea cotul în palma celeilalte mâini şi fluturând degetele ca să se asigure c-o vede. Însă el se uita pe lângă ea, aproape oră de oră, prefera să audă tâmpeniile lui Vizitiu şi mai ales ale Păduchioasei, pe care o simpatiza în mod evident. Pe ea n-o plăcea, deşi nu avea niciun motiv să n-o placă. Mai mult, îi punea şi note mari, cele mai mari, crezuse multă vreme, mai ales că la scris nici nu se punea problema s-o întreacă cineva. Bineînţeles, luase întotdeauna premiul întâi, iar în clasa a III-a au ales-o comandantă de detaşament.

Prin clasa a IV-a s-a îmbolnăvit de oreion şi-a stat acasă două săptămâni. Venea Gheorghiţă Sanitaru şi-i făcea injecţii cu mâinile lui grăsulii şi tremurătoare, care i-au rămas înfipte-n memorie.

După ce-a trecut boala, s-a înapoiat la şcoală şi totul parcă era schimbat. Pierduse legătura, parcă alţi copii îi luaseră locul şi-şi vânturau mâinile, ca şi cum ar fi vrut să-i arate că în lipsa ei avansaseră într-atâta, încât ea nu mai avea cum să-i ajungă din urmă. Şi Preduică părea ceva mai amabil cu ea, dar aşa cum era cu ăia proştii, pe care voia să-i urnească din loc. La sfârşitul unei zile îi spusese că trebuie să dea şi ea o lucrare la aritmetică, alături de altă fată care de asemenea lipsise. Dar aia lipsea mereu, era una care mai mult era pe câmp decât la şcoală, iar faptul că o pusese să dea extemporal alături de ea, i se păruse umilitor. În fine primiseră subiectul şi, pe la jumătatea timpului, celorlalţi le dăduse drumul acasă. Stăteau doar ele două în clasa care mai păstra încă mirosul cald şi divers al corpurilor care ieşiseră înfofolite pe uşa gri. Erau nişte exerciţii simple, dar cam multe. Fata de alături nu scria nimic, şi atunci,

învăţătorul i se adresase Sanitarei de atunci, surâzând, de la catedră: *arată-i şi ei…*

În mod normal, nici n-ar fi băgat-o în seamă pe fata aia, care era cam zdrenţuită, însă trecuse peste principii şi-i făcuse semn că poate să se uite. Fata se apropiase cam fără chef, apoi începuse să scrie repede după ea, iar la un moment dat chiar se făcuse roşie de efort.

Când în fine, a lăsat pixul jos, Preduică s-a apropiat de banca lor şi a luat în fiecare mână câte un extemporal:

— Ia să văd ce-aţi făcut voi aici! spusese el, ca şi cum ar fi avut de-a face cu două eleve de acelaşi calibru. Apoi mormăise ceva, prefăcându-se că citeşte paginile, şi decretase fără să le privească:

— Binişor, da, binişor, dar se putea şi mai bine. Şapte!

O clipă Sanitara crezuse că şapte era doar nota celeilalte, însă el adăugase repede: *amândouă – şapte!*

Şi scrisese nota cu o carioca roşie, ale cărei urme umede le mai vede încă şi astăzi.

14

Aşa că Preduică nu putea să lipsească de pe listă. Cu el îşi încheiase Sanitara periplul printre consătenii ei. Şi-i luase ceva timp. Mai ales c-o scrisese şi în două exemplare.

Împături la repezeală una dintre hârtii şi ieşi pe uşa dispensarului.

În faţa poliţiei era oprită o maşină pe care o cunoştea foarte bine, iar în jurul ei erau strânşi vreo zece-cinsprezece oameni. Sanitara îşi făcu loc printre ei şi ascultă alături de ceilalţi.

— Puteţi să ne spuneţi concret, ce-aţi făcut dumneavoastră în privinţa asta?

Vică nu părea prea încurcat. Stătea c-o mână în buzunar şi explica închizând din când în când ochii, ca şi cum l-ar fi deranjat razele soarelui de iulie. Era dimineaţă, dar lumina părea să se reverse din toate părţile:

— Este aici de faţă şi domnul învăţător Preduică, dânsul poate să confirme că imediat ce m-a chemat la şcoală m-am şi dus. Este adevărat, domnul Preduică?

— Aşa este, spuse învăţătorul, dar noi nu ştim ce s-a făcut după aceea.

— După aceea am demarat o anchetă, am stat de vorbă cu părintele fetei şi, aşa cum sunt procedurile, i-am pus în vedere să n-o mai bată.

— Ba chiar s-o-ncurajeze! îl ironizase reportera, iar oamenii dădură drumul la comentarii:

— Copilul trebuie bătut, pentru că altfel s-alege praful!

Poliţistul părea supărat, dar nu intimidat:

— Dar ce voiaţi să fac? Dacă anunţ Protecţia, le ia copilul. E mai bine la orfelinat?

Da, nu era, avea şi el dreptate. Însă deja Lena dăduse semnalul de plecare. Şeful îi spusese clar să-l facă de căcat pe poliţist, fiindcă mai aveau o declaraţie a unuia de prin Guvern, care trebuia legată cu nişte view-uri. N-avea nimic cu Vică, el era doar de umplutură la ştirea deja existentă.

Sanitara se strecură printre oameni şi, ajungând lângă reporteră, îi spuse în timp ce-i împingea hârtia în piept:

— Uitaţi lista cu bărbaţii care au avut relaţii sexuale cu Lizoanca! Lena îi zâmbi din mers şi apucă petecul de hârtie, fără să întârzie la discuţii, aşa cum ar fi vrut Sanitara. Era grăbită şi mai avea încă un interviu de luat.

Greblă stătea la tejghea, deşi astăzi era şi vânzătoarea. Însă nu putea să stea închis în casă. Când o văzu pe reporteră i se tăiară picioarele.

— Bună ziua, îi spuse aceasta, cu un glas atât de amabil încât bărbatul îşi mai veni în fire.

— Suntem de la *Valahia News,* spuse ea pe acelaşi ton, şi am vrea să ne ajutaţi cu câteva răspunsuri.

— Nu ştiu eu nimic, răspunse Greblă ca din fundul mormântului.

— Aţi fost de faţă când tatăl a luat-o pe fată de la spital şi mă gândesc că poate aduceţi nişte precizări în plus.

Asta era, sigur, ce putea să spună, fusese acolo, văzuse cum o trăgea pe poarta spitalului, cum văzuseră şi ei, apoi nu mai ştia nimic.

— Dar dumneavoastră ce căutaţi acolo?

— Eram întâmplător, cu alte treburi, iar Cristel m-a rugat să-i iau cu maşina. Atâta şi nimic mai mult!

Lena părea edificată, iar cum lumina nu era grozavă în magazin, puse capăt interviului. Îi ajungea pe ziua aceea.

La ieşire, îi aştepta Vizitiu:

— Eu sunt viceprimarul şi am de făcut câteva declaraţii!

Lena se opri şi-i făcu semn operatorului să filmeze. Acesta deja şi pornise, n-avea nevoie de ea ca să ştie care e pulsul.

— Spuneţi, domnul primar, îl flată ea.

— Primăria a luat de multă vreme toate măsurile. Există mai multe proiecte, unele în derulare, pe care noi le-am demarat chiar din prima zi a mandatului, dar trebuie să se ţină seama că alegerile abia s-au încheiat de nicio lună!

— Păi şi înainte cine a fost primar?

— Tot ei au fost, se auziră câteva voci, exact tot aşa, d-l Vizitiu vice şi..

Lena, prinzând din zbor, îl întrebă mai puţin amabilă:

— Şi-n mandatul trecut ce-aţi făcut?

— Păi atunci am început multe dintre proiecte, cum ar fi consilierea familiilor cu copii…

— Concret, concret! în legătură cu Lizoanca de exemplu, ce-aţi făcut?

— Cu Lizoanca? Nici nu ştiam! Păi ce, credeţi că noi la primărie ştim ce se petrece prin paturile oamenilor? Este regretabil că s-a putut întâmpla aşa ceva! Este un caz de prostituţie infantilă încurajat de comportamentul părinţilor.

Apoi se aruncă într-o teorie lungă despre rolul părintelui, care o făcu pe Lena să închidă plictisită microfonul.

15

Cristel se uita la televizor, cu o sticlă de bere în faţă, în timp ce Florenţa hrănea copilul pe celălalt pat. Avea faţa roşie de plâns şi pe obraz se vedea o zgârietură. Cristel venise aşa de nervos din expediţia de la spital, încât trebuia să se descarce pe cineva, iar Florenţa era la îndemână.

Lizoanca dispăruse ca şi cum ar fi înghiţit-o pământul, iar după două ore de alergat prin bălţi şi hârtoape, el se întorsese acasă. O mai căutase şi-n ziua următoare, dar nu reuşise să afle nimic. De cinci zile nu mai fusese la lucru şi fierbea de nervi. O considera pe Lizoanca vinovată şi pentru banii pe care-i ratase, tot alergând după curul ei.

În fine, la televizor băgaseră ştirile despre ea. Pe ecran scria mare, ca de fiecare dată: *A umplut satul de sifilis.* În prim-plan se lăfăia poliţistul care părea să bată apa-n piuă. Era aşa de penibil, că pe Cristel îl apucă râsul. Ăla băga tromboane, iar învăţătorul i-o tăiase scurt. Chiar aşa! De unde să ştie bietul om ce se întâmplase la poliţie, unde Vică îşi bătuse joc de el şi-i dăduse ăleia drumul! N-ar fi exclus ca şi Vică să fi tras pe ea! A dracului de curvă mică! Cine ştie cu câţi s-o fi călărit şi pe câţi i-o fi umplut de boli!

Florenţa se uita şi ea cu ochii plânşi şi fără să mai fie atentă la copilul căruia îi tot împingea linguriţa pe de lături. Aşa că acesta începu să scâncească, iar Cristel urlă scurt:

— Ieşi, fă, afară cu el că vă omor pe-amândoi! Femeia luă repede copilaşul şi fugi cât putu de repede spre uşă şi-apoi prin grădină până când se crezu în siguranţă.

La televizor apăruse cineva dintr-un minister. Era o femeie pe care crainicul o prezentase ca secretar de stat la Autoritatea Naţională pentru Protecţia Drepturilor Copilului. Aceasta spuse foarte înţepat:

— Toţi cei implicaţi trebuie traşi la răspundere. Poliţistul, care n-a sesizat cazul, şi asistenţii sociali

de la primărie sunt anchetaţi în momentul de faţă pentru neglijenţă în serviciu.

În sfârşit îşi dau şi ei seama cine e boul ăla de Vică! se bucură Cristel şi mai luă o sorbitură din sticla maronie de plastic.

Dar nu mai află nimic în seara aceea. Începuseră inundaţiile şi toate posturile erau preocupate de acest subiect.

În alt capăt al satului, Sanitara era de-a dreptul fiartă. Ea sesizase cazul, adusese televiziunea şi iată că tot pe ea o scoteau ţap ispăşitor. A ştiut că nu trebuie să accepte postul ăla de asistent social la primărie, pe care primarul i-l dăduse ca şi cum i-ar fi făcut o favoare:

— Îţi mai vine un salariu. Ce e rău? o momise el, iar ea acceptase la iuţeală, deşi nu ştia exact nici ce are de făcut, nici ce salariu urma să primească. Acum o scoseseră la interval. Numai Vizitiu i-o făcuse! Nu trebuia să-i spună că e pe listă! Dar el chiar era de-adevăratelea. Nici nu se punea problema să-l scoată!

Câteva zile tot încercă s-o prindă pe Lena la telefon, dar fata nu răspundea. Era plecată acum în Moldova, la inundaţii. Abia după cinci zile putu să-i vorbească, însă părea să fi uitat demult cazul din Satul Nou.

— Acum suntem cu inundaţiile, îi spuse ea.

— Nu se poate să mă lăsaţi aşa, eu v-am ajutat şi acum tot eu să cad vinovată? Nu se poate!

— Şi chiar ziceţi că primarul ăla a avut relaţii cu *prostituata?* Păcat că e după alegeri! Bine! Lăsaţi c-o să-i spun lu' şefu', să vedem dacă mai putem să tragem pe subiectul ăsta şi vă sun eu.

La fel de furios era şi Vică. Pentru el vinovată nu era decât jigodia aia de reporteră, care-şi bătuse joc de el. Nici măcar nu dăduse pe post tot ce spusese. Şi-l mai făcuse să pară şi Păcălici. Păi ce, aşa era el, cum îl arătaseră la televizor? Un bărbat obosit, cu faţa transpirată, care tot clipea ca şi cum ar fi fost prins cu mâţa-n traistă!

Vică apăsă pe tasta mobilului şi-l sună pe şeful lui, care îi era şi unchi:

— Să trăieşti, unchiu' Nelu! Te pup! Uite… aşa! M-ai văzut! Sigur! Arătam ca prostul!

Dar unchiul său n-avea aceeaşi părere, lasă, zicea el, nu e rău c-ai apărut la televizor. Lumea uită despre ce era vorba, dar dacă te vede are impresia că eşti VIP, îi împinge din creier faţa ta văzută la televizor şi-i ai în palmă.

Nici situaţia nu i se părea aşa de proastă:

— Să faci un referat despre chestia de la şcoală şi să-l antedatezi, că doar tu eşti şeful acolo. Aşa! Eşti băiat deştept! Apoi când vine comisia, dac-o veni, spui că ai mers pe înţelegere cu familia, că sunt oameni din sat, că nu e cazul să le iei copilul etc. Numai că vezi, să faci şi-o sesizare la Protecţie, ca să fie acolo, dar fără să exagerezi! Asta e! Stai liniştit, băiatule! Că nu-ţi ia ţie nimeni locul tău! Stai liniştit!

Convorbirea cu unchiu' Nelu l-a pus repede pe linia de plutire şi Vică a aşteptat în linişte să vadă cum mai mergeau lucrurile.

16

Lizoanca, în tot timpul ăsta, descoperise altfel de libertăţi.

Cum a sărit din maşina lui Greblă, a luat-o pe lângă casa lui Vizitiu, în jos spre râu. Dintr-o curte cineva a aruncat cu un bolovan spre ea şi-a auzit o voce de copil care ţipa ca nebunul *Prostituataa! Mamăăă, a venit prostituata!* Cutremurată de frică, a iuţit pasul fără să privească în urmă, înţelegând că viaţa ei de aici înainte ar putea să fie şi mai grea. A coborât printr-un loc pe unde spera ca apa să nu fie prea mare, mai ales că avea în mână şi punga cu croasante, la care n-ar fi vrut să renunţe. Şi avusese noroc. Când era pe malul celălalt îl văzuse pe Cristel venind în urma ei. Lizoanca alergase printr-o zonă cu smârcuri şi băltoace nămoloase şi de departe văzuse corturile colorate despre care îi povestise poliţistul. Părea pustiu şi se apropiase tiptil, pentru că nu ştia exact despre ce era vorba. Lângă un cort galben erau îngropate câteva sticle de suc, să stea la rece. Vasăzică ei erau, se gândise Lizoanca şi continuase să se apropie cu prudenţă. În gura cortului fâlfâia o bucată de pânză, iar ea se lăsase pe vine şi privise prin crăpătură. Înăuntru se vedeau nişte corpuri împletite. A mai făcut câţiva paşi, apoi a băgat ochiul prin crăpătura cortului. Un miros de tufănici moarte îi veniseră alene în nări. Titoaşcă mugea încet cu o figură tâmpă, iar în spatele lui se împingea un bărbat necunoscut. Lizoanca a păşit spre celălalt cort, dar n-a mai avut timp de investigaţie, pentru că alături de el stătea Goarna, pe-o saltea care îi amintea de patul ei de la spital. Lizoanca se umpluse instantaneu de fericire şi se repezise spre prietena care i zâmbea cu toată faţa.

— Ai fugit de la spital? o întrebă ea măsurându-i pijamaua.

— M-a luat ăla, nebunul, şi abia am putut să scap de el! mormăi Lizoanca, storcându-şi puţin

pantalonii pe care şi-i udase şi şi-i murdărise de nămol.

Apoi Goarna i-a povestit pe scurt cum se împrieteniseră cu cei doi bărbaţi, Roberto, pe care îl văzuse mai-nainte cu Titoaşcă, şi Moşu, *care e cu Nuţica. Moşu are un nume aşa de lung şi de-ncâlcit, încât nu se poate zice.* Goarna era cam nemulţumită. Pe ea o izolaseră afară din corturi, pe salteaua aia, şi nu voiau să aibă niciunul de-a face cu ea. Stătea pe-acolo că poate plecau în ţara lor, la dracu', ori unde plecau şi spera să se lipească şi ea.

— Tu însă în niciun caz nu poţi să mai stai pe-aici că precis te ia lumea la bătaie şi avem şi noi necazuri pe urmă. Goarna îşi drese vocea ei falnică şi completă cu părere de rău: *plus că nimeni nu vrea să ia boala de la tine!*

Cuvintele ei o loviseră ca nişte bile de cauciuc:

— Păi de unde ştii că Nuţi şi Titoaşcă n-au sifilis?

Dar Goarna n-a mai avut timp să răspundă. Dinspre apă se auzise vocea lui Cristel:

— Unde eşti, fă, putoarea dracu'?

Lizoanca a sărit la iuţeală în spatele unor tufişuri, pe brânci, aşteptând să vadă ce se-ntâmplă.

Cristel înaintase în papucii lui de plastic, care abia se mai distingeau pe picioarele înnămolite, a aruncat un ochi spre corturi, apoi, zărind-o pe Goarna o şi luase la întrebări:

— Unde e, fă, javra aia de fie-mea?

Goarna s-a ridicat în picioare şi-a pus imediat mâna pe un par, pe care-l ţinea alături, în timp ce-şi slobozise glasul ei puternic şi intimidator:

— N-a trecut pe-aici! Nu e cu noi.

Dar Cristel smulsese c-o smucitură pânza cortului galben. Roberto, care era acum în tricou şi chiloţi, s-a ridicat în picioare şi-a-nceput să vorbească repede, în limba lui, şi cam în acelaşi timp a ieşit şi Moşu din celălalt cort. Lizoanca îl vedea bine pe taică-său scuipând într-o parte, apoi înjurând cu indignare:

— În pula mea de nenorociţi care-aţi venit aci pe capul meu să vă călăriţi! Apoi, ignorându-i, o întrebase încă o dată pe Goarna:

— Unde e, fă, Lizoanca?

— N-am văzut-o, măi, nene, nu ţi-am spus că n-am văzut-o?

Cristel şi-a mai băgat o dată capul prin corturi, a trecut cu privirea peste tufele din jur şi apoi a luat-o exact în direcţia mărăcinilor unde era ascunsă Lizoanca. Ea stătea sprijinită în genunchi şi în încheieturile palmelor, cu punga de la Greblă în mână şi gata să ia startul în orice clipă. Taică-său s-a oprit un moment, în care ei i se scursese toată apa din cap, apoi a trecut pe lângă ea, alunecând în josul Neajlovului, ca un apucat. Nici ea nu mai aşteptase mult şi-o rupsese la fugă spre arături.

În stânga apei erau nişte câmpuri cu tot felul de plante, ce pusese fiecare, căci erau lot lângă lot, şi nimerise direct într-un lan de floarea-soarelui. A alergat prin el până-n capăt şi pe urmă peste alt câmp cu sfeclă şi, în fine, a intrat în porumb pe unde a mers mai încet, până când amiaza începea să se stingă. Atunci a ieşit lângă Ruinele Romane, pe care şi le-a amintit imediat, pentru că-i dusese Preduică să le vadă şi-n clasa întâi şi într-a doua. Erau nişte ziduri căzute, unde arunca lumea gunoaiele ori unde se mai opreau unii să bea în tihnă câte o sticlă de ceva.

*

Lizoanca şi-a găsit aici un loc bun, lângă două bucăţi de zid, ca un L, unde putea să se cuibărească, având iluzia că e ferită de rele. Era un colţ de zid ruinat, dar peste care deocamdată numai ea era stăpână. Curăţase cu piciorul pământul care era acoperit de excremente uscate, de cioburi şi de ambalaje de plastic. Apoi, după ce se făcuseră grămezi de gunoaie, le împinsese cât putuse de departe şi măturase bine cu o tufă de merişor. De jur împrejur erau crescuţi oţetari tineri, ale căror crengi erau tocmai bune de făcut un pat.

În prima noapte a dormit fără nicio grijă. Era doar ea singură pe lume. Într-o parte se întindeau

câmpurile, iar în cealaltă cobora o păşune mărăcinoasă până în valea unui sat. A doua zi a văzut oameni care treceau nu departe de Ruine, pe un drumeag făcut special pentru căruţe şi care părea străbătut de două şine albe. Era cald, iar ea mai avea doar un croasant, pe care îl legumise, mâncându-l încet şi cu regrete mari.

Viaţa din spital îi deschisese mult ochii. Cunoscuse oameni buni, care se purtaseră bine cu ea. Mai ales doctorul îi plăcuse. El părea absolut sincer, aşa cum nu mai văzuse încă pe nimeni, iar pe faţa lui nu se zărea niciun interes. Nu mai vorbise cu niciun bărbat bătrân care s-o privească fără să aibă în ochi superioritatea aia, care pentru ea însemna clar: acum eşti la mâna mea, n-ai ce-i face, ori stai de bunăvoie, ori te tai. Şi nici stânjeneala pe care o aveau moş Petrache ori Greblă, n-o văzuse la el. Doctorul i-a spus aproape cu indiferenţă:

— Mai ai de făcut două peniciline şi-apoi facem din nou analizele. S-ar putea să fie bine.

— Şi pe urmă?

— Pe urmă să ai grijă.

— Cum să am grijă?

— Să nu te mai duci la bărbaţi.

— Niciodată?

— Până când faci 18 ani.

Omul ăla vorbea mai puţin şi mai greu decât ea.

Lizoanca ar fi vrut ca toată lumea pe care avea s-o mai întâlnească de-aici încolo să fie ca bolnavii din spital. Şederea ei acolo îi schimbase cu mult viziunea despre lume. Nici măcar prietenii ei dragi nu mai arătau ca înainte. Ce-i drept, n-avusese timp să stea cu ei de vorbă, însă cele câteva impresii fugitive o făceau să aibă un sentiment de jenă; era gândul firav că nu i-ar fi prea plăcut ca femeile frumoase din salonul de spital s-o vadă cu ei. Nu aşa, lângă ei, ci în diverse întâmplări care acum atârnau ca nişte pietre agăţate de frunte. De exemplu, n-ar fi vrut în ruptul capului ca ele să ştie cum o călărea Titoaşcă şi cum pe urmă-i dădea şuturi în fund. Dar erau şi alte lucruri mai mărunte, pe care nu le observase până

acum: îi era ruşine de călcâiele crăpate ale bunică-sii, de mâinile mari ale Goarnei, de glasul miorlăit al maică-sii ori de faţa cârpoasă a lui moş Petrache.

*

Zilele treceau repede şi ea nu se îndura să mai renunţe la viaţa pe care-o ducea între ruine. La început mâncase floarea-soarelui şi porumb crud. Apoi, într-o zi coborâse în satul din vale. Descoperise repede magazinul care avea în faţă bine-ştiutele mese şi scaune de plastic. Se-nvârtise printre bărbaţii care trăgeau berea, ca şi-n Satul Nou, şi adunase fără grabă de pe mese o cutie de chibrituri şi-o brichetă. Se uitau la ea cu îngăduinţă, pentru că se vedea după pijama că era copil fugit din spital. De la unul primise şi-o ţigară, pe care-o fumase cu sete abia după ce se întorsese la Ruine. Nu mai fumase de aproape o lună. Şi ţigara nici nu mai avea gustul pe care-l ştia. O ameţeală îi prinsese capul şi imediat îi păruse rău c-a fumat-o.

*

Abia după această mică excursie, viaţa i s-a-mbunătăţit. Acum cocea porumbi şi, nu prea departe, descoperise un gropan de grădină din care scotea apă şi-şi umplea câte-o sticlă de plastic, găsită în marginea câmpului. De fapt, peste tot erau. Nu trebuia să caute prea mult ca să găsească o sticlă de plastic moale, în special de doi litri, şi care mai purta uneori parfumul de Cola ori de Fanta ori chiar de vin sau bere. Unei astfel de sticle îi dăduse foc într-un capăt ca să facă din ea un fel de săpăligă. Apoi săpase lângă zid o groapă mică în care se cuibărea focul; iar când se făcea jar, arunca doi porumbi deasupra. Stătea apoi rezemată de zidul vechi şi mânca porumb copt, cu ochii pironiţi în frunzele oţetarilor. Era atât de bine să vadă cerul verii printre crengile unduitoare ori să se uite la tulpinile elastice, încât intra imediat în panică la gândul că viaţa asta

frumoasă s-ar fi putut termina, că, de exemplu, de după zidul de piatră ar fi putut să apară pe neaşteptate capul odios al tatălui ei.

*

Într-o zi mergea alene printre rândurile de porumbi cu sufletul plin de suflul verii, iar sub tălpi se rostogoleau alene bolovanii mărunţi şi răcoroşi ai arăturii. În clipa aceea nu se mai gândea nici la Goarna, nici la spital, nici măcar la tatăl ei. Ci trăia cu sentimentul că viaţa dintre frunzele unduitoare ale porumbului nu mai putea fi în niciun fel modificată. Era liberă să meargă sau să stea. În faţa ei se întindea poteca dintre rândurile de omuleţi verzi, care îşi fluturau moţurile prăfuite. Cerul înalt şi frunzele foşnitoare. Nimic mai mult. Dar cumva, pe negândite, peisajul se schimbase şi, în mijlocul cărării, Lizoanca observă cu emoţie o mişcare mică şi apoi coada tremurătoare a unei fiinţe. Era un guşter, parcă ieşit din buzunarele porumbilor, verde şi subţirel, ţintuit în mijlocul potecii. Nu stătea de bunăvoie. Avea înfipt în spinare un cui, pe care o mână nemiloasă îl implântase în carnea lui şi a pământului. Pe pielea verde se prelingeau picături diforme de sânge, ţâşnite din corpul terciuit.

Primul impuls fusese să scoată imediat cuiul şi să elibereze guşterul. Dar o fulgeră imediat gândul că oricum nu-i mai folosea la nimic. Era ca şi mort. Când un câine trage să moară, omul îi crapă capul cu un par, ca să-i scurteze suferinţa. Lizoanca se uită după o piatră, deşi i se rupea sufletul. Între rândurile de porumb, guşterul se legăna încet, prins în cuiul argintiu, iar Lizoanca, lăsată pe vine, îl privea fără să ştie ce să facă. Era prizonier într-un timp perfid, care nu era nici al vieţii, nici al morţii.

Şi nici n-a avut foarte mult timp de gândire, pentru că printre tulpinile cu noduri se furişaseră glasurile unor băieţi. Lizoanca o luă la fugă, însă după câţiva paşi se opri brusc. Îi era imposibil să plece fără să fi făcut ceva. Guşterul continua să se mişte, pironit pe

pământul uscat de arşiţă. Fetiţa luă între degete capul turtit al cuiului şi trase cu toată puterea. Vocile erau acum destul de aproape, aşa că se năpusti pe cărăruia de fum, fără să mai privească spre şopârla mozolită de sânge. O fi mai trăit? Şi-o fi dat duhul. Nu avea să ştie niciodată.

*

Cum a ajuns la Ruine, a şters cu o frunză de lipan trupul însângerat al cuiului şi l-a ascuns cu grijă în tivul pantalonilor, priponit în elastic, ca pe un dinte scos, devenit inofensiv.

Dar gândul la guşterul rănit n-a părăsit-o. Privea coroanele palmate ale oţetarilor şi cerul fericit al verii, iar printre crengile fragile se strecura din când în când silueta verde a şopârlei subţiri.

*

Către seară, a vrut să lărgească vatra improvizată şi tot săpând a ajuns la altă piatră, care venea numai bine, ca o pardosea. Lizoanca a dat pământul la o parte şi a măturat-o fără grabă. Era o piatră ca şi cele din zid, mâncată pe margine, dar destul de netedă pe faţă, unde se vedea bine un desen atât de familiar, că simţi cum i se înmoaie sufletul. Pe toată suprafaţa ei era gravat un P, dar unul cu coada prelungită. De fapt putea să arate ca o cruce ale cărei două dintre extremităţi erau unite de-o buclă. Şi în fiecare dintre cele patru compartimente ale crucii era săpată câte-o literă S, T, T, L. Exact ca pe inelul lui Petrache. Îl pipăise de multe ori şi citise literele despre care Petrache îi spusese că sunt iniţialele unor iubite: *Uite, ăsta e P, de la Petrică, numele meu, iar astea sunt nişte iubite de-ale mele: Stela, Tatiana, Tanţa şi… Lizoanca.* Ştiuse că minte, bineînţeles, nu era numele ei pe acel inel, care se şi vedea că e vechi. Iar acum, regăsind aceleaşi litere pe bucata de piatră, simţi nevoia să afle ce legătură aveau cu inelul. Poate că tot Petrache scrisese şi-aici. Ori poate că găsise

inelul la Ruine. Şi-l imaginea scotocind cu degetele prin pământul negru, poate nu acum, ci în tinereţe, ori chiar mai devreme, şi brusc avusese revelaţia că şi Petrache a fost la un moment dat copil, unul care găsise cândva un inel îngropat în burta pământului.

*

Pe lângă piatră nu mai era nimic, iar într-un târziu, Lizoanca se plictisise de descoperire. Cu un colţ de sticlă începu să scrijelească în partea cea mai curată a blocului. Scria apăsat, cu toată atenţia prinsă, dar după un timp se opri cu faţa încruntată. Nu mai ştia cum se face litera R. Nu-i venea să creadă că uitase un lucru atât de simplu. O literă pe care o credea la cheremul ei. Îşi aducea aminte şi lecţia când îl învăţase pe R, dar când voia să vadă în minte tabla neagră de care Preduică se apropia tiptil, ţinând cu două degete creta, imaginea dispărea într-o ceaţă spumoasă, luată de o mână, de cineva care voia ca ea să nu găsească această literă, care nici măcar nu era prea importantă. Perindă prin minte alfabetul şi-şi aminti cum îşi scria numele pe eticheta albă. Însă litera R rămânea pierdută. Până la urmă continuă şi-aşa, fără ea, lăsând loc liber, pentru când avea să-şi aducă aminte semnul ascuns al literei R.

Scrisese apăsat, cu linii albicioase şi intrate bine în carnea pietrei antice: MUIE C ISTEL.

17

Peste Satul Nou se lăsase întunericul. Lizoanca mergea cu paşi mici pe marginea drumului, iar de cum se zărea o siluetă, se lăsa pe vine, între straturile de flori de pe trotuar ori se aşeza în spatele unui copac. Câteva grupuri de băieţi şi fete se duceau la discoteca din Grindeni. În rest, satul era destul de adormit. Prin ferestre se vedeau luminile televizoarelor, iar uneori se auzea lătratul câte unui câine.

Ajunse aproape de casa părinţilor ei şi simţea cum i se aşază pe cap o pălărie ţepoasă. Apoi se hotărî să se uite peste gardul de sârmă. Mai bine să-l vadă ea prima, dacă era. Se apropie de gard şi stătu un timp cu bărbia sprijinită pe scândura care ţinea sârma cu ochiuri şi parcă îl şi auzi pe Cristel ţipând la ea să nu se sprijine că e de formă şi cade dracu' gardul. În casă era lumină şi Florenţa se mişca pe lângă aragaz. El precis stătea cu ochii-n televizor pentru că se vedea lumina albastră, risipită în toate părţile. Lizoanca trase cu vârful cuiului peste poarta părintească şi-o luă mai departe, iar prin dreptul depozitului părăsit, traversă cu mâinile în buzunarele pijamalei care arăta destul de rău. O şi spălase o dată, dar nu mai era cum fusese la spital. Acum devenise o cârpă cenuşie.

În faţa magazinului, la mesele de plastic, se vedeau câţiva inşi pe care-i cunoştea destul de bine, mai ales pe unul care o punea mereu să-l descheie la pantaloni ca şi cum ar fi fost infirm.

Privi drept în faţă, spre maidan. Maşina lui Vică nu era la post, iar locul era acoperit de aripa nopţii. O luă printre bălării şi sări gardul din două mişcări.

Câinele veni la ea lătrând, însă se linişti imediat ce-i simţi mirosul. Ea-l mângâie uşor pe spate, apoi o luă spre uşa din dos şi apăsă clanţa cât putu de uşor. În casă nu se mişca nimic, nici măcar sforăiturile bătrânii lui nu se auzeau. Lizoanca intră în depozit şi aştepţi un timp acolo. Din magazin se auzea glasul

lui Greblă. Stătea de vorbă cu unul care mai venise după-o bere. Când simţi că nu mai e nimeni, Lizoanca deschise uşa, fără să intre însă şi, cum el nu se uita deloc în direcţia aia, ea strigă din întunericul încăperii: *Greblă!*

Acesta întoarse capul răscolit de glasul ca un clopot şi rămase o clipă încremenit văzând-o în lumina cenuşie a uşii din spatele lui.

Apariţia ei neaşteptată îl aruncase într-o stare de mare agitaţie. Nu era mândru de asta, dar nici nu se putuse controla. Se urnise greu şi închisese magazinul. În camera lui, pe sofaua acoperită c-o pătură pufoasă, stăteau amândoi rezemaţi de câte un perete, ca să se poată privi, aşa cum mai stătuseră de multe alte ori.

— Am nevoie de nişte ţoale mai ca lumea. Şi de papuci, îi spuse Lizoanca, ţinându-şi genunchii împresuraţi cu braţele ei slăbănoage.

Greblă o aprobă, examinând-o discret, apoi îi spuse pe negândite:

— Dacă vrei, te iau mâine cu mine la Bucureşti. Mă duc într-un *en gros* unde numai pe dracu' nu-l găseşti: de la ceşti de porţelan, la baxuri de ţigări şi ţoale aruncate în baloturi.

Apoi Lizoanca îi povesti despre spital. El nu-i prea înţelegea entuziasmul. Ştia că la spital e nasol: mirosea a clor peste tot şi-ţi cădeau muştele în mâncare.

— Păi şi ce, acasă n-avem muşte?!

Avea dreptate fata. În fond, acolo măcar nu făceai nimic. Te serveau alţii la pat.

Lizoanca era uimită că Greblă ştia de existenţa duşurilor. Cum putea să ştie de ele şi să nu-şi facă unul? Încât bărbatului aproape că-i era necaz că nu se gândise până acum. Duş şi şampon. Ce mare brânză! Dacă ea vrea, şi mâine poate să cumpere din *en gros!*

Greblă nu era bogat, dar muncea constant. Ştia doar câteva lucruri care i se păreau folositoare în lume. În primul rând ştia de unde să cumpere marfa. Apoi ştia să-l mulţumească pe bulibaşa din Dudu. Îi trimitea întotdeauna de Paşte şi de Crăciun câte-o

ladă de bere şi n-avea treabă cu ţiganii tot anul. Nu c-ar fi făcut rău cuiva, dar nu veneau la el să ceară pe datorie. Ceea ce însemna foarte mult. Apoi mai trimitea la primărie câte-o cafea, câte un pachet de ţigări, iar în campaniile electorale punea la bătaie câteva butoiaşe cu bere. Şi viaţa curgea lin.

— Tu ai şampon?

Greblă râse de data asta de întrebare. Cum să n-aibă şampon! Toată lumea are. Şi-n magazin e un raft numai cu şampon. Cum de nu-l văzuse până acum?

Stăteau pe pat ca doi camarazi, Lizoanca ciufulită, în pijamaua fără culoare, şi Greblă în treningul roşu, abia cumpărat, şi care îl făcea să arate ca o bombonică împachetată frumos.

În cele din urmă, el găsi curajul s-o întrebe despre boală, iar ea îi povesti tot ce aflase în spital. Avea o credinţă firavă, dar persistentă, că lui nu i se întâmplase nimic şi că era neatins ca un fulg de nea. Dar în acelaşi timp i se încreţea limba nevăzută din interiorul fiinţei lui, de o presimţire sumbră. Greblă îşi vedea cuibul ascuns, din suflet, ca pe o gură caldă, străbătută de o limbă trandafirie. Această vietate se mişca lin şi unduios mângâindu-i pereţii de catifea ai sufletului. Când era ceva de rău, simţea cum limba subţire şi delicată se umple de riduri mărunte şi dureroase.

Iar acesta era semnalul că ceva groaznic ar putea să se întâmple.

— Şi crezi că şi eu am?

— Ce? Sifilisul? Eu cred că da! Multă lume îl are şi nici nu ştie. Pentru că nu te doare nimica.

— Şi unde să mă duc eu să aflu?

Fără intenţie, Lizoanca îl privea uşor dispreţuitoare. El era de-o vârstă cu taică-său şi ştia mai puţine decât ea. Iar cum stătea ghemuit, în costumaţia sa roşie, parcă era un copil, transferat pe neaşteptate în rolul lui Moş Crăciun. Îşi scutură capul şi, înfoindu-şi şi mai mult buzele înflorite, îi spuse cu toată afecţiunea:

— Păi la spital, unde-am fost eu. Îl cauţi pe doctorul Marin şi-i spui că eşti prietenuţul meu.

18

A doua zi, Greblă şi Lizoanca urcară în camioneta albastră, hotărâţi să ajungă încă pe răcoare la Bucureşti, în timp ce Lena îşi făcea cafeaua, prima din acea dimineaţă. Ajunsese devreme la agenţie şi voia s-o bea în tihnă, înainte să-nceapă nebunia. Acum era încă atmosferă morocănoasă, scursă parcă din capetele fierte ale turei de noapte. În câteva minute apăreau matinalii – gălăgioşi, muşcaţi de morbul cunoaşterii – iar storşii ăia care trudiseră toată noaptea o luau din loc. *Valahia News* lucra tot aşa, ca şi celelalte agenţii, numai cu prospătură, majoritatea studenţi care clămpăneau tastele în căutare de date ori scriind în dementă ştire după ştire, multe traduse cum se nimerea, dar şi destule venite prin faxuri, prin mobile ori uneori chiar scrise de mână pe câte o pagină de agendă.

Scăpase de inundaţii, nici nu-i venea să creadă că era pe liber, şi dacă nu-şi găsea un subiect tare, astăzi precis intra la teren. Cel mai groază-i era de stat prin faţă la DNA ori la Parlament ori în pizda mă-sii pe unde era aşteptat câte-un grangure care ori nu venea, ori se căra repede, cu gura făcută pungă, de nu putea să scoată nimic de la el.

Lena despături foaia de hârtie şi privi fără să citească lista cu cele 23 de nume. Vasăzică ăştia toţi se regulaseră cu Lizoanca! Mişto, nimic de zis pentru vârsta ei! Pe când avea 11 ani, Lena îşi aduse aminte că nu i se întâmplaseră cine ştie ce lucruri importante. Abia la 14 începuse viaţa cărnii, în spatele blocului, cu Viki Pâslaru, care fusese şi primul ei subiect ca ziaristă. Nu era chiar un băiat rău, dar l-au prins vânzând pastile. Bineînţeles n-a povestit la nimeni despre amorul ei din adolescenţă şi nici nu i-ar plăcea să se ştie. Acum multe fete de 11 ani o iau în cioc. Lena avea o vară de 12 ani care se filmase dezbrăcată şi-şi trimesese pozele cu telefonul mobil pe la colegii de clasă. Au şi scris unii de pe la tabloide şi i-au publicat fotografia. Ca să nu mai

vorbim de fetele rămase gravide pe la 10-12 ani, ca şi fetiţa aia care-a avortat în Anglia şi-a ţinut o lună de zile ştirile naţionale.

Lena dădu o căutare şi află că erau pagini întregi aduse de Google cu gravide sau violate la 11 ani.

În cele din urmă se hotărî şi scrise repede:

Prostituata minoră care-a umplut un sat întreg de sifilis a dat în sfârşit lista clienţilor: 23 de bărbaţi, între care şi primarul!

Ştirea părea destul de bună, aşa că-i dădu drumul pe flux, de unde ţâşni la iuţeală în paginile ziarelor, pe buzele comentatorilor, pe prompterele ştirilor tv, cuvânt cu cuvânt, virgulă cu virgulă. Era suficient să deschizi o gazetă ca să ştii ce conţin toate celelalte, pentru că în lumea asta grăbită nimeni nu-şi punea problema să rescrie ştirile de pe *Valahia News,* considerate fără cusur. Lena era baza presei, iar ea ştia bine acest lucru.

Era gata să-şi mai facă o cafea, însă n-avu noroc.

— Hai, că trebuie să faci un reportaj despre mărfurile contrafăcute!

Şefa de departament, care era şi cu doi ani mai mică decât Lena, îi vorbea întotdeauna ca şi cum i-ar fi făcut o favoare, pentru care trebuia să plătească tot restul vieţii.

— Păi de ce eu? întrebă Lena.

— Nu eşti tu pe social? Cine vrei să se ducă?

— Şi orice subiect e social! În pana mea de viaţă!

— Zi mersi că nu eşti la inundaţii!

Asta cam aşa era.

În 20 de minute cutreiera târgul. Cât cuprindeai cu privirea nu se vedeau decât tarabe adăpostite sub acoperişuri de pânză sau sub umbrele colorate.

— S-o luăm razant, ca să ajungem pe felia chinezilor, îi spuse Lena operatorului, fără să se uite spre el, ceea ce-l scotea din sărite.

— Să ştii că mă cheamă Clapă, asta în cazul în care-ţi aduci cumva aminte că suntem o echipă!

Lena se uită în fine spre el şi, deşi era enervată de pretenţiile lui, o amuzase numele.

— Vasăzică vrei să-ţi spun Clapă! Ok, Clapă, bagă tare spre zona aia: facem mai întâi un *view* general şi pe urmă găjbim pe unul mai slab de înger şi cum m-am oprit, începi să tragi.

Se plimbau printre tarabele cu haine, în special tricouri şi maieuri de toate culorile, la preţuri super, şi amândoi s-ar fi oprit să cerceteze mai de-aproape marfa, dacă nu i-ar fi fost fiecăruia jenă de celălalt. În fond aici erau ţoale pentru ţopine, în general chinezării, turcisme, multe cârpe care se rupeau cât te uitai la ele ori le ieşea vopseaua la prima spălare. Lena ridică ochii din maldărele de rufărie şi privi o dată de-a lungul aleii ca să simtă pulsul acelei clipe de vară. Cumpărătorii erau oameni din mahalale, în special femei, cele mai multe adolescente îmbrăcate cu pantaloni trei sferturi şi încălţate cu pantofi fără tocuri, îngrijite, cu unghiile vopsite şi cu siluete zvelte, încât ea se simţi brusc bătrână şi rămasă în afara filmului. În zvârcolirea pieţii, o faţă zburlită şi negricioasă o privea râzând, şi-n puţine secunde descoperi că fetiţa de lângă tarabă era Lizoanca. O văzuse, iar acum îl punea la curent şi pe bărbatul de lângă ea. Reportera îi făcu semn lui Clapă să filmeze şi veni glonţ spre Greblă:

— Aţi venit la cumpărături cu Lizoanca?

Bărbatul răspunse foarte fâstâcit:

— S-a luat după mine de dimineaţă şi m-a rugat să-i cumpăr nişte haine. Apoi ca şi cum ar fi vrut să se justifice, privind spre lumea care făcuse deja cerc strâns în jurul lor, mai adăugă: Stă de-atunci, cu pijamaua pe care i-au dat-o la spital.

— Foarte frumos din partea dumneavoastră că vă ocupaţi de copil, îl încuraja Lena, iar Greblă îşi arătă dinţii, bucuros şi el de remarca ei.

— Dumneavoastră sunteţi vânzătorul de la magazin, d-l Greblă, nu-i aşa?

— Da, aşa este. Acum sunt venit după marfă.

— Din informaţiile noastre, şi dumneavoastră vă număraţi printre cei care întreţineţi relaţii sexuale cu Lizoanca.

Greblă se uită la ea ca şi cum l-ar fi pocnit mâna adorată. Nu putea să răspundă, iar în jurul gurii îi apăruseră un milion de picături infime de transpiraţie. În jur se auziră râsete şi comentarii răuvoitoare, de genul ia uite mă, relaţii sexuale! Adică s-a futut cu ea! Şi în cele din urmă el răspunse aproape agonic:

— Nu m-am… Ia lăsaţi-mă în pace, domnişoară! Ce, eu v-am întrebat pe dumneavoastră cu cine aveţi relaţii sexuale?

Pe margine se crease ilaritate. Un băiat cam de vârsta Lizoancăi se băgase între Greblă şi Lena, ţipând piţigăiat: *Cu cine ţi-ai tras-o, tanti?*

Greblă prinse momentul şi-o luă pe Lizoanca de mână, apoi mări pasul printre oamenii curioşi care-l priveau drept în faţă râzând şi făcând comentarii.

19

Stăteau amândoi pe pătura lui catifelată şi moale şi se uitau fix la televizor, aşteptând în tăcere momentul în care ar fi trebuit să se vadă pe ecran. Lizoanca apucase să-şi cumpere papuci roz de plastic şi-un tricou galben, însă rămăsese tot cu pantalonii de pijama care păreau trecuţi prin bătălii crunte.

În afară de ei, multă lume din Satul Nou stătea cu ochii lipiţi de televizor, însă era cineva cu mult mai nerăbdător şi mai emoţionat decât toţi, şi anume Sanitara. Ea primise SMS de la Lena şi ştia precis că în seara asta se dă lista. Nu-i spusese nimic clar, ci doar numele televiziunii şi ora.

Se nimerise bine pentru că era tocmai crainica ei preferată, care-i semăna leit. Era îmbrăcată cu o bluză transparentă, prin care i se vedea sutienul, ceea ce Sanitarei i se păru foarte elegant. Pe ecran apăru banderola mult aşteptată, pe care scria *A umplut satul de sifilis*.

— În sfârşit, prostituata de 11 ani din Satul Nou a rupt tăcerea, deconspirându-şi clienţii. Aşa s-a aflat că aceştia sunt nici mai mult nici mai puţin decât 23 de bărbaţi, de diferite vârste, printre ei aflându-se şi unii octogenari, citea crainica, deschizând din când în când ochii ori uitându-se dintr-o parte ca şi cum s-ar fi bucurat de bogăţia ştirilor.

Urmau imagini din sat, tăiate din reportajele mai vechi, apoi ecranul se umplea cu figura lui Vizitiu, a primăriei, a şcolii şi în fine cu faţa lui Vică, în timp ce vocea unei reportere spunea liniştit:

— Printre cei incriminaţi se află şi autorităţi importante precum învăţătorul, poliţistul şi chiar primarul. Unul dintre aceştia a fost surprins astăzi împreună cu fetiţa care se prostituează.

Şi apărea pe ecran faţa uluită şi transpirată a lui Greblă, apoi Lizoanca, agăţată de haina lui, încercând să-i spună ceva la ureche.

Amândoi se uitau la televizor, uimiţi de aceste imagini care nu semănau deloc cu amintirile lor

despre dimineaţa din *en gros.* Apoi intra din nou pe ecran faţa lui Greblă, ceva mai mică, pe fundalul multicolor al târgului, rostind intimidat: *m-a rugat să-i cumpăr nişte haine.*

Urma întrebarea despre relaţiile sexuale, şi răspunsul lui încruntat: *v-am întrebat pe dumneavoastră cu cine aveţi relaţii sexuale?*

Reportajul se încheia cu ei doi, strecurându-se prin mulţime, apoi camera se apropia de palma Lizoancăi, înnegrită de soare şi încleştată pe câteva degete de-ale lui Greblă.

Aici se termina ştirea, crainica trece repede la altele, scuturându-şi sânii care păreau gata să scape în fiecare moment din hamurile care se vedeau bine prin bluza de nailon.

Tuturor li se păruse cam scurt, aşa că zeci de mâini se repeziră să apese alte butoane ale telecomenzilor. La alt post se vorbea tot despre Lizoanca. Ce-i drept, nu era aşa picant. Pe ecran scria mai simplu: *Fetiţa cu sifilis,* iar în studio era invitată o femeie impunătoare. Crainicul o întreba, silindu-se să fie amabil:

— Doamnă Dora Ciocârlan, sunteţi secretar de stat şi coordonator al Departamentului Afaceri Sociale şi Egalitate de Şanse din cadrul Ministerului Muncii. Ce credeţi c-ar trebui făcut în cazul fetiţei din Satul Nou?

— În astfel de situaţii, explică femeia, poliţia e prima care trebuie să acţioneze fie prin anchete, fie aducând cazul în atenţia Direcţiei Generale de Protecţie a Copilului, care poate să înceapă, în felul acesta, demersurile necesare pentru a scoate copilul din acel mediu.

Iar oamenii oftară dezamăgiţi. Şi Cristel, şi Vică, dar şi ceilalţi, risipiţi prin toate colţurile ţării, oameni obosiţi ori cu viaţă uşurică, vânzători, profesori, miniştri, chiar şi preşedintele ţării, cu toţii oftară în acelaşi timp, întrebându-se cum dracu’ de s-au degradat în aşa hal moravurile.

Apoi televizoarele se aruncară nebuneşte pe alte ştiri, arătară întreceri sportive, clipuri muzicale şi

defilări de modă. În restul nopţii, subiectul *Lizoanca* nu mai suscită interesul niciunui post.

Sanitara era dezamăgită că despre eforturile ei nici măcar nu se pomenise, dar îi părea bine că măcar îi transmisese un mesaj boului de Vizitiu. Ar fi trebuit să-i dea numele. Lumea va crede că e vorba despre primar. Deşi îi dăduseră faţa, ce-i drept. Dar Sanitara nu ştia că Vizitiu nu era doar un ins oarecare.

Ce nu ştia Sanitara

Vizitiu aflase de multă vreme că oamenii nemulţumiţi sunt şi cei mai fricoşi. Şi asupra lor îşi încercase şi el de multe ori forţele, aflând de la vârste fragede că adevărata putere vine atunci când nu mai eşti prins în corzile unor reguli.

Vizitiu făcuse ochi într-o casă de oameni curajoşi. Tatăl lui era preşedintele Colectivului şi toată lumea din Satul Nou privea spre el ca spre un zeu. Iar dacă pe bătrân îl respectau pentru că era cineva, pe fiul lui îl ocroteau ca pe ochii din cap. Micul Vizitiu şi-a dat seama repede că putea să facă multe dintre lucrurile care nu le erau permise altor copii. Aşa de pildă, putea să sufle în fluierul auriu drept în urechea educatoarei, putea să ia orice jucărie i-ar fi plăcut, de la oricare copil, mai mult chiar, putea să spună porcării sau să scuipe pe oricine din satul ăla. Uneori bătrânul Vizitiu îl mai chema la ordine, dar el ştia că era doar de formă. Îi zicea câteodată *nu-i frumos, hai că vorbim noi acasă,* dar de cum treceau pragul sufrageriei, preşedintele se prăpădea de râs şi avea grijă să-l recompenseze imediat cu câte ceva, o bomboană ori o ciocolată şi să spună: *dă-i în pula mea, mă tată, să nu-i ierţi, că imediat îşi pierd respectul!*

La un moment dat al vieţii sale, tânărul Vizitiu începuse să se întrebe cât şi până unde îi este permis să se-ntindă. Îl vedea pe tatăl lui că devenea căţeluş blând în faţa unora mai importanţi ca el, şi mai cu seamă în faţa primarului de atunci, care se numea pe vremea aia prim-secretar. Îl chema Petrescu şi era un bărbat morocănos, în mod evident nemulţumit; dar lumea tremura în faţa lui, chiar şi bătrânul Vizitiu se fâstâcea şi-şi pierdea integritatea.

Într-o seară, familia Petrescu a venit în vizită la Vizitii. Adulţii au petrecut la masa mare din sufragerie, cu muzica dată la maximum, iar copiii au fost lăsaţi în camera lui. Petrescu avea o fată, care era cu an mai mică decât el, dar amândoi erau deja la

gimnaziu. Fata era tot aşa, ca şi părinţii, bosumflată şi înnegrită de nemulţumire. Stătea pe un scaun, şi-o aduce aminte încă, grăsancă, negricioasă, cu părul împletit în două codiţe împodobite cu pampoane mari, de mătase albă.

El i-a arătat casetofonul cel nou, apoi i-a povestit ce făcuse în tabără la mare, i-a mai arătat şi nişte stilouri chinezeşti pe care i le adusese taică-său. Dar ea era mută. Îl privea smolită, strâmbându-se uneori, ca şi când nimic din ce-i spunea ori îi arăta el n-ar fi avut valoare. Vizitiu cel de atunci stătea tolănit pe canapea, iar fata pe un scaun, în faţa lui. El îşi epuizase la un moment dat toate resursele, şi pentru că ea continua să tacă, privindu-l oarecum îngăduitor, dar ca şi când n-ar fi putut să treacă de marea supărare care îi încleştase fălcile, se ridicase pe marginea canapelei, ca un soldat gata de atac. Stătea în picioare, pe recamier, şi-o privea de sus, cercetător. Apoi i-a venit ideea. Nu cumva fata asta a celui mai important personaj din zonă era hotarul pe care nu avea voie să-l treacă? Era curios, o curiozitate care nu-l mai părăsise de atunci încolo, şi care îl făcuse să încerce toate posibilele hotare din viaţă. Şi-a tras fermoarul de la pantaloni şi dintr-o singură mişcare a luat poziţie. Fata se uita scârbită şi insultată, dar fără să bănuiască intenţiile lui. De aceea, nici nu-şi luase măsuri de precauţie, iar primul jet o lovise în plin. El râdea, urmărind-o cu şuvoiul verzui, în timp ce ea îşi ascunsese faţa în palme, copleşită, umilită poate, dar în tot cazul trezită la viaţă.

Petrescu era de-a dreptul oripilat, fata plângea, iar bătrânul Vizitiu îi poruncise cu un ton ridicat să mişte imediat de-acolo.

Însă cum plecaseră Petreştii venise la el în cameră, prăpădindu-se de râs:

— Cum dracu’ ţi-a dat în gând să te pişi pe botoasa aia! îi spusese el cu admiraţie şi-i dăduse o sută de lei ca să-şi cumpere ceva frumos. Dar vezi să te-arăţi spăşit faţă de ei, oricare dintre ei trei, măcar un timp,

până mai uită. Dă-i dracului de nenorociţi, care se cacă pe ei de frică!

Iar această dorinţă permanentă de a trece cu discreţie hotarele devenise o deviză de viaţă, despre care Sanitara n-avea nicio cunoştinţă.

20

În aceeaşi seară, Cristel fierbea cu dinţii strânşi. Vasăzică năpârca de Greblă o adăpostea în casa lui şi-i cumpăra ţoale. Dacă tot avea bani de dat, măcar să-i fi vărsat unde trebuie! Se sculă de pe pat, cu toată lenea care-l cuprinsese şi-şi luă din mers papucii de plastic mohorâţi ca două coji uscate. Mormăi ceva şi ieşi trântind uşa. Lângă dud era rezemat un par pe care urcau găinile să se culce printre crengi. Puse mâna pe el şi-o luă grăbit spre magazinul lui Greblă.

Lizoanca era bucuroasă că se văzuse la televizor. Iar tricoul pe care i-l cumpărase Greblă arăta destul de bine pe sticlă. Dar o undă de tristeţe se revărsase în cameră, iar ea se gândi că el era supărat pentru că fuseseră văzuţi împreună. N-ar fi trebuit să se rânjească spre reporteră, care era cam fufă.

— Poate c-ar fi bine să te întorci la spital, îi spuse el.

— Păi sigur! şopti Lizoanca umflându-şi botişorul. După ce m-a târât ăla prin salon şi s-a certat cu doctorul, nici nu cred că mă mai primesc acolo.

Numai când se gândea la cum o umilise şi-o trăsese de cap pe toate coridoare, o apuca furia şi un sentiment de demnitate o oprea categoric să mai calce vreodată în spitalul ăla.

Greblă o privi un timp şi ea îi simţi tristeţea ca pe un tanc.

— E adevărat că te-ai culcat cu 23 de bărbaţi?

— Nu cred! În tot cazul aia mânca căcat de învăţător ori de primar…

— Păi nu le-ai spus tu numele alea?

Lizoanca era de-a dreptul uluită:

— Cum să le spun?!

El voia să mai întrebe ceva, dar un zgomot de sticle sparte îl opri brusc. Glasul lui Cristel ajunse până la ei:

— Dumnezeii mă-tii de Greblos şi de cutră! Unde e, mă, fata mea? O ţii în casă, ai? Ieşi afară, mă

nemernicule, ca să nu intru eu peste tine!

Greblă părea sfeclit, iar Lizoanca îi spuse în grabă, în timp ce o şi luase spre uşă:

— Lasă, nu-ţi fă griji, că nu pune el mâna pe mine.

În faţa prăvăliei mai erau nişte bărbaţi care rânjeau în faţa halbelor, răsturnaţi în scaunele de plastic, ori rezemaţi de zidul clădirii.

Greblă puse mâna pe telefonul mobil şi căută la repezeală numele lui Vică. Între timp, mai apăruseră câţiva gură-cască, postaţi pe marginea şoselei. Greblă îşi luă inima-n dinţi şi intră în magazin. Vânzătoarea era speriată şi se refugiase într-un colţ, iar pe jos erau cioburi şi bulion. Cristel dăduse cu parul într-un raft cu borcane. Acum urla roşu, cu bâta-ntr-o mână.

— Ce e, mă, care e problema? întrebă Greblă calm.

— Îmi bag pula în tine de nenorocit!

— Eu te rog să vorbeşti frumos! Nu te-am insultat şi nici nu ţi-am făcut nimica! Ori am greşit c-am vrut să-i iau haine, fiindcă tu o ţii dezbrăcată…

Cristel îi puse bâta în piept şi-l împinse în rafturi:

— Te-ai culcat cu ea, porcule!

Pe uşa care dădea în magazie intră pe neaşteptate Greblă cel bătrân, în maieu alb şi-n şort roşu. În mâna dreaptă ţinea un satâr înnegrit de vreme, însă cu tăişul încă argintiu:

— Ce e, mă, aici? întrebă el. Care-ai-ntrat, mă, în târla mea?

Apoi văzându-l pe Cristel, se uită la el cu privirea lui zeflemisitoare, pe care Cristel nu putea s-o sufere:

— Ce e, mă, îl ameninţi pe fiu-meu? Bă! spuse el, făcând un pas spre Cristel! Bă băiatule, du-te, mă, acasă şi vezi-ţi de treaba ta!

Cristel se uita la el, cu gâtul împăienjenit şi cu tot sângele urcat în tâmple. Asta chiar era culmea! Iar venea moşul ăla să-l facă de căcat şi nu putea să-i spună nimic. Cu tot greul lăsat peste el, se adună şi, ridicând bâta, îi răspunse cu întreaga ură adunată de-a lungul timpului:

— Ce te bagi tu, bă, pulă rugoasă! Marş înăuntru că-ţi crap capul!

O clipă de liniște îi pocni pe toți în creier, iar prin mintea lui Cristel trecu în viteză umbra unei tufe printre crengile căreia se vedeau pantofii roșii, șoldurile camionagiului și mâinile neobosite ale lui Greblă.

Bătrânul n-apucă să răspundă, că din ușă îi ajunse pe toți trei vocea lui Vică:

— Ce-avem aici? Violare de proprietate și distrugere de bunuri!

Cristel se întoarse și înghiți în sec. Polițistul era însoțit de un soldat și părea foarte hotărât să-l salte.

— Mi-a luat fata, domnul șef, spuse el repede, cu o voce care-l făcea să-i fie rușine. Mi-a luat fata și-o ține-ncuiată-n casă!

— Este adevărat? îl întrebă polițistul pe tânărul Greblă.

— Nu, răspunse acesta nesigur, dar n-apucă să dea explicații pentru că interveni Greblă cel bătrân:

— Cum o să fie, domn' șef! E nebun! Nu e nimeni la noi, puteți să intrați și să vedeți. Și în timp ce vorbea, deschise ușa dinspre depozit. Bătrânul o văzuse pe Lizoanca furișându-se prin spate și așteptase până când aceasta sărise gardul pe maidan. Așa că spuse cu toată siguranța:

— Poftiți înăuntru, dom' Șef, ca să nu mai fie nicio discuție!

21

În zilele următoare viaţa din Satul Nou a prins consistenţă. În primul rând că şeful de post din Grindeni a trimis după Vică.

— Ce se întâmplă, măi şefache, acolo la tine? O să preluăm noi ancheta, fiindcă tu eşti implicat.

— Nu sunt, domnul Popescu! Pe viaţa mea că nu sunt!

Popescu se străduia să fie blând, deşi-şi muşca unghiile că nu putea să tragă bine pe şmecherul ăsta care era la mare belea, iar cazul făcea pe puţin două mii de parai. Dar nu putea să pună botul, pentru că ştia cine e unchiu-său şi ce-ar fi făcut dacă se atingea de el. Aşa că-i spuse cu un fel de complicitate:

— Trebuie să vedem ce e cu lista aia!

— Nu e nicio listă! A scornit-o cineva, probabil Sanitara. Am verificat la sânge, am interogat fata!

— Foarte bine! Ai un document, ceva?

Vică n-avea şi-i venea să-şi dea pumni. N-are decât să-i fie de-nvăţătură de minte de-altădată!

— Uite cum facem, i-a spus Popescu, privindu-l cu eleganţă, tu te ocupi să aduci fata la post. Am înţeles că stă ascunsă pe la oameni prin sat, în special la Greblă.

— Nu era acolo, am scotocit eu bine casa.

— Ei, o găseşti de pe unde e şi-o aduci la mine. Iar de-aici încolo stai deoparte şi-o să vezi că va fi bine pentru toată lumea.

În timp ce Vică pornise în căutarea ei, Lizoanca stătea ascunsă în patului lui Petrache Notaru. Privea printre zăbrelele de lemn şi vedea drumul ca-n palmă. Pe linia cenuşie îl urmărise pe Vică trecând spre Grindeni, iar acum o vedea pe Sanitară. Ieşise din curte, îmbrăcată cu-o bluză din nailon alb, prin care se vedea sutienul negru. Avea părul umflat ca o căciulă rusească. Femeia se uită o clipă într-o parte şi în alta a drumului, ca şi cum ar fi vrut să vadă cu cine se va întâlni ori în obiectivul cui era, apoi făcu paşi mărunţei spre dispensar.

Lizoanca dormise destul de bine şi-şi simţea stomacul sleit, ca şi cum în timpul nopţii s-ar fi hrănit din el o mie de inşi. Coborî cu grijă pe scara şubredă şi-o luă spre casă. Uşa din dos era deschisă, iar înăuntru domnea tăcerea. O luă încet spre bucătărie şi-ncepu să scotocească după ceva de mâncare. Pe marginea bufetului era o farfurie c-o felie de brânză, iar pe masă trona un coşuleţ cu zarzăre portocalii şi pistruiate. Lizoanca se uită după pâine şi în cele din urmă o găsi ascunsă sub un prosop. Era un colţ de franzelă, tare ca piatra. Asta nu şi-a mai cumpărat pâine de-o săptămână, se gândi ea, apoi tăie o felioară subţire din brânză şi-şi înfipse dinţii în colţul de pâine întărită. Şi, pentru că ştia precis că n-o să se sature, luă şi câteva zarzărele ai căror sâmburi îi scuipă la iuţeală, pe măsură ce carnea moale a fructelor se amesteca duios cu brânza şi pâinea.

Erau nişte fructe mici, dar dulci şi parfumate, pe care Petrache le culesese dintr-un zarzăr bătrân. Lizoanca îl ştia bine şi-şi aruncă un ochi pe geam să se-ncredinţeze că era acolo. Şi era. O creangă atârna arcuită, iar pe sub frunzele vii se vedea grădina uscată de arşiţa ultimelor zile de iulie.

Lizoanca aranjă zarzărele, să nu se vadă că luase din ele, apoi se-ndreptă spre camera cu televizorul. Petrache era întins pe pat, iar un braţ îi atârna până jos. Se apropie de el şi se aplecă să-i vadă ochii. Moşul părea dus. Braţul căzut era şi el înlemnit, iar pe degetul mic, depărtat de celelalte, strălucea inelul. Lizoanca îl examina mai întâi de la distanţă şi se gândi la piatra de la Ruine. Literele încrustate în metal, ca şi crucea buclată, semănau ca nişte gemene. Ar fi vrut să-l ia pe Notar la întrebări, dar acesta nu dădea niciun semn. Lizoanca stătea pe vine şi se gândea că într-o zi o să fie şi ea ca moşul ăsta, cu faţa trasă prin cur şi degetele împietrite ca nişte lumânări vechi. Întinse mâna şi pipăi inelul care era la fel de rece ca şi degetul drept şi ieşit din rând. Îl roti încet şi-l trase puţin câte puţin, până când îi alunecă în palmă. Era un inel ca o clătită imperfectă, lipită pe

cercul îngust. Şi-l puse pe mijlociu şi fu uimită să vadă că nu-i venea rău. Era puţin lărguţ, dar nu ca să-i scape de pe deget. Mai privi o dată chipul adormit al bătrânului şi fulgerător îşi dori să păstreze pentru totdeauna acel inel. Nici n-o să-şi dea seama că fusese pe-aici.

Lizoanca se depărta pe vârfurile picioarelor, cu spatele, ţinându-l necontenit sub observaţie pe omul care nu dădea niciun semn de viaţă. Când trecu de uşă, aproape c-o luă la fugă. Dar odată ajunsă în curte, îşi aminti că nu prea erau multe locuri în care să se ducă. Cel mai bine ar fi fost să umple o pungă cu zarzăre şi s-o ia încet spre Ruine. Prin urmare, îmbrăţişă trunchiul negru al copacului şi, cu picioarele făcute echer, începu să urce. Între crengile zarzărului era o răcoare parfumată, iar printre frunze se vedea culmea casei şi dincolo de ea, şoseaua în dreptul dispensarului. Pe marginea drumului înainta destul de grăbit poliţistul, iar Lizoanca se uită după el până ce-l văzu intrând la dispensar.

Din cealaltă parte, Cristel îşi târa papucii dus pe gânduri. Pe Lizoanca o trecu un fior pe şira spinării şi răsuflă uşurată, văzându-l că intră la dispensar.

Apoi, pe şosea trecu încet maşina binecunoscută, pe care scria cu litere frumoase *Valahia News.* Lizoanca îşi dădu seama că oprise la şcoală, deşi n-o mai vedea, şi-ar fi vrut din tot sufletul să se ducă până-acolo şi să afle ce mai filmau, dar nu voia nici în ruptul capului să dea nas în nas cu taică-său.

Şi într-adevăr, maşina oprise la şcoală. Lena ieşi de sub capotă, dezmorţindu-se din mers şi, cum văzu primul localnic, întrebă de casa învăţătorului. Aşa că, înainte să ajungă ea acolo, lumea se şi adunase, revărsându-se de pe uliţe şi din curţi, mai ales copii şi bătrâni, care nu plecaseră în ziua aia pe câmp.

Învăţătorul îi văzu din fundul grădinii şi, lăsând din mână cuiele pe care avea de gând să le bată în gard, o luă spre poartă. Încă înainte de a ajunge s-o deschidă îşi dăduse seama despre ce era vorba şi un bulgăre unsuros îi crescu brusc în fundul gâtului. Era ofensat şi hotărât să nu se enerveze.

Discuţia începu calm, Lena întrebându-l mai întâi la ce clasă predă şi dacă era învăţătorul Lizoancăi, iar el îi răspunse scurt. Aştepta ca să-i pună întrebarea principală, şi nu avu mult de aşteptat.

— În ce relaţii vă aflaţi cu eleva dumneavoastră?

— Duduie dragă, în nicio relaţie, pentru că n-am văzut-o decât accidental. Eleva a rămas repetentă, nici nu mai este eleva mea. Iar anul trecut a abandonat şcoala, şi i s-a-ntocmit raportul încă de la Crăciun.

— Dar fetiţa spune că aţi agresat-o sexual!

— N-am nicio idee de ce-ar spune asta! Sunt indignat încă de ieri seară când v-am auzit spunând acelaşi lucru la televizor. Şi sunt hotărât să vă dau în judecată pentru că faceţi afirmaţii care nu au niciun suport!

— Dar există declaraţia fetei, insistă Lena.

— Aş vrea s-o văd. Vă repet: nu s-a pus niciodată problema ca eu să mă aflu în vreo relaţie mai apropiată cu elevii mei!

Reportera îi zâmbi ca şi cum n-ar fi vrut să mai lungească vorba cu un gunoi ca el şi se şi răsuci pe călcâie. Era grăbită, dar Clapă mai trase un cadru din proprie iniţiativă. Îi plăcea să filmeze mâinile oamenilor, iar ale învăţătorului arătau foarte expresiv, murdărite de praf şi de rugină.

22

Goarna alergase cu sufletul la gură până la şosea, iar acum stătea pitită la umbra unui gard şi nu-ndrăznea să întrerupă spectacolul din faţa dispensarului, unde Sanitara vorbea cu vocea ei convingătoare, iar Vică o bruia hârâit, aproape fără efect, în timp ce Cristel înjura când spre ea, când spre lumea strânsă în mijlocul drumului. Priveau toţi spre verandă, unde cei trei erau gata să se ia la bătaie. Abia când o văzură pe Lena că se apropie, se lăsă liniştea, iar poliţistul se întoarse spre şosea şi explică aproape calm, ca să înţeleagă toată lumea:

— Eu am interogat-o pe fată, fata asta lui Cristel, le explică el oamenilor adunaţi, şi ştiu sigur că n-a vorbit cu asistenta medicală şi n-a spus fata nimic! Lista asta cu presupuşi clienţi este inventată, iar eu trebuie să aflu cine a scris-o, care este proveniența ei!

Lizoanca asculta şi ea dintre crengile zarzărului şi-i dădea dreptate lui Vică.

— Tocmai de aceea, spuse el, dacă vede cineva fata, să mă anunţe imediat, pentru că numai ea ştie adevărul.

Apoi, indignându-se pe neaşteptate, mai adăugă, privind-o de data aceasta numai pe Păduchioasa, ca şi cum i-ar fi cerut ajutorul:

— Păi e posibil să-l învinuiască cineva pe domnu-nvăţător?

Oamenii dădură din umeri, rânjind, ca şi cum nimic n-ar fi fost imposibil în lumea aceasta, însă Păduchioasa prinse ideea şi intră în joc:

— Dacă fata n-a declarat nimic, atunci cine a scris lista?

Toţi ochii se îndreptaseră spre Sanitară, care se undui pe lângă poliţist şi, împingându-l într-o parte pe Cristel, se uită drept în camera de filmat:

— Eu am vorbit cu Lizoanca şi mi-a spus clar că a avut de-a face cu aceşti bărbaţi! N-aveţi decât s-o întrebaţi! Dacă ea a minţit, e treaba ei! Doar nu i-am

inventat eu! Păi ce, eu mă pretez la aşa ceva? Sunt cadru medical…

— Nu e treaba dumitale să faci anchete! i-o tăie Vică.

— Cum să nu! Întotdeauna bolnavii de sifilis sunt obligaţi să-ntocmească o listă cu partenerii…

— Şi eu, ca tată, vreau să ştiu cine sunt partenerii ăia! În fond, e fiică-mea!

Auzindu-l, pe Lizoanca o apucă râsul. Bine că voia să ştie, că nici n-o să-i spună, deşi minciunile Sanitarei o enervaseră şi-ar fi vrut să coboare în stradă şi să zică vreo două. Mai ales că era şi Vică acolo, s-o apere. Atâta că, dacă ar fi coborât, se ciocnea şi cu taică-său!

Vocile se amestecau acum şi cineva spunea *Cum e posibil să fie trecuţi pe lista aia numai ştăbărime, de la Vizitiu la învăţător?*

— Păi ce, oamenii ăştia stăteau de vorbă cu Lizoanca! Hai să fim serioşi, zicea altcineva.

— Poate cu învăţătorul să fi fost ceva, că de-aia nu s-a mai dus ea la şcoală, dar cu restul, nu văd ce treabă să aibă…

— De ce nu? Ce ştim noi ce se-ntâmplă în casele oamenilor?

Disputa prinsese contur şi oamenii începuseră să creadă că ceva necurat e la mijloc în povestea cu Lizoanca. Dacă până atunci o priviseră ca pe dezmăţată care umpluse satul de sifilis, acum începea să se contureze altă faţă a poveştii: cui dăduse boala? Şi cum ajunseseră ei s-o ia? Cine fusese aşa de prost să se-ncurce cu slinoasa de Lizoanca? O femeie bătrână, care asculta de la oarecare distanţă, spuse şi ea când prinse un moment de tăcere:

— Dar orişicât, să se culce cu un copil e ceva bun?

Clapă prinsese secvenţa şi era foarte mulţumit, deşi întrebarea se ridicase repede la cer, fără urmări în micul grup care zumzăia ca un stup de albine.

Lena renunţase să mai pună întrebări şi-i făcuse semn lui Clapă să ia tot, la grămadă, să fie material brut. Îi părea rău că nu dăduse de Vizitiu, despre care toată primăria ştia că e la Bucureşti, să rezolve cazul

cu sifilisul. Plecase în dimineaţa aceea, după ce-l montase pe şeful de post, iar mâine cel târziu îl aşteptau cu veştile, despre care nimeni nu se îndoia că vor fi dintre cele mai bune. Adică ce vă aşteptaţi să facă, întrebase Lena? *O să facă el ceva* îi răspunsese secretara, *că ştie multă lume, are relaţii peste tot.*

Reportera privea spre oamenii care începeau să se risipească şi era gata să strângă şi ea tabăra, când, deasupra şoselei fierbinţi, se ridică vocea inconfundabilă a Goarnei:

— Domnu' Şef!

Mai multe capete se-ntoarseră spre gardul de vizavi, unde Goarna stătea dreaptă, ca o statuie. În acelaşi timp, în mintea Lizoancăi năvăliră o sută de alergători, şi fetiţa şopti încet: *Goarna!* Îi recunoscuse imediat glasul, dar nu putea s-o vadă.

Poliţistul se uita la ea morocănos, iar Sanitara crezu imediat că fata venise chemată de Vizitiu.

Goarna făcu câţiva paşi, apoi dădu drumul cuvintelor în spaţiul şoselei, al cărei ecou le amplifica şi mai mult:

— Domn' Şef! Au omorât-o ăia pe Nuţica!

— Cine? întrebă Vică, uşor aiurit.

— Am găsit-o moartă pe malul râului! Nu suflă, nu mişcă şi e vânătă, răsună din nou vocea Goarnei, ridicându-se până-n vârful zarzărului.

— Unde, mai exact?

— Acolo, la intrarea în Grindeni, unde sunt smârcurile.

Vică se apropiase acum de ea, măcinând cu mintea ce era de făcut, în timp ce Lizoanca fu săgetată de veste, ca şi cum i-ar fi tăiat cineva urechile. Ea coborî cu grijă din zarzăr, uimită să-şi simtă genunchii tremurând, şi-o luă direct spre poarta din dos, mai mult din reflex decât din prudenţă, ieşi în uliţă şi alergă cât putu de repede până-n şosea.

Când ajunse lângă Goarna, mâna lui Cristel i se şi înfipse-n ceafă. Simţea prin papuci fierbinţeala asfaltului şi-i veneau în nări valuri opărite de aer, în timp ce mâna încleştată din ceafă nu-i spunea decât

un lucru: că trebuia să se lupte pe viaţă şi pe moarte pentru un loc răcoros şi curat. Acum stătea înfiptă în asfalt şi se chinuia să ridice ochii spre ochii poliţistului, în timp ce singur glasul Goarnei îi sări în ajutor:

— Las-o, mă, nene c-o omori şi se duce şi ea ca Nuţica! Dacă nu cumva tot tu oi fi halit-o şi pe ea!

Vică se bucurase aşa de mult s-o vadă, încât aproape că-şi pierdu şirul gândurilor. El scoase mobilul şi vorbi de faţă cu toată lumea. Se făcu brusc linişte de mormânt, până şi Cristel îşi înghiţi înjurătura venită în buza gurii, iar Lizoanca rămase nemişcată, cu ceafa prinsă în laba tatălui ei.

— Să trăiţi domnu' Popescu! A apărut fata cu sifilisul! Da, imediat, o trimit acolo cu părintele, spuse Vică privindu-l pe Cristel, apoi adăugă repede şi fără entuziasm: Şi-a murit aici o fată din cauze necunoscute. A fost găsită pe malul râului. Da, sigur, da, mai aprobă el de câteva ori, apoi, închizând telefonul, îl anunţă pe Cristel cam de sus.

— Dumneata mergi cu mine la post, în Grindeni, cu fata!

— Da' de ce domn Şef, se supără Cristel, continuând să-şi bage unghia în ceafa Lizoancăi. Aceasta mormăia încet, fără să se zbată, ca şi cum i-ar fi fost lehamite.

— Hai, dă drumul fetei şi nu obstrucţiona ancheta! Iar voi, se-ntoarse el spre ceilalţi, să nu mişte nimeni cadavrul, că imediat coborâm la faţa locului să vedem care e treaba. Uite acum dau telefon după legist.

23

Lumea a mai fiert câteva zile bune. Niciodată nu se întâmplaseră atâtea evenimente în satul lor.

Pe Lizoanca a anchetat-o Popescu, însă aproape că nu era om din Satul Nou care să nu ştie cum au decurs lucrurile. Mai cu seamă că s-a spus şi la televizor:

— Fetiţa din Satul Nou, acuzată de prostituţie, a declarat la poliţie că a întreţinut relaţii sexuale doar cu un adolescent de 16 ani, în momentul de faţă plecat din ţară. Cu toate acestea, poliţiştii din comuna Grindeni bănuiesc că au mai fost şi alte persoane implicate.

Popescu spusese privind mulţumit când spre camera de luat vederi, când spre Lena:

— Noi am deschis o anchetă şi sperăm s-o definitivăm în scurtă vreme.

— Credeţi că, în afară de adolescentul de 14 ani, cunoscut sub numele de Titoaşcă, mai există şi alte persoane implicate în acest caz?

— Posibil, zâmbise Popescu enigmatic, însă vă promit că lucrurile se vor clarifica în scurt timp.

Şeful din Grindeni se arătase destul de binevoitor cu Lizoanca. El o îndemnase să vorbească, în timp ce Cristel asista la discuţie uşor intimidat, pentru că cineva îi pusese în faţă un pahar cu apă, ceea ce-l făcea să se simtă ca la un restaurant de lux.

— Dragă Eliza, te rog să ne ajuţi să clarificăm acest caz, îi zâmbise el. Şi apoi, privind-o aproape camaradereşte, se aşezase pe scaunul de vizavi:

— Cunoaştem că eşti prietenă cu Titoaşcă, băiatul ăla cu freză de papagal!

Lizoanca izbucni în râs gândindu-se la ciuful vopsit al lui Titoaşcă.

— Ei, problema este că a apărut această listă. Ai dat tu vreo declaraţie la dispensar, la doamna asistentă? o întrebă el, privind-o drept în ochi şi zâmbind în colţul gurii, ca şi cum ar fi vrut să spună că se îndoieşte de o astfel de acţiune din partea ei.

— Nu, mormăi ea, gravă. N-am dat nimic, n-am spus nimic, nici la dispensar, nici noaptea, când a venit la mine.

— Cine a venit?

— Sanitara, adică doamna, spuse ea cu un glas parcă şi mai gros decât de obicei, încât Popescu simţi nevoia bruscă să-l audă şi pe taică-său vorbind ca să vadă de unde moştenise fata asta un astfel de glas.

— A venit asistenta la dumneavoastră acasă? i se adresă poliţistul direct lui Cristel, iar acesta răspunse cu vocea lui nemulţumită, dar nu foarte groasă:

— A venit, e drept. Dar nu ştia exact ce vrea să spună fata.

— Nu acasă, reluă ea, ci ne-am întâlnit prin sat.

— A, aşa, întâmplător! Şi ţi-a zis ceva? Spune-mi exact ce ţi-a zis.

— A zis că să-i spun pe la ce bărbaţi m-am dus ca să depisteze sifilisul.

— Aha aşa! Şi tu ce-ai răspuns?

— Am zis de Vizitiu, da' aşa, la moca, fiindcă mă enervase.

Poliţistul îşi mişcă instinctiv pielea frunţii şi căscă bine ochii, apoi spuse şi mai amabil:

— Dar de fapt tu n-ai vorbit niciodată cu domnul viceprimar.

Lizoanca întări negaţia imediat, lipindu-şi limba de incisivi şi scoţând un sunet atât de ascuţit, că se lăsă imediat liniştea.

După un timp, Popescu reluă, cu acelaşi ton binevoitor:

— Vasăzică i-ai spus doar aşa ca s-o enervezi.

Lizoanca voia să-l corecteze, dar el continuă cu întrebările:

— Dar s-a auzit că mai înnoptai pe la diverşi bărbaţi prin sat. Este adevărat?

Lizoanca zâmbi ruşinată şi lăsă capul în jos. Nu-i venea să se supere pe omul acesta, dar nici n-avea chef să răspundă.

— De exemplu, la Greblă, plusa poliţistul, aruncându-i o ocheadă complice lui Cristel.

Ea îl privi drept în ochi şi spuse foarte ferm:

— Greblă e prietenul meu ăl mai bun.

— Vasăzică aşa!

— El are grijă de mine, dar nu e nimic, absolut nimic nu am cu el, minţi ea, şi vocea începuse să-i tremure. Mi-a cumpărat papucii ăştia, spuse apoi şi-şi ridică laba până sub ochii poliţistului, care părea uluit:

— Aşa, fără să-i dai nimic în schimb! Păi de ce-ar face el asta?

Lizoanca se uită la el cu reproş, apoi, copleşită de gestul bun al lui Greblă, spuse vădit emoţionată:

— Pentru că-i pare rău de mine, când îl vede pe criminalul ăsta că mă omoară în bătaie şi nu-mi cumpără nimic, nici măcar o bucată de pâine, nimic-nimic.

Poliţistul era mişcat de durerea ei, mai ales că ştia şi el că taică-său o bate rău, dar nu într-atâta încât să se transforme pe loc în eroul ei salvator. Totuşi spuse mai mult ca să-i recâştige simpatia, clătinată după întrebarea anterioară:

— Dacă e adevărat ce spune, i se adresă el lui Cristel, este foarte grav. Nu vreau să aud că se mai întâmplă aşa ceva!

Apoi o pusese să scrie pe scurt că n-a avut de-a face decât cu Titoaşcă, *ce să mai pomenim de întâmplarea cu vicele, dacă oricum nu s-a-ntâmplat,* spusese poliţistul, apoi Lizoanca mai scrisese şi că nu i-a declarat nimic Sanitarei. Scrisese strâmb, cu litere inegale, iar de câte ori ajungea la litera R, făcea o mâzgălitură mică, sperând că poliţistul n-o să-şi dea seama că ea uitase litera aia.

Semnaseră amândoi, şi ea, şi Cristel, apoi Popescu îi spusese la plecare:

— Dacă cumva ai probleme, indiferent cu cine, chiar şi cu tatăl tău, aici de faţă, imediat să m-anunţi, că am eu grijă!

Cristel lăsase capul în jos, mai mult enervat că i se urcase sângele în creier şi îşi imagina că arată ca un pepene copt, iar în sinea lui îşi zise *o s-o mai vezi tu pe dracu! Nici n-o să mai auzi de ea!*

Totuşi, plecând de-acolo, vorbi blând cu Lizoanca, o luă de umeri şi-i spuse privind-o drept în ochi:

— Hai, tată, să mergem acasă! Am greşit şi eu, pentru că am fost prost. Dar de-acum încolo îţi promit că nu mă mai ating de tine. Hai acasă!

Şi tot vorbise tot drumul, îi povestise cum era pe vremea când era el tânăr şi cum arăta lumea pe atunci.

— Aveam un prieten, îi spuse el, un băiat de-aici din sat, ne plăcea să ne uităm la desene animate. Erau în special unele, ceva ce nu se mai face acum.

Lizoanca zâmbi surprinsă şi mormăi cu amabilitate:

— Cu ce erau?

— Era ceva frumos, oftă Cristel, apoi completă mai mult în şoaptă: *Nu zaiet, nu pagadi!*

Nu-l auzise niciodată vorbind aşa, Lizoanca era impresionată şi un vag sentiment de vinovăţie i se strecurase în suflet.

24

Lizoanca a intrat pe poarta casei părinteşti cu inima strânsă, ca puiul întors în cuşcă. Pe prispă zăceau nişte tertfelogi, iar peste grădini se auzea glasul Arţuriei. Lumea părea neschimbată şi-aproape c-ar fi fost gata să se gândească la o nouă viaţă în casa părintească. Dar când a văzut-o pe maică-sa venind spre ea şi spunându-i cu glas înlăcrimat *Eliza mea, Eliza mea, Doamne,* o apucase damblaua şi-şi şi făcuse planul s-o taie cu prima ocazie.

Cristel a lăsat-o în pace mai bine de-o săptămână. Venea când voia, pleca tot aşa. Mai mult, o adusese şi pe Goarna în curte, stăteau amândouă pe prispă şi vorbeau, iar taică-său parcă intrase în pământ. Era dus la muncă, zicea Florenţa, care se tot învârtea pe lângă ea, ca şi cum ar fi fost înviată din morţi.

Cristel chiar muncea în forţă, ca omul prins în misiuni capitale. Mesteca temeinic gletul şi-şi făcea planuri, unul mai deştept decât altul, iar în centrul lor se afla mereu Lizoanca, faţa ei de bandită, care merita călcată în picioare. O observa de departe cum se bucură când îl vede plecând la muncă şi-o simţea trăgând cu ochiul spre el, seara, când se-ntorcea. El era rupt, ca robotul, iar Lizoanca stătea pe prispă, cu ailaltă putoare, fără să se sinchisească de el ori de oboseala lui. Aşa credea el. În schimb, Lizoanca îi simţea de departe nemulţumirea, însă voia să creadă că nu e decât teama ei cea veche. El fusese binevoitor cu ea. Poate chiar îi părea rău. Ori îl speriase poliţistul. Oricum ar fi fost, era convinsă că nu trebuie să-l enerveze. De-aia se şi concentrase pe alte lucruri, între care moartea Nuţicăi ocupa locul principal.

Corpul ei fusese dus la Bucureşti şi nu mai ştiau nimic de ea.

— Eu cred c-a omorât-o Moşu ăla de care ţi-am spus, pentru că prea au dispărut toţi trei fără urmă.

Goarna nu ştia nici ea foarte mult. Se sculase într-o dimineaţă şi văzuse că nu mai erau cele două

corturi. Doar salteaua ei trona acum între smârcuri. Apoi o văzuse pe Nuţica întinsă pe jos, cu părul ud şi faţa albă-albă. Era dezbrăcată şi pe picioare se vedeau nişte zgârieturi. Goarna era supărată mai ales că nu auzise nimic în timpul nopţii.

— Am dormit tun, în timp ce poate că ea avea nevoie de mine.

Lizoanca îşi imagina cum murise prietena lor, poate bătută, otrăvită ori cine ştie cum, şi-o cuprindea o frică venită dintr-un tunel întunecos de a cărui existenţă abia acum era conştientă.

— De unde ai inelul ăsta? o-ntrebase Goarna, pe neaşteptate. Era prima care îl observase, iar Lizoanca fu cutremurată de frică la gândul că ar putea să-l piardă.

— De la spital. Îi părea rău s-o mintă tocmai pe Goarna, mai ales că era convinsă că ea îşi va da seama c-o minte, dar continuă: aşa-ţi dă la spital, cum ajungi acolo, îţi dă un inel. Dar prietena ei nu insistă pe această temă. Cuvântul *spital* îi deşteptase toate fricile ei de nepovestit şi, hotărându-se brusc, spuse aproape pe nerăsuflate:

— Eu s-ar putea să fiu însărcinată!

Mărturisirea se înălţase în coroanele copacilor, înaltă şi ascuţită ca o suliţă. Lizoanca nu ştia ce să spună, dar se simţea părtaşă la un eveniment grandios şi sumbru. Imediat îşi văzu prietena cu un copil în braţe, mai mare, mai impozantă şi fulgerată de intuiţia altei vieţi, îi spuse în cele din urmă:

— Poate că o să-ţi faci casa ta şi mă iei şi pe mine!

Câteva zile se prelinseră lin, până-ntr-o seară, în care Cristel a intrat pe uşă, pus pe fapte mari. Lizoanca stătea pe pat şi se uita le televizor, tot sperând ca să mai spună ceva despre ea. Însă pe toate posturile se vorbea doar despre intrarea ruşilor în Georgia. De Satul Nou uitase toată lumea.

Cristel ţinea în mână un pet cu bere. S-a oprit în mijlocul camerei şi s-a uitat direct spre ea. Lizoanca nu i-a aruncat nicio privire, deşi presimţea că el pune la cale ceva nasol. Bărbatul a lăsat sticla în mijlocul mesei şi-a spus aproape cu blândeţe:

— Nu se uită la mine! Bandita! Se face că nu mă vede!

Florenţa înlemnise pe celălalt pat, în care copilul bombănea ridicat în fund.

Cristel ocolise masa şi venise direct lângă ea, încolăcindu-şi o mână în jurul gâtului ei, apoi întorcându-i capul spre el, o apucase de bărbie, forţându-o să-l privească:

— Ei, mândro! S-a terminat vacanţa!

Pe Lizoanca o curentase din creier până la noadă şi primul gând care-i trecuse prin minte era să cadă cumva sub masă şi de-acolo, dintr-o săritură, ar fi fost la uşă. Dar lui Cristel, privirea ei plănuitoare îi aminti vag de un camion învăluit în praful verii.

— Uite ce vreau eu de la tine, continuase Cristel, ţinându-i bărbia între două degete, ca într-un cleşte: Să mi-i spui, tată, pe toţi, absolut pe toţi cu care te-ai futut!

Lizoanca nu scoase niciun sunet. Se uita doar în ochii lui care păreau că plutesc pe-o reţea însângerată, bucurându-se în sinea ei că nu semăna cu monstrul ăsta.

— Până nu-i aflu pe toţi care şi-au bătut joc de tine, nu te las în pace! Ai de-ales: ori îmi spui, ori te calc în picioare!

N-o bătuse, dar nici nu mai putuse să plece undeva. Cristel o-nchisese în pătul, care deşi era o clădire veche, în care ţineau iarna lemnele, avea tavanul destul de înalt, iar acum era complet goală. N-avea ferestre. Doar prin uşa care nu se închidea bine mai pătrundea câte-un fir de lumină.

Lizoanca a stat toată noaptea în picioare, de frica şobolanilor pe care i se părea că-i aude venind de peste tot, ţinând în mână cuiul, hotărâtă să-l împlânte în prima dihanie care s-ar fi apropiat. Dar spre ziuă o doborâse somnul şi-a adormit pe paiele aduse acolo special pentru ea. Şi probabil că ar fi stat mult şi bine în închisoarea lui Cristel, dacă nu s-ar fi întâmplat un eveniment care de departe bătea toate întâmplările petrecute vreodată în Satul Nou.

III
Pantofiorii de tinichea

1

A doua zi s-a trezit cu o sută de voci în urechi, între care a Goarnei se afla în mod sigur.

Dar nu era numai ea, ci lume multă, o sumă de babe şi de copii, în frunte cu Vică şi cu Păduchioasa, veniţi toţi s-o caute. Nici Cristel nu părea prea nervos, îl auzea şi pe el vorbind domol, deşi nu înţelegea ce spune. După toate aparenţele, nu era un moment rău, aşa că începuse să strige cât putea prin crăpătura uşii:

— Sunt aici, în pătul! Sunt închisă în pătul! Domnu' Vică! Domnu' Şef Vică! urlă Lizoanca, iar în scurtă vreme poliţistul le făcu semn să tacă. În dimineaţa topită de august, coborâră clar strigătele ei, ca şi cum ar fi fost slobozite de sub coroana dudului, sub care era adăpostită şi uşa roasă de vreme prin care Lizoanca vedea frânturi de rochii şi picioare trecute prin arşiţa verii. Poliţistul le făcu semn să alerge spre uşa pătulului, în timp ce el însuşi se îndrepta în aceeaşi direcţie:

— Doar n-ai închis-o, bre, în cocina aia?

Cristel nu spuse nimic, dar nici Vică n-aştepta în mod special vreun răspuns. Cineva trase zăvorul şi Lizoanca ieşi la lumină, privindu-i cu efort, ciufulită şi cu şortul sucit. Lumea părea foarte bucuroasă s-o vadă, se uitau la ea cu ochi strălucitori, făcând-o să se întrebe dacă nu cumva pe timpul nopţii avusese loc o schimbare majoră. Şi chiar aşa era. Păduchioasa îi spus zâmbind:

— A venit cineva să te vadă!

Primul om la care-i fugi gândul fu doctorul de la Bolintin. Dar nu spuse nimic, ci aşteptă posomorâtă vestea.

— A venit Trestiana, cântăreaţa aia mică! E aici la noi, la şcoală, şi te aşteaptă! Nu pleacă până nu vorbeşte cu tine!

Lizoanca se uita la faţa de maimuţică a Păduchioasei, întrebându-se ce motiv de bucurie avea. Vestea se părea improbabilă, iar interesul

oamenilor de neînţeles. De ce-ar fi venit cântăreaţa s-o caute pe ea? Îşi umflă buzele groase, dar nu spuse nimic.

Maică-sa îi aduse o cană de apă să se dea pe faţă iar ea se execută cuminte. Îşi mozoli puţin faţa şi apoi turnă restul apei pe picioarele care mai purtau încă forma paielor.

În faţa şcolii era un fel de microbuz alb pe care scria *Trestiana şi Adrian Suciu,* cu litere roşii, dedesubtul pozelor mari, care îi înfăţişau pe cei doi, tată şi fiică, zâmbind fericiţi, tâmplă lângă tâmplă.

Lizoanca înainta înconjurată de copii şi femei bătrâne, iar un pas înaintea ei se legănau poliţistul şi Păduchioasa. Văzuse în sfârşit maşina, iar inima începu să i se zbată ca o pasăre prinsă. Privi în jur, hotărâtă ca să înregistreze toate amănuntele unei zile pe care ştia precis că n-o s-o uite niciodată. Din marginea caldarâmului ieşea o piatră gălbejită, cu un colţ rupt de curând, iar în lungul şoselei se vedea silueta bunică-sii, alergând şi ea să prindă spectacolul.

Uşa maşinii se deschise şi-n cadrul ei apăru Trestiana o fetiţă îmbufnată şi cam grăsulie, i se păru Lizoancăi, în tot cazul altfel decât o văzuse la televizor. Era îmbrăcată cu o rochie verde cu buline albe, care părea făcută din celofan. Lizoanca aştepta foarte intimidată şi toată lumea se oprise în tăcere.

Trestiana roti puţin privirea ei de pisică, apoi, ca şi cum ar fi recunoscut-o, deschise larg ochii spre ea şi-i spuse zâmbind:

— În sfârşit ai apărut!

Venirea Trestianei la Satul Nou era un eveniment important şi toată suflarea care se afla în ziua aia pe lângă casă ieşise în drum şi stătuseră pironiţi acolo să prindă toate momentele acelei vizite neaşteptate. Cântăreaţa auzise de la televizor că Lizoanca visa la pantofii ei. Îi plăcuse şi cum îi numise: *pantofii de tinichea!* Erau într-adevăr nişte încălţări elegante, din piele moale, vopsite argintiu. Semănau cu tabla nouă, ei înseşi i se păruse că arătau ca nişte conserve nichelate, mai ales când se uita la botul rotunjit şi

bordat. Aşa că se hotărâse să-i dăruiască Lizoancăi aceşti pantofiori. Însă lucrurile nu erau aşa de simple, pentru că toate dorinţele ei treceau prin creierul tatălui. Iar el hotărâse că nu putea fi vorba despre un simplu cadou, ci că totul trebuia filmat, mediatizat, completat de alte secvenţe, pe care le gândise chiar el, îndelung şi amănunţit.

Prin urmare, Lizoanca şi-a petrecut toată ziua pe lângă maşina albă a cântăreţei, gândindu-se continuu cum s-o taie spre râu, într-un moment prielnic, dar, evident, nu se îndura să piardă vreo clipă dintre cele pregătite special pentru ea. Cristel se învârtea mereu pe-acolo, dându-şi cu părerea, ca şi cum ar fi fost stăpânul ei. Se lăsase curăţată de-o femeie care îi periase faţa, o fardase, îi năclăise părul cu gel şi-i colorase chiar şi unghiile. Apoi urcase pe un fel de podium, de unde vedea toată grămada de oameni, feţe cunoscute, privind-o sfioase, inclusiv bărbaţi cu care avusese de-a lan şi pe care n-ar fi avut chef să-i vadă acolo.

Cântăreaţa venise încet spre ea, ţinând în mână pantofii argintii, în timp ce două camere filmau scena. Apoi apăruse şi tatăl Trestianei. Era un bărbat cu faţă netedă, atât de curată şi de limpede, încât Lizoanca avu impresia că nu era real. El ţinea în mâini o cutie galbenă, împodobită cu o coroniţă de trandafiri. Se apropie de ea şi un val de parfum pluti până în nările Lizoancăi. Aşa ceva chiar nu mai simţise niciodată. Era un miros dens, în care se amestecau şi flori şi bomboane şi chiar şamponul uitat pe măsuţa din spital, adică toate bunătăţile lumii. Bărbatul se înclină în faţa ei şi-i întinse cutia încoronată. Era atât de pierdută, că trebui să-i spună cineva să deschidă cadoul. Înăuntru era o rochie verde-guşter, cu buline albe, exact ca rochia Trestianei.

Apoi se văzuse pe toate posturile, fâţâindu-se în rochia cea nouă şi cu pantofii de tinichea. Mai mult, Trestiana lansase un clip în care apărea şi Lizoanca în două secvenţe, luând în mână pantofii şi apoi dansând alături de Trestiana, îmbrăcate amândouă la

fel, în rochiile verzi şi cu pantofi de staniol. Tot satul se uita la acest clip, aşteptând cele două momente în care apărea Lizoanca, simţindu-se ca şi cum ei înşişi erau pe ecran. Melodia se numea chiar *Pantofii de tinichea* şi răsuna, de multe ori pe zi în tot satul, mai întâi în radiouri apoi şi pe sidiurile unora care şi le cumpăraseră de la Bucureşti.

Cristel se purta acum destul de atent cu ea, mai ales că primise nişte bani pentru apariţiile ei în videoclip. Stătea pe prispă şi bea câte o bere, iar din când în când o întreba ca pe-o mare vedetă:

— Ei, când mai face fata mea o filmare?

Iar Lizoanca zâmbea în colţul gurii, deşi un şarpe mic îi traversa inimioara, avertizându-l că războiul cu tatăl ei nu era nici pe departe sfârşit.

Dar în zilele uscate şi senine de vară, întreaga situaţie din Satul Nou părea schimbată. Nu era om care să treacă pe lângă Lizoanca şi să n-o-ntrebe ceva de genul *ce mai face prietena ta, cântăreaţa* ori *când mai vine televiziunea să te filmeze?* Istoria se împărţise în două părţi distincte: înainte şi după venirea Trestianei.

Două săptămâni din august, Lizoanca a umblat îmbrăcată numai cu rochia verde şi cu pantofii de tinichea. Iar viaţa i se părea acum atât de frumoasă, că nu mai voia să se gândească la nimic rău, cum ar fi fost sifilisul despre care nu ştia dacă se vindecase, ori moartea Nuţicăi, a cărei înmormântare o umpluse de tristeţe.

O aduseseră într-o zi în sat şi o înmormântaseră în aceeaşi zi. Părinţii ei, pe care Lizoanca acum îi văzuse prima oară păreau atât de îndureraţi, încât, aducându-şi aminte despre cum vorbea Nuţica despre ei, aproape că i se păru nedrept. Spre deosebire, Goarna, care privea încruntată spre lacrimile celor doi, îi spusese cât putea ea de şoptit:

— Dă-i dracu' de şmecheri că vor să sugă bani de la primărie şi de-aia se dau loviţi! În plus, am auzit că vor despăgubiri pentru moartea ei!

— De la cine?

— De la poliţie, de la primar, de la cine n-a avut grijă de ea!

Pe Lizoanca o afectase moartea prietenei sale, însă fericirea de a se plimba încălţată cu pantofii strălucitori era cu mult mai mare. Şi-ar fi fost bine dacă era şi de durată.

Nimeni nu mai pomenea de sifilis şi nu mai părea preocupat să-i descopere pe bolnavi. Peste Satul Nou se aşternuse tăcerea. Sanitara nici nu mai ieşea din cabinet, iar Vică se purta ca un erou. În fond, el o dusese pe Lizoanca la Grindeni şi restabilise adevărul. Scârba aia de Sanitară o să primească şuturi în cur de la tot satul, căci Vică era convins că nu mai exista picior de om care să nu se fi convins de reaua ei credinţă.

Cât despre moartea Nuţicăi, nu mai era nimic de zis. Raportul fusese cât se poate de precis: un caz clasic de vagabondaj, terminat cu deces.

Până şi Cristel era mai limpezit. El îşi făcea în tihnă planuri cu Lizoanca, pe care se-aştepta s-o tot vadă de-acum încolo în clipuri şi mai ales în filme. Îl sugruma însă nemulţumirea, văzând-o în fiecare zi împopoţonată cu hainele cele bune şi abia se abţinea să nu-i zică să le pună la păstrare. Putoarea se târa cu pantofii strălucitori prin praful drumului, ca să-i distrugă. Dar nu-i venea să-i zică nimic, de frică să nu-i sară lumea-n cap pentru că-i vedea pe toţi privind-o cu ochii înlăcrimaţi, încât nu voia să rişte. Cu toate acestea, ori de câte ori li se-ntâlneau privirile, se încălzeau amândoi, ca doi curcani închişi în aceeaşi curte. Iar deasupra frunţii lui Cristel, plutea uneori un lup albastru şi pânditor.

Dar liniştea nu dură mult. Alte două întâmplări răscoliră satul.

2

La vreo săptămână după ce-o îngropaseră pe Nuţica, satul fu cuprins de-o altă veste uluitoare.

Lizoanca stătea fără treabă pe prispa casei, când dinspre şcoală se auzi un chiot de femeie. Ea ieşi repede în poartă şi privi în lungul şoselei prăfuite. O femeie cu batic roşu se apleca în mijlocul şoselei, scoţând din când în când câte un ţipăt, văietându-se, şi părând să ceară ajutorul lumii. Lizoanca alergă şi ea până acolo şi aproape că fu printre primii. Din uliţă mai veneau câţiva copii, iar două femei bătrâne erau deja acolo, probabil că oprite de mai multă vreme să stea de vorbă. Femeia care ţipa era Mitina, de la dispensar. Ea nu se apucase încă să povestească despre ce era vorba, pentru că nu se strânsese încă suficientă lume. Deocamdată doar se văicărea în mijlocul drumului *Doamne, Măiculiţa mea, ce nenorocire!* şi se bătea cu palmele peste şolduri, ca şi cum n-ar mai fi fost nimic de făcut. Dar nici nu îndrăznea nimeni s-o întrebe despre ce era vorba.

Abia când apăru Vică, se linişti şi-ncepu să spună:

— Petrache Notaru e mort în casă şi putrezit tot!

Mitina fusese pe la Notar să-i ducă o datorie şi intrase în casă pentru că el nu răspundea. Cum a deschis uşa, a izbit-o mirosul greu şi-a intrat în dormitor, sigură că era ceva. Omul zăcea pe pat, un morman de scârbe şi măruntaie, cu viermii pe el, şi se ridica o duhoare pe care n-o să i-o mai scoată nimeni din suflet.

Ea povestea scârbită, plângând mai mult de mila ei, decât de moartea lui Petrache, iar pe Lizoanca o fulgeră imediat prin creier, gândindu-se că poate el murise chiar în ziua aia în care ea îi luase inelul. Îşi ascunse mâna la spate şi încet, cu cealaltă, îl şi scoase de pe deget. Îl ţinea acum în pumn, înfricoşată de ideea că ar fi putut s-o incrimineze cineva.

Vică ascultase un timp, apoi spusese repede:

— O să trimit băieţii la faţa locului şi-o să vedem ce e de făcut.

Femeile îşi făcură cruce, iar un glas împăciuitor se ridică în aerul verii:

— Omul era pe moarte şi scârba aia de Sanitară îl pusese pe lista de sifilitici!

Câţiva ochi se îndreptară automat spre Lizoanca.

— Lume nebună, care te omoară cu zile, nu-i aşa, maică?

Femeia care vorbise aştepta un răspuns, iar Lizoanca bombăni încet:

— Nu ştiu, tanti! Ce mă-ntrebi pe mine? Şi-o luă uşurel pe marginea drumului, presimţind că iarăşi se-adună norii deasupra capului ei.

Abia după două zile îl înmormântară, după ce i-au venit rudele. Nimeni nu se îndoi că Petrache murise de moarte bună, în patul lui.

— Cine-ar fi crezut că se duce aşa de repede!

Lumea părea îndurerată de moartea lui şi mulţi, văzând înmormântarea frumoasă pe care i-o făcuseră Notăreii, se gândiră cu invidie că lăsase o moştenire care-o să dăinuie prin fiii lui, fără ca cineva să-i măsoare şi faptele lui ascunse, rămase pentru totdeauna în temelia Satului Nou. Trăise cum îi plăcuse şi murise după dorinţă, cu inelul protector pe deget care îl apărase de toate relele, printr-o urare al cărei sens nu-l bănuise niciodată, dar care l-a ajuns din urmă pe patul morţii. Sanitara chemase indiferentă doctorul din Grindeni ca să-i semneze certificatul de deces, iar Tori se bucură sincer că putea, în sfârşit, să urineze pe mormântul lui Petrache Notaru.

Poate că, din tot satul, Cristel fusese cel mai afectat. Fără să aibă vreo bănuială în privinţa sângelui lor comun, se simţea legat sufleteşte de acest om blajin care-l învăţase numai de bine. El îi pusese în mână mistria, de la el ştia meserie şi tot el îi adusese şi prima femeie, în marginea unei păduri. Prin urmare, a mâncat îngândurat din pomana Notarului şi-a băut câteva zile, electrizat de timpul tinereţii lui şi de durerea de a-l fi pierdut.

Lizoanca, însă, nu era nici bucuroasă, nici tristă de moartea Notarului. Sentimentele ei se învârteau în

jurul inelului, pe care nu mai putea să-l pună pe deget.

Acum era o legătură urâtă cu un om de pe lumea cealaltă, care ar fi putut în orice moment să vină şi să şi-l ceară.

Prin urmare, îl îngropă într-o zi pe malul Neajlovului. Alese un mal prăbuşit, în care erau aruncate tot felul de gunoaie, în general obiecte uzate din curţile oamenilor. Erau acolo bucăţi rupte din foste sape, ruginite până-n măduvă, obiecte de plastic arse ori sfărâmate parţial, cârpe, mături tocite, adică fragmente din lucruşoare care trăiseră odată în mod strălucitor. În marginea grămezii era şi-o bucată de cap de ipsos, un fel de Păcălici, din gura căruia ieşea o limbă ca un sertărel. Lizoanca privi o clipă gunoiul şi hotărî că era un loc foarte bun. Luă din grămadă o bucăţică de fier şi făcu la repezeală o groapă cât o portocală, aruncă în ea inelul şi puse deasupra o piatră pentru siguranţă, apoi risipi pământul pe care-l apăsă cu vârful pantofilor argintii. Era un gest grăbit, pe malul unei ape, dar acest episod neînsemnat îşi întindea deja tentaculele spre următoarea descindere a altor mâini chemate într-o zi de tihna ţărânii în care stătea ascuns seiful unei istorii plăpânde. Şi peste câţiva ani sau peste câteva secole, un om însingurat avea să creadă din nou că în literele enigmatice stătea ascuns un gând croit special pentru el şi pentru interesele lui.

Ajunsă în acest punct al acţiunii, Lizoanca se simţi dintr-o dată în siguranţă.

3

A doua întâmplare s-a petrecut fix la două săptămâni după venirea Trestianei la Satul Nou. În aceeaşi zi au apărut în sat şi primarul şi vicele. Primul venea direct din străinătate, în timp ce Vizitiu fusese la mare. Amândoi vorbeau cu oamenii adunaţi în faţa şcolii.

— Toată lumea are obligaţia să dea probe de sânge, în aşa fel încât să ştim exact cine este bolnav. Nu vă ia nimeni la bătaie, nu se întâmplă nimic. Dar dacă nu se face tratamentul, sifilisul te roade pe dinăuntru şi nu mai rămâne mare lucru: într-un an-doi sunteţi morţi!

Lumea asculta vorbele primarului şi se uitau cu respect la Vizitiu, încât Lizoanca se pătrunse şi ea de un sentiment de frică. Mai ales că fusese într-o seară cu Goarna pe la Grindeni şi, cu toate că-i promisese doctorului să aştepte până face 18 ani, din nou se lăsase dusă de val. Era unul care îi tot flutura pe sub nas o sută de mii vechi, un băiat care făcea liceul la Bolintin şi care era şi frumuşel. Îi crescuse mult valoarea de când era la televizor, în videoclipul Trestianei, aşa că băiatul ăla prinsese ideea şi-o făcuse să accepte. Cinci minute în spatele discotecii, şi se şi văzuse cu banii de care îşi luase bineînţeles croasante. Dar nu de la Greblă, ci unele noi, luate de la magazinul din Grindeni, care era mult mai mare, iar în uşă avea o perdea de mărgele de toate culorile.

Cuvintele primarului i se înfipseseră sub frunte, deşi nici nu se gândea să ajungă din nou pe mâna Sanitarei, pe care o dispreţuia veşnic.

În săptămâna aceea au venit mai multe asistente care au luat sânge de la oameni, fie în cabinet, alături de Sanitară, care dădea ordine ca o mare stăpână, fie pe la casele celor care erau de neurnit, unde îi însoţea întotdeauna cineva de la primărie. Lumea uitase deja de listă şi de învinuirile pe care i le-adusese şeful de post, ba chiar se gândeau că poate femeia avusese dreptate.

S-au făcut tabele cu numele fiecăruia şi cu numărul cărţii de identitate, şi nimeni n-a scăpat până la urmă. Lizoanca însăşi s-a dus la dispensar, îmboldită de Vică, haideţi, toată lumea, zicea el, şi eu am dat sânge, nu se-ntâmplă nimic. Vorbise pe deasupra capetelor, apoi se uitase la ea şi-i făcuse cu ochiul ca să stea liniştită. Pe unii îi şi filmase cum dădeau sânge, iar seara s-au văzut la televizor, de unde a aflat toată ţara că primăria din Grindeni a demarat o campanie de depistare a sifilisului.

Partea proastă a fost că toate rezultatele s-au ştiut. Deşi nu le afişase nimeni, s-a aflat imediat, pentru că toţi bolnavii au fost obligaţi să înceapă tratamentul. Şi s-a dovedit că nu erau puţini. Unii au fost duşi la spital, pentru alte analize, iar alţii au rămas în grija Sanitarei. Printre aceştia era şi Lizoanca.

Vestea că încă mai este bolnavă i-a tăiat pofta de viaţă. Mergea să-şi facă penicilina la dispensar şi simţea cum cade în fâşii toată poleiala pe care o căpătase de când avea pantofiorii de tinichea. Cu fiecare zi, lumea îşi pierdea admiraţia şi începeau din nou să se uite la ea ca la o mică buboasă.

Într-o zi apăruseră în curtea lor Păduchioasa şi Preduică. Învăţătorul nu mai era aşa de amabil ca altădată. El venise să-i spună lui Cristel că învăţământul este obligatoriu, iar Lizoanca trebuia să ajungă zilnic la şcoală. Era obosit şi abia privea spre ea, considerând-o vinovată pentru toate porcăriile care se spuneau pe seama lui. Lizoanca îi simţea şi ea supărarea, ştia şi cauza acestei tristeţi, dar era convinsă că răul făcut nu mai putea fi anulat. Între ei doi n-o să mai fie niciodată posibilă o împăcare şi, gândind aşa, se uita botoasă spre învăţător, încât el înţelese la un moment dat că era frământată de întrebări şi poate că de vinovăţie. Îi privi pantofii care acum arătau deja destul de frecaţi, murdăriţi de rugină şi ponosiţi. Şi se gândi la ziua în care fuseseră noi şi apoi la toate ispitirile neatinse de rutină, aducându-şi aminte el însuşi de emoţia secretă care-l silise la neînsemnatele compromisuri. Şi care nu sunt toate implântate adânc în carne şi-n sânge.

Dulceaţa micilor corupţii

Când intrase în învăţământ îşi jurase să nu se lase niciodată corupt. Să măsoare cu demnitate învăţătura şi să-şi dea sufletul cu fiecare lecţie. Acestea au fost idealurile lui Preduică. Se făcuse învăţător pentru că era nemulţumit de dascălii pe care îi avusese şi ale căror greşeli voia să le îndrepte orice-ar fi fost şi cu orice preţ.

Dar după un timp, multe detalii ale vieţii lui se transformaseră, schimbând pe nesimţite şi întregul. Mai exact, după trei ani de meserie, elanul lui se tocise. Nu mai avea entuziasmul iniţial şi o nemulţumire ascunsă îi punea frână în tot ce-ar fi făcut. În primul rând îl omora un ordin strict, care spunea că toţi elevii trebuiau trecuţi. N-avea importanţă dacă veneau sau nu la şcoală, dacă ştiau sau nu să citească. Datoria lui era să le pună la toţi note de trecere. Dar ordinul nu suna aşa, ci era şi mai rău, îl obliga să-i înveţe, să se ducă să-i aducă de pe câmp şi să-i pună cu nasul în carte, să-i silească să ştie tabla înmulţirii ori cum se spunea atunci, să le toarne cu pâlnia învăţătura din creierul lui direct în creierele lor. Cei mai mulţi dascăli puneau impasibil notele de trecere, canalizându-se pe cei câţiva elevi care meritau efortul lor. Nu însă şi Preduică. El suferea şi se simţea vinovat pentru fiecare notă nemeritată, pe care o scria mărunţel în catalog. Până când cedase.

Dar acesta nu era decât o parte a decăderii lui. Orice prăbuşire are o latură nesimţită şi una entuziastă, iar aceasta din urmă poate să capete şi câte două rânduri de aripi. Ceea ce i se întâmplase şi lui. În scurtă vreme se simţise dator să-i stimuleze pe cei care nu învăţau, dar mai ales pe unul dintre elevii lui, faţă de care chiar şi astăzi, când îl vede, se simte încă inferior şi supus pentru totdeauna dorinţelor sale. Iar acel om este Vizitiu.

Pe vremea când fusese elevul său, era băiatul unui om important, care nu doar că era preşedintele

Colectivului, dar era şi un om care îl intimida profund.

Preduică nu avea treabă cu fermele colective, nu era din sat şi nici nu avusese vreodată pământ pe care să-l doneze unei astfel de ferme. Cu toate acestea, vedea în preşedintele Colectivului un şef infailibil, faţă de care se simţea obligat. Este adevărat că el ţinea hamurile satului. De el ascultau şi poliţia şi sătenii. Chiar şi prim-secretarii care se tot perindau prin Grindeni îl tratau ca pe marele stăpânitor al pământurilor. Şi chiar avea alură de moşier. Cel puţin în viziunea lui Preduică. Preşedintele trecea tolănit pe bancheta din spate a maşinii ori a şaretei, cu părul şamponat şi faţa calmă, încât învăţătorul îl saluta din instinct, intimidat şi emoţionat până în vârful urechilor.

Iar copilul acestui om atât de impresionant era elevul lui. Nu putea să se uite la el ca la un elev oarecare, ci de fiecare dată vedea în ochii lui – ochii preşedintelui. Prin urmare, nu putea să-l pună în situaţii dificile. Avea grijă să-l întrebe doar când era sigur că ştie foarte bine. Ori, dacă vedea că e pe dinafară, îi sugera răspunsul. Mai mult, ajunsese să-l lase să copieze. În sfârşit, se luptase mult să-i menţină premiul I, mai ales că o avea şi pe Sanitară în aceeaşi clasă şi trebuia să-l facă să pară egal cu ea. Or, fata aia era ceva de speriat. Nu-l slăbea o clipă, nu-l lăsa să facă nicio mişcare fără să încerce din răsputeri să-l readucă în faţa ei. De mică a fost o scorpie şi o ţopiştină.

Ceea ce îl duruse cel mai mult era că preşedintele nu-l întrebase niciodată nimic, nici în legătură cu băiatul lui, nici aşa, de sănătate. Preduică trecuse neobservat prin viaţa lui Vizitiu cel bătrân, iar la un moment dat, după 10 ani poate, el resimţise dureros inutilitatea slăbiciunii lui, pe care o mai păstra şi acum în cutele moi ale creierului său bătrân.

*

Aşa că, privind-o încă o dată pe Lizoanca, îi spuse cu o voce şlefuită de gustul amintirilor:

— Peste nici două săptămâni începe şcoala şi m-aş bucura să vii. Anul ăsta o să fii în clasă la domnul Bursuc.

Lizoanca îl ştia pe acest învăţător, era unul tânăr care abia aştepta să-l scuipi între ochi.

4

Pe fondul acestor evenimente, Satul Nou a revenit în emisiunile de ştiri. Măcar o dată la câteva seri se spunea ceva despre sat, deşi pe ecran continua să scrie acelaşi text referitor la Lizoanca: *A umplut satul de sifilis*.

Vestea cea mai şocantă din săptămâna analizelor a fost că până şi şeful de post era infectat, de unde se presupunea că şi el avusese de-a face cu Lizoanca.

Vică primise vestea ca pe-o lovitură de bâtă. El îşi făcuse investigaţia la Bucureşti şi ştia precis că n-are nimic, aşa că în momentul în care o auzise pe Sanitară că-l cheamă la tratament, fusese imediat convins că-şi bătea joc de el.

— Uite aici, cucoană VDRL-ul! N-am nici pe dracu! Doar dacă nu mi l-ai injectat tu!

Vică era atât de supărat, că nici măcar Sanitara nu îndrăznise să se pună în gură cu el. Chiar în ziua următoare plecase la Bucureşti şi repetase analizele, însă rezultatul era pozitiv. Vică devenise peste noapte sifilitic şi i se părea nedrept şi pervers din partea sorţii, pentru că el nici nu intra în categoria nenorociţilor cu relaţii sexuale! Ce făcuse, în fond? Puţină distracţie de suprafaţă, nu intrase în slinoasa aia mică niciodată!

Începuse tratamentul la Bucureşti şi nu voia să mai discute cu nimeni pe tema asta. Era cătrănit şi nici măcar nu mai privea spre Lizoanca, iar ea înţelese imediat că şi-a pierdut un aliat de nădejde.

La televizor lucrurile începeau să ia o nouă direcţie. Acum erau discuţii pe mai multe posturi. Unii vorbeau despre pedofilie:

— În ţara noastră este foarte lejeră pedeapsa. Violatorii copiilor primesc între 1 şi 5 ani, dar nimeni, de fapt, nu face cu adevărat puşcărie!

— Se ştie că la Satul Nou s-au instalat doi cetăţeni străini care au petrecut un timp pe malul Neajlovului, ademenind diverşi minori şi nimeni nu i-a-ntrebat de sănătate!

— Mai mult, o fată de 14 ani a rămas în urma lor moartă, aruncată în tufişuri!

Iar pe alt post o femeie spunea cu năduf:

— Bărbaţii aceia din Satul Nou care au întreţinut relaţii cu minora trebuie cercetaţi penal. Pentru o asemenea faptă există o pedeapsă de 2 până la 7 ani de detenţie.

Astfel de cuvinte cădeau ca o ploaie otrăvită peste lumea din Satul Nou, dar mai ales peste creştetele celor care se bâlguiseră să intre în carnea crudă a Lizoancăi. Unii se simţeau nedreptăţiţi: în fond, ea se rugase de ei, parcă o vedeau cum venea şi-i ispitea cu vocea ei cavernoasă *ce-mi dai, dacă te las să mă fuţi?,* îi întreba, uitându-se pe sub sprâncene. Nu era şi asta vinovăţie? Nu se lua în calcul că ea fusese capul răutăţilor? Pentru alţii însă vinovatul principal era primarul care îi convinsese să dea sânge, ca apoi să-i prindă în laţ. Şi mai erau şi bărbaţi care se bucurau mai mult de răul lui Vică decât de propria supărare: în fond, de ce-ar fi ei mai aspru pedepsiţi decât poliţistul? Şi erau convinşi că el nu va păţi nimic. Unde s-a mai auzit să fie arestat un poliţist, care mai era şi şef de post?

Chiar şi femeile din Satul Nou erau supărate pe Lizoanca mai mult decât pe bărbaţii sau fiii lor. A violat-o cineva? Nu! Atunci ce vrea? Să facă ciocul mic şi să ne lase!

Lizoanca simţea ostilitatea care se ridica în jurul ei şi aproape că nu-i mai venea să iasă prin sat. Dezbrăcase rochia verde, care nu mai arăta acum aşa de bine, şi se întorsese la şortul ei albastru. Însă continua să umble încălţată cu pantofiorii strălucitori. Se simţea mai apărată, pentru că avea tocuri, e drept nu foarte mari, dar se cunoştea când era căţărată pe ele, că erau oameni la care i se părea că se uită de sus în jos şi în plus se umplea de plăcere când asculta zgomotul lor pe asfaltul şoselei. Nu mai erau acum strălucitori; bordura lor falnică se julise în mai multe locuri, iar tocurile se teşiseră bine într-o parte. Pe faţa care fusese netedă erau acum întipărite urmele ierburilor, colţii prafului şi murdăria culeasă din

prundul Neajlovului. Poate pentru că se terfeliseră în aşa hal nu mai reprezentau un punct de atracţie şi de multe săptămâni n-o mai întrebase nimeni despre legătura ei cu Trestiana.

Nici taică-său nu mai părea interesat de ea. Îl vedea stând aproape toată ziua pe prispă, preocupat, frământând un milion de gânduri şi sugând încet din sticla maronie şi imediat se lipea de ea o greaţă lipicioasă şi enervantă.

Cel mai des cobora la râu, să stea cu Goarna. Pătuiagul lor era acum ocupat de alţi copii, mai mici decât Lizoanca, şi care le luaseră nu doar locul favorit, dar şi obiceiurile. Multe fete îşi doreau în secret să capete sifilis ca să le dea şi pe ele la televizor, iar nişte băieţi, care îi aminteau de Titoaşcă, se strecurau printre bălăriile Neajlovului în căutarea distracţiei, încât nu mai găseai un loc liniştit. În tufişuri, pe sub sălcii ori pe troscotul râului se vedeau copii încolăciţi, luptându-se ori doar arătându-şi chiloţii, copii care sugeau voluptos din sticle de plastic, în care sucul dulce se amesteca cu tot felul de licori spirtoase, şi, privindu-i cum umpluseră malurile altădată sălbatice, pe Lizoanca o apuca un dezgust combinat cu nostalgie, venit din resorturile oricărei fiinţe care simte la un moment dat că se transformă ireversibil. Însă transformarea, în cazul ei, se petrecuse atât de repede, că nu-i dăduse răgazul să rumege consecinţele şi gustul cel secret al oricărei creşteri.

Goarna se instalase pe malul dinspre sat, improvizându-şi un pat nu departe de casa Carolinei. Arăta ca un tanc şi părea destul de nerăbdătoare să scape de povara care-i crescuse pe dinăuntru. Fumau amândouă şi uneori mai aducea Lizoanca mâncare, nu cine ştie ce, o bucată de pâine ori cartofi din grădină, pe care-i coceau pe malul apei. Pe Goarna n-o mai primea nimeni, ca şi cum ar fi fost ciumată:

— Fugi de-aici de putoare, îi spunea câte o femeie. Cu burta la gură de mică! Oi vrea acum să naşti în bătătura mea!

Mai intra noaptea prin câte-o curte, mai fura ce găsea lăsat pe-afară, în special o legumă, un fruct ori mai rar câte un ou.

— După ce scap de burtă o tai spre Spania!

— Şi copilul? Ce faci cu el?

— Îl las în gard la Vizitiu!

Goarnei îi era ciudă că Titoaşcă plecase fără să-i spună, fără s-o ia şi pe ea. Aici şi Lizoanca era de acord. Putea măcar să le trimită vorbă, să le dea într-un fel de ştire pe unde este şi ce face.

— El mereu a fost al dracului şi numai pentru el, îi spunea Goarna, stând tolănită sub umbrarul de buruieni pe care şi-l încropise.

— Dar dacă o fi murit şi el? şopti Lizoanca, iar prin faţa ochilor îi trecu în goană trupul subţirel şi verde al guşterului prins în cuiul argintiu. Titoaşcă putea să fie mort. La aşa ceva nu se gândiseră încă. De fapt, pe Lizoanca o fulgerase o astfel de posibilitate, imediat după ce auzise de moartea Nuţicăi. Dar apoi, aducându-şi aminte cât de agil şi cât de descurcăreţ era Titoaşcă, i se ştersese orice bănuială în privinţa asta. Un singur amănunt o mai înţepa încă în creier: faţa agonizată din cort, ochii închişi şi saliva incoloră care se prelingea dintre buzele albicioase. Dar aceasta era o amintire care se decolora în fiecare zi şi care era atât de imprecisă încât nici nu mai era sigură de amănuntele şi mai ales de sensul celor văzute fugitiv, prin crăpătura unui cort galben.

— Păi aş cam merge şi eu.

Lizoanca nu era însă foarte hotărâtă. Mai exact, n-ar fi vrut să plece cu Jet Lee ori cu alt ţigan din Dudu, ci se gândea să încerce singură. Mai întâi voia s-o ia spre Bucureşti şi s-o caute pe Trestiana. Şi pe urmă mai vedea.

5

Într-o astfel de zi, pe când făceau planuri sub soarele de septembrie, două maşini străine de sat au oprit aproape de malul apei şi din ele au început să curgă oameni de toate felurile, încât nu puteai să nu te-ntrebi unde încăpuseră toţi. În primul rând era o femeie spălăcită care venise glonţ spre ele, zâmbind fără rost, ca şi cum s-ar fi aşteptat s-o privească mii de ochi. Ea se aplecase asupra Goarnei şi-ncepuse să-i spună:

— Draga mea, a venit timpul să naşti şi ai nevoie de asistenţă specializată, uite, noi suntem veniţi aici pentru tine, suntem de la Protecţia Copilului şi vrem să te ajutăm.

Amândouă erau suspicioase, iar Lizoanca se şi ridicase în picioare ca, dacă s-ar fi îngroşat treaba, s-o poată lua repede din loc. Mai apăruseră apoi şi nişte bărbaţi, care păreau să stea în gardă, iar spălăcita vorbea în continuare ca şi cum n-ar fi fost făcută din carne, ci din cuvintele unui mesaj interminabil.

Goarna s-a ridicat şi ea după câteva clipe, groasă ca un urs, şi tocmai îşi scosese la iveală palmele, care acum nu mai păreau aşa de mari, intenţionând să le pună în mişcare pentru a se face mai bine înţeleasă, când din maşină coborî o femeie, la a cărei vedere îşi pierdu entuziasmul.

Lizoanca se uita la ea şi nu-i venea să creadă, văzând-o cum rămăsese cu labele în vânt, privind albă spre femeia care cobora repejor pe potecuţă. Apoi o auzise spunând ca şi cum ar fi fost sfârşitul sfârşitului: *Tanti Gica!*

Nimeni din Satul Nou, nici măcar Lizoanca, nu ştia de existenţa monstrului, căci Goarna nu povestise nimănui despre visul ei cel mai urât, venit pe neaşteptate, odată cu Protecţia Copilului.

În schimb ştia Vizitiu. El rugase un prieten care lucra la Poliţia din Giurgiu să caute la dispăruţi pe cineva cu numele Coarna sau Cornica şi în scurtă

vreme ajunsese la Ogrezeni. Abia după aceea anunţase Protecţia, tot aşa, printr-o relaţie.

Prin urmare, Gica se apropia de ele, zâmbind cu buzele strânse şi apoi, când ajunsese destul de aproape, izbucni dintr-odată într-un plâns pe care ecoul râului îl săltă în aerul primelor zile de toamnă.

Goarna a fost dusă mai întâi la un centru de consiliere, unde-a stat vreo două ceasuri. Aici nişte femei grase îi tot povestiseră cum să aibă grijă de copil, cum să-l spele şi cum să-l hrănească, deşi ea nu avea niciun chef de acel copil şi ţinuse să le spună destul de răspicat:

— Mai bine mor decât să am grijă de căcatul ăsta al lui Vizitiu!

Iar a doua zi născuse.

A deschis ochii spre geamul înceţoşat de lumina zorilor, uşoară, epuizată, gata să plutească pe deasupra lumii, însă n-apucase să-şi guste libertatea. După două zile îi puseseră copilul în braţe, o aruncaseră în Salvare şi-o trimiseseră direct la Ogrezeni.

Protecţia Copilului era uşurată că avea familie, iar tanti Gica preluase manivela acestei acţiuni.

Pe Lizoanca a afectat-o adânc felul în care o săltaseră pe prietena ei şi se simţea ea însăşi ameninţată. Un singur om i-ar fi înţeles temerile, iar acela era Greblă.

Şi tocmai el era de negăsit. Se strecurase în două rânduri până la uşa casei, unde dăduse de bătrânul Greblă:

— Nu e-acasă. E dus, îi spusese el. Dar poţi să rămâi cu mine! Eu sunt aici toată noaptea! Şi bătuse aerul cu arătătorul, râzând cu gura până la urechi.

6

Greblă n-a stat să dea sânge cu toată lumea, ci a plecat direct la Bolintin, cum îl învăţase Lizoanca. A intrat în spital şi-a spus la poartă că are treabă cu doctorul Marin, în legătură cu Lizoanca, iar spre surprinderea lui, acesta îl chemase sus, în spital.

— Sunteţi rudă cu minora din Satul Nou? întrebase doctorul.

— Nu sunt. Greblă îl privea ca şi cum ar fi vrut să ştie câtă încredere se putea avea în bărbatul întunecat şi cam prăbuşit, în timp ce acesta îi făcu semn să se aşeze pe un scaun de lângă uşă. Era o încăpere mică, prin care tot trecea din când în când câte o asistentă, ceea ce-l făcu pe Greblă să intre în panică.

Dacă pleca de la spital fără să fi făcut nimic, iarăşi strâns în incertitudinile mărăcinoase de fiecare zi? Aşa că, privi drept spre doctor şi spuse cu voce cam ascuţită:

— Vreau să ştiu dacă am sifilis!

Spre uşurarea lui, doctorul nu-i puse întrebări, ci chemă asistenta să-i ia sânge. Abia după aceea îl întrebă fără să-l privească:

— Aţi întreţinut relaţii sexuale cu fata?

— Da, răspunse Greblă, iar vocea lui exprima toată uşurarea pe care i-o dădea mărturisirea. În sfârşit, putea să spună cuiva! Dar dacă doctorul raportează la poliţie? îi trecu fugitiv prin minte. Lizoanca nu spusese nimănui, cât era ea de mică, se abţinuse, pe când el se repezise ca tâmpitul să spună de bunăvoie ceva ce în mod normal n-ar fi crezut c-o să spună nici bătut!

— Ce-o să mi se-ntâmple? întrebă cu cerul gurii încleiat de acreală.

Doctorul scria acum ceva, aşa că nici de data aceasta nu se uită la el şi nici nu-i răspunse. Abia după un timp îl întrebă iarăşi:

— Cu cine aţi mai întreţinut relaţii sexuale în ultimul an?

Greblă înghiţi repede saliva care îi umpluse gura şi răspunse aproape indignat:

— În afară de ea? Cu nimeni!

— Şi fata ce face acum? E acolo în Satul Nou?

— Este! Dar n-am mai vorbit cu ea de mult. Acum joacă în videoclipul de la *Pantofii de tinichea,* dacă ştiţi.

Greblă era în mod evident mândru de succesul Lizoancăi, iar entuziasmul lui i se transmise şi doctorului care voia să ştie mai multe. O văzuse şi el pe Lizoanca la televizor luând cu mâna ei neagră şi uscată cei doi pantofi de staniol. O filmaseră din profil, încât botişorul ei părea un balon de catifea roşie. Iar faţa luminată de soarele de august îi adusese doctorului aminte de faţa vie şi la fel de botoasă a unei fete care continua să pulseze în labirintul vâscos al celor mai secrete amintiri.

Regretul constant al doctorului Marin

Se întâmplase demult, pe când Marin era doar stagiar, tot aici, la spitalul din Bolintin, de unde nu mai plecase după aceea. În acel an terminase Medicina şi se angajase internist, ca şi acum.

Era o seară de octombrie, senină şi caldă, iar el se pregătea să iasă din tură, când sub geamurile spitalului se oprise un camion venit în mare viteză. Din el s-au dat jos mai mulţi bărbaţi agitaţi şi în cele din urmă un corp însângerat care-l făcuse să tresară. Era Tori, bătută aşa de rău că părea făcută din cheaguri de sânge. Avea atunci 14 ani şi era însărcinată în aproape 5 luni.

El fusese atât de impresionat, că nu mai plecase în noaptea aia acasă. Apoi, două săptămâni se dedicase trup şi suflet, aşteptând ca faţa ei cea adevărată să iasă de sub vânătăi şi răni cojoase. Iar când în sfârşit îi văzuse adevărata înfăţişare avusese impresia că el însuşi a creat-o.

A fost o legătură consfinţită cu sânge, fulgerătoare şi imposibil de desfăcut, pentru că oricât încercase s-o uite, ea rămăsese înnodată de aorta lui.

O auzea cum plângea nopţile şi se ruga la Dumnezeu, şi-şi dăduse seama, chiar înainte de a-i povesti, că nu avea decât o singură dorinţă: să scape de copilul nedorit. Nu-i spusese multe, dar nici nu era nevoie. Tori însăşi era un copil, peste care se vărsase o murdărie de neşters, iar lumea se aştepta de la ea să-şi accepte povara. O bătuseră şi fraţii şi părinţii şi nici nu mai încăpea discuţia să se întoarcă acasă. Iar Marin se simţise dator s-o ajute. El ştia că victimele violului aveau dreptul să avorteze, aşa că începuse demersurile. Dar nici mamoşa din spital, nici tatăl său, care era tot medic, nu erau dispuşi să se bage într-o asemenea treabă.

— Îţi baţi singur cuie în talpă, mai ales acum la început de carieră, iar asta e o chestie care-ţi rămâne lipită ca o tinichea, pe tot restul vieţii. În cazurile de acest fel, părinţii trebuie să depună plângere, să se

judece la tribunal şi pe urmă ajunge, dacă ajunge, ordinul şi la noi.

Cel mai bine pentru toată lumea, era să-l nască şi să-l dea la stat. Marin îşi făcuse o mie de planuri cum s-o scape, mai ales că era aşa de rău bătută, că numai ridicându-se din pat şi probabil c-ar fi avortat pe loc. Nu se putea să nască un copil băgat cu forţa în ea! Ce s-ar alege de un astfel de copil nedorit? Va creşte amărât, prin orfelinate şi apoi, tot aşa de timpuriu, va face la rândul său alt copil, la fel de nefericit. Cu toate astea nu îndrăznise să facă nimic. Îi administrase în continuare K-urile şi se rugase la Dumnezeu ca totul să se rezolve de la sine. Uneori îi venea să se ducă noaptea, s-o ia din pat şi să-i dea drumul pe scări în jos. Apoi îşi imagina mai departe, cum ar fi dus-o în sala de operaţie, cu avort spontan. Dar nu se putea să facă aşa ceva. El era doctor şi trebuia să salveze vieţi, chiar şi pe cele nedorite.

După un timp, într-o noapte în care stătuse la căpătâiul ei până când adormise, găsise în sfârşit soluţia: să se însoare cu ea. O s-o aştepte să facă 18 ani şi-o să se-nsoare. Mai mult, dacă părinţii îşi dădeau acordul, ar fi putut s-o ia şi de la 16 ani. Cât mai era până atunci? Nici doi ani!

Câteva zile fusese el însuşi bolnav, lovit de-o virozã, iar când se întorsese la muncă, găsise patul ei gol şi o disperare fără margini îl cuprinsese. Venea la spital, trecea pe lângă salonul în care ea suferise şi-l cuprindea jalea.

În primul an, deşi nu s-a dus niciodată s-o caute şi nici nu s-a interesat de ea, se gândea periodic la buzele de foc şi se simţea ca un cavaler sub jurământ, crezând sincer că într-o zi se va duce s-o culeagă de oriunde ar fi.

Şi aşa trecuseră 7 ani. El venea la spital, trecea pe lângă oamenii muşcaţi de gura bolii, alerga din salon în salon, mai dădea câte un examen, mai citea în câte o carte, şi fără să prindă de veste, carnea lui se altera încet, măsurată în ani ceţoşi. Aşadar, după 7 ani se întâlniseră din nou. El venea cu maşina de la

Bucureşti, iar ea mergea încet pe lângă bicicleta al cărei lanţ se rupsese.

În mod neaşteptat pentru el, o recunoscuse de la distanţă. Era acum şi mai frumoasă, înfăşurată într-o rochie strâmtă şi încălţată cu pantofi roşii. Dar trăsăturile erau aceleaşi: gura rotundă şi cărnoasă ca un bujor abia deschis. Oprise maşina, iar ea se apropiase imediat. El era flatat şi, ieşind din Dacie, o şi întrebase *Ce faci, Tori?* bucuros că ea îi zâmbise ca unei vechi cunoştinţe: *uite, m-a lăsat rabla. Mă iei cu maşina?* Nici nu aşteptase mai mult, îi sărise în ajutor, îi pusese bicicleta pe portbagajul de deasupra şi apoi pornise. Dar nu putea să conducă pur şi simplu. Tocmai acum. Din negura celor 7 ani răzbătea acut jurământul lui de onoare.

Marin a oprit, a tras pe dreapta, şi s-a întors spre ea emoţionat. Tori îl privea cu ochi mari, iar el îşi lipi în sfârşit inima de buzele cele atât de multă vreme dorite.

Şi toate celelalte întâmplări veniseră legate una de alta. Ea îl trăsese în spatele unor copaci de pe marginea drumului, printre care se vedeau uneori maşinile de pe şosea. Însă nu-i păsa de ele şi nici de nimeni. Nu voia să se gândească la urmări: erau doar el şi ea. Atât.

Fusese o întâlnire scurtă, cu miros de iarbă, sub ceaţa dimineţii, în care visul lui coborâse, în sfârşit, în miezul fierbinte al cărnii.

Apoi urcaseră din nou în maşină, iar ea îi spusese cu o altă voce, scăpată din zona pozitivă a creierului ei:

— Asta e pentru că mă duci cu maşina ori îmi mai dai şi mie ceva? Şi cum el tăcea derutat, Tori îl întrebase cu o bunăvoinţă care mai tăia încă şi acum în scoarţa lui cerebrală:

— Cum te cheamă?

*

Toate aceste lucruri, cocoloşite una într-alta, încăpeau în povestea lui Greblă, al cărui sânge era

chiar acum cercetat în regim de urgenţă.

— Şi dacă ai sifilis, vrei să rămâi un timp în spital, pentru tratament?

— Dacă trebuie…

— Bine. E mai bine aşa, îl sfătui doctorul Marin. Te internez o săptămână şi pe urmă vii regulat să-ţi faci injecţiile şi să repeţi analizele. Dar trebuie să-mi promiţi ceva.

Greblă deschise ochii zâmbind, gândindu-se la sticla de coniac pe care o lăsase în cabina camionetei.

— Vreau s-o aduci şi pe ea. Şi pentru că omul părea nedumerit, Marin precizase: s-o aduci şi pe Lizoanca la tratament.

7

Ea însă îşi făcea deja injecţiile la Sanitară, care avea grijă s-o tortureze ori de câte ori o vedea:

— Să ştii că nu scapi aşa uşor! O să te las să te mănânce sifilisul dacă nu-mi spui cu cine ai mai întreţinut relaţii sexuale! Eu încalc acum toate legile ca să-ţi fac ţie injecţia asta, fără să ştiu cine sunt ceilalţi, implicaţi în afacere!

Începuse şi şcoala, iar directoarea o pusese să se radă-n cap, ca să scape complet de păduchi. Chiar şi Florenţa părea montată, o dădea seara cu gaz şi-o spăla cu apă fierbinte de i se iritase pielea capului. N-avea uniformă, că nu-i mai venea bine, iar Cristel nici nu vrusese să audă să-i cumpere alta. Aşa că până la urmă învăţătorul o primise cu ce avea: nişte pantaloni roşii, care îi ajungeau până la gleznă şi un tricou roz, cu mânecă lungă. Dar în picioare purta încă pantofii argintaţi.

Stătea în ultima bancă, rasă în cap şi tăcută, iar copiii de-a III-a, care erau mai mici cu doi ani decât ea, o tratau de sus. Unii se fereau să nu cumva să se atingă de ea şi să ia sifilisul. Iar alţii, dimpotrivă, voiau să ştie cât mai multe şi se îngrămădeau la banca ei în fiecare pauză. O întrebau cum e să ai sifilis, câţi bani luase pentru videoclip şi bineînţeles dacă se mai întâlnise cu Trestiana. Iar cei mai meticuloşi voiau să ştie cu cine se culcase şi, dacă se putea, şi de câte ori. Dar la aceste două întrebări nu voia să răspundă. Îi intrase în cap că acest secret era primejdios şi, deşi nu vedea toate zonele lui de maximă ameninţare, era hotărâtă să nu spună nimănui.

Învăţătorul era şi el destul de fâstâcit. O întreba lucruri uşoare ca şi cum ar fi fost oligofrenă, iar odată a întrebat-o dacă ştie ce este un pictor.

— Toţi proştii ştiu ce e un pictor, eu de ce n-aş şti!

Copiii izbucniseră în râs, iar Bursuc trecuse peste remarcă.

— Foarte bine! Atunci să scriem pe tablă *pictor* şi să vedem ce nume de pictori vă amintiţi…

Şi văzând cum prinde contur cuvântul scris pe tabla neagră, descoperi cu emoţie că în coada lui era uitata literă *R.* Şi-o adusese aminte şi un val de căldură îi cuprinse inima. Nu recuperarea literei o încălzise pe dinăuntru, cât gândul la cuvântul neterminat pe care-l scrijelise pe piatra de la Ruine. Pentru că o dată cu amintirea literei, i se întorseseră şi clipele frumoase, cerul de iulie şi pustietatea din jur, dar mai ales sentimentul atât de curat pe care i-l dăduse singurătatea desăvârşită. Îi venea să iasă din clasă şi să se întoarcă acolo ca şi cum ar fi avut o temă de făcut. Şi chiar avea; din numele blamat, dar gravat cu trudă, lipsea litera *R.* Iar o dată cu ea pluti uşor, ca un fum verzui, trupul chinuit al guşterului, lăsat între şirurile de porumbi. Cum de nu se întorsese să-l caute? Cum putuse să stea fără să ştie exact ce s-a-ntâmplat cu şopârla subţirică şi găurită de un cui argintiu?

Într-o zi, a băgat capul pe uşă însăşi directoarea, care în viziunea Lizoancăi semăna cu o curcă nervoasă.

— Niţă Eliza! La mine!

În cancelarie erau doi caraghioşi, un bărbat şi-o femeie. Ea era îmbrăcată cu o geacă de piele neagră, care în mod evident îi era prea strâmtă, iar bărbatul era tatuat pe gât.

— Dânşii sunt părinţii lui Titi, prietenul tău, o puse la curent directoarea.

Lizoanca se destinse şi pufni uşurel în râs. Vasăzică aşa arătau babacii lui Titoaşcă.

— Te rugăm să ne spui tot ce-ţi aduci aminte, începu femeia, suntem disperaţi şi nu ştim ce să mai facem! Am depus plângere şi aici la poliţie, iar domnul agent ne-a spus că tu ai fost prietenă cu el. Glasul se prăbuşise brusc şi femeii începuseră să-i curgă lacrimile.

Lizoanca nu ştia mare lucru, şi nici nu-şi închipuia ce-ar fi putut să le povestească acestor oameni. Acum observase că bărbatul avea tatuat un lanţ în jurul

gâtului şi chestia asta i se păru şi mai amuzantă. Dar nu voia să mai râdă în faţa durerii lor. Mai ales că şi ei îi părea rău că nu-l mai văzuse pe Titoaşcă. Dincolo de toate certurile lor, exista o legătură ca un fir de mătase.

— Nu ştiu, tanti. Eu nu eram aici când a dispărut el. Eram fugită. Nici măcar Goarna, care era cu ei, nu ştie când şi unde a plecat.

— Dar nici măcar nu ai o bănuială? deschisese gura şi tatăl băiatului, iar Lizoancăi i se păru că detectează atitudinea pânditoare a lui Titoaşcă, în felul în care se uitase la ea dintr-o parte, ridicând deodată amândouă sprâncenele.

— Păi el voia să ajungă în Spania. Se cunoştea cu mulţi ţigani din Dudu. Poate să ştie ei ceva.

Părinţii lui Titoaşcă erau foarte îndureraţi şi se tot agitaseră. Într-o seară au apărut pe-un post de televiziune, acuzând poliţia şi primăria că nu luaseră msuri împotriva celor doi străini care probabil le omorâseră ori le răpiseră băiatul. Dar chiar în timpul emisiunii, dăduse telefon Vizitiu, care spusese răspicat, încât să audă toată ţara:

— Dumneavoastră v-aţi abandonat copilul. Aţi plecat de doi ani şi l-aţi lăsat în grija unor rude. Nu l-aţi lăsat la primărie. Ci la rudele dumneavoastră din Bulbucata!

Din seara aceea, mai multe posturi atacaseră problema părinţilor plecaţi la muncă şi care îşi lasă copiii în grija rudelor ori a bunicilor.

Apoi, la câteva zile după aceea, se auzise c-ar fi venit cineva să ancheteze treaba cu sifilisul. Nu se ştia cine, nimeni nu văzuse venind sau plecând vreun străin, dar pe la porţile lor, seara, oamenii spuneau că toată povestea se încheiase. Vică adusese o prostituată de la Mihăileşti, care era majoră şi sifilitică, iar ea declarase că a întreţinut relaţii sexuale cu el şi cu alţi bărbaţi din sat.

— Vezi că nu ţi-a făcut nimeni nimic? o mai întreba câte unul, când se-ntâlneau pe drum, iar Lizoanca îl înjura gros, pentru că i se părea că

bărbatul voia să se cureţe de ea ca de-o murdărie. Până şi Vică o întrebase într-o zi din uşa poliţiei:

— Ei, cum merge tratamentul? Mai ai multe injecţii de făcut? Dar în vocea lui se strecura aceeaşi imputare nerostită, ca şi cum i-ar fi spus *vezi că nu era vina noastră?*

8

Într-o după-amiază Greblă s-a întors de la spital, unde urma să mai meargă şi să-şi facă injecţiile. I se părea foarte discret aşa, să nu ajungă pe mâna Sanitarei. Nici nu-şi lăsase bine bagajul, că şi intrase în magazin. Era fericit şi se simţea liber, ca în vremea adolescenţei. Vânzătoarea îl privea pe furiş, iar prin ferestre intra soarele discret al lunii septembrie. Apoi printre panglicile multicolore pătrunsese faţa cătrănită a Moldoveanului. Era serios, cu o mică încrâncenare rămasă în colţul gurii şi în mod sigur nu venise după cumpărături.

— Vreau să vorbesc ceva cu tine, începu el.

— Păi atunci spune! îl îndemnă Greblă, fără poftă.

— Nu aici! Ci mai la secret!

Greblă nu avea niciun chef de stat la taifas cu el. Ştia ce vrea să-i spună. După ton era clar că voia bani. Dar totodată ştia şi că nu putea să scape de el cu una cu două.

Aşa că ieşi afară şi-i făcu semn să stea la o masă.

— Păi aşa, pe sec? întrebă Cristel, cerând şi părerea celor doi muşterii care se uitau în gura lor.

— Eu nu beau, i-o reteză Greblă.

— De ce, mă, faci penicilină contra sifilisului?

— Spune-mi ce-ai de spus.

— Aha! Te grăbeşti! Atunci o să-ţi zic şi eu pe scurt: te dau în judecată pentru că ai violat-o pe fiemea!

— Dă-mă!

Lui Cristel îi urcă o ceaşcă de venin din stomac până sub limbă. Grebla dracului, iar îl trata ca pe-un gunoi. Îşi îngroşă vocea şi spuse cât putu el de calm:

— Iei 7 ani de puşcărie numai pentru că e minoră, dar dacă se mai pune şi că n-a vrut – o iei pe viaţă!

Greblă era aşa de scârbit, încât s-ar fi ridicat în clipa aia să plece, dacă n-ar fi simţit în ceafă urechile celor doi clienţi.

— Uite ce este, măi Cristele! Dacă tu crezi aşa ceva, n-ai decât să mă dai în judecată!

— Păi ce, crezi că mie-mi place să umblu prin judecăţi! Nu-mi place!

Apoi văzând că Greblă voia să se scoale, îi spuse cu o voce aproape blândă:

— Îmi dai 50 de milioane vechi şi uităm toată povestea!

— Nu. Nu-ţi dau nimic! veni răspunsul, în timp ce Greblă se ridicase deja şi se îndrepta încet spre magazin ca şi cum nu mai era nimic de spus ori de făcut.

Cristel nu se aşteptase la atâta indiferenţă din partea lui şi plecă glonţ direct la Grindeni să-şi ia bere. Nemernicul ăsta nu mai merita să se-mbogăţească de pe urma lui. Şi tot montându-se până la Grindeni şi-napoi, când intră pe poarta casei era deja numai bun să se-aprindă. Lizoanca era pe prispă, ca de obicei fără treabă. Stătea în bluza ei roz şi cu părul ras, ca un păduche. Era mai mult decât putea să suporte Cristel. Fata asta îi mâncase viaţa şi-l făcuse de căcat în tot satul. Din doi paşi fu lângă ea şi-o şi săltă de-o ureche.

— Bandita dracu! Mă-ta sapă-n grădină şi tu caşti gura pe prispă, ca la hotel!

O bătu fix o oră.

Păduchioasa auzise primele ţipete şi se uitase instinctiv la ceas ca şi cum ar fi vrut să cronometreze, apoi o luase spre casa Moldoveanului. Dar Cristel era mult prea pornit. După ce se strânsese lume în faţa porţii, intrase în casă şi-i cărase la greu, cu mâinile, cu picioarele, şi la sfârşit cu un picior de scaun, până o lăsase latră.

Apoi îşi luase sticla de bere şi gâlgâise două gâturi. Dar n-avea gust. Şi nici el n-avea stare. Nu putea să renunţe cu una cu două. Lăsă sticla lângă piciorul scării şi-o luă din nou pe şosea, ţinând-o drept până la poliţie. Vică era pe punctul de-a ieşi din clădire, dar Cristel reuşi să-l întoarcă din drum. Mai mult, îl invită în camera în care dăduse declaraţia la începutul verii şi amintindu-şi de cât de umil era atunci, un val de omuleţi mici şi nervoşi îi urcă până sub urechi.

— Fac o casă acum pentru un ştab de la Bucureşti, minţi Cristel, iar Vică zâmbi ca de-o glumă.

Începuse prost şi nu voia să-l ia şi ăsta de sus. Aşa că spuse dintr-odată hotărât, cum nici măcar el nu se auzise vreodată vorbind:

— Să nu ne mai ascundem după deget: nişte bărbaţi din satul ăsta au profitat de fata mea. Care este minoră. Dacă până mâine dimineaţă nu văd 50 de milioane făcute pachet şi puse-n mână, aicişa, vă dau pe toţi în judecată.

Poliţistul nu spunea nimic, şi, mai mult de frică să nu strice totul, Cristel se ridică să plece. Iar din mers, se mai uită o dată spre Vică şi, pentru că acesta nu părea deloc impresionat, mai spuse:

— Fata mi-a dat în scris şi ştiu ce-a făcut şi cu cine. În amănunt.

Agentul era iritat de cuvintele lui Cristel, dar nu-i răspunse. Îl lăsă să plece şi o nemulţumire veche i se lăsă pe creier. Ştia de mic cum merg lucrurile şi care sunt oamenii care merită luaţi în seamă. Dar în acest punct al istoriei, lui i se părea că se pierduse respectul faţă de poliţist. Îşi aducea aminte cum era tratat unchiul lui, pe vremea când Vică nu era decât un copil, şi un regret acut că timpul acela se dusese, îl sugruma lent. Pe vremea aia, un poliţist era un stâlp de lumină la care te închinai cu fruntea-n pământ.

Amintirile luminoase ale poliţistului Vică

Mai ales o zi de vară, în care mirosul caiselor coapte învăluise lumea, şi-o amintea la perfecţie. Avea 15 ani şi stăteau pe-atunci în Bragadiru, şi ai lui, şi unchiul Nelu, într-un bloc nou, care era şi singurul de pe raza comunei. El era nelipsit din bucătăria unchiului său, unde fie că mai băga câte ceva în gură, fie că mai asculta ce-i povestea el. Alteori stătea doar să tragă pe nas fumul gros de ţigară, plimbat îndelung prin plămânii unchiului Nelu.

Era un bărbat frumos, cu părul tuns la milimetru, de nu ieşea niciun fir din rând, iar ca om era cu totul şi cu totul excepţional, încât Vică nu se mai sătura să-l asculte povestind. Ştia bancuri pe care nu le auzeai nicăieri şi era în stare să spună unul după altul zile întregi. Şi apoi cânta! Dar cum cânta! Că nu era petrecere la care să nu-i dea drumul. Avea el nişte cântece pe care nu le ştia toată lumea, unele de tot hazul, cu poante mai picante. Nu pronunţa niciodată cuvintele deocheate, însă lăsa să se înţeleagă despre ce era vorba făcând pauze semnificative şi băgând şi-o mimică pe măsură.

Unchiul Nelu era şeful postului de miliţie, care se afla chiar la parterul blocului. De aceea şi stătea mai mult prin bucătărie, căci fiind şef, cobora doar în cazuri de urgenţă.

În vara aia avusese loc un accident mare de maşini, chiar când o cotea drumul spre Bucureşti. Nu mai ştie cum fusese, dar până la urmă murise un camionagiu în acel accident şi şoferul tirului era înnebunit de durere. Unchiul Nelu l-a adus sus şi i-a dat un pahar de apă. Apoi i-a făcut semn lui Vică să treacă în sufragerie. El a rămas însă pironit pe coridor, lângă uşa debaralei, sorbind cu ochii şi urechile toată dulceaţa acelei întâmplări teribile.

Şoferul de tir se vedea bine, prin uşa crăpată, în timp ce unchiul Nelu abia se zărea.

În fereastra bucătăriei respira greu creanga verde a unui cais.

— Dumneata ai dat peste el şi l-ai făcut zob. Aşa spun martorii!

— Aşa e, domnu' Şef, aşa e! Un camionagiu, care ducea nişte sfeclă la Bucureşti. Tânăr săracu'! Poate am noroc să nu moară!

Omul era atât de prăbuşit că ţi se făcea milă. Prin fanta uşii ieşise lin un oftat pâlpâitor, care-l atinsese pe Vică în mijlocul frunţii. Apoi şoferul căzuse în genunchi şi-ncepuse să plângă, de ziceai că e un copil bătut măr:

— Ajută-mă, dom' Şef! Ajută-mă că am nevastă şi copii. M-am nenorocit pe viaţă, domn' Şef!

— Păi cum să te-ajut, măi omule, dacă e greşeala dumitale!?

— Este domn-Şef, spusese omul, apoi se aplecase şi-i sărutase picioarele miliţianului, continuând să se roage:

— Ajută-mă, domnul Şef! Şi-ţi dau o Dacie nouă, nicio lună n-are de când am luat-o!

Se lăsase liniştea. Şoferul de tir stătea încă în genunchi, cu mâinile pe gleznele miliţianului.

Nu se mişca nici frunza, nu se auzeau nici măcar zgomotele străzii. Pe fereastră intra în valuri mirosul caiselor răscoapte. Apoi venise vocea fermă şi atât de bărbătească a unchiului său, care-i mai sună chiar şi acum în cotloanele urechilor:

— Şi cât îţi trebuie să te duci şi s-o aduci aici?

— O oră! Maxim o oră, domn Şef, răspunsese şoferul, cu o voce de pionier care-şi ia angajamente.

Nelu tăcuse un minut, iar Vică, din coridorul luminat doar prin uşa bucătăriei, se rugase în gând ca unchiul lui să se îndure de suferinţa şoferului de tir, de care începuse să-i pară rău ca de-un frate.

— Bine, mă, încuviinţase, după un timp, miliţianul, iar Vică şi-l şi imagina, cu faţa lui blajină de om bun. Atunci du-te şi vino aici cu acte, cu maşină cu tot. Facem o vânzare la notarul nostru şi pe urmă văd eu ce se face cu raportul. Dar, vezi! Să nu ne ştie nimeni!

Şi aşa se făcuse. Şoferul a scăpat basma curată, iar unchiul Nelu a vândut Dacia şi şi-a cumpărat apartament în Bucureşti.

Însă nu fusese doar un târg şi atât. Şoferul de tir îi tot căutase de-atunci şi pe unchiul Nelu, şi pe părinţii lui Vică. Trecea deseori pe la ei şi le mai lăsa câte-o lădiţă de caise pentru export ori ciocolate, ori ce putea şi el pentru că era un om care ştia ce înseamnă recunoştinţa şi respectul faţă de binefăcătorul său. Şi nu doar pentru unchiul Nelu, ci pentru haina pe care o purta şi care reprezenta şi ea ceva pe vremea aia. În timp ce acum, nemernicul de Cristel vine să-l ameninţe în sediul poliţiei!

Vică se gândi zâmbind la lumea de altădată, apoi încruntându-se, luă în sfârşit hotărârea pe care trebuia s-o ia de multă vreme, şi scrise o sesizare amănunţită spre Protecţia Copilului.

Epilog

1

A doua zi, Vică s-a dus personal la Bucureşti, a lăsat hârţoagele şi s-a întors cu doi asistenţi tineri. A trimis vorbă lui Vizitiu şi apoi Sanitarei, care veniseră valvârtej, speriaţi c-a picat vreo comisie în control.

Lizoanca era într-o baltă de sânge şi mugea continuu pe prispa casei unde o târâse maică-sa încă din timpul nopţii. Cristel nu era acasă, iar Florenţa stătea şi ea pe scări, ca şi cum nu mai era nimic de făcut.

— Cine-a bătut copilul? întrebase unul dintre cei doi asistenţi.

Femeia stătea cu capul în pământ, fără să răspundă. În aerul de toamnă se risipea încet mirosul ierburilor răcorite, în acelaşi ritm cu suspinele grele ale Lizoancăi. Apoi se auzise o voce clară:

— Taică-său! Păduchioasa se oprise în dreptul porţii şi vorbea fără grabă, pentru că venise special să-l toarne pe ticălos. Cine ştie când mai venea cineva pe-aici ca să vadă ce se întâmplă:

— A bătut-o un ceas încheiat! De la 5 la 6 seara!

— Şi dumneavoastră aţi stat să vă uitaţi la ceas? întrebă asistentul aproape ironic.

— Şi ce voiai să fac? Să mă duc la poliţie? Păi ce, poliţia nu vedea? Că doar nu era chioară! Eram toţi aici! E cineva care să nu fi văzut? Ce-o făcea pe şmecherul mucosul ăsta de asistent?!

Întrebarea ei aduse oarecare rumoare printre cei adunaţi pe lângă gard, dar nu avea nimeni poftă să discute pe tema asta.

Asistentul formă numărul de la Salvare, iar lumea se adună tăcută pe la porţi să vadă cum intră maşina Salvării în Satul Nou.

Cât au durat demersurile pentru ca statul să obţină custodia, Lizoanca a fost internată într-un spital din Bucureşti. Dar de data asta a fost rău. Câteva zile nici nu ştiuse pe ce lume este. Abia după aceea începuseră durerile. Avea mai multe cusături la cap,

dar cel mai rău o durea arcada. Şi-avea tot corpul acoperit cu bandaje. Nu vorbea nimeni cu ea, în jur se auzeau numai vaiete, iar la vizite venea o doctoriţă cu nasul ca un cioc de raţă.

Lizoanca a stat în spital o lună de zile. Iar când a ieşit, avea deasupra ochiului drept, o dungă rozulie.

— O să se ducă, n-o să mai fie aşa vizibilă. Să zici mersi că nu ţi-ai pierdut ochiul! Şi cu sifilisul e bine. De-acum să ai grijă să nu-l iei din nou. Doctoriţa cu cioc îi spusese la revedere, şi apoi fusese adusă la un centru pentru copii abuzaţi.

A adus-o o femeie trupeşă, pe faţa căreia se vedeau lipite trei sute de Sanitare. Lizoanca păşi în camera curată şi-şi privi pantofii de argint, care acum arătau aşa de uzaţi, încât se simţea prost să calce cu ei pe covoraşul de catifea.

În cameră mai erau şase fete cam de vârsta ei, iar femeia care o adusese le spuse cu o voce cumsecade:

— Ea este Lizoanca, fetelor, iar patul de la geam va fi al ei.

Apoi închise uşa şi-o lăsă acolo. Lizoanca nu ştia ce să spună. Ţinea în mână cele câteva boarfe, pe care le căpătase la spital şi care acum erau strânse într-o boccea mică. Se uită puţin spre fete, apoi o luă spre patul pe care i-l indicase asistenta.

— Tu eşti Prostituata care-a umplut satul de sifilis?

Lizoanca era bucuroasă c-o recunoscuse şi se întoarse zâmbind spre fata care pusese întrebarea. Avea o falcă lipsă, ca şi cum cineva ar fi luat o muşcătură din obrazul ei.

— Să nu cumva să te-apropii de mine, continuă fata cu jumătate de faţă, că te-am halit!

Viaţa se arăta dură şi aici. Se întoarse spre patul ei şi se bucură că era lângă fereastră. Se vedea poarta căminului, cu gratii de fier, iar dincolo de ea, strada, pe care treceau încet maşini de toate culorile, una lângă alta, aşa cum nu mai văzuse niciodată.

Chiar în după-amiaza acelei zile veniră alte fete s-o cunoască. O ştiau de la televizor şi se bucurau pe faţă că ajunsese aici, ca să vadă şi ea răul vieţii.

— De-acum încolo te-ai lins pe bot de televizor, îi spusese una. N-am auzit niciodată să dea la televizor fete de la centrul ăsta. Gata cu distracţia!

Seara, Lizoanca a coborât într-o sală de mese, mare, în care se adăpostiseră un milion de zgomote. Ratase prânzul pentru că nu-i spusese nimeni, aşa că acum îi era o foame de moarte. Şi-aruncă ochii spre copiii înşiraţi cu tăvile în mână şi-o groază mare o cuprinse. I se părea că toată lumea se uită la ea şi era pentru prima oară în viaţă când îi era ruşine cu sine. Pantofii se rasoliseră, iar îmbrăcămintea era de-a dreptul penibilă, căci purta un trening vechi pe care i-l dăduse cineva la spital. Bine măcar că-i mai crescuse părul. Arăta acum ca o periuţă neagră, cu patru insuliţe albe pe creştet, pe unde o cususeră doctorii.

Trecu tremurând prin faţa felurilor de mâncare, primind câte o farfurie. Vedea mâna şi lua mâncarea, aproape fără să audă întrebările femeilor de dincolo de bara strălucitoare. Când în sfârşit ajunse în capăt se simţi eliberată, iar când îşi aşeză tava pe o masă i se păru c-a apucat pe Dumnezeu de-un picior. Voia să se aşeze, dar în zumzetul sălii cineva strigă străpungând celelalte zgomote:

— Prostituata!

Lizoanca se uită reflex şi văzu că era un băiat mai mic decât ea, care stătea cu tava în mâini şi privea drept spre ea. Dar n-avu timp să-l studieze. Mai veniră şi alte glasuri, din alte zone:

— Ce faci Prostituata? E Prostituata de la televizor!

— E bună păpica, ce zici?

Mâncarea i se păru bună şi se destinse brusc la gândul că noua ei viaţă nu era deloc rea, dacă o cunoştea atâta lume.

Când ieşi din cantină o mână o înşfăcă de după ceafă, încât imediat îi veni în creier faţa lui Cristel. Erau nişte băieţi mari, strânşi roată în jurul ei. Nu vedea cine îşi înfigea unghiile în gâtul ei, dar îl vedea bine pe cel din faţă. Era un băiat ceva mai mare decât Titoaşcă, tuns chilug şi cu-n cercel în ureche.

— Tu eşti Prostituata care-a umplut satul de sifilis?

— Da, răspunse Lizoanca, iar vocea ei balonată îl făcu pe băiat să râdă.

— Şi e adevărat că ţi-ai tras-o cu tot felul de distruşi, plus un tataie de optzeci de ani?

Băiatul se uita la ea batjocoritor şi curios în acelaşi timp, iar ei i se umflă vena gâtului de enervare.

— Daţi-mi, bă, drumul, că dacă nu…

Apoi se opri neştiind ce să spună.

— Dacă nu, ce? o întrebă chelul. Ne dai sifilisul şi nouă?

Lizoanca se simţea prinsă în cursă şi începuse să se zbată, dar pentru că mâna nevăzută părea de fier, ridică piciorul şi rase la repezeală un şut în genunchiul chelului.

— Eşti fiară, nu-i aşa, comentă băiatul şi apoi îşi lăsă privirea pe labele înfipte în vârfuri.

— Uite, bă, pantofii de tinichea!

Mda, ăştia erau pantofii, pe care-i ştia toată lumea, şi care, în videoclipul Trestianei, dansau singuri. Din două mişcări, cheliosul îi scoase din picioare şi-i dădu mai departe. Ăştia rămân la noi!

Lizoanca trecuse la înjurături, însă o palmă o pocni imediat peste gură şi simţi cum îi curge sângele. Acum bâzâia neputincioasă, în timp ce chelul îi spuse vorbind rar şi cam dramatic:

— Nu mai plânge, că ţi-o iei din nou! De azi încolo, ai şi tu ceva bun de făcut.

Apoi băiatul îi ridică faţa, apucând-o cu două degete de bărbie şi uitându-se în ochii ei, îi spuse cu plictiseală pedagogică:

— Cum se termină masa, cum te prezinţi acolo, la parapet. Vezi parapetul ăla alb, din grădină?

Îl vedea. Era un buştean vopsit, aşezat pe doi butuci. Nu-şi închipuia la ce putea să folosească, dar de văzut îl văzuse.

— Te prezinţi la parapet!

— De ce? întrebă ea cu vocea ei adâncă şi strangulată de plâns.

— Să ţi-o dăm la muie!

Apoi în micul grup pătrunse o undă vagă de prudenţă, iar o voce răguşită întrebă ce era acolo. Mâna din ceafă îi dădu în fine drumul, iar Lizoanca văzu că pe alee se apropia un bărbat în uniformă, un fel de Vică al locului.

Alergă plângând în cămin şi bătu la uşa asistentei care semăna cu trei sute de Sanitare şi când femeia ieşi în uşă, ea îi spuse pe nerăsuflate:

— Doamna Cati, Doamna Cari, m-au prins nişte băieţi şi mi-au luat pantofii! Asistenta socială se uită la buza ei plesnită şi-i spuse calm:

— Du-te să-ţi speli sângele şi pe urmă vorbim.

Lizoanca se conformă, apoi bătu din nou în lemnul alb şi neted, ca o oglindă.

Asistenta îi vorbi din uşă:

— Bagă bine la cap, că nu-ţi mai spun a doua oară: la uşa asta nu baţi când vrei tu! De câte ori te mănâncă-n cur! Ai zi de raport vinerea. Dacă nu apuci să-mi spui atunci, pa! Cât despre pantofi şi alte tâmpenii, trebuie să te adaptezi! Aici nu eşti numai tu. Hai, marş în cameră, la culcare.

Lizoanca a adormit greu, cu inima frântă după pantofiorii de tinichea, care fuseseră cel mai de preţ lucru al ei.

2

A doua zi, o asistentă tânără, după care toată lumea striga *Ana,* le-a trezit cu noaptea în cap, le-a dus la cantină, *haide să prindem prima tură, că pe urmă se aglomerează,* şi de-acolo direct la poarta centrului. Lizoanca stătea cu picioarele goale pe asfalt, la oarecare distanţă de celelalte colege de cameră, care n-o băgau în seamă. Ele aveau uniforme pepite şi geci pe deasupra, iar în picioare pantofi identici. Nu îndrăznise să întrebe pe nimeni dacă ar fi putut să obţină nişte încălţări, de fapt nici nu ştia dacă avea cineva obligaţia să-i facă rost de haine. Îi era frig, căci era sfârşit de octombrie, dar nu era ceva care s-o afecteze. Aşteptau microbuzul ca să meargă la şcoală. Pe stradă treceau maşini după maşini, iar ea se chinuia să le vadă feţele celor dinăuntru. La un moment dat se oprise una şi pe fereastra deschisă văzuse profilul cunoscut al reporterei. Lizoanca s-a bucurat ca şi cum l-ar fi văzut pe frate-său, întors din Spania:

— Doamna Lena, hei, doamna Lena!

Ziarista întoarse capul, mai mult pentru că tocmai voia să scape de mucul ţigării, şi faţa i se păru cunoscută. Nu avea de gând să întârzie, dar îi aruncă un zâmbet, după obicei, şi imediat se pomeni cu fata lângă portieră. Asta era cu copiii ăştia din centru, că dacă le zâmbeai o dată nu mai scăpai de ei pe veci.

— Sunt Lizoanca, prostituata care-a umplut satul de sifilis!

Lena era surprinsă, însă nu negativ. Vasăzică Lizoanca!

— Şi ce faci tu aici?

— Sunt la centrul ăsta, se lăudă fata.

Lena se uită spre Clapă, care dormita pe bancheta din spate şi-i spuse şoferului să urce maşina pe trotuar.

Luară câteva cadre, dar n-apucară să stea de vorbă, pentru că între timp apăruse şi microbuzul. Pe drum, colegele Lizoancăi deveniră mai binevoitoare. Le

impresionase reportera, mai ales că le filmase şi pe ele. *Să vă uitaţi diseară la ştiri,* le spusese, iar ele voiau să afle pe ce post, aşa că o întrebară pe Lizoanca, iar ea le răspunse cu siguranţă: *pe oricare!*

Şcoala i se păru impozantă, iar gresia de pe holuri era atât de catifelată, încât merita să mergi desculţ pe ea.

Se aşezase din obişnuinţă în ultima bancă şi-i păru bine văzându-le şi pe colegele ei de cameră că se aşază tot acolo. De fapt, doar două dintre ele erau în aceeaşi clasă: fata fără falcă şi Alora, al cărei nume prea era de tot ciudat ca să nu-l ţină minte.

Învăţătoarea era tânără şi semăna puţin cu Vizitiu, cu nişte ochi tot aşa adormiţi şi verzi. Femeia veni până în dreptul lor şi le întrebă pe-amândouă, la grămadă:

— Aţi mai adus o fată cu voi?

— E Prostituata care-a umplut satul de sifilis, spuse fata căreia îi lipsea o falcă.

— Unde ai învăţat tu un cuvânt aşa de urât?

— S-a dat la televizor, doamna! Nu i-am spus eu, se disculpă imediat fata.

— Chiar dacă! Nu ai voie să-i spui aşa! Şi întorcându-se spre Lizoanca o întrebă cum o cheamă. Însă nu mai aşteptă răspunsul pentru că îi observase picioarele desculţe.

— Asta e ceva de pomină! Păi nu te-a văzut nimeni c-ai plecat fără pantofi!?

Învăţătoarea părea foarte supărată, îşi scoase telefonul din poşetă şi formă un număr, apoi o auzi spunând:

— Bună dimineaţa, doamna directoare! Sunt învăţătoarea Stelaru de la Şcoala *Cezar Petrescu.* Dragă doamnă, ne-aţi trimis astăzi un copil desculţ şi îmbrăcat într-un trening! Este inadmisibil aşa ceva! Cum te cheamă, fetiţă? Aşa! Şi mai cum? Spune că o cheamă Lizoanca! Vă daţi seama că nici numele nu şi-l ştie. Să vină imediat cineva aici! Şi cât mai repede pentru că noi nu putem ţine copilul desculţ!

Învăţătoarea îi făcuse impresie foarte bună Lizoancăi, aşa că la pauză se dusese la catedră.

Stătea în faţa ei şi nu spunea nimic, iar când în fine o văzu, începu să vorbească supărată:

— Nici acum n-au apărut tutorii tăi! Halal instituţie! Dar cum de-ai ajuns tu fără pantofi în picioare?

Lizoanca făcu o strâmbătură apoi o întrebă în şoaptă, ca şi cum ar fi vrut să n-o mai audă nimeni:

— De ce-ai zis că *prostituată* e urât?

— Pentru că este!

— De ce?

Femeia o privi îngândurată, apoi îi spuse:

— Ştii ce înseamnă?

Lizoanca ţâţâi cu limba, în semn că nu ştia.

— Prostituata e cineva murdar, o femeie care îşi vinde corpul!

Lizoanca şi-o imagină imediat pe femeia împuţită, poate cam ca baba Carolina, rupând bucăţi din corpul ei, carne macră şi însângerată, pe care o împarte în stânga şi în dreapta unor mâini care flutură hârtii de-o sută. Nu! Păi murea imediat!

— Adică cum îşi vinde…?

— Îşi vinde! se enervă învăţătoarea. Se întâlneşte cu diverşi bărbaţi şi le cere bani pentru asta!

Mda, asta era de înţeles. Exact aşa făcuse şi ea. Păi atunci era numai potrivit cuvântul. Totuşi ceva îi spunea că ar mai fi încăput multe explicaţii aici.

— Şi de ce e rău să…? întrebă Lizoanca, dintr-odată cu toată faţa luminată, încât învăţătoarea avu o mică tresărire.

— Păi este! O legătură e un fel de legământ. Dacă îi promiţi cuiva că doar pe el îl pui mai presus de toţi ceilalţi oameni, după aceea nu se poate să faci aceeaşi promisiune şi altora, pentru că ai încălca-o pe prima. În plus, pentru iubire nu se cer bani! Cum să te duci să-i spui cuiva: îmi place de tine, dacă-mi dai 10 lei!

Lizoanca rânji, dar per global era foarte dezamăgită de răspuns. De ce-ar fi trebuit să facă o promisiune atât de restrictivă cuiva, că l-ar pune deasupra celorlalţi? Păi există cineva care să fie singur şi călare peste toţi? Se gândi rapid la bărbaţii

din Satul Nou, îi vedea dezbrăcaţi, ori cel mai adesea doar descheiaţi la şliţ, bărbaţi de toate vârstele, transpiraţi, mirosind a bere veche, oameni cu mâini bătătorite, care ţineau între degete cu mândrie câte un ban colorat. Nu, categoric nu era vorba despre a pune pe cineva deasupra celorlalţi.

Nici măcar pe Greblă. El era pus deoparte. Dar nu deasupra, însă nu mai apucă să-şi exprime părerea, întrucât venise în sfârşit Ana, s-o ducă înapoi la centru. Continuă să se gândească tot drumul, fără să fie atentă la ceea ce-i spunea asistenta, mai ales că se smiorcăia enervant, ca şi cum ar fi vrut s-o scoată pe ea vinovată. Urcaseră într-un autobuz şi stăteau în picioare, înghesuite într-o mare de oameni. Cu toate astea, Ana vorbea continuu, aplecându-se din când în când spre urechea ei.

La coborâre, se mai opri o dată pe trotuar şi-i spuse:

— Ai înţeles cum se pune problema?

Ce putea să răspundă, dacă n-o ascultase?!

— O să-mi dea pantofii înapoi?

— Ce pantofi?

3

În Satul Nou multă lume îi ducea dorul, dar dintre toţi, Greblă era cel mai afectat. El se trezea noaptea, gândindu-se la ea ca la cea mai iubită fiinţă. Auzise că fusese bătută, abia când venise Salvarea şi nu ştia unde o duseseră. Tot satul văzuse o Salvare de Bucureşti. Dar unde era dusă nu se putea şti. În schimb aflase că era aproape moartă când au luat-o. Gemea pe prispă ca omul care trage să moară! Poate că nici nu scăpase. Uneori simţea cum sufletul ei pluteşte pe deasupra Neajlovului, înaintând direct spre inima lui şi un plâns fibros îi creştea în toate celulele, făcându-l să se chircească de durere. Alteori o vedea ca pe-o prinţesă, crescută brusc, maturizată, trecând pe lângă el fără să-l recunoască.

Într-o zi se întâlnise cu Tori, dar nu ştia nici ea mare lucru.

— Nu ştiu, maică! Au luat-o de-aci şi-au dus-o la orfelinat ori unde-or fi dus-o! Fiu-meu a avut numai probleme din cauza ei!

Pe Cristel îl ridicase poliţia din Grindeni, iar Popescu îl pusese să dea o declaraţie şi să explice de ce-o bătuse pe Lizoanca.

— Poate dumneata ai motivele dumitale! pune-le aici pe hârtie, ca să se ştie mai departe şi să se judece corect situaţia. Aşa că scrisese, iar pe măsură ce aşeza literele inegale, în şiruri ondulate, îşi dădea seama că procedase bine: fata lui era o vagaboandă pe care nici măcar cu bătaia nu reuşise s-o aducă pe calea cea bună. După trei săptămâni primise citaţie să se ducă la tribunal, la Bucureşti. Asta mai lipsea! Păi ce, el avea bani de-aşa ceva! Nu se dusese şi nu se-ntâmplase nimic. Aşa că îşi văzuse de viaţa lui. Mai găsea de lucru, mai mergea pe unde se ridica vreo casă. Oricum, după bandită nu mai primea niciun ban şi se gândise că poate scăpase de ea. Deşi nu era mulţumit, nici nu se putea plânge, pentru că un timp îi fusese frică să nu-l bage la puşcărie. Dar dacă nu se întâmplase încă, însemna că e de bine.

Cei mai mulţi uitaseră de Lizoanca. De aceea, ştirea despre ea veni ca o veste neaşteptată despre cineva mort şi îngropat.

Fusese un film scurt, în care se vedea o Lizoanca de nerecunoscut. Stătea desculţă în faţa unei porţi de fier, ca o condamnată, încât mulţi săteni înţeleseră că era la şcoala de corecţie, oricum într-un loc în care era pedepsită. Lizoanca privea în sus spre aparat, cu nişte ochi largi şi negri, încât părea să fie altcineva, iar nu Lizoanca încruntată şi botoasă, pe care-o ştiau.

Nici buzele nu păreau să fie în regulă, trase, şi căzute ca nişte petale ofilite. Apoi mai erau bubele din creştet, ca la puşcăriaşi, pete albe vizibile pe scăfârlia neagră ca păcura. Dar toată lumea văzuse firma albastră pe care scria cu litere albe „Centrul de copii abuzaţi *Viforul”*.

Vocea ziaristei îi anunţase destul de laconic:

— Fetiţa care a îmbolnăvit un sat întreg de sifilis este acum la un centru de copii din Bucureşti, unde se pare că n-o duce cu mult mai bine ca acasă.

Pentru Greblă informaţia venise ca o gură de apă. El a văzut abia în reluare ştirea, aproape de miezul nopţii, şi, pentru că era deja cam adormit, l-a luat cu totul prin surprindere. Îl marcase aşa de adânc noua figură a Lizoancăi, încât nu mai putu să adoarmă până în zori. Prin urmare, era şi mai rău! O ţineau desculţă! Nu putea să lase lucrurile aşa! Trebuia să meargă acolo, la faţa locului şi s-o vadă. Cât de greu o fi să găseşti în Bucureşti o casă de copii pe care scrie *Viforul?*

În schimb, Cristel era în culmea jubilaţiei. Vasăzică se dusese la mai rău. Ei, acum să vadă, pârlita dracului, ce înseamnă viaţă rea. I-a fost rău la bătătura lui? Iată că nu! O şi vedea plângând în pumni după casa părintească. Şi un gând bun îi lumină creierul: O s-o mai lase aşa până prin primăvară, şi pe la Paşte o să se ducă s-o ia acasă. Să vezi ce-o să se bucure atunci, după ce s-o fi săturat de bătaia ălora. O să i se pară ca mierea palma lui. O auzi pe Florenţa plângând încet, pe celălalt pat, şi-i spuse mai mult ca s-o aline:

— Taci, fă, că vine ea îndărăt. Ştii cum? Cum a venit câinele ăla pe care l-am dus la mama dracu', dincolo de Neajlov, ca să scăpăm de el. Şi seara, dacă-ţi aduci aminte, a fost îndărăt. Aşa şi cu fata noastră. N-o să ai timp să-ţi pară rău după ea.

Dintre toţi cei care se uitaseră la ştiri, directoarea *Viforului* era cea mai afectată. O chema Cecilia, dar copiii din orfelinat îi spuneau d-na Cici. Chiar după ştiri, trimisese după Lizoanca şi-o găsise repede, căci stătea de ore întregi în cameră, nici la masă nu coborâse, de frică să nu dea nas în nas cu omul chel.

Când o văzu că se aşază pe scaun, directoarea aruncă o privire fugitivă spre picioarele ei:

— Acum ai cu ce să te-ncalţi? Aşa! Văd că ţi-au dat.

Avea într-adevăr nişte pantofi de pânză înflorată, cu tălpi de cauciuc.

— Când primesc înapoi pantofii mei?

— Am înţeles că ţi-a luat cineva pantofii. O să am eu grijă şi de şmecherii ăia. Dar acum te-am chemat să vorbesc altceva cu tine.

D-na Cici avea o figură atât de nefericită, că Lizoanca se întrebă ce catastrofe o călcaseră. De la obraz spre bărbie faţa îi părea suptă de-o gură uriaşă.

— Am înţeles că o cunoşti pe reportera care v-a filmat azi dimineaţă.

— Lena!

— Ei! Mă *gândiesc* c-ar fi bine să vorbeşti cu ea şi să-i spui adevărul!

Lizoanca o privea cu gura deschisă, preocupată de cum pronunţase pe *gândesc* şi, pentru că nu mai auzise până atunci un ardelean, se uita la d-na Cici în mare tăcere.

— Să-i spui că a fost vina ta c-ai plecat desculţă! N-ai întrebat pe nimeni, n-ai cerut nimic, ai ieşit ca trula pe poartă şi-ai chemat televiziunea!

— N-am chemat-o eu! slobozi ea cuvintele, ca şi cum ar fi avut gura plină de gaze.

— În sfârşit: este vina ta, se încruntă directoarea şi să ştii că mă supăr rău dacă n-o repari! Păi ce, tu

crezi că aici trăieşti cu televiziunea? Cum nu ne convine ceva, pac! Chemăm reporterii!

Lizoanca, deşi nu înţelesese ce voia d-na Cici de la ea, îşi dădu seama că era foarte supărată, aşa că nu mai spuse nimic, până când directoarea îi făcu semn să plece. Când să iasă pe uşă, însă, îşi mai aminti ceva:

— Şi cred că ştii că aici la noi eşti doar în trecere. După ce se termină procedurile, ţi se face dosarul şi te repartizăm într-o casă de copiii, undeva, prin ţară! Sau la nişte asistenţi maternali. Cum ţi-o fi norocul.

4

În dimineaţa următoare o mână o zgudui cu putere, încât sări direct în picioare.

— Hai că ţi-au venit hainele. Era femeia de la magazie, o faţă de cenuşă în lumina măruntă a dimineţii.

A primit uniformă de şcoală, pantofi negri cu baretă, exact ca ai celorlalte fete din cameră, geacă verde, trening şi pijama. Nu mai primise niciodată atâtea lucruri deodată şi se simţea destul de bine.

În ziua aceea, care era a treia, totul a curs lin. La şcoală a făcut o compunere în care a descris pantofii argintii, apoi, pe drumul de întoarcere, a stat de vorbă cu fata fără o falcă, pe care o chema Gina. Şi ea îşi aştepta repartiţia şi era înfricoşată de viitorul loc.

— Am auzit că în unele case te bate de te usucă. Dar şi mai rău este să încapi pe mâna unor asistenţi maternali.

— Ce sunt ăia?

— Sunt un fel de părinţi adoptivi, care te iau pentru bani şi pe urmă te freacă de-ţi merg fulgii.

Vasăzică asta o aştepta: să intre în turma împleticită, cu d-na Cici pe cap, trezită, alergată de cu ziuă, mânată la un loc cu toată lumea, toţi nişte rateuri, abuzaţi, violaţi fără falcă ori fără nume, înghiontindu-se unii pe alţii. Ori şi mai rău, dată pe mâna altui Cristel, mai uscat la suflet şi mai rău.

— Şi cine hotărăşte unde plecăm?

— Păi probabil că d-na Cici. Dar contează mult şi ce-ţi scrie Milaneza în dosar.

Şi chiar în acea după-amiază o cunoscuse şi ea pe Milaneză. Era psiholoaga centrului, o femeie tânără, care părea condamnată să zâmbească. O chema Emilia; cum însă li se prezenta tuturor cu numele de Mili, i se spusese Milaneza, care avea mai multă rezonanţă.

Psiholoaga o puse să se deseneze pe sine:

— Fă-te cum crezi tu că eşti, în locurile care îţi plac, alături de alţi oameni dragi ori cum crezi că eşti

cel mai bine reprezentată.

Lizoanca îşi făcu un cap mare, pe care desenă cu grijă insuliţele albe de pe cap, dar şi cicatricea de pe arcadă. Voia să fie cât mai exactă şi se temea să n-o acuze că s-a-nfrumuseţat. Insistase şi asupra buzelor, înnegrindu-le, conturându-le ca să arate cât mai mari, încât acum părea că are o rană în loc de gură. Abia după ce-a terminat de desenat capul şi-a dat seama că i-ar fi plăcut să-şi deseneze şi pantofii pierduţi, însă acum corpul ar fi arătat prea mic în comparaţie cu restul. Şi, pentru că foaia i se părea prea goală, mai făcu un copac ceva mai în spate. Era, de fapt, unul dintre oţetarii de la Ruine, însă nu-i ieşise ca lumea şi părea mai mult o umbrelă ruptă. Iar dintre pliurile ei ferfeniţite, ieşea botul abia vizibil al unui guşter.

Milaneza privi desenul şi-o întrebă fără să se uite spre ea.

— Ţi-e dor de-acasă?

— Nu.

— N-ai vrea să vezi pe nimeni dintre cei dragi?

Lizoanca se gândi puţin, perindându-i prin minte pe Greblă, pe Goarna, pe Titoaşcă…

— Poate c-aş vrea s-o văd pe Goarna, o prietenă de-a mea. Şi pe ceilalţi. Dar nu e ceva urgent, specifică ea, de teamă să nu înţeleagă greşit şi s-o trimită acasă.

Mai ales că Milaneza i se părea cam prostuţă, deoarece semăna puţin cu Nuţica. Era albă la faţă şi-i stătea lipit pe gură un zâmbet de fraieră.

Psiholoaga schimbă vorba şi-o puse să povestească cel mai frumos moment al vieţii ei.

Bineînţeles, nu se punea problema să-i vorbească despre Ruine. Ce-ar fi-nţeles ea din zilele libere şi atât de parfumate care fuseseră cea mai frumoasă întâmplare a vieţii ei! Nici măcar despre prima internare în spital, când descoperise bunătăţile lumii, nu se putea vorbi. În cele din urmă se hotărî să-i povestească despre venirea Trestianei la Satul Nou. Dar Milaneza o întrerupse destul de repede, ca şi cum ar fi intrat în criză de timp:

— Cu cine ţi-ar plăcea să semeni dintre oamenii pe care-i cunoşti?

Lizoanca se gândi o bună bucată de vreme. Aceasta era chiar o întrebare grea. Cu părinţii nici într-un caz, pe Tori nici n-o punea la socoteală, Goarna era cam nasoală şi nefericită tot timpul, Vică mirosea a lapte stricat, Greblă era cam mototol. Nu-i plăcea nimeni într-aşa măsură încât să vrea să fie ca el. Nici măcar Trestiana, care avea o faţă de mâţă prefăcută. De ce-ar fi vrut să fie ca cineva? Ea voia să fie exact cum era. Lumea din jur ar fi trebuit să fie pe măsura dorinţelor ei, şi-atunci s-ar fi văzut adevărata ei faţă.

Milaneza îşi pierduse răbdarea şi, mâzgălind ceva în carnet, îi puse altă întrebare:

— Dar despre sifilis ce ştii?

— Păi eu am avut sifilis! se bucură Lizoanca.

5

Zilele treceau repede, iar viaţa era aşa şi-aşa, dar în tot cazul cu mult diferită de tot ce trăise până atunci. Mulţi copii strigau după ea şi în mod unanim i se spunea Prostituata. Dar nu era un nume insultător, ci unul care cuprindea simpatie şi oarecare admiraţie, mai ales după ce apăruse din nou la televizor. Unii o opreau s-o-ntrebe dacă într-adevăr era vedetă sau dacă nu le poate aranja şi lor o apariţie pe ecranul de sticlă. Nu-şi recăpătase pantofii, dar nici chelul n-o mai speriase cu parapetul. Se mai repezea uneori spre ea, ori îi mai dădea câte una după ceafă, dar acolo toată lumea primea ghionti mărunţi, care se ştie că n-au omorât pe nimeni.

La şcoală era bine. Dar de cum punea piciorul în centru, nu putea deloc să se mai gândească la ale ei, pentru că-i stătea în permanenţă cineva pe cap. Cel mai greu era de suportat programul: le ducea cu turma la masă, la şcoală, la sala de lectură. Chiar şi la duş aveau oră. Niciodată nu era singură. Niciodată nu avea tihnă. Niciun colţişor din lumea aceea nu era doar al ei.

Începuse luna noiembrie, iar Lizoanca nici nu prinsese de veste. Într-o dimineaţă a tras pe nări aerul brumat, de toamnă, şi o durere i-a inundat creierul ca şi cum ar fi năvălit din toate părţile un fluviu înfierbântat şi odată cu el pătrunseseră, una câte una, toate deliciile vieţii ei trecute. Ştia foarte bine că nu erau lucruri de mare valoare, dar erau lipite de pereţii sufletului, carne din carnea ei. Se gândi la gleznele negre, înnămolite în prundurile Neajlovului, şi un val de lacrimi îi încălzi ochii. Nu voia să plângă, dar dulceaţa care îi cuprinsese fundul gâtului îi împâclea acum şi mintea. Se simţea ca şi cum ar fi strâns-o cineva la piept. Iar în îmbrăţişarea aceasta erau cuprinse zilele însorite şi clipele de umilinţă, pulberea uşoară a uliţei pe care tatăl ei o târâse, prinsă în crăcanul de dud, faţa omenoasă a poliţistului, mâinile nesigure ale lui Greblă. Şi, mai

ales, trupul tremurat al guşterului, despre a cărui soartă nu avea să mai afle niciodată.

Celelalte fete se uitau la ea fără s-o-ntrebe de ce plânge. Aşteptau microbuzul pentru şcoală. Lizoanca era prinsă într-o realitate împărţită în felii precise şi înguste, încât amintirile năpustite pe neaşteptate constituiau un act ilicit, imposibil de înghesuit în vreunul dintre compartimentele noii ei vieţi.

Pe la sfârşitul lui noiembrie lumea din centru îşi pierdu interesul faţă de ea. Mai trăise experienţa asta cel puţin de două ori, de aceea ştia că nimeni nu rămâne pironit veşnic în primele rânduri.

*

Într-una din zile, cum a coborât din microbuzul şcolii, şi-a dat seama că se-ntâmplase ceva. Grupuri de copii erau strânse pe aleile din faţa căminului şi priveau spre o fereastră de la etajul doi, unde se vedea un cap acoperit cu o căciulă de culoare închisă. Lizoanca examina împrejurările şi-şi dădu seama că era ceva deosebit, de vreme ce erau atâţia copii ieşiţi din cantină. Fata de la geam se retrase şi se auzi pocnetul ferestrei.

Apoi cineva le povesti şi lor pe scurt ca să nu rămână pe dinafară:

— E Trestiana, cântăreaţa! Şi-a tras-o cu ta-său şi-acum face un copil!

Lizoanca a primit vestea cu neîncredere şi s-a dus să verifice personal.

Abia după o săptămână a reuşit să intre în camera cântăreţei, care era mai păzită decât biroul d-nei Cici.

Trestiana părea destul de degajată. Vorbea legănându-se şi mişcându-şi continuu capul, ca şi cum ar fi fost pe scenă. Burta-i era umflată, arăta ca şi cum i-ar fi lipit-o cineva acolo, ca să-şi bată joc de ea. Povestea cu detalii, fără să se lase trasă de limbă, ca despre ceva absolut normal.

Taică-său era un nenorocit, care-o chinuia de multă vreme. Lizoanca îşi aminti figura distinsă a bărbatului parfumat care îi dăduse în vară o cutie

încununată cu trandafiri şi-i păru imediat rău că era un personaj negativ. Trestiana povestea fără emoţii, încât părea o înregistrare. Deşi începuse să i se vadă burta, toată lumea se purta cu ea ca şi cum nu s-ar fi-ntâmplat nimic. Şi hair stylistul se făcea că plouă, deşi în el avusese cea mai mare încredere. Într-o zi ea rămăsese singură într-un magazin, care era chiar vizavi de o secţie de poliţie. Aşa că se repezise înăuntru, plângând în hohote. *Nu că aş fi avut chef de plâns,* îi explică ea, *dar pentru că ştiam precis că dă bine.* Acolo avusese noroc cu o tanti, care o pusese să scrie plângerea şi apoi o aduseseră aici. Evident, avea şi-un avocat!

Lizoanca se uita la cântăreaţă cu inima zbârcită, neîndrăznind s-o întrerupă ori s-o întrebe ceva. Trestiana vorbea cu toată lumea la fel, ca şi cum ar fi fost un războinic aflat în toiul luptei.

— Şi cu copilul… începu Lizoanca să mormăie.

— Cu copilul ce? rotunji Trestiana ochii.

— Îl creşti tu?

— Ei, îl cresc! Eu abia aştept să mă scap de el! Dar din păcate mi s-a spus că e cam târziu pentru avort.

Lizoanca îşi aminti de Goarna, despre care nu mai ştia nimic, şi fugitiv îi trecu prin minte că şi Trestiana ar putea să dispară, luată pe sus de burta ca un balon. Oare ce avusese taică-său cu ea, ca s-o transforme într-un glob plutitor?

— Te bătea rău? întrebă ea, în fine mai destinsă şi mai pregătită să accepte noua faţă a unui tată la care visase.

— Să mă bată? De ce?

Vasăzică nu era chiar aşa de rău!

— Dar atunci ce-ţi făcea, de eşti aşa de supărată pe el?

Trestiana era încurcată şi o clipă întrebarea îi săgetase creierul. Chiar aşa! Ce făcea? Apoi, aducându-şi aminte toate clipele în care îşi dorise să-l vadă mort, îi spuse pe alt ton, în spatele căruia se mişca un râu de lacrimi:

— I-adevărat că se putea şi mai rău, să mă-nchidă-n beci, ca austriacul ăla, care a ţinut-o pe fiică-sa închisă până la sfârşitul vieţii. Dar cum Lizoanca nu ştia despre ce e vorba, încheiase cu o voce de om grăbit:

— Tatăl meu este un om pe care-l urăsc de moarte!

Apoi scoase din buzunarul pantalonilor un telefon mic şi, în timp ce căuta cu arătătorul în agendă, adăugă, fără s-o mai privească:

— Ce mi-a făcut el mie este mai rău decât dacă m-ar fi bătut.

Lizoanca se gândi la bătăile pe care le luase de la Cristel, mai ales la ultima, şi-şi imagină cum ar fi fost dacă în loc s-o bată i-ar fi făcut un copil. Scârbos. S-ar fi târât ca Trestiana, cu o burtă de-un metru, dar pe urmă era liberă. Privind-o încă o dată, îi trecu prin minte că mâţa asta nu fusese niciodată bătută şi tocmai de aceea nu putea să măsoare umilinţa şi durerea unei bătăi.

*

Lizoanca s-a întors în camera ei şi-a rămas cu ochii lipiţi de geam. Se vedea bine poarta centrului şi strada aglomerată de maşini şi de oameni care treceau cam fără grabă pe sub soarele adormit, de noiembrie. Iar deasupra lor lumina cerul sticlos, acelaşi cer sub care visase în vară lângă Ruinele Romane. Mai era enorm de mult până când va putea să fie liberă, să iasă pe poarta cu grilaj, fără ca cineva să fie stăpânul timpului ei. Cea mai mare catastrofă a vieţii e că există un tartore peste partea ei cea mai frumoasă. De ce dracu' trebuia să aparţină cuiva? Fata lui Cristel, fata centrului, fata lui tataie! De ce n-ar fi putut să fie liberă de la bun început? Lăsată să facă ce-o tăia capul? Fără să simtă ciocul de fier al părintelui, al tutorelui, al asistentului social. La ce folosesc ăştia toţi? Mai ales părinţii? De la care mai şi eşti obligat să păstrezi diverse chestii: ochii lui Cristel, gura lui Tori, sângele lor nemulţumit şi coclit, care cine ştie de unde venea, pe ce traseu se

târâse şi prin ce fiinţe, una mai jalnică decât alta. Ea îşi imagină un şir nesfârşit de Cristeli care-şi băteau copiii, o mie de Florenţe bătute măr, milioane de Tori tăvălite prin prundurile Neajlovului şi, dacă ar fi ştiut, cu siguranţă că ar fi văzut şi un convoi de Notari înfipţi în adolescente ghinioniste.

Lizoanca se rezemă de pervazul ferestrei, cu vârfurile picioarelor îngropate în saltea. Stătea în geam ca într-o vitrină, îmbrăcată doar cu bluza de pijama, ignorând îndemnurile fetelor din cameră, care se pregăteau să plece la sala de lectură. Ce-o să-mi facă dacă nu mă duc? se întrebă ea, trecându-şi repede palma peste părul ca un arici.

La poartă apăruse o siluetă care i se părea foarte cunoscută. Era un bărbat cu fes albastru, aplecat în faţa portarului. Printre zăbrelele negre se foia ceva colorat, iar în cele din urmă portarul trase în curte o lădiţă cu pachete lucioase. Lizoanca se concentră asupra lor şi în câteva secunde îşi dădu seama că erau croasante, iar gândul îi fugi instantaneu la Greblă. Bărbatul cu fes albastru trebuia să fie el. Dar nu putea să-l mai vadă, pentru că deja dispăruse pe după ghereta paznicului. Apoi îl zări cum traversează strada şi urcă în camionetă. Deasupra creştea cerul albastru ca o picătură de apă. El era! Descoperirea o tulbură şi fu cuprinsă de dorinţe contradictorii. Se gândise iniţial să se repeadă pe scări, până la poartă, apoi i se păru mai simplu să evalueze de sus situaţia. Lădiţa de croasante strălucea pe pavajul curţii, iar alături era o pungă transparentă, în care se vedea ceva, ca un animal mic şi timorat.

Lizoanca simţi o gâdilătură pe picior şi se scărpină neatentă, gândindu-se intens la gustul înlănţuitor al croasantelor. Da. Erau pentru ea, iar Greblă n-o uitase.

Sări de pe pat, şi privi în jur după haine.

— Îţi curge sânge pe picior!

Privi fugitiv spre locul în care erau fixaţi şi ceilalţi ochi din cameră, apoi căută cu privirea de unde venea dâra de sânge. Era un fir roşu, prelins dintre picioare.

Luă un şerveţel de pe masă şi se şterse la repezeală.

Apoi îşi trase pantalonii şi alergă în viteză spre lădiţa de croasante, îngrijorată c-ar fi putut să dispară.

Dar era acolo, pe alee, zăcea neluată în seamă, pe asfalt, în faţa grilajului de fier. Iar în punga subţirică de alături nu era un animal mort, ci o pereche de pantofi verzulii şi aşa de moi, că păreau făcuţi dintr-o mătase pufoasă. Pe feţe aveau câte un inel aurit, în care străluceau pietricele multicolore. Erau doi pantofi ca doi pui orfani, abandonaţi pe asfaltul cenuşiu. Lizoanca ridică punga şi mângâie boturile catifelate, săgetată de un vis frumos: să sară în pantofiorii adormiţi, iar ei să se trezească la iuţeală, licărindu-şi ochişorii din inele, şi s-o ia la fugă pe strada asediată de maşini. Dar unde? Nici dincolo de gard nu era mai bine. Peste Ruinele Romane cădea încet frigul iernii. Cum să se mai ducă acum pe câmpuri sau prin smârcurile râului, sau chiar în camera lui Greblă, renunţând la culcuşul ei de lângă fereastră?

Stătea în curtea pustie şi simţea ochii portarului cum îi intrau în măduvă, ca un cui de argint. Ce putea să-i facă? N-avea decât să-şi vadă de cuşca lui! Peste spatele înţepenit se lăsase încet un curent rece, iar din creştetul capului începu să se reverse o creastă moale şi fierbinte, o carne nouă, care cobora în valuri peste frunte, peste ochi, peste umerii încordaţi, acoperindu-i treptat vechea fiinţă, îngropând-o pentru totdeauna pe Lizoanca din satul nou.

Era ea, dar în altă formă, glazurată cu o crustă groasă, dincolo de care pâlpâia încet fosta ei viaţă, îmbibată cu mirosul de mâl şi de sălcii ude. Iar cu această armură nouă se simţea ruptă de sângele părinţilor ei, eliberată şi pregătită să se lase în seama dorinţelor neatinse încă de vreo mână de om.

Îşi privi picioarele care alunecau uşor în pantofii cei noi, aşteptând să se ridice lin, purtată pe deasupra porţii, pe deasupra oamenilor, spre ochiul dulce al cerului. Singură, zburând peste capetele înfierbântate

şi doritoare ale lumii. Însă picioarele nu i se mişcară. De sub manşeta pantalonilor coborî furnicător un fir de sânge, iar când ajunse în marginea pufoasă a pantofilor verzi, o amintire veche pluti alene pe sub streaşină ochilor: umbra subţirică a unui guşter, şerpuind fără grijă printre tulpinile drepte şi verzi ale porumbilor.

DOINA RUȘTI este autoarea romanelor *Omulețul roșu* (Vremea, 2004), *Zogru* (Polirom, 2006) și *Fantoma din moară* (Polirom, 2008), scrieri foarte bine primite în lumea literară și recompensate cu premii, între care se numără recenta nominalizare la Cartea Anului 2008 și Premiul pentru proză al Asociației Scriitorilor din București, pe 2007. De asemenea, a publicat basme, povestiri și nuvele, atât în periodice, cât și în antologii precum *Povești erotice românești*, apărută la Editura Trei, în 2007 sau *Tovarășe de drum* (Polirom, 2008). Unele dintre scrierile ei au fost traduse în bulgară, franceză, spaniolă și engleză.

DOINA RUȘTI este profesor la o facultate de cinematografie și este specialistă în teoria simbolurilor.

3
FICTION CONNECTION

DOINA RUȘTI

Am deschis ziarul și-am citit o frază care mi-a făcut gaură în creier: *o prostituată în vârstă de 11 ani a umplut un sat întreg de sifilis*. Bineînțeles, știu foarte bine că în jurul meu există prostituție infantilă, copii mutilați, agresați, uciși, împinși să supraviețuiască în genunchi, de cum văd ochiul soarelui. Dar în titlul acesta de ziar mai era ceva: o făloșenie grețoasă a vânătorului de rating. Povestea mergea în mod pervers pe amănunte de genul că fetița se prostituează încă de pe când avea 9 ani sau că printre *clienții* ei se numără chiar și bărbați de 80 de ani. Deși știrea a fost apoi preluată în aproape toate cotidienele importante, era evident că nimeni nu se obosise să investigheze sau măcar să verifice informația. Și tocmai această indiferență năucitoare m-a determinat să scriu un roman.

Lizoanca este fetița despre care ziarele au scris că «a umplut un sat întreg de sifilis». În realitatea istorică însă, ca și în paginile acestei cărți, Lizoanca este o fetiță dârză, inteligentă și care trebuie să facă față unei lumi teribile. Ea este o luptătoare.

Doina Ruști

LIZOANCA LA 11 ANI.
38,70 lei/buc
VTR00442
737 072573

ISBN 978-973-707-257-3
www.edituratrei.ro

9 789737 072573

Table of Contents

I Unsprezece ani 6
1 7
2 11
3 17
Greblă la 11 ani 20
4 24
5 30
6 36
Petrache la 11 ani 43
7 46
Păduchioasa la 11 ani 56
8 60
9 65
10 73
Cristel la 11 ani 74
11 80
II Lista Sanitarei 85
1 86
2 91
Dimineaţa neagră a Goarnei 95
3 101
4 105
5 109
6 113
7 117
Ura 121
8 124
9 128
Secretul lui Tori 131
10 134
Umilinţa 137

11 140
12 143
13 150
Injustiţia 152
14 154
15 157
16 160
17 168
18 172
19 176
Ce nu ştia Sanitara 179
20 182
21 185
22 189
23 193
24 197
III Pantofiorii de tinichea 200
1 201
2 206
3 209
Dulceaţa micilor corupţii 212
4 215
5 219
6 221
Regretul constant al doctorului Marin 223
7 227
8 231
Amintirile luminoase ale poliţistului Vică 234
Epilog 237
1 238
2 243
3 247
4 251
5 254